ΝΑ ΑΠΑΞΙΩΣΟΥΜΕ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΗΣ ΕΞΟΥΣΙΑΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ
ΑΝΑΡΧΙΚΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
Αριθμ. Φύλλου 169
ΜΑΡΤΙΟΣ
2017
1,5 ΕΥΡΩ

ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

ΣΩΚΡΑΤΗΣ: «Γι' αυτόν λοιπόν, τον λόγο, είπα εγώ, οι άξιοι άνθρωποι δεν επιδιώκουν την εξουσία ούτε για τα χρήματα ούτε για τη δόξα· γιατί ούτε πληρωμένοι θέλουν να χαρακτηριστούν,

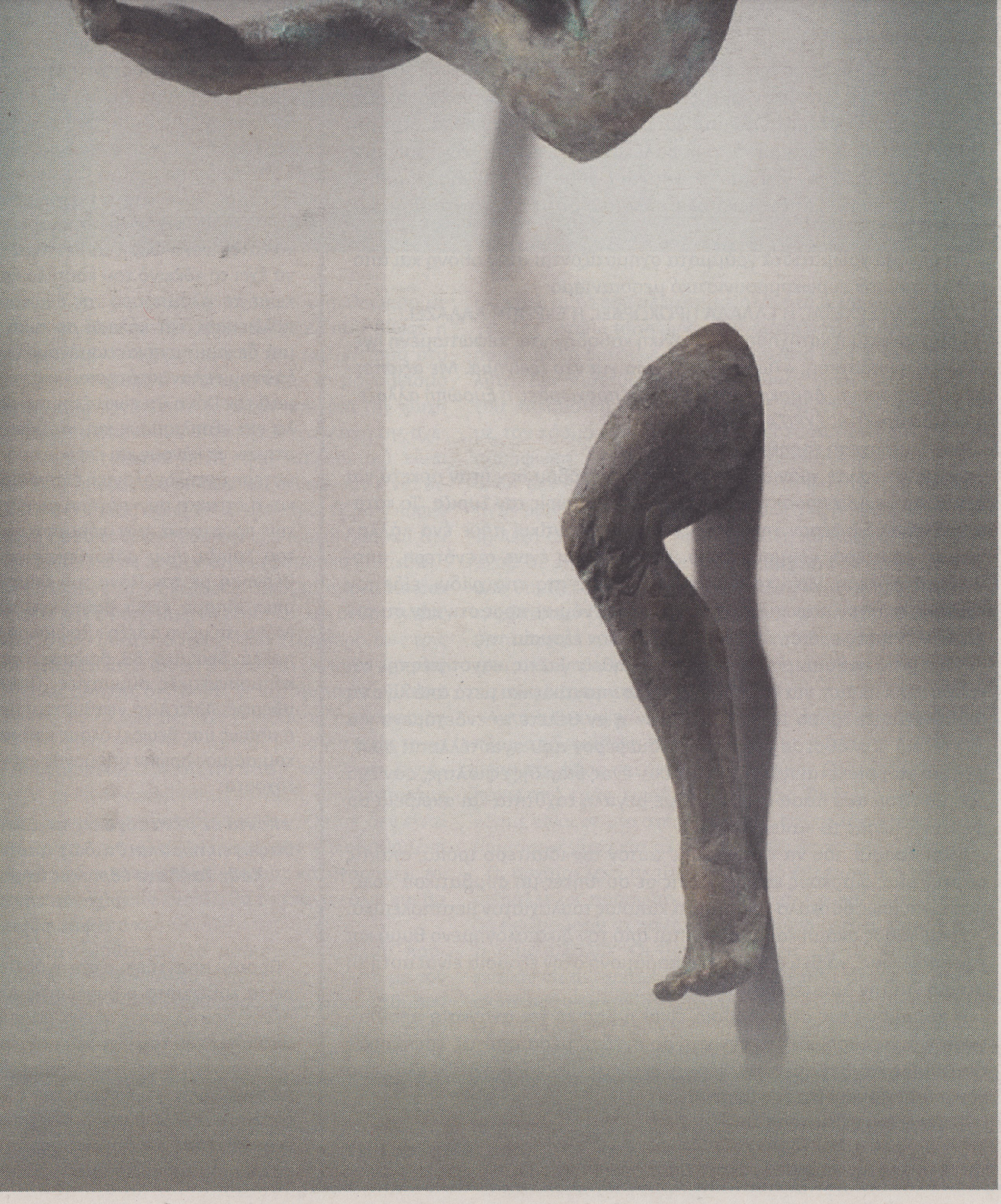
2017
1,5 ΕΥΡΩ

ΣΩΚΡΑΤΗΣ: «Γι' αυτόν λοιπόν, τον λόγο, είπα εγώ, οι άξιοι άνθρωποι δεν επιδιώκουν την εξουσία ούτε για τα χρήματα ούτε για τη δόξα· γιατί ούτε πληρωμένοι θέλουν να χαρακτηριστούν, εισπράττοντας φανερά μισθό για το αξίωμά τους, ούτε κλέφτες, αποκομίζοντας κρυφά κέρδος από αυτό. Ούτε πάλι για τη δόξα·

άνθρωποι δεν επιδιώκουν την εξουσία ούτε για τα χρήματα ούτε για τη δόξα· γιατί ούτε πληρωμένοι θέλουν να χαρακτηριστούν, εισπράττοντας φανερά μισθό για το αξίωμά τους, ούτε κλέφτες, αποκομίζοντας κρυφά κέρδος από αυτό. Ούτε πάλι για τη δόξα· γιατί δεν είναι φιλόδοξοι...»

ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

ΣΚΕΨΕΙΣ ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ ... ΣΚΕΨΕΙΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

από τον Κύκλο Σύνταξης

Ο **Ελίας Κανέττι** στο βιβλίο του **Μάζα και εξουσία** περιγράφει, σε κάποιο, σημείο με εύστοχο τρόπο την διαφορά της εξουσίας και της βίας. Υποστηρίζει ότι η βία δεν ταυτίζεται με την εξουσία, αλλά μετατρέπεται σε εξουσία, όταν ασκείται πιο αργά, πιο υπομονετικά.

Φέρνει ως παράδειγμα τη σχέση ανάμεσα στην γάτα και το ποντίκι.

«*Το ποντίκι, από τη στιγμή που θα πιαστεί, υπόκειται στη βία της γάτας. Η γάτα το έπιασε, το κρατάει, θα το σκοτώσει. Όμως, μόλις αρχίσει να παίζει μαζί του προστίθεται κάτι νέο. Το αφήνει και του επιτρέπει να τρέξει σε μια μικρή απόσταση. Μόλις το ποντίκι της γυρίσει την πλάτη και το βάλει στα πόδια, δεν υπόκειται πια στην βία της. Η γάτα όμως έχει την εξουσία να το ξαναπιάσει. Αν το αφήσει να φύγει εντελώς τότε το ποντίκι έχει ξεφύγει από την εξουσία της. Μέχρι το βαθμό όμως που η γάτα μπορεί σίγουρα να το ξαναπιάσει, το ποντίκι μένει στην εξουσία της. Ο χώρος που εξουσιάζει η γάτα,* ***οι στιγμές της ελπίδας*** *που αφήνει στο ποντίκι, αλλά* ***κάτω από τη στενότερη επιτήρηση, χωρίς να χάνει το ενδιαφέρον της γι' αυτό και την καταστροφή*** *του, όλα αυτά μαζί, χώρος,* ***ελπίδα, επιτήρηση και ενδιαφέρον για την καταστροφή*** *θα μπορούσαμε να τα χαρακτηρίσουμε σώμα της εξουσίας ή απλώς σαν την ίδια την εξουσία*».

Πριν δύο χρόνια οι τηλεοπτικές οθόνες επαναλάμβαναν τακτικά το προεκλογικό μήνυμα του κόμματος (Συ.ριζ.α.), που τελικά θα σχημάτιζε την πρώτη φορά αριστερά κυβέρνηση. Η εικόνα της βραδυνής Αθήνας με μουντά χρώματα, τα γκρίζα σύννεφα να ταξιδεύουν γρήγορα στον ουρανό, τα καταστήματα κλειστά και με κατεβασμένα τα ρολά, άστεγοι, και περαστικοί με σκυμμένο το κεφάλι και μια φωνή να κάνει τον απολογισμό «*Πέντε χρόνια καταστροφής και φόβου, δεν οδήγησαν πουθενά. Φτάνει πια*». Και ξαφνικά όλα αλλάζουν, όλα φωτίζονται, ο ήλιος ανατέλλει.

Τα μεγάλα χρωματιστά γράμματα σχηματίζονται στην οθόνη και αποκαλύπτουν τον ευρωκομμουνιστικό μεσσιανισμό:

Η ΕΛΠΙΔΑ ΕΡΧΕΤΑΙ, Η ΕΛΛΑΔΑ ΠΡΟΧΩΡΑΕΙ, Η ΕΥΡΩΠΗ ΑΛΛΑΖΕΙ.

Κομμουνιστική κατήχηση, ιδεολογική καθοδήγηση, πεφωτισμένη ηγεσία, και η υπόσχεση: «*Τώρα είναι η ώρα για νέο ξεκίνημα. Με αξιοπρέπεια, δικαιοσύνη, Δημοκρατία. Η Ελλάδα προχωράει, η Ευρώπη αλλάζει, η ελπίδα έρχεται. ΣΥΡΙΖΑ*».

Ο Πάνος, ο γαλάζιος... Ινδιάνος, το «σκοτεινό αντικείμενο» του συριζαίικου πόθου και η ΕΑΜίτικη σκέψη...

«Τα λερωμένα τ' άπλυτα, τα παραπεταμένα μάσ' τα και φύγε φίλε μου, δεν κάνεις πια για μένα»

Συθέμελα ταρακούνησε το πολιτικό σκηνικό πέρα ως πέρα ο γίγαντας, ο μοσχαναθρεμμένος, το ολάκερο θεριό, η πρώην υπουργάντζα του Σύριζα, το φόβητρο του παπαδαριού, ο μέγας και τρανός Κωνσταντίνος Φίλης.

Τι είπε ο στόμας του; Είπε και εδήλωσε ότι είναι καλύτερη η συγκυβέρνηση με το Πασοκ ***«και ας είναι βρώμικο»*** παρά με το κόμμα του Πάνου του Καμμένου του στρατηλάτη των επτά θαλασσών, του φόβητρου των τουρκοαλβανών και λοιπών τρισκατάρατων εχθρών, που επιβουλεύονται το συριζαίικο κράτος.

Δεν του κάνει πια ο Πάνος, του πέφτει λίγος και μικρός, δεξιός και θεοβαρεμένος και θέλει να ξαναγίνει ο Φίλης αυθεντικός κομμουνιστής, να έχει το κόκκινό του κούτελο καθαρό. Και σήκωσε το φλάμπουρο της εσωκομματικής αντιπολίτευσης και κάλεσε σε συστράτευση καμμιά δεκαριά αγανακτισμένους συριζαίους, που ξάφνου «επαναστάτησαν» και κατηγορούν όλοι μαζί τον Πάνο ότι είναι έτοιμος να ξοδέψει πολλά για εξοπλισμούς και «κανόνια» και ετοιμά- μια συσκευασία, ένα προϊόν, θα το βρείτε στο κατάστημα Συριζανέλ σε αντιμνημονιακή συσκευασία. Άντε ρε κινηματίες, να μαθαίνετε, στραβάδια...

Ο Δημήτριος Καμμένος (τι κόμμα είναι και αυτό με τόσους «καμένους») επανήλθε, λοιπόν, και προκάλεσε την δημόσια συγκίνηση, όταν δήλωσε με παράπονο πικρό ότι η «*η δήλωση Φίλη με προσβάλλει ως άνθρωπο και ως προσωπικότητα, καθώς και όλη την κοινοβουλευτική ομάδα των ΑΝΕΛ, που υποστηρίξαμε και βάλαμε πλάτη για αυτή την κυβέρνηση. Δεν καταλαβαίνω αυτήν τη σιγή και δεν ξέρω βέβαια αν κατάλαβε και ο ίδιος (ο Νίκος Φίλης) τι είπε*».

Με πρόδηλη περηφάνεια ο βουλευτής των ΑΝΕΛ ζήτησε μάλιστα από τους σταυραδελφούς τού Συριζα να δώσουν εξηγήσεις «*για να ξεκαθαριστεί το τοπίο και να παύσουν τα υπονοούμενα*» και σε περίπτωση, που ο ΣΥΡΙΖΑ ταχθεί υπέρ της άποψης Φίλη, τότε «*να μας κάνουν μια επίσημη πρόταση, να βγούμε από την κυβέρνηση και να συνεργαστούν με το ΠΑΣΟΚ*».

Να τους δώσουν δηλαδή τα παπούτσια στο χέρι και να πάνε με τους «βρώμικους», τους «λερούς» του Πασοκ. Ε, αυτό δεν θα το έκανε ούτε ο Αλέξης ο Αληθινός.

«Τα λερωμένα τ' άπλυτα δεν θα τα ξαναπλύνω και μη σε νοιάζει στο εξής εγώ τι θ' απογίνω»

Ούτε όμως ο Πάνος ο Καμμένος, που δεν είναι και κανένας πιτσιπίρδουλας, αυτός ο γύπας της λαϊκής δεξιάς, λιποψύχησε. Ούτε έκανε την κότα, αλλά σήκωσε το γάντι και το πέταξε στα μούτρα του φαντασμένου και αχάριστου Φίλη και των συνοδοιπόρων του, που βρήκαν την ευκαιρία τώρα στα δύσκολα της αξιολόγησης να βάλουν φυτιλιές στο ρομάντζο με τον αδελφό Αλέξη.

«Με πλήγωσες και δεν ξεχνώ, που τόσο έχω κλάψει, να γίνει η κατάρα μου, φωτιά

πεται σε εξουσία, όταν ασκείται πιο αργά, πιο υπομονετικά.

Φέρνει ως παράδειγμα τη σχέση ανάμεσα στην γάτα και το ποντίκι.

*«Το ποντίκι, από τη στιγμή που θα πιαστεί, υπόκειται στη βία της γάτας. Η γάτα το έπιασε, το κρατάει, θα το σκοτώσει. Όμως, μόλις αρχίσει να παίζει μαζί του προστίθεται κάτι νέο. Το αφήνει και του επιτρέπει να τρέξει σε μια μικρή απόσταση. Μόλις το ποντίκι της γυρίσει την πλάτη και το βάλει στα πόδια, δεν υπόκειται πια στην βία της. Η γάτα όμως έχει την εξουσία να το ξαναπιάσει. Αν το αφήσει να φύγει εντελώς τότε το ποντίκι έχει ξεφύγει από την εξουσία της. Μέχρι το βαθμό όμως που η γάτα μπορεί σίγουρα να το ξαναπιάσει, το ποντίκι μένει στην εξουσία της. Ο χώρος που εξουσιάζει η γάτα, **οι στιγμές της ελπίδας** που αφήνει στο ποντίκι, αλλά **κάτω από τη στενότερη επιτήρηση, χωρίς να χάνει το ενδιαφέρον της γι' αυτό και την καταστροφή** του, όλα αυτά μαζί, χώρος, **ελπίδα, επιτήρηση και ενδιαφέρον για την καταστροφή** θα μπορούσαμε να τα χαρακτηρίσουμε σώμα της εξουσίας ή απλώς σαν την ίδια την εξουσία».*

Πριν δύο χρόνια οι τηλεοπτικές οθόνες επαναλάμβαναν τακτικά το προεκλογικό μήνυμα του κόμματος (Συ.ριζ.α.), που τελικά θα σχημάτιζε την πρώτη φορά αριστερά κυβέρνηση. Η εικόνα της βραδυνής Αθήνας με μουντά χρώματα, τα γκρίζα σύννεφα να ταξιδεύουν γρήγορα στον ουρανό, τα καταστήματα κλειστά και με κατεβασμένα τα ρολά, άστεγοι, και περαστικοί με σκυμμένο το κεφάλι και μια φωνή να κάνει τον απολογισμό *«Πέντε χρόνια καταστροφής και φόβου, δεν οδήγησαν πουθενά. Φτάνει πια»*. Και ξαφνικά όλα αλλάζουν, όλα φωτίζονται, ο ήλιος ανατέλλει.

Τα μεγάλα χρωματιστά γράμματα σχηματίζονται στην οθόνη και αποκαλύπτουν τον ευρωκομμουνιστικό μεσσιανισμό:

Η ΕΛΠΙΔΑ ΕΡΧΕΤΑΙ, Η ΕΛΛΑΔΑ ΠΡΟΧΩΡΑΕΙ, Η ΕΥΡΩΠΗ ΑΛΛΑΖΕΙ.

Κομμουνιστική κατήχηση, ιδεολογική καθοδήγηση, πεφωτισμένη ηγεσία, και η υπόσχεση: *«Τώρα είναι η ώρα για νέο ξεκίνημα. Με αξιοπρέπεια, δικαιοσύνη, Δημοκρατία. Η Ελλάδα προχωράει, η Ευρώπη αλλάζει, η ελπίδα έρχεται. ΣΥΡΙΖΑ»*.

Και η υπόσχεση τηρήθηκε...

Πράγματι πέντε χρόνια καταστροφής και φόβου δεν ήταν αρκετά και δεν είχαν καμμία προοπτική να ανανεωθούν χωρίς τον Συριζα. Το καταστροφικό ενδιαφέρον της «γάτας» για το «ποντίκι» πήρε ένα «άλλο» νόημα. Αριστερό, κομμουνιστικό. Η επιτήρηση έγινε στενότερη, αποτελεσματικότερη, γιατί το «ποντίκι» ενέδωσε στο «παιχνίδι», είδε τον «χώρο», που του παραχώρησε η «γάτα» και νόμισε προς στιγμήν ότι τον κέρδισε. Πίστεψε, έτσι, ότι ξεφεύγει από την εξουσία της.

Και η γάτα καθυστερούσε να «αξιολογηθεί» για τις ικανότητές της και καθυστερεί ακόμη, για να ελπίζει ξανά το «ποντίκι» και μετά από λίγο να αισθάνεται με τρόμο το «ενδιαφέρον» ή αν θέλετε το ενδεχόμενο για την τελική εξολόθρευσή του. Ένα ενδιαφέρον που αναστέλλεται συνεχώς για να βρίσκεται πάλι και πάλι σαν ένας διαρκής εφιάλτης, σαν ένα δρεπάνι που ανά πάσα στιγμή και με μεγάλη ταχύτητα και ακρίβεια θα φέρει εις πέρας το «απευκταίο».

Μια εξουσία που να τρέφεται, μ' αυτόν τον ιδιαίτερο τρόπο, από τις σάρκες μιας διαρκούς καταστροφής σε συνθήκες μη συμβατικού πολέ-

Ο Πάνος, ο γαλάζιος... Ινδιάνος, το «σκοτεινό αντικείμενο» του συριζαίικου πόθου και η ΕΑΜίτικη σκέψη...

«Τα λερωμένα τ' άπλυτα, τα παραπεταμένα μάσ' τα και φύγε φίλε μου, δεν κάνεις πια για μένα»

Συθέμελα ταρακούνησε το πολιτικό σκηνικό πέρα ως πέρα ο γίγαντας, ο μοσχαναθρεμμένος, το ολάκερο θεριό, η πρώην υπουργάντζα του Σύριζα, το φόβητρο του παπαδαριού, ο μέγας και τρανός Κωνσταντίνος Φίλης.

Τι είπε ο στόμας του; Είπε και εδήλωσε ότι είναι καλύτερη η συγκυβέρνηση με το Πασοκ ***«και ας είναι βρώμικο»*** παρά με το κόμμα του Πάνου του Καμμένου του στρατηλάτη των επτά θαλασσών, του φόβητρου των τουρκοαλβανών και λοιπών τρισκατάρατων εχθρών, που επιβουλεύονται το συριζαίικο κράτος.

Δεν του κάνει πια ο Πάνος, του πέφτει λίγος και μικρός, δεξιός και θεοβαρεμένος και θέλει να ξαναγίνει ο Φίλης αυθεντικός κομμουνιστής, να έχει το κόκκινό του κούτελο καθαρό. Και σήκωσε το φλάμπουρο της εσωκομματικής αντιπολίτευσης και κάλεσε σε συστράτευση καμμιά δεκαριά αγανακτισμένους συριζαίους, που ξάφνου «επαναστάτησαν» και κατηγορούν όλοι μαζί τον Πάνο ότι είναι έτοιμος να ξοδέψει πολλά για εξοπλισμούς και «κανόνια» και ετοιμάστηκαν να κάνουν και επερώτηση στην βουλή. Η ύστερη αυτή ιδεολογική επαγρύπνηση του Φίλη και η έκτακτη συγκρότηση σωματοφυλακής για την προστασία των κομμουνιστικών ιδεωδών του Συριζα, που μολύνθηκαν από την συγκυβέρνηση με τον Πάνο τον Καμμένο τον δεξιό, όπως είπαμε, έκανε βαθιά εντύπωση σε όλους. Μόνο και μόνο η λέξη «βρώμικο» Πασοκ θύμισε πολλά. Βρώμικο '89, βρώμικο Πασοκ, βρώμικες κομμουνιστικές συμμαχίες. Πολλή βρωμιά ρε αδερφέ. Αλλά λίγο «καθυστερημένα» όλα αυτά ή μήπως μας θεωρεί όλους καθυστερημένους ο κομισάριος πρώην υπουργός και μας ταΐζει κουτόχορτο;

«Κοντά σε μένα έβγαλες τα μπατιρήματά σου, θα φύγεις τώρα και θα ιδώ τ' αποτελέσματά σου. Κάθε Σαββάτο έβρισκες τα ρούχα σου στην

νηση, όταν δήλωσε με παράπονο πικρό ότι η *«η δήλωση Φίλη με προσβάλλει ως άνθρωπο και ως προσωπικότητα, καθώς και όλη την κοινοβουλευτική ομάδα των ΑΝΕΛ, που υποστηρίξαμε και βάλαμε πλάτη για αυτή την κυβέρνηση. Δεν καταλαβαίνω αυτήν τη σιγή και δεν ξέρω βέβαια αν κατάλαβε και ο ίδιος (ο Νίκος Φίλης) τι είπε»*.

Με πρόδηλη περηφάνεια ο βουλευτής των ΑΝΕΛ ζήτησε μάλιστα από τους σταυραδελφούς τού Συριζα να δώσουν εξηγήσεις *«για να ξεκαθαριστεί το τοπίο και να παύσουν τα υπονοούμενα»* και σε περίπτωση, που ο ΣΥΡΙΖΑ ταχθεί υπέρ της άποψης Φίλη, τότε *«να μας κάνουν μια επίσημη πρόταση, να βγούμε από την κυβέρνηση και να συνεργαστούν με το ΠΑΣΟΚ»*.

Να τους δώσουν δηλαδή τα παπούτσια στο χέρι και να πάνε με τους «βρώμικους», τους «λερούς» του Πασοκ. Ε, αυτό δεν θα το έκανε ούτε ο Αλέξης ο Αληθινός.

«Τα λερωμένα τ' άπλυτα δεν θα τα ξαναπλύνω και μη σε νοιάζει στο εξής εγώ τι θ' απογίνω»

Ούτε όμως ο Πάνος ο Καμμένος, που δεν είναι και κανένας πιτσιπίρδουλας, αυτός ο γύπας της λαϊκής δεξιάς, λιποψύχησε. Ούτε έκανε την κότα, αλλά σήκωσε το γάντι και το πέταξε στα μούτρα του φαντασμένου και αχάριστου Φίλη και των συνοδοιπόρων του, που βρήκαν την ευκαιρία τώρα στα δύσκολα της αξιολόγησης να βάλουν φυτιλιές στο ρομάντζο με τον αδελφό Αλέξη.

«Με πλήγωσες και δεν ξεχνώ, που τόσο έχω κλάψει, να γίνει η κατάρα μου, φωτιά και να σε κάψει»

«Τώρα αν θέλει συνεργασία με τα «βρώμικα», και να πάει –που λέει– να δει τον κ. Παπανδρέου, Βενιζέλο και Λοβέρδο, τότε να πάει και να βγάλει τον Τσοχατζόπουλο από την φυλακή για να κάνουν μια ωραία παρέα».

Λόγια ντόμπρα και σταράτα, που έβαλαν σε σκέψεις το κομμουνιστικό ιερατείο της Αυγής, με αποτέλεσμα να ενεργοποιηθούν οι κατάλληλοι κοντυλοφόροι και να πάψει η διχόνοια.

«Κι αν τώρα κάνω μια ζωή, που πάντα τη μισούσα, για όλα εσύ ευθύνεσαι που τόσο αγαπούσα»

Έτσι, ευαισθητοποιήθηκε (από μόνος του) και ο κ. Θανάσης Καρτερός και τα έψαλε ένα χεράκι, αλλά πάντα στο χαλαρό, στον Φίλη και στην φράξια του μέσα από τις στήλες του

Πριν δύο χρόνια οι τηλεοπτικές οθόνες επαναλάμβαναν τακτικά το προεκλογικό μήνυμα του κόμματος (Συ.ριζ.α.), που τελικά θα σχημάτιζε την πρώτη φορά αριστερά κυβέρνηση. Η εικόνα της βραδυνής Αθήνας με μουντά χρώματα, τα γκρίζα σύννεφα να ταξιδεύουν γρήγορα στον ουρανό, τα καταστήματα κλειστά και με κατεβασμένα τα ρολά, άστεγοι, και περαστικοί με σκυμμένο το κεφάλι και μια φωνή να κάνει τον απολογισμό *«Πέντε χρόνια καταστροφής και φόβου, δεν οδήγησαν πουθενά. Φτάνει πια»*. Και ξαφνικά όλα αλλάζουν, όλα φωτίζονται, ο ήλιος ανατέλλει.

Τα μεγάλα χρωματιστά γράμματα σχηματίζονται στην οθόνη και αποκαλύπτουν τον ευρωκομμουνιστικό μεσσιανισμό:

Η ΕΛΠΙΔΑ ΕΡΧΕΤΑΙ, Η ΕΛΛΑΔΑ ΠΡΟΧΩΡΑΕΙ, Η ΕΥΡΩΠΗ ΑΛΛΑΖΕΙ.

Κομμουνιστική κατήχηση, ιδεολογική καθοδήγηση, πεφωτισμένη ηγεσία, και η υπόσχεση: *«Τώρα είναι η ώρα για νέο ξεκίνημα. Με αξιοπρέπεια, δικαιοσύνη, Δημοκρατία. Η Ελλάδα προχωράει, η Ευρώπη αλλάζει, η ελπίδα έρχεται. ΣΥΡΙΖΑ»*.

Και η υπόσχεση τηρήθηκε...

Πράγματι πέντε χρόνια καταστροφής και φόβου δεν ήταν αρκετά και δεν είχαν καμμία προοπτική να ανανεωθούν χωρίς τον Συριζα. Το καταστροφικό ενδιαφέρον της «γάτας» για το «ποντίκι» πήρε ένα «άλλο» νόημα. Αριστερό, κομμουνιστικό. Η επιτήρηση έγινε στενότερη, αποτελεσματικότερη, γιατί το «ποντίκι» ενέδωσε στο «παιχνίδι», είδε τον «χώρο», που του παραχώρησε η «γάτα» και νόμισε προς στιγμήν ότι τον κέρδισε. Πίστεψε, έτσι, ότι ξεφεύγει από την εξουσία της.

Και η γάτα καθυστερούσε να «αξιολογηθεί» για τις ικανότητές της και καθυστερεί ακόμη, για να ελπίζει ξανά το «ποντίκι» και μετά από λίγο να αισθάνεται με τρόμο το «ενδιαφέρον» ή αν θέλετε το ενδεχόμενο για την τελική εξολόθρευσή του. Ένα ενδιαφέρον που αναστέλλεται συνεχώς για να βρίσκεται πάλι και πάλι σαν ένας διαρκής εφιάλτης, σαν ένα δρεπάνι που ανά πάσα στιγμή και με μεγάλη ταχύτητα και ακρίβεια θα φέρει εις πέρας το «απευκταίο».

Μια εξουσία που να τρέφεται, μ' αυτόν τον ιδιαίτερο τρόπο, από τις σάρκες μιας διαρκούς καταστροφής σε συνθήκες μη συμβατικού πολέμου είναι ίσως δύσκολο να θυμηθεί κάποιος τουλάχιστον μεταπολεμικά.

Είναι λάθος ακόμη και αυτό γίνεται από τον δικαιολογημένο θυμό και την απόγνωση, να θεωρείται ότι η παραμονή στην εξουσία είναι αυτή τη στιγμή για την αριστερά αυτοσκοπός.

Η παραμονή της στην εξουσία είναι η βασική και αναγκαία προϋπόθεση για να ευοδωθεί το γενικότερο σχέδιο, μέσα από τις εσωτερικές διαφωνίες και σοβαρές αντιθέσεις, εκείνων των κυριαρχικών ελίτ, που την αποδέχθηκαν και την βάπτισαν.

ΕΙΝΑΙ Η ΕΚΛΕΚΤΗ ΤΟΥΣ...

Μάρτιος 2017

γας και τρανός Κωνσταντίνος Φίλης.

Τι είπε ο στόμας του; Είπε και εδήλωσε ότι είναι καλύτερη η συγκυβέρνηση με το Πασοκ ***«και ας είναι βρώμικο»*** παρά με το κόμμα του Πάνου του Καμμένου του στρατηλάτη των επτά θαλασσών, του φόβητρου των τουρκοαλβανών και λοιπών τρισκατάρατων εχθρών, που επιβουλεύονται το συριζαίικο κράτος.

Δεν του κάνει πια ο Πάνος, του πέφτει λίγος και μικρός, δεξιός και θεοβαρεμένος και θέλει να ξαναγίνει ο Φίλης αυθεντικός κομμουνιστής, να έχει το κόκκινό του κούτελο καθαρό. Και σήκωσε το φλάμπουρο της εσωκομματικής αντιπολίτευσης και κάλεσε σε συστράτευση καμμιά δεκαριά αγανακτισμένους συριζαίους, που ξάφνου «επαναστάτησαν» και κατηγορούν όλοι μαζί τον Πάνο ότι είναι έτοιμος να ξοδέψει πολλά για εξοπλισμούς και «κανόνια» και ετοιμάστηκαν να κάνουν και επερώτηση στην βουλή. Η ύστερη αυτή ιδεολογική επαγρύπνηση του Φίλη και η έκτακτη συγκρότηση σωματοφυλακής για την προστασία των κομμουνιστικών ιδεωδών του Συριζα, που μολύνθηκαν από την συγκυβέρνηση με τον Πάνο τον Καμμένο τον δεξιό, όπως είπαμε, έκανε βαθιά εντύπωση σε όλους. Μόνο και μόνο η λέξη «βρώμικο» Πασοκ θύμισε πολλά. Βρώμικο '89, βρώμικο Πασοκ, βρώμικες κομμουνιστικές συμμαχίες. Πολλή βρωμιά ρε αδερφέ. Αλλά λίγο «καθυστερημένα» όλα αυτά ή μήπως μας θεωρεί όλους καθυστερημένους ο κομισάριος πρώην υπουργός και μας ταΐζει κουτόχορτο;

«Κοντά σε μένα έβγαλες τα μπατιρήματά σου, θα φύγεις τώρα και θα ιδώ τ' αποτελέσματά σου. Κάθε Σαββάτο έβρισκες τα ρούχα σου στην τρίχα και την αχαριστία σου για πληρωμή μου είχα»

Προτού απαντήσει ο αρχηγός Πάνος, προλόγισε τα καθέκαστα ο βουλευτής Δημήτριος Καμμένος, που άλλωστε τα είχε μαζεμένα στον Φίλη από τότε, που του είχε θίξει τα ιερά και τα όσια, όταν υπονόησε ότι η εκκλησία είχε συνεργαστεί με την χούντα. *«Η δήλωση του κ. Φίλη ρατσιστική. Ήταν ομιλία μίσους. Δεν μπορείς να λες τι έκανε η θρησκεία στην κατοχή και στη χούντα»*. Ρατσισμός, αντιρατσισμός και πάει λέγοντας σε χέρι και να πάνε με τους «βρώμικους», τους «λερούς» του Πασοκ. Ε, αυτό δεν θα το έκανε ούτε ο Αλέξης ο Αληθινός.

«Τα λερωμένα τ' άπλυτα δεν θα τα ξαναπλύνω και μη σε νοιάζει στο εξής εγώ τι θ' απογίνω»

Ούτε όμως ο Πάνος ο Καμμένος, που δεν είναι και κανένας πιτσιπίρδουλας, αυτός ο γύπας της λαϊκής δεξιάς, λιποψύχησε. Ούτε έκανε την κότα, αλλά σήκωσε το γάντι και το πέταξε στα μούτρα του φαντασμένου και αχάριστου Φίλη και των συνοδοιπόρων του, που βρήκαν την ευκαιρία τώρα στα δύσκολα της αξιολόγησης να βάλουν φυτιλιές στο ρομάντζο με τον αδελφό Αλέξη.

«Με πλήγωσες και δεν ξεχνώ, που τόσο έχω κλάψει, να γίνει η κατάρα μου, φωτιά και να σε κάψει»

«Τώρα αν θέλει συνεργασία με τα «βρώμικα», και να πάει –που λέει– να δει τον κ. Παπανδρέου, Βενιζέλο και Λοβέρδο, τότε να πάει και να βγάλει τον Τσοχατζόπουλο από την φυλακή για να κάνουν μια ωραία παρέα».

Λόγια ντόμπρα και σταράτα, που έβαλαν σε σκέψεις το κομμουνιστικό ιερατείο της Αυγής, με αποτέλεσμα να ενεργοποιηθούν οι κατάλληλοι κοντυλόφοροι και να πάψει η διχόνοια.

«Κι αν τώρα κάνω μια ζωή, που πάντα τη μισούσα, για όλα εσύ ευθύνεσαι που τόσο αγαπούσα»

Έτσι, ευαισθητοποιήθηκε (από μόνος του) και ο κ. Θανάσης Καρτερός και τα έψαλε ένα χεράκι, αλλά πάντα στο χαλαρό, στον Φίλη και στην φράξια του μέσα από τις στήλες του επίσημου κομματικού οργάνου της Κουμουνδούρου (Αυγή, 21 Φλεβάρη). Και είπε για κόκκινους ινδιάνους, για μπλε ινδιάνους, για τις εμπνεύσεις και τις λιτανεύσεις του Πάνου του Καμμένου, για οικουμενικές παπάρες, για την σκληρή αριθμητική, που έφερε, η πρώτη φορά αριστερά κυβέρνηση και άλλα απολαυστικά και πάντα κομμουνιστικά. Μας άρεσε γι' αυτό και σαν προσφέρουμε στο πιάτο τα γραφόμενά του δίχως να λογοκρίνουμε ούτε λέξη...

«Παιδιά, έλεος. Μην κομίζετε αριστερές γλαύκες

Τα ριάλια ριάλια ριάλια

...τα μνημόνια διπλά και ...τριπλά...

στην Κουμουνδούρου και στο καταπατημένο από αριστερούς Μαξίμου. Διότι, μολονότι, και καθότι ο Καμμένος είναι σκληρός δεξιός, ή κεντροδεξιός –διαλέγετε και παίρνετε–, καραμανλικός, υπουργός κυβερνήσεων της Ν.Δ., το ξέρουν και οι πρωτοετείς της πολιτικής αντινομίας. Ότι έχει απόψεις, ***εμπνεύσεις και λιτανεύσεις****, που κάποιες στιγμές μας προξενούν τριγμούς πολιτικούς και οδυρμούς ιδεολογικούς, είναι κοινό μυστικό. Κι ότι θα θέλαμε, αντί για τον γαλάζιο Πάνο, να* ***έχουμε σύμμαχο έναν κόκκινο ινδιάνο****, είναι φανερός πόθος.*

Φευ, όμως, στην πολιτική άλλο θέλεις κι άλλο σου προκύπτει. Και Μαξίμου θα έβλεπε ο Τσίπρας με το κυάλι χωρίς τον Καμμένο. Και χωρίς τον Καμμένο θα είχε η Ευρώπη των σκληρών δανειστών την ησυχία της με τον Σταύρο, τη Φώφη και ***τις οικουμενικές τους παπάρες****. Και χωρίς τον Καμμένο, επίσης, η πρώτη αριστερή κυβέρνηση θα ήταν ακόμα στόχος, επιδίωξη και όνειρο. Υπό τον τίτλο «****Αναμένοντας τον κόκκινο Ινδιάνο****». Και μην σπεύσετε, παρακαλώ, να τα βάλετε μαζί μου. Διότι δεν τα λέω εγώ αυτά. Η σκληρή αριθμητική τα λέει: ΣΥΡΙΖΑ συν ΑΝ.ΕΛΛ., ίσον πλειοψηφία, ίσον κυβέρνηση.*

Θυμάστε τον Ιανουάριο του 2015; Την Καισαριανή, την πρώτη αριστερή κυβέρνηση, με τα γλυκά και τα πικρά της; Ε, χωρίς τον Καμμένο, δεν θα υπήρχαν. Θυμάστε τον Σεπτέμβρη του 2015, την εκλογική νίκη

ντρί για να βελάξει «ζήτω η πατρίδα, ζήτω η θρησκεία, ζήτω η Νέα Δημοκρατία». Και άφησε δόξες και τιμές και υλικά αγαθά, που τον περιμένανε. Και είπε όχι, ο Πάνος, ο μπλε Ινδιάνος. Και έτσι γλυτώσαμε την παλινόρθωση δια της ανωμαλίας και οι Συριζαίοι πιστοί και άθεοι πρέπει να του ανάψουν λαμπάδα ίσαμε το μπόι του και όχι να κάνουν κομμουνιστικά σήματα καπνού και να ψάχνουν κόκκινο Ινδιάνο, αλλά να σκεφτούν και λίγο ...εαμίτικα...

«ΑΛΛΟΙ ΠΑΠΑΔΕΣ ΗΡΘΑΝΕ, ΑΛΛΑ ΧΑΡΤΙΑ ΚΡΑΤΟΥΝΕ»...

Την παραπάνω παροιμία χρησιμοποίησε ο γνωστός αλογομούρης του Συριζα ο μεγάλος, ο ανυπέρβλητος Πολάκης, όταν μια λογοθεραπεύτρια του ζήτησε τον λόγο σε εκδήλωση του ΣΥΡΙΖΑ στην περιοχή του Βύρωνα για τις περικοπές κονδυλίων και τα προβλήματα, που έχουν δημιουργηθεί με τα παιδιά που χρήζουν βοήθειας, θυμίζοντάς του τα «ψεύτικα τα λόγια τα μεγάλα». «*Έχω το δελτίο Τύπου του Υπουργείου Υγείας το 2015, 1η Ιουλίου του 2015*», ανέφερε στον αναπληρωτή υπουργό Υγείας η λογοθεραπεύτρια, με τον υπουργό να απαντά: «*Άλλοι παπάδες ήρθανε, άλλα χαρτιά βαστούνε*».

Η λογοθεραπεύτρια ανταπάντησε ρωτώντας: «*Συνεχίζεται η πολιτική του ΣΥΡΙΖΑ; Εγώ είμαι ψηφοφόρος του Συριζα και εκτιμώ και το δικό σας έργο. Δεν θέλετε τέτοι-*

φύσεως άοκνες εκδηλώσεις παλαιών και νέων σταλινικών (βλ. εκδηλώσεις για τον ΔΣΕ, αφίσες, προβολή τους στην κινηματική αντιπληροφόρηση) σκεφτήκαμε να βοηθήσουμε και εμείς να διατηρηθεί αυτή η «ωραία» ατμόσφαιρα και είπαμε σιγά σιγά να αρχίσουμε να φρεσκάρουμε την μνήμη όλων.

Θυμηθήκαμε, λοιπόν, δύο εξέχουσες προσωπικότητες, Λετονούς, τον ***Γέκαμπς Πέτερς*** αξιωματούχο της πρώιμης ***Τσεκά*** και τον ***Μάρτινς Λάτσις*** αρχικά ανακριτή της ***Λαϊκής Επιτροπής Εσωτερικών Υποθέσεων***. Αυτά τα δύο κτήνη άφησαν πραγματικά εποχή με τις θηριωδίες τους συνεργαζόμενοι στενά.

Ο πρώτος ο Γέκαμπς Πέτερς πήγε το 1917 στην Ρωσία, όπου εντάχθηκε στην Τσεκά. Γρήγορα ανέλαβε την διεύθυνσή της, ενώ στην συνέχεια ανέλαβε το πόστο τού επικεφαλής της Τσεκά στο Πέτρογκραντ. Ο Πέτερς, όπως και άλλοι λετονοί, ήταν της γνώμης ότι η Τσεκά θα έπρεπε να ήταν υπόλογη μόνο στον αρχηγό της κυβέρνησης, ώστε να έχει λυμένα τα χέρια της να κάνει έρευνες, συλλήψεις και φυσικά αθρόες εκτελέσεις. Στην Μόσχα, ο Πέτερς οργάνωνε επιδρομές στις οποίες δολοφονούνταν εκατοντάδες αναρχικοί, ενώ στο Πέτρογκραντ χρησιμοποιούσε τον προεπαναστατικό τηλεφωνικό κατάλογο για να συλλάβει τους μεσοαστικής τάξης, εμπόρους, δημόσιους υπαλλήλους, διανοούμενους ως ομήρους για αντίποινα. Συγκεκριμένα στις 12-13 Ιουνίου 1919 σε μια συνδυασμένη επιχείρηση της Τσεκά-κόμματος με τον Στάλιν, εκατοντάδες ύποπτοι, οι περισσότεροι απλοί συγγενείς λιποτακτών, συνελήφθησαν και εκτελέστηκαν.

Ο ***Μάρτινς Λάτσις*** το 1918 παίρνει προαγωγή στην Τσεκά και το 1919 διακρίνεται ιδιαίτερα στο Κίεβο, όπου μαζί με τον Πέτερς ανοίγουν ένα «Προξενείο της Βραζιλίας» και αρχίζουν να πωλούν βίζες έναντι

που πρέπει να κάνετε είναι: Σε ποια τάξη ανήκει, τι μόρφωση, ανατροφή, καταγωγή ή επάγγελμα έχει. Με βάση τις απαντήσεις θα αποφασίσετε τη μοίρα του κατηγορουμένου. Αυτή είναι η έννοια και η ουσία της κόκκινης τρομοκρατίας [...] Δεν κρίνει τον εχθρό, τον χτυπάει. Δεν δείχνει οίκτο, αλλά αποτεφρώνει οποιονδήποτε σήκωσε όπλο από την άλλη πλευρά των οδοφραγμάτων και δεν μας είναι χρήσιμος [...] Αλλά δεν είναι μια γκιλοτίνα που κόβει κεφάλια κατ' εντολή κάποιου δικαστηρίου [...] Εμείς, σαν τους Ισραηλίτες, πρέπει να χτίσουμε το Βασίλειο του Μέλλοντος κάτω από το μόνιμο φόβο μιας εχθρικής επίθεσης».

Η «ΣΥΝΟΜΩΣΙΑ» ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΟΚΗΣ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΣΥΡΙΖΑ, ΠΡΟΣΩΠΑ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΠΟΥ ΦΩΤΙΖΟΥΝ ΤΟ «ΜΥΣΤΗΡΙΟ»...

Μια μεγάλη αστυνομικοπολιτική αποκάλυψη έκανε ο υπουργός δημόσιας τάξης της πρώτης φορά κομμουνιστικής κυβέρνησης, που συγκυβερνά με την λεγόμενη λαϊκή δεξιά.

Δήλωσε, όπως είναι γνωστό, ότι η επίθεση μεταμφιεσμένων σε καρναβαλιστές στα γραφεία του Συρίζα δεν είναι τίποτα άλλο παρά μια προσπάθεια των «συμφερόντων διαπλοκής» να δημιουργήσουν συνθήκες αναταραχής στην Ελλάδα.

«*Τίποτα δεν είναι τυχαίο σε αυτόν τον τόπο και υπάρχουν και κοινά συμφέροντα διαπλοκής. Κάποιοι θέλουν την αποσταθεροποίηση της χώρας. Δεν μιλάω τυχαία. Μιλάω πιο συγκεκριμένα όταν έχω στοιχεία αλλά αυτοί οι άνθρωποι δεν πρόκειται να αφεθούν να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους γιατί αποσταθεροποιούν όχι την κυβέρνηση αλλά τη χώρα*», δήλωσε χαρακτηριστικά ο Νίκος Τόσκας.

Ανατρίχιασαν όσοι έπιασαν το υπονοούμενο. Σόδομα και Γόμορα. Το παρακράτος

...τα μνημόνια διπλά και ...τριπλά...

στην Κουμουνδούρου και στο καταπατημένο από αριστερούς Μαξίμου. Διότι, μολονότι, και καθότι ο Καμμένος είναι σκληρός δεξιός, ή κεντροδεξιός –διαλέγετε και παίρνετε–, καραμανλικός, υπουργός κυβερνήσεων της Ν.Δ., το ξέρουν και οι πρωτοετείς της πολιτικής αντινομίας. Ότι έχει απόψεις, **εμπνεύσεις και λιτανεύσεις**, που κάποιες στιγμές μας προξενούν τριγμούς πολιτικούς και οδυρμούς ιδεολογικούς, είναι κοινό μυστικό. Κι ότι θα θέλαμε, αντί για τον γαλάζιο Πάνο, να **έχουμε σύμμαχο έναν κόκκινο ινδιάνο**, είναι φανερός πόθος.

Φευ, όμως, στην πολιτική άλλο θέλεις κι άλλο σου προκύπτει. Και Μαξίμου θα έβλεπε ο Τσίπρας με το κυάλι χωρίς τον Καμμένο. Και χωρίς τον Καμμένο θα είχε η Ευρώπη των σκληρών δανειστών την ησυχία της με τον Σταύρο, τη Φώφη και **τις οικουμενικές τους παπάρες**. Και χωρίς τον Καμμένο, επίσης, η πρώτη αριστερή κυβέρνηση θα ήταν ακόμα στόχος, επιδίωξη και όνειρο. Υπό τον τίτλο «**Αναμένοντας τον κόκκινο Ινδιάνο**». Και μην σπεύσετε, παρακαλώ, να τα βάλετε μαζί μου. Διότι δεν τα λέω εγώ αυτά. Η σκληρή αριθμητική τα λέει: ΣΥΡΙΖΑ συν ΑΝ.ΕΛΛ., ίσον πλειοψηφία, ίσον κυβέρνηση.

Θυμάστε τον Ιανουάριο του 2015; Την Καισαριανή, την πρώτη αριστερή κυβέρνηση, με τα γλυκά και τα πικρά της; Ε, χωρίς τον Καμμένο, δεν θα υπήρχαν. Θυμάστε τον Σεπτέμβρη του 2015, την εκλογική νίκη που ακολούθησε τον συμβιβασμό με τους δανειστές, τη δεύτερη κυβέρνηση Τσίπρα; Αν ναι, άθεοι ή πιστοί, ανάψτε μια λαμπάδα στον Καμμένο. Διότι και στη μια και στην άλλη περίπτωση, χωρίς τσιριμόνιες, κόνξες και σου 'πα - μου 'πες, το έκανε το χουνέρι σε κείνους που περίμεναν να εγκαταλείψει τον «παρά φύσιν» γάμο. Για να ανοίξει ο δρόμος στην παλινόρθωση, διά της ανωμαλίας. Να ανατραπεί η πλειοψηφία με δοτούς και παρένθετους.

Πάταξον, μεν, άκουσον δε. Αν πουλούσε τον Τσίπρα, δεν τον περίμενε δα και καμιά τιμωρία. Δόξες και άλλα πιο υλικά αγαθά τον περίμεναν. Εν χορδαίς και οργάνοις θα το υποδέχονταν το απολωλός. Αυτός όμως ντρί για να βελάξει «ζήτω η πατρίδα, ζήτω η θρησκεία, ζήτω η Νέα Δημοκρατία». Και άφησε δόξες και τιμές και υλικά αγαθά, που τον περιμένανε. Και είπε όχι, ο Πάνος, ο μπλε Ινδιάνος. Και έτσι γλυτώσαμε την παλινόρθωση δια της ανωμαλίας και οι Συριζαίοι πιστοί και άθεοι πρέπει να του ανάψουν λαμπάδα ίσαμε το μπόι του και όχι να κάνουν κομμουνιστικά σήματα καπνού και να ψάχνουν κόκκινο Ινδιάνο, αλλά να σκεφτούν και λίγο ...εαμίτικα...

«ΑΛΛΟΙ ΠΑΠΑΔΕΣ ΗΡΘΑΝΕ, ΑΛΛΑ ΧΑΡΤΙΑ ΚΡΑΤΟΥΝΕ»...

Την παραπάνω παροιμία χρησιμοποίησε ο γνωστός αλογομούρης του Συριζα ο μεγάλος, ο ανυπέρβλητος Πολάκης, όταν μια λογοθεραπεύτρια του ζήτησε τον λόγο σε εκδήλωση του ΣΥΡΙΖΑ στην περιοχή του Βύρωνα για τις περικοπές κονδυλίων και τα προβλήματα, που έχουν δημιουργηθεί με τα παιδιά που χρήζουν βοήθειας, θυμίζοντάς του τα «ψεύτικα τα λόγια τα μεγάλα». «*Έχω το δελτίο Τύπου του Υπουργείου Υγείας το 2015, 1η Ιουλίου του 2015*», ανέφερε στον αναπληρωτή υπουργό Υγείας η λογοθεραπεύτρια, με τον υπουργό να απαντά: «*Άλλοι παπάδες ήρθανε, άλλα χαρτιά βαστούνε*».

Η λογοθεραπεύτρια ανταπάντησε ρωτώντας: «*Συνεχίζεται η πολιτική του ΣΥΡΙΖΑ; Εγώ είμαι ψηφοφόρος του Συριζα και εκτιμώ και το δικό σας έργο. Δεν θέλετε τέτοιους; Αλήθεια; Τί θέλετε, τί θέλετε κύριε; Θέλετε ανθρώπους που να γλείφουν τους υπουργούς;*»

Ο Πολάκης ακάθεκτος πήρε ξανά το λόγο για να συνεχίσει το ποίημά του: «*Θα αλλάξει το παραμύθι αυτό, αυτό θα γίνει, λοιπόν, οπότε, επειδή, προσέξτε, εμείς δεν πέσαμε από τον Άρη, ξέρουμε τι συμβαίνει και θα δώσουμε μία δίκαιη λύση*».

Δεν ξέρουμε αν οι νέοι παπατζήδες τύπου Πολάκη ήρθαν από τον πλανήτη Άρη (το Τσακαλώτο ήρθε σίγουρα από κάποιον άγνωστο εξω-πλανήτη, όπως προδίδει τόσο η προφορά του, όσο και η ιδιαίτερα δυσνόητη γλώσσα που χρησιμοποιεί), αλλά να υπάρχεται υπουργός του Συριζα

Θυμηθήκαμε, λοιπόν, δύο εξέχουσες προσωπικότητες, Λετονούς, τον ***Γέκαμπς Πέτερς*** αξιωματούχο της πρώιμης ***Τσεκά*** και τον ***Μάρτινς Λάτσις*** αρχικά ανακριτή της ***Λαϊκής Επιτροπής Εσωτερικών Υποθέσεων***. Αυτά τα δύο κτήνη άφησαν πραγματικά εποχή με τις θηριωδίες τους συνεργαζόμενοι στενά.

Ο πρώτος ο Γέκαμπς Πέτερς πήγε το 1917 στην Ρωσία, όπου εντάχθηκε στην Τσεκά. Γρήγορα ανέλαβε την διεύθυνσή της, ενώ στην συνέχεια ανέλαβε το πόστο τού επικεφαλής της Τσεκά στο Πέτρογκραντ. Ο Πέτερς, όπως και άλλοι λετονοί, ήταν της γνώμης ότι η Τσεκά θα έπρεπε να ήταν υπόλογη μόνο στον αρχηγό της κυβέρνησης, ώστε να έχει λυμένα τα χέρια της να κάνει έρευνες, συλλήψεις και φυσικά αθρόες εκτελέσεις. Στην Μόσχα, ο Πέτερς οργάνωνε επιδρομές στις οποίες δολοφονούνταν εκατοντάδες αναρχικοί, ενώ στο Πέτρογκραντ χρησιμοποιούσε τον προεπαναστατικό τηλεφωνικό κατάλογο για να συλλάβει τους μεσοαστικής τάξης, εμπόρους, δημόσιους υπαλλήλους, διανοούμενους ως ομήρους για αντίποινα. Συγκεκριμένα στις 12-13 Ιουνίου 1919 σε μια συνδυασμένη επιχείρηση της Τσεκά-κόμματος με τον Στάλιν, εκατοντάδες ύποπτοι, οι περισσότεροι απλοί συγγενείς λιποτακτών, συνελήφθησαν και εκτελέστηκαν.

Ο ***Μάρτινς Λάτσις*** το 1918 παίρνει προαγωγή στην Τσεκά και το 1919 διακρίνεται ιδιαίτερα στο Κίεβο, όπου μαζί με τον Πέτερς ανοίγουν ένα «Προξενείο της Βραζιλίας» και αρχίζουν να πωλούν βίζες έναντι χρηματικών ποσών, ενώ στην συνέχεια συλλαμβάνουν όλους τους επισκέπτες στ' όνομα πάντα της Τσεκά. Όταν οι Λευκοί ανακατέλαβαν το Κίεβο, βρήκαν τουλάχιστον 5.000 πτώματα, ενώ δεν υπήρχαν καθόλου στοιχεία για την τύχη άλλων 7.000 κρατουμένων της Τσεκά.

Ο Λάτσις ανέλαβε με κάθε τρόπο την υπεράσπιση της Τσεκά, όταν παρουσιάζονταν διάφορα μικροπροβλήματα εξ' αιτίας ορισμένων επιπλήξεων της ***Λαϊκής Επιτροπής Δικαιοσύνης***. Ίδρυσε μάλιστα μια εφημερίδα με τίτλο το ***Κόκκινο Σπαθί***, όπου δημοσίευε στατιστικές εκτελέσεων σαφώς παραποιημένες.

Παραθέτουμε κλείνοντας μια δήλωση

από την άλλη πλευρά των οδοφραγμάτων και δεν μας είναι χρήσιμος [...] Αλλά δεν είναι μια γκιλοτίνα που κόβει κεφάλια κατ' εντολή κάποιου δικαστηρίου [...] Εμείς, σαν τους Ισραηλίτες, πρέπει να χτίσουμε το Βασίλειο του Μέλλοντος κάτω από το μόνιμο φόβο μιας εχθρικής επίθεσης».

Η «ΣΥΝΟΜΩΣΙΑ» ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΟΚΗΣ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΣΥΡΙΖΑ, ΠΡΟΣΩΠΑ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΠΟΥ ΦΩΤΙΖΟΥΝ ΤΟ «ΜΥΣΤΗΡΙΟ»...

Μια μεγάλη αστυνομικοπολιτική αποκάλυψη έκανε ο υπουργός δημόσιας τάξης της πρώτης φορά κομμουνιστική κυβέρνησης, που συγκυβερνά με την λεγόμενη λαϊκή δεξιά.

Δήλωσε, όπως είναι γνωστό, ότι η επίθεση μεταμφιεσμένων σε καρναβαλιστές στα γραφεία του Συριζα δεν είναι τίποτα άλλο παρά μια προσπάθεια των «συμφερόντων διαπλοκής» να δημιουργήσουν συνθήκες αναταραχής στην Ελλάδα.

«*Τίποτα δεν είναι τυχαίο σε αυτόν τον τόπο και υπάρχουν και κοινά συμφέροντα διαπλοκής. Κάποιοι θέλουν την αποσταθεροποίηση της χώρας. Δεν μιλάω τυχαία. Μιλάω πιο συγκεκριμένα όταν έχω στοιχεία αλλά αυτοί οι άνθρωποι δεν πρόκειται να αφεθούν να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους γιατί αποσταθεροποιούν όχι την κυβέρνηση αλλά τη χώρα*», δήλωσε χαρακτηριστικά ο Νίκος Τόσκας.

Ανατρίχιασαν όσοι έπιασαν το υπονοούμενο. Σόδομα και Γόμορα. Το παρακράτος επιστρέφει, οι γερμανοτσολιάδες, τα τάγματα ασφαλείας της διαπλοκής επιτίθενται πλέον ανοικτά στην λαϊκή κυβέρνηση της αριστεράς και του Καμμένου.

Όσο για την απάντηση ενός μέρους των «συνομωτών», χωρίς άλλο αποτελεί απλά προπέτασμα καπνού.

«*Σε πολιτική αθλιότητα και έσχατο σημείο ανευθυνότητας κατρακύλησε σήμερα ο κατ' ευφημισμό Υπουργός αναπληρωτής Προστασίας του Πολίτη κ. Τόσκας, προκειμένου να καλύψει την ανεπάρκεια και την ανικανότητά του. Αφού ισχυρίστηκε ότι "στοιχεία από την ακροαριστερά και την ακροδεξιά" αποσταθεροποιούν τη χώρα, προσπάθησε να εμφανίσει "κύκλους από*

Καμμένο. Και χωρίς τον Καμμένο θα είχε η Ευρώπη των σκληρών δανειστών την ησυχία της με τον Σταύρο, τη Φώφη και ***τις οικουμενικές τους παπάρες****. Και χωρίς τον Καμμένο, επίσης, η πρώτη αριστερή κυβέρνηση θα ήταν ακόμα στόχος, επιδίωξη και όνειρο. Υπό τον τίτλο «****Αναμένοντας τον κόκκινο Ινδιάνο****». Και μην σπεύσετε, παρακαλώ, να τα βάλετε μαζί μου. Διότι δεν τα λέω εγώ αυτά. Η σκληρή αριθμητική τα λέει: ΣΥΡΙΖΑ συν ΑΝ.ΕΛΛ., ίσον πλειοψηφία, ίσον κυβέρνηση.*

Θυμάστε τον Ιανουάριο του 2015; Την Καισαριανή, την πρώτη αριστερή κυβέρνηση, με τα γλυκά και τα πικρά της; Ε, χωρίς τον Καμμένο, δεν θα υπήρχαν. Θυμάστε τον Σεπτέμβρη του 2015, την εκλογική νίκη που ακολούθησε τον συμβιβασμό με τους δανειστές, τη δεύτερη κυβέρνηση Τσίπρα; Αν ναι, άθεοι ή πιστοί, ανάψτε μια λαμπάδα στον Καμμένο. Διότι και στη μια και στην άλλη περίπτωση, χωρίς τσιριμόνιες, κόνξες και σου 'πα - μου 'πες, το έκανε το χουνέρι σε κείνους που περίμεναν να εγκαταλείψει τον «παρά φύσιν» γάμο. Για να ανοίξει ο δρόμος στην παλινόρθωση, διά της ανωμαλίας. Να ανατραπεί η πλειοψηφία με δοτούς και παρένθετους.

Πάταξον, μεν, άκουσον δε. Αν πουλούσε τον Τσίπρα, δεν τον περίμενε δα και καμιά τιμωρία. Δόξες και άλλα πιο υλικά αγαθά τον περίμεναν. Εν χορδαίς και οργάνοις θα το υποδέχονταν το απολωλός. Αυτός όμως επέμεινε. Και ως τώρα οι απόψεις του δεν τον εμπόδισαν να στηρίξει εν μέσω θυέλλης τις βασικές επιλογές Τσίπρα. Συμπέρασμα: Διαφωνούμε σε πολλά μαζί του – φυσικό και επόμενο. Αλλά, πριν τον πυροβολήσουμε επαναστατικά, δεν είναι κακό να σκεφτούμε και λίγο εαμίτικα....».

Της ανωμαλίας, δηλαδή, γίνεται σ' αυτήν την χώρα. Αριστεροί και δεξιοί σε «παρά φύσιν» πολιτικές περιπτύξεις, Χωρίς κόνξες και τσιριμόνιες, ο Πάνος έγινε κολλητάρι, και όχι το πουλητάρι που γύρισε στο μα ο γνωστός αλογομούρης του Συρίζα ο μεγάλος, ο ανυπέρβλητος Πολάκης, όταν μια λογοθεραπεύτρια του ζήτησε τον λόγο σε εκδήλωση του ΣΥΡΙΖΑ στην περιοχή του Βύρωνα για τις περικοπές κονδυλίων και τα προβλήματα, που έχουν δημιουργηθεί με τα παιδιά που χρήζουν βοήθειας, θυμίζοντάς του τα «ψεύτικα τα λόγια τα μεγάλα». *«Έχω το δελτίο Τύπου του Υπουργείου Υγείας το 2015, 1η Ιουλίου του 2015»*, ανέφερε στον αναπληρωτή υπουργό Υγείας η λογοθεραπεύτρια, με τον υπουργό να απαντά: *«Άλλοι παπάδες ήρθανε, άλλα χαρτιά βαστούνε»*.

Η λογοθεραπεύτρια ανταπάντησε ρωτώντας: *«Συνεχίζεται η πολιτική του ΣΥΡΙΖΑ; Εγώ είμαι ψηφοφόρος του Συριζα και εκτιμώ και το δικό σας έργο. Δεν θέλετε τέτοιους; Αλήθεια; Τί θέλετε, τί θέλετε κύριε; Θέλετε ανθρώπους που να γλείφουν τους υπουργούς;»*

Ο Πολάκης ακάθεκτος πήρε ξανά το λόγο για να συνεχίσει το ποίημά του: *«Θα αλλάξει το παραμύθι αυτό, αυτό θα γίνει, λοιπόν, οπότε, επειδή, προσέξτε, εμείς δεν πέσαμε από τον Άρη, ξέρουμε τι συμβαίνει και θα δώσουμε μία δίκαιη λύση»*.

Δεν ξέρουμε αν οι νέοι παπατζήδες τύπου Πολάκη ήρθαν από τον πλανήτη Άρη (το Τσακαλώτο ήρθε σίγουρα από κάποιον άγνωστο εξω-πλανήτη, όπως προδίδει τόσο η προφορά του, όσο και η ιδιαίτερα δυσνόητη γλώσσα που χρησιμοποιεί), αλλά να υπόσχεται υπουργός του Συριζα ότι θα «αλλάξει το παραμύθι αυτό», προφανώς με κάποιο άλλο, αυτό ξεπερνάει ακόμη και την πιο νοσηρή (επιστημονική ή άλλη) φαντασία.

Και η συριζαϊκη διαστροφή έχει τα όρια της...

ΠΡΩΤΗ ΑΦΙΕΡΩΣΗ ΣΤΟΥΣ ΠΑΛΑΙΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΟΥΣ ΣΤΑΛΙΝΙΚΟΥΣ....

Επειδή, όπως όλοι γνωρίζουν, δεν έχουμε πάψει να συγκινούμαστε από τις πάσης οργάνωνε επιδρομές στις οποίες δολοφονούνταν εκατοντάδες αναρχικοί, ενώ στο Πέτρογκραντ χρησιμοποιούσε τον προεπαναστατικό τηλεφωνικό κατάλογο για να συλλάβει τους μεσοαστικής τάξης, εμπόρους, δημόσιους υπαλλήλους, διανοούμενους ως ομήρους για αντίποινα. Συγκεκριμένα στις 12-13 Ιουνίου 1919 σε μια συνδυασμένη επιχείρηση της Τσεκά-κόμματος με τον Στάλιν, εκατοντάδες ύποπτοι, οι περισσότεροι απλοί συγγενείς λιποτακτών, συνελήφθησαν και εκτελέστηκαν.

Ο ***Μάρτινς Λάτσις*** το 1918 παίρνει προαγωγή στην Τσεκά και το 1919 διακρίνεται ιδιαίτερα στο Κίεβο, όπου μαζί με τον Πέτερς ανοίγουν ένα «Προξενείο της Βραζιλίας» και αρχίζουν να πωλούν βίζες έναντι χρηματικών ποσών, ενώ στην συνέχεια συλλαμβάνουν όλους τους επισκέπτες στ' όνομα πάντα της Τσεκά. Όταν οι Λευκοί ανακατέλαβαν το Κίεβο, βρήκαν τουλάχιστον 5.000 πτώματα, ενώ δεν υπήρχαν καθόλου στοιχεία για την τύχη άλλων 7.000 κρατουμένων της Τσεκά.

Ο Λάτσις ανέλαβε με κάθε τρόπο την υπεράσπιση της Τσεκά, όταν παρουσιάζονταν διάφορα μικροπροβλήματα εξ' αιτίας ορισμένων επιπλήξεων της ***Λαϊκής Επιτροπής Δικαιοσύνης***. Ίδρυσε μάλιστα μια εφημερίδα με τίτλο το ***Κόκκινο Σπαθί***, όπου δημοσίευε στατιστικές εκτελέσεων σαφώς παραποιημένες.

Παραθέτουμε κλείνοντας μια δήλωσή του χωρίς κανένα επιπλέον σχόλιο.

«Η Τσεκά δεν είναι απλώς ένα ανακριτικό όργανο˙ είναι το όργανο μάχης του κόμματος του μέλλοντος [...] Εξολοθρεύει δίχως δίκη ή απομονώνει από την κοινωνία φυλακίζοντας σε στρατόπεδα συγκέντρωσης. Ο λόγος της είναι νόμος. Η δουλειά της Τσεκά πρέπει να καλύπτει όλους τους τομείς της δημόσιας ζωής [...] Όταν ανακρίνετε, μη ζητάτε υλικά στοιχεία ή απόδειξη για τα λόγια ή τις πράξεις του κατηγορουμένου εναντίον της σοβιετικής εξουσίας. Η πρώτη ερώτηση

ση μεταμφιεσμένων σε καρναβαλιστές στα γραφεία του Συρίζα δεν είναι τίποτα άλλο παρά μια προσπάθεια των «συμφερόντων διαπλοκής» να δημιουργήσουν συνθήκες αναταραχής στην Ελλάδα.

«Τίποτα δεν είναι τυχαίο σε αυτόν τον τόπο και υπάρχουν και κοινά συμφέροντα διαπλοκής. Κάποιοι θέλουν την αποσταθεροποίηση της χώρας. Δεν μιλάω τυχαία. Μιλάω πιο συγκεκριμένα όταν έχω στοιχεία αλλά αυτοί οι άνθρωποι δεν πρόκειται να αφεθούν να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους γιατί αποσταθεροποιούν όχι την κυβέρνηση αλλά τη χώρα», δήλωσε χαρακτηριστικά ο Νίκος Τόσκας.

Ανατρίχιασαν όσοι έπιασαν το υπονοούμενο. Σόδομα και Γόμορα. Το παρακράτος επιστρέφει, οι γερμανοτσολιάδες, τα τάγματα ασφαλείας της διαπλοκής επιτίθενται πλέον ανοικτά στην λαϊκή κυβέρνηση της αριστεράς και του Καμμένου.

Όσο για την απάντηση ενός μέρους των «συνομωτών», χωρίς άλλο αποτελεί απλά προπέτασμα καπνού.

«Σε πολιτική αθλιότητα και έσχατο σημείο ανευθυνότητας κατρακύλησε σήμερα ο κατ' ευφημισμό Υπουργός αναπληρωτής Προστασίας του Πολίτη κ. Τόσκας, προκειμένου να καλύψει την ανεπάρκεια και την ανικανότητά του. Αφού ισχυρίστηκε ότι "στοιχεία από την ακροαριστερά και την ακροδεξιά" αποσταθεροποιούν τη χώρα, προσπάθησε να εμφανίσει "κύκλους από πολιτικούς χώρους" πως συμπλέουν στην ίδια κατεύθυνση, παραπέμποντας στη Νέα Δημοκρατία», ανέφερε σε ανακοίνωσή της η ΝΔ, στην οποία επίσης αναφέρεται ότι *«Ο κ. Τόσκας κατήγγειλε, ταυτόχρονα, ότι αστυνομικές ομάδες της "ΔΕΛΤΑ" πυροδοτούσαν καταστάσεις. Εκείνος ο οποίος υποσχόταν "διάλογο με τις συλλογικότητες των Εξαρχείων", προσπαθεί να εμφανίσει τους μπαχαλάκηδες, να συμπλέουν με τμήματα της Αστυνομίας και της Αντιπολίτευσης.*

συνέχεια στη σελ. 4

ΝΑΥΜΑΧΙΕΣ ΣΤΟ ΑΙΓΑΙΟ: ΤΟ «ΓΕΓΟΝΟΣ» ΔΕΝ ΕΠΕΤΑΙ, ΑΛΛΑ ΠΡΟΗΓΕΙΤΑΙ ΤΩΝ «ΕΞΕΛΙΞΕΩΝ»...

Στις 17 Φεβρουαρίου ολοκληρώθηκαν οι εργασίες της διήμερης Υπουργικής Συνόδου του **ΝΑΤΟ** στις Βρυξέλλες, όπου, μεταξύ άλλων, αποφασίστηκε η συνέχιση τής παρουσίας και της δραστηριοποίησης των νατοϊκών δυνάμεων στο Αιγαίο με αιχμή του δόρατος την αντιμετώπιση της προσφυγικής «κρίσης».

Ο υπουργός Αμύνης Π. Καμμένος έσπευσε να δηλώσει την ικανοποίησή του:

*«**Αποτελεί σημαντική εθνική επιτυχία** η απόφαση του Συμβουλίου Υπουργών Άμυνας των χωρών-μελών του ΝΑΤΟ για τη συνέχιση της επιχείρησης SNMG-2 στο Αιγαίο, παρά τις διαφωνίες της Τουρκίας. Η απόλυτη πλειοψηφία των υπουργών Άμυνας, με εξαίρεση την Τουρκία, δέχθηκε ότι η επιχείρηση αυτή είναι επιτυχημένη. **Η ανακοπή των προσφυγικών ροών, με την παρουσία των πλοίων του ΝΑΤΟ, θα συνεχιστεί όσο υπάρχουν ακόμα υποψήφιοι παράνομοι μετανάστες ή και πρόσφυγες από την άλλη πλευρά του Αιγαίου, οι οποίοι θέλουν να περάσουν προς την Ευρώπη.** Έθεσα το θέμα των 15.000 προσφύγων, αλλά και μεταναστών, που βρίσκονται στα ελληνικά νησιά, ζητώντας την επιτάχυνση των διαδικασιών και την παραμονή των δυνάμεων. Έγινε αποδεκτό από το Συμβούλιο Υπουργών και θέλω να ευχαριστήσω ιδιαίτερα τους συναδέλφους υπουργούς Άμυνας του ΝΑΤΟ για την αποδοχή των ελληνικών θέσεων».*

Σύμφωνα με τον γενικό γραμματέα του ΝΑΤΟ Γενς Στόλτενμπεργκ η ναυτική νατοϊκή δύναμη SNMG2, η οποία ήδη περιπολεί στην περιοχή, υπό γερμανική διοίκηση θα αναλάβει τη διεξαγωγή αναγνώρισης, παρακολούθησης και επιτήρησης των παράνομων διελεύσεων στο Αιγαίο σε συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές, ενώ παράλληλα θα έχει «απευθείας σύνδεση» με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό διαχείρισης συνόρων, Frontex, ενώ επίσης κάλεσε τα μέλη του ΝΑΤΟ να την ενισχύσουν.

Ο ίδιος ξεκαθάρισε ότι η νατοϊκή ναυτική επιχείρηση στο Αιγαίο δεν έχει να κάνει με επαναπροώθηση πλοίων με πρόσφυγες, αλλά στόχος είναι να αντιμετωπιστεί η εμπορία ανθρώπων και τα εγκληματικά δίκτυα των διακινητών, κάτι το οποίο θα γίνει «*σε συνεργασία με τις εθνικές ακτοφυλακές και την ΕΕ*».

Από την πλευρά του **ο τούρκος υπουργός Αμύνης Φικρί Ισίκ** μετέχοντας σε σύνοδο στο Βέλγιο, δήλωσε πως το ΝΑΤΟ στο Αιγαίο έχει καταστεί νεκρό γράμμα και πρόσθεσε πως είναι ανάγκη να αποσυρθεί. Παρ' όλα αυτά νατοϊκά κράτη, όπως η Γερμανία και Αγγλία δεν συναίνεσαν σε αυτό το αίτημα.

Πρόκειται, λοιπόν, για μια «σημαντική εθνική επιτυχία», όπως ισχυρίζεται ο Καμμένος και μια αποτυχία αντίστοιχα του τουρκικού κράτους να περάσει τις θέσεις του και γιατί; Πως συνδέεται η απόφαση αυτή για την συνέχιση της παρουσίας των νατοϊκών δυνάμεων στο Αιγαίο, με την ένταση, που διατηρεί το τουρκικό κράτος γύρω από τις βραχονησίδες Ίμια και με την έξοδο «ερευνητικού» σκάφους, αλλά και με τις χιλιάδες πτήσεις τουρκικών μαχητικών αεροσκαφών στην κατεύθυνση της μεταβολής του υφιστάμενου καθεστώτος κυριαρχίας στο Αιγαίο;

Έχει οποιαδήποτε σχέση η παραμονή της νατοϊκής δύναμης στο Αιγαίο υπό γερμανική διοίκηση με την πρόσφατη απόπειρα πραξικοπήματος στην Τουρκία, με τις εξελίξεις στα μέτωπα της βόρειας Συρίας και το κουρδικό ζήτημα;

συνέχεια από τη σελ. 3

Αποδεικνύεται υβριστής της Αστυνομίας και πρωταγωνιστής αδίσταχτης πολιτικής συκοφαντίας σε βάρος της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης. Αποδεικνύεται ανάξιος της θέσης που κατέχει».

Τι ξέρει ο Τόσκας: Μήπως οι καρναβαλι-

μεγάλο κομμουνιστικό ηγέτη Τσίπρας.

Αλέξη, ξεκόλλα. Ψήφισέ τα όλα...

Παραδινόμαστε....

ΔΕΥΤΕΡΗ ΑΦΙΕΡΩΣΗ ΣΤΟΥΣ ΠΑΛΑΙΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΟΥΣ

πρωτόγνωρη μεγαλοψυχία δολοφόνησε μόνο την πρώτη του γυναίκα. Η δεύτερη και η τρίτη νεαρή γυναίκα του Μπουχάριν οδηγήθηκαν στα γκουλάγκ, ενώ ο γιος του στάλθηκε σε ορφανοτροφείο της NKVD και μεγάλωσε χωρίς να ξέρει καν ποιος ήταν ο πατέρας του. Αμέτρητες οι εκτελέσεις

σει τον πληθυσμό ακόμα καλύτερο [...] Δεύτερος κανόνας: να έχει όσο το δυνατόν περισσότερα καθάρματα να κάνουν ότι τους λέει [...] Έπειτα [ο ηγέτης] συγκέντρωσε τα «καθάρματα» και τους είπε: «Καθάρματα γράψτε καταγγελίες» [...] Γράφουν καταγγελίες, σκαρώνουν κατα-

«***Αποτελεί σημαντική εθνική επιτυχία** η απόφαση του Συμβουλίου Υπουργών Άμυνας των χωρών-μελών του ΝΑΤΟ για τη συνέχιση της επιχείρησης SNMG-2 στο Αιγαίο, παρά τις διαφωνίες της Τουρκίας. Η απόλυτη πλειοψηφία των υπουργών Άμυνας, με εξαίρεση την Τουρκία, δέχθηκε ότι η επιχείρηση αυτή είναι επιτυχημένη. **Η ανακοπή των προσφυγικών ροών, με την παρουσία των πλοίων του ΝΑΤΟ, θα συνεχιστεί όσο υπάρχουν ακόμα υποψήφιοι παράνομοι μετανάστες ή και πρόσφυγες από την άλλη πλευρά του Αιγαίου, οι οποίοι θέλουν να περάσουν προς την Ευρώπη**. Έθεσα το θέμα των 15.000 προσφύγων, αλλά και μεταναστών, που βρίσκονται στα ελληνικά νησιά, ζητώντας την επιτάχυνση των διαδικασιών και την παραμονή των δυνάμεων. Έγινε αποδεκτό από το Συμβούλιο Υπουργών και θέλω να ευχαριστήσω ιδιαίτερα τους συναδέλφους υπουργούς Άμυνας του ΝΑΤΟ για την αποδοχή των ελληνικών θέσεων».*

Σύμφωνα με τον γενικό γραμματέα του ΝΑΤΟ Γενς Στόλτενμπεργκ η ναυτική νατοϊκή δύναμη SNMG2, η οποία ήδη περιπολεί στην περιοχή, υπό γερμανική διοίκηση θα αναλάβει τη διεξαγωγή αναγνώρισης, παρακολούθησης και επιτήρησης των παράνομων διελεύσεων στο Αιγαίο σε συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές, ενώ παράλληλα θα έχει «απευθείας σύνδεση» με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό διαχείρισης συνόρων, Frontex, ενώ επίσης κάλεσε τα μέλη του ΝΑΤΟ να την ενισχύσουν.

Ο ίδιος ξεκαθάρισε ότι η νατοϊκή ναυτική επιχείρηση στο Αιγαίο δεν έχει να κάνει με επαναπροώθηση πλοίων με πρόσφυγες, αλλά στόχος είναι να αντιμετωπιστεί η εμπορία ανθρώπων και τα εγκληματικά δίκτυα των διακινητών, κάτι το οποίο θα γίνει «*σε συνεργασία με τις εθνικές ακτοφυλακές και την ΕΕ*».

Από την πλευρά του **ο τούρκος υπουργός Αμύνης Φικρί Ισίκ** μετέχοντας σε σύνοδο στο Βέλγιο, δήλωσε πως το ΝΑΤΟ στο Αιγαίο έχει καταστεί νεκρό γράμμα και πρόσθεσε πως είναι ανάγκη να αποσυρθεί. Παρ' όλα αυτά νατοϊκά κράτη, όπως η Γερμανία και Αγγλία δεν συναίνεσαν σε αυτό το αίτημα.

Πρόκειται, λοιπόν, για μια «σημαντική εθνική επιτυχία», όπως ισχυρίζεται ο Καμμένος και μια αποτυχία αντίστοιχα του τουρκικού κράτους να περάσει τις θέσεις του και γιατί; Πως συνδέεται η απόφαση αυτή για την συνέχιση της παρουσίας των νατοϊκών δυνάμεων στο Αιγαίο, με την ένταση, που διατηρεί το τουρκικό κράτος γύρω από τις βραχονησίδες Ίμια και με την έξοδο «ερευνητικού» σκάφους, αλλά και με τις χιλιάδες πτήσεις τουρκικών μαχητικών αεροσκαφών στην κατεύθυνση της μεταβολής του υφιστάμενου καθεστώτος κυριαρχίας στο Αιγαίο;

Έχει οποιαδήποτε σχέση η παραμονή της νατοϊκής δύναμης στο Αιγαίο υπό γερμανική διοίκηση με την πρόσφατη απόπειρα πραξικοπήματος στην Τουρκία, με τις εξελίξεις στα μέτωπα της βόρειας Συρίας και το κουρδικό ζήτημα;

συνέχεια από τη σελ. 3

Αποδεικνύεται υβριστής της Αστυνομίας και πρωταγωνιστής αδίστακτης πολιτικής συκοφαντίας σε βάρος της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης. Αποδεικνύεται ανάξιος της θέσης που κατέχει».

Τι ξέρει ο Τόσκας; Μήπως οι καρναβαλιστές φορούσαν τις μουτσούνες του Ψυχάρη, του Κυριάκου, του Άδωνι Γεωργιάδη, του Πρετεντέρη, ή μήπως του Μπάμπη του Παπαδημητρίου, του Βαγγέλη Βενιζέλου και του Σταύρου Θεοδωράκη για να μπερδέψουν τα πράγματα ή το έκαναν για να στείλουν ένα σαφές μήνυμα;

Τίποτα δεν είναι τυχαίο. Το παρακράτος της δεξιάς, του βρώμικου Πασοκ και τα βοθροκάναλα τους βρίσκονται πίσω από την επίθεση, γιατί θέλουν την αποσταθεροποίηση της χώρας!!! Την οποία επιδιώκουν και στηρίζουν οι εχθροί του λαού που προσδοκούν την παλινόρθωση του εκσυγχρονισμού και τους οποίους καθοδηγεί ο Πάγκαλος, που γράφει στο Βήμα και είπε ότι θα ψηφίσει Μητσοτάκη, ενώ ακόμα πιο βαθιά κρυμμένος σ' αυτήν την «συνο-

μεγάλο κομμουνιστικό ηγέτη Τσίπρας.

Αλέξη, ξεκόλλα. Ψήφισέ τα όλα...

Παραδινόμαστε....

ΔΕΥΤΕΡΗ ΑΦΙΕΡΩΣΗ ΣΤΟΥΣ ΠΑΛΑΙΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΟΥΣ ΣΤΑΛΙΝΙΚΟΥΣ....

Τον Μάρτιο του 1938 ο Μπουχάριν λίγο πριν καταδικαστεί και εκτελεστεί από το σταλινικό καθεστώς έγραφε μεταξύ άλλων στον Στάλιν προσδοκώντας ότι ίσως αποφύγει τον θάνατο:

«Ο Στάλιν έχει μια μεγάλη και τολμηρή πολιτική ιδέα για μια γενική εκκαθάριση α) σε σχέση με την προπολεμική περίοδο και β) με μια μετάβαση στη δημοκρατία. Αυτή η εκκαθάριση αφορά α) τους ενόχους, β) τους ύποπτους, γ) τους δυνητικά ύποπτους. Σ' αυτή την περίπτωση δεν μπορώ να αποκλειστώ. Μερικοί γίνονται ακίνδυνοι με έναν τρόπο, άλλοι με άλλον, άλλοι μ' έναν τρίτο... μεγάλα σχέδια, μεγάλες ιδέες και μεγάλα συμφέροντα υπερισχύ-

πρωτόγνωρη μεγαλοψυχία δολοφόνησε μόνο την πρώτη του γυναίκα. Η δεύτερη και η τρίτη νεαρή γυναίκα του Μπουχάριν οδηγήθηκαν στα γκουλάγκ, ενώ ο γιος του στάλθηκε σε ορφανοτροφείο της NKVD και μεγάλωσε χωρίς να ξέρει καν ποιος ήταν ο πατέρας του. Αμέτρητες οι εκτελέσεις ύστερα από «ομολογίες» και βασανιστήρια κομμουνιστών. Η ενοχή τους πιστοποιούνταν σ' αυτές τις φοβερές δίκες για τις οποίες και αυτός ακόμη ο χαρακτηρισμός καφκικές τις υποτιμά. Είναι χαρακτηριστικό ότι το κομματικό όργανο του Μουσολίνι, *Πόπολο ντ' Ιτάλια*, αναρωτιόταν «μήπως ο Στάλιν έγινε κρυπτοφασίστας», ενώ ο ίδιος ο Ντούτσε με μεγάλη ικανοποίηση διαπίστωνε ότι «κανείς δεν είχε εξοντώσει τόσους κομμουνιστές όσους ο Στάλιν».

Κλείνοντας αυτή την δεύτερη αφιέρωση θα δώσουμε μια μικρή ιδέα για τα αγαπημένα αναγνώσματα αυτού του γίγαντα του παγκόσμιου κομμουνιστικού κινήματος, του Στάλιν, που καθοδήγησε εκτός των άλλων φωτισμένα τον ΔΣΕ και τον μεγάλο γραμματέα του Ζαχαριάδη στο «έπος» των

*σει τον πληθυσμό ακόμα καλύτερο [...] Δεύτερος κανόνας: να έχει όσο το δυνατόν περισσότερα καθάρματα να κάνουν ότι τους λέει [...] Έπειτα [ο ηγέτης] συγκέντρωσε τα «καθάρματα» και τους είπε: «Καθάρματα γράψτε καταγγελίες» [...] Γράφουν καταγγελίες, σκαρώνουν καταστροφικά σχέδια [...] Κι όλο αυτό το βρομερό υλικό, κατασκευασμένο από ημιμαθείς φτάνει στο γραφείο του ενθουσιώδους ηγέτη [...] [ο ηγέτης] κάλεσε τα «καθάρματα» και είπε: «Πείτε μου, καθάρματα, σε τι νομίζετε ότι συνίσταται η αληθινή ζημιά;» Και τα καθάρματα απάντησαν ομόφωνα: «[...] Στο ότι η ζημιά που κάνουμε εμείς τα καθάρματα πρέπει να θεωρείται καλό· και το καλό αν το κάνει οποιοσδήποτε άλλος, πρέπει να θεωρείται ζημιά. **Να μην τολμάει κανείς, να πει λέξη, για μας τα καθάρματα, ενώ εμείς τα καθάρματα να λέμε, ότι θέλουμε για όποιον θέλουμε...»**.*

Τυχόν ομοιότητες στην προπαγάνδα, στην σκέψη, στην πολιτική καθοδήγηση με πρόσωπα, καταστάσεις και πράγματα στον κινηματικό μικρόκοσμο ή στα κυβερνητικά

ελληνικών θέσεων».

Σύμφωνα με τον γενικό γραμματέα του ΝΑΤΟ Γενς Στόλτενμπεργκ η ναυτική νατοϊκή δύναμη SNMG2, η οποία ήδη περιπολεί στην περιοχή, υπό γερμανική διοίκηση θα αναλάβει τη διεξαγωγή αναγνώρισης, παρακολούθησης και επιτήρησης των παράνομων διελεύσεων στο Αιγαίο σε συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές, ενώ παράλληλα θα έχει «απευθείας σύνδεση» με τον Ευρωπαϊκό Οργανι-

κάτι το οποίο θα γίνει «*σε συνεργασία με τις εθνικές ακτοφυλακές και την ΕΕ*».

Από την πλευρά του **ο τούρκος υπουργός Αμύνης Φικρί Ισίκ** μετέχοντας σε σύνοδο στο Βέλγιο, δήλωσε πως το ΝΑΤΟ στο Αιγαίο έχει καταστεί νεκρό γράμμα και πρόσθεσε πως είναι ανάγκη να αποσυρθεί. Παρ' όλα αυτά νατοϊκά κράτη, όπως η Γερμανία και Αγγλία δεν συναίνεσαν σε αυτό το αίτημα.

χονησίδες Ίμια και με την έξοδο «ερευνητικού» σκάφους, αλλά και με τις χιλιάδες πτήσεις τουρκικών μαχητικών αεροσκαφών στην κατεύθυνση της μεταβολής του υφιστάμενου καθεστώτος κυριαρχίας στο Αιγαίο;

Έχει οποιαδήποτε σχέση η παραμονή της νατοϊκής δύναμης στο Αιγαίο υπό γερμανική διοίκηση με την πρόσφατη απόπειρα πραξικοπήματος στην Τουρκία, με τις εξελίξεις στα μέτωπα της βόρειας Συρίας και το κουρδικό ζήτημα;

συνέχεια από τη σελ. 3

Αποδεικνύεται υβριστής της Αστυνομίας και πρωταγωνιστής αδίσταχτης πολιτικής συκοφαντίας σε βάρος της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης. Αποδεικνύεται ανάξιος της θέσης που κατέχει».

Τι ξέρει ο Τόσκας; Μήπως οι καρναβαλιστές φορούσαν τις μουτσούνες του Ψυχάρη, του Κυριάκου, του Άδωνι Γεωργιάδη, του Πρετεντέρη, ή μήπως του Μπάμπη του Παπαδημητρίου, του Βαγγέλη Βενιζέλου και του Σταύρου Θεοδωράκη για να μπερδέψουν τα πράγματα ή το έκαναν για να στείλουν ένα σαφές μήνυμα;

Τίποτα δεν είναι τυχαίο. Το παρακράτος της δεξιάς, του βρώμικου Πασοκ και τα βοθροκάναλα τους βρίσκονται πίσω από την επίθεση, γιατί θέλουν την αποσταθεροποίηση της χώρας!!! Την οποία επιδιώκουν και στηρίζουν οι εχθροί του λαού που προσδοκούν την παλινόρθωση του εκσυγχρονισμού και τους οποίους καθοδηγεί ο Πάγκαλος, που γράφει στο Βήμα και είπε ότι θα ψηφίσει Μητσοτάκη, ενώ ακόμα πιο βαθιά κρυμμένος σ' αυτήν την «συνωμωσία» βρίσκεται ο Σημίτης που στηρίζει και αυτός Μητσοτάκη και όλα τα υποχείρια τους που κατηγορούν τους μεγάλους λαϊκούς ηγέτες Τσίπρα και Καμμένο για εθνολαϊκισμό, επειδή κακοποίησαν λίγο το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος και όλοι αυτοί καθοδηγούνται από τους μασόνους και τους illuminatti, που έχουν στείλει τον Σώρρα να ορκίζεται στον θεό Απόλλωνα για να διαγραφεί το χρέος με άλλον τρόπο και όχι μ' αυτόν που επιδιώκει το μεγάλο κομμουνιστικό ηγέτη Τσίπρας.

Αλέξη, ξεκόλλα. Ψήφισέ τα όλα...

Παραδινόμαστε....

ΔΕΥΤΕΡΗ ΑΦΙΕΡΩΣΗ ΣΤΟΥΣ ΠΑΛΑΙΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΟΥΣ ΣΤΑΛΙΝΙΚΟΥΣ....

Τον Μάρτιο του 1938 ο Μπουχάριν λίγο πριν καταδικαστεί και εκτελεστεί από το σταλινικό καθεστώς έγραφε μεταξύ άλλων στον Στάλιν προσδοκώντας ότι ίσως αποφύγει τον θάνατο:

«Ο Στάλιν έχει μια μεγάλη και τολμηρή πολιτική ιδέα για μια γενική εκκαθάριση α) σε σχέση με την προπολεμική περίοδο και β) με μια μετάβαση στη δημοκρατία. Αυτή η εκκαθάριση αφορά α) τους ενόχους, β) τους υπόπτους, γ) τους δυνητικά ύποπτους. Σ' αυτή την περίπτωση δεν μπορώ να αποκλειστώ. Μερικοί γίνονται ακίνδυνοι με έναν τρόπο, άλλοι με άλλον, άλλοι μ' έναν τρίτο... μεγάλα σχέδια, μεγάλες ιδέες και μεγάλα συμφέροντα υπερισχύουν των πάντων και θα ήταν μικρόψυχο να θέσω θέμα για το δικό μου άτομο μπροστά στα παγκόσμια-ιστορικά καθήκοντα που βαραίνουν πρώτα απ' όλα τους δικούς σου ώμους [του Στάλιν].»

Πράγματι μεγάλες και τολμηρές οι κομμουνιστικές ιδέες του Στάλιν και των ομοίων του, αλλά και των παντοτινών θαυμαστών τους. Μετά την δολοφονία του Μπουχάριν, ο Στάλιν δείχνοντας μια πρωτόγνωρη μεγαλοψυχία δολοφόνησε μόνο την πρώτη του γυναίκα. Η δεύτερη και η τρίτη νεαρή γυναίκα του Μπουχάριν οδηγήθηκαν στα γκουλάγκ, ενώ ο γιος του στάλθηκε σε ορφανοτροφείο της NKVD και μεγάλωσε χωρίς να ξέρει καν ποιος ήταν ο πατέρας του. Αμέτρητες οι εκτελέσεις ύστερα από «ομολογίες» και βασανιστήρια κομμουνιστών. Η ενοχή τους πιστοποιούνταν σ' αυτές τις φοβερές δίκες για τις οποίες και αυτός ακόμη ο χαρακτηρισμός καφκικές τις υποτιμά. Είναι χαρακτηριστικό ότι το κομματικό όργανο του Μουσολίνι, *Πόπολο ντ' Ιτάλια*, αναρωτιόταν «μήπως ο Στάλιν έγινε κρυπτοφασίστας», ενώ ο ίδιος ο Ντούτσε με μεγάλη ικανοποίηση διαπίστωνε ότι «κανείς δεν είχε εξοντώσει τόσους κομμουνιστές όσους ο Στάλιν».

Κλείνοντας αυτή την δεύτερη αφιέρωση θα δώσουμε μια μικρή ιδέα για τα αγαπημένα αναγνώσματα αυτού του γίγαντα του παγκόσμιου κομμουνιστικού κινήματος, του Στάλιν, που καθοδήγησε εκτός των άλλων φωτισμένα τον ΔΣΕ και τον μεγάλο γραμματέα του Ζαχαριάδη στο «έπος» των ετών 1946-1949.

Πρόκειται για ένα απόσπασμα κειμένου του **Μιχαήλ-Στσεντρίν**, το ***Παραμύθι του ενθουσιώδους ηγέτη***, ενώ οι υπογραμμίσεις είναι του ίδιου του Στάλιν.

*«[...] υπήρχαν δύο κανόνες. Πρώτος κανόνας: όσο περισσότερη ζημιά κάνει ο ηγέτης, τόσο περισσότερο καλό κάνει στην πατρίδα. Αν καταργήσει την μάθηση, καλό· αν κάψει μια πόλη, καλό· αν τρομοκρατήσει τον πληθυσμό ακόμα καλύτερο [...] Δεύτερος κανόνας: να έχει όσο το δυνατόν περισσότερα καθάρματα να κάνουν ότι τους λέει [...] Έπειτα [ο ηγέτης] συγκέντρωσε τα «καθάρματα» και τους είπε: «Καθάρματα γράψτε καταγγελίες» [...] Γράφουν καταγγελίες, σκαρώνουν καταστροφικά σχέδια [...] Κι όλο αυτό το βρομερό υλικό, κατασκευασμένο από ημιμαθείς φτάνει στο γραφείο του ενθουσιώδους ηγέτη [...] [ο ηγέτης] κάλεσε τα «καθάρματα» και είπε: «Πείτε μου, καθάρματα, σε τι νομίζετε ότι συνίσταται η αληθινή ζημιά;» Και τα καθάρματα απάντησαν ομόφωνα: «[...] Στο ότι η ζημιά που κάνουμε εμείς τα καθάρματα πρέπει να θεωρείται καλό· και το καλό αν το κάνει οποιοσδήποτε άλλος, πρέπει να θεωρείται ζημιά. **Να μην τολμάει κανείς, να πει λέξη, για μας τα καθάρματα, ενώ εμείς τα καθάρματα να λέμε, ότι θέλουμε για όποιον θέλουμε...**».*

Τυχόν ομοιότητες στην προπαγάνδα, στην σκέψη, στην πολιτική καθοδήγηση με πρόσωπα, καταστάσεις και πράγματα στον κινηματικό μικρόκοσμο ή στα κυβερνητικά δρώμενα είναι προφανώς τυχαίες.

Μην ανησυχείτε, αυτά δεν γίνονται πια στις μέρες μας...

Είναι γραφικοί οι σταλινικοί, παλαιοί και νέοι...

Καληνύχτα και καλή τύχη...

Λεόν

Σχετίζεται με την πρόσφατη διάσκεψη Ρωσίας, Ιράν και Τουρκίας, ή ακόμα με το ουκρανικό «ζήτημα», και επίσης με ζητήματα, που συνδέονται με την ΕΕ, όπως το **Brexit ή το ζήτημα της λεγόμενης ελληνικής οικονομικής κρίσης**;

Η δολοφονία του ρώσου πρεσβευτή στην Άγκυρα ερμηνεύεται μόνο με την «αλλαγή» πλεύσης του τουρκικού κράτους στο συριακό, την επαναπροσέγγιση με τους Ρώσους και τα πλήγματα εναντίον του ISIS ή αποτελεί ένα «μήνυμα», που στέλνεται και πάλι δια αντιπροσώπου για το μέχρι πού είναι ανεκτό να φθάσουν οι «νέες» ρωσοτουρκικές σχέσεις;

Είναι γνωστό ότι το Αιγαίο αποτελεί το σημαντικότερο θαλάσσιο κομβικό σημείο της Ευρασιατικής παγκόσμιας ηπείρου στην κατεύθυνση βορρά-νότου τόσο για τα παράκτια κράτη του Εύξεινου Πόντου όσο και για όλες τις παγκόσμιες και περιφερειακές δυνάμεις. Η τεράστια σημασία αυτού του θαλάσσιου περάσματος αποκτά ακόμα μεγαλύτερη διάσταση σε μια περίοδο τεκτονικών μεταβολών στο παγκόσμιο σύστημα κυριαρχίας.

Τίποτα δεν μοιάζει όπως χθες, τίποτα δεν είναι αδιανόητο.

Οι χθεσινοί «εχθροί» μεταβάλλονται στους σημερινούς συμμάχους, με τις λυκοσυμμαχίες, όμως, να διαρκούν τόσο λίγο, ώστε να είναι πολλές φορές αδύνατη η πρόβλεψη της συνέχειας και των συμφερόντων, που μπορούν να ικανοποιηθούν με τον έναν ή τον άλλον τρόπο.

Άλλωστε, δεν υπάρχει στρατιωτική ηγεσία, που να μην αναγνωρίζει και να μην υπολογίζει ότι στην Μέση Ανατολή καμία στρατιωτική ανωτερότητα δεν είναι ικανή να εξασφαλίσει μια μόνιμη νίκη, όταν το οποιαδήποτε κράτος συμπεριλαμβανομένου του Ισραήλ, υπολείπεται σε διπλωματική ευελιξία. Σ' αυτήν ακριβώς την κατεύθυνση κινούνταν και κινούνται τριμερείς σχέσεις και συμφωνίες, που διατηρούνται για τόσο ακριβώς χρονικό διάστημα, όσο ακριβώς χρειάζεται για να μεταβληθούν και να εξασφαλιστούν νέες συμμαχίες που θα κατοχυρώσουν καινούργιες ισορροπίες και ζωτικά συμφέροντα.

Οι λόγοι προφανώς δεν είναι μόνο εμπορικοί, όπως αποδεικνύει η τεράστιας σημασίας αλλαγή των συνόρων στην Μ. Ανατολή με την καταστροφή και τον διαμελισμό της Λιβύης, του Ιράκ και της Συρίας. Ο διαμελισμός αυτός είναι διαφορετικής φύσεως σε κάθε περίπτωση, ενώ το πλήθος των κρατών που συμμετείχαν και συμμετέχουν αυτοπροσώπως, αλλά και δι' αντιπροσώπων, δίνει, όπως έχουμε ξαναγράψει, ένα παγκόσμιο χαρακτήρα στην εμπόλεμη

Σύμφωνα με πρόσφατο άρθρο της **αλβανικής εφημερίδας ΤΑΜΑ,** αντιπολιτευόμενης τον **Έντι Ράμα**, η εξάρτηση του αλβανικού κράτους από το τουρκικό έχει σημαντική έκταση:

«Πάει καιρός που η Τουρκία προώθησε τα συμφέροντά της στην Αλβανία, αν και μάλλον όχι στο βαθμό που θα ήθελε. ***Το 1998 η Άγκυρα, ως αντάλλαγμα για την βοήθειά της στον αλβανικό στρατό, ζήτησε την ναυτική βάση Πασαλιμάνι και το στρατιωτικό αεροδρόμιο της Κουτσόβα.*** *Από την άλλη η Ελλάδα έχτισε νοσοκομείο πολλαπλών χρήσεων στο Αργυρόκαστρο, που επί δέκα χρόνια παρείχε υπηρεσίες σε 30.000 Αλβανούς πολίτες. Η Τουρκία σύμφωνα με τον πρόεδρο της Δημοκρατίας Νισάνι, ελέγχει τους πιο στρατηγικούς τομείς της αλβανικής οικονομίας: τηλεπικοινωνίες, ορυχεία, μεταλλεύματα, ενέργεια,. Η μεγαλύτερη επιτυχία της όμως είναι η νοοτροπία που δημιούργησε στους κύκλους που ελέγχουν τη διαμόρφωση της κοινής γνώμης.*

Την Τουρκία σήμερα την παρουσιάζουν όχι μόνο ως στρατηγικό εταίρο, αλλά και ως χώρα αδελφή και φίλη της Αλβανίας. Και είναι τέτοια όχι λόγω του ιστορικού παρελθόντος, αλλά επειδή, σύμφωνα με τον Νισάνι, είναι ο συνέταιρος που εξισορροπεί άλλους παράγοντες, οι οποίοι παρασκηνιακά, αλλά και δημόσια, εμφανίζονται ως εχθροί της Αλβα-

δύο διαφορετικών πόλων και συνασπισμών. Στην μετά το 1989 εποχή όχι μόνο δεν μειώθηκε η σημασία της περιοχής γεωοικονομικής και γεωπολιτικής διέλευσης των περιοχών του Καυκάσου και της Μέσης Ανατολής, και του Αιγαίου και της Ανατολικής Μεσογείου, αλλά αντίθετα αυξήθηκε κατά πολύ.

Θα θυμίσουμε σ' αυτό το σημείο ένα «θερμό» επεισόδιο, που έλαβε χώρα στο βόρειο Αιγαίο μόλις πριν από δύο χρόνια και στο οποίο πρωταγωνίστησαν φανερά τουλάχιστον το ρωσικό και το τουρκικό κράτος. Τότε το ρωσικό πολεμικό πλοίο Smetlivy πλέοντας βόρεια της Λήμνου σύμφωνα με το ρωσικό υπουργείο άμυνας χρειάστηκε να χρησιμοποιήσει πυρά για να κρατήσει μακριά τουρκικό αλιευτικό σκάφος. **Μ' άλλα λόγια ρωσικό πολεμικό πλοίο χρειάστηκε να ρίξει πραγματικά πυρά σε ζωτικό χώρο του ΝΑΤΟ όπως είναι το Αιγαίο πέλαγος, όχι βέβαια για να βυθίσει μια απειλητική τουρκική ψαρόβαρκα αλλά για να στείλει ένα συμβολικό μήνυμα σε πολλές και διαφορετικές κατευθύνσεις.**

Το «επεισόδιο» μάλιστα αυτό ακολούθησε νέο, όταν ένα **ρωσικό πυραυλοφόρο καταδρομικό και ένα σκάφος της ρωσικής ακτοφυλακής, σύμφωνα με τα όσα μετέδωσε το Russia Today, χρειάστηκε να παρέμβουν, όταν ένα εμπορικό πλοίο με τουρκική σημαία παρεμπόδισε μια ρωσική νηοπομπή, που μετέφερε δύο πλατφόρμες άντλησης πετρελαίου σε μια περιοχή εντός ρωσικών χωρικών υδάτων.**

Σύμφωνα με την κρατική εταιρία Chernomorneftegaz, που διαχειρίζεται τις πλατφόρμες η απόφαση να μετακινηθούν πιο κοντά στην Κριμαία προκλήθηκε από την «περίπλοκη» διεθνή κατάσταση, ενώ σύμφωνα με υπεύθυνο της εταιρείας «***Κατά παράβαση των κανονισμών για την αποφυγή συγκρούσεων και των γενικώς αποδεκτών συνθηκών ναυσιπλοΐας το τουρκικό σκάφος δεν βγήκε από την πορεία της νηοπομπής. Πλησίασε διασταυρώνοντας την πορεία του σε μια προσπάθεια να την σταματήσει, προκαλώντας κίνδυνο σύγκρουσης***».

Η παρουσία, λοιπόν, και η ενίσχυση των νατοϊκών δυνάμεων, που επιχειρούν στο Αιγαίο σε συνεργασία με την Frontex την ευρύτερη περίοδο που διανύουμε, με αφορμή την προσφυγική «κρίση», όπως έχουμε ξαναγράψει δεν θα είναι σύντομη για όλους τους λόγους που προαναφέραμε.

Σ' αυτό ακριβώς το ευρύτερο πλαίσιο εντάσσονται η ένταση που έχει αυξηθεί κατακόρυφα με επίκεντρο για μιαν ακόμη φορά τις βραχονησίδες Ίμια και όχι μόνο

τουρκικές σχέσεις;

Είναι γνωστό ότι το Αιγαίο αποτελεί το σημαντικότερο θαλάσσιο κομβικό σημείο της Ευρασιατικής παγκόσμιας ηπείρου στην κατεύθυνση βορρά-νότου τόσο για τα παράκτια κράτη του Ευξείνου Πόντου όσο και για όλες τις παγκόσμιες και περιφερειακές δυνάμεις. Η τεράστια σημασία αυτού του θαλάσσιου περάσματος αποκτά ακόμα μεγαλύτερη διάσταση σε μια περίοδο τεκτονικών μεταβολών στο παγκόσμιο σύστημα κυριαρχίας.

Τίποτα δεν μοιάζει όπως χθες, τίποτα δεν είναι αδιανόητο.

Οι χθεσινοί «εχθροί» μεταβάλλονται στους σημερινούς συμμάχους, με τις λυκοσυμμαχίες, όμως, να διαρκούν τόσο λίγο, ώστε να είναι πολλές φορές αδύνατη η πρόβλεψη της συνέχειας και των συμφερόντων, που μπορούν να ικανοποιηθούν με τον έναν ή τον άλλον τρόπο.

Άλλωστε, δεν υπάρχει στρατιωτική ηγεσία, που να μην αναγνωρίζει και να μην υπολογίζει ότι στην Μέση Ανατολή καμία στρατιωτική ανωτερότητα δεν είναι ικανή να εξασφαλίσει μια μόνιμη νίκη, όταν το οποιαδήποτε κράτος συμπεριλαμβανομένου του Ισραήλ, υπολείπεται σε διπλωματική ευελιξία. Σ' αυτήν ακριβώς την κατεύθυνση κινούνταν και κινούνται τριμερείς σχέσεις και συμφωνίες, που διατηρούνται για τόσο ακριβώς χρονικό διάστημα, όσο ακριβώς χρειάζεται για να μεταβληθούν και να εξασφαλιστούν νέες συμμαχίες που θα κατοχυρώσουν καινούργιες ισορροπίες και ζωτικά συμφέροντα.

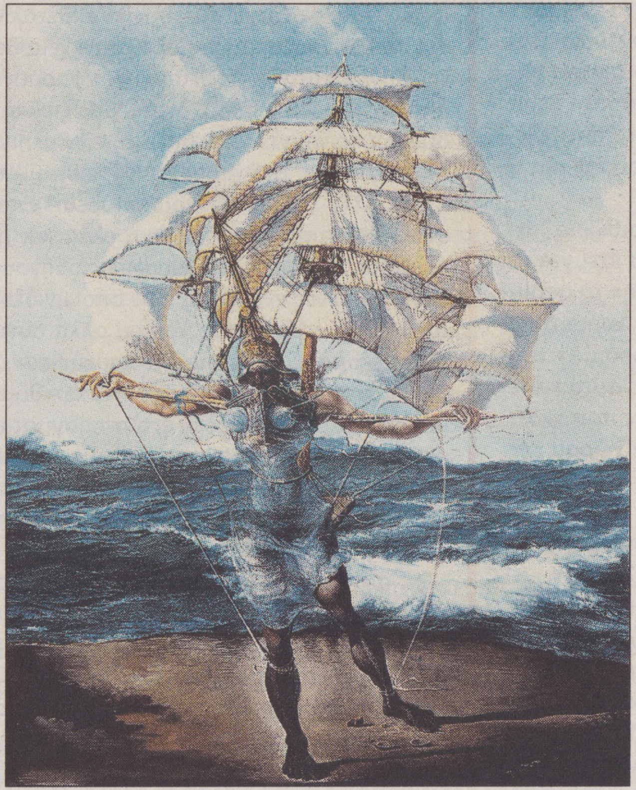
Οι λόγοι προφανώς δεν είναι μόνο εμπορικοί, όπως αποδεικνύει η τεράστιας σημασίας αλλαγή των συνόρων στην Μ. Ανατολή με την καταστροφή και τον διαμελισμό της Λιβύης, του Ιράκ και της Συρίας. Ο διαμελισμός αυτός είναι διαφορετικής φύσεως σε κάθε περίπτωση, ενώ το πλήθος των κρατών που συμμετείχαν και συμμετέχουν αυτοπροσώπως, αλλά και δι' αντιπροσώπων, δίνει, όπως έχουμε ξαναγράψει, ένα παγκόσμιο χαρακτήρα στην εμπόλεμη κατάσταση στην φάση αυτή, η οποία ακόμη δεν έχει ολοκληρωθεί.

Ο διαμελισμός αυτός μπορεί να επηρεάζεται από θρησκευτικές ή φυλετικές αντιθέσεις, όπως λόγου χάρη εκείνη των σουνιτών και των σιιτών, αλλά κατά την γνώμη μας δεν ταυτίζεται μ' αυτές. Το ίδιο ανεδαφικές θεωρούμε τις γραφικές έως γελοίες θεωρίες, ότι το «ξανθό γένος» (Ρώσοι) θα προχωρήσει σε πόλεμο με την Τουρκία για να υπερασπιστεί τους έλληνες ορθόδοξους.

Πρέπει να τονίσουμε ότι, παρ' όλα αυτά, αναμφισβήτητα ο άξονας Μεσοποταμίας-Περσικού Κόλπου συνιστά αδιάλειπτα πεδίο αλληλεπίδρασης των περιοχών του Καυκάσου και της Μέσης Ανατολής, ενώ ο άξονας Αιγαίου-Ανατολικής Μεσογείου συνιστά πεδίο αλληλεπίδρασης των περιοχών των Βαλκανίων και της Μέσης Ανατολής, ενώ ο άξονας Εύξεινου Πόντου-Δουνάβεως-Στενών αποτελεί πεδίο αλληλεπίδρασης της περιοχής των Βαλκανίων και Καυκάσου.

στο Αργυρόκαστρο, που επί δέκα χρόνια παρείχε υπηρεσίες σε 30.000 Αλβανούς πολίτες. Η Τουρκία σύμφωνα με τον πρόεδρο της Δημοκρατίας Νισάνι, ελέγχει τους πιο στρατηγικούς τομείς της αλβανικής οικονομίας: τηλεπικοινωνίες, ορυχεία, μεταλλεύματα, ενέργεια,. Η μεγαλύτερη επιτυχία της όμως είναι η νοοτροπία που δημιούργησε στους κύκλους που ελέγχουν τη διαμόρφωση της κοινής γνώμης.

Την Τουρκία σήμερα την παρουσιάζουν όχι μόνο ως στρατηγικό εταίρο, αλλά και ως χώρα αδελφή και φίλη της Αλβανίας. Και είναι τέτοια όχι λόγω του ιστορικού παρελθόντος, αλλά επειδή, σύμφωνα με τον Νισάνι, είναι ο συνέταιρος που εξισορροπεί άλλους παράγοντες, οι οποίοι παρασκηνιακά, αλλά και δημόσια, εμφανίζονται ως εχθροί της Αλβανίας. Στο όνομα αυτού του σκοπού [...] την ημέρα της εθνικής εορτής της χώρας εμφανίζονται μαζί η αλβανική και η τουρκική σημαία, ενώ πριν από τέσσερα χρόνια στα εκατό χρόνια του αλβανικού κράτους, εκείνο που έδωσε τον τόνο στην εορτή ήταν ο εθνικισμός σε βάρος της Ελλάδος.

Ίσως ο Ράμα να έχει δίκιο όταν μιλά για «τρίτους» που μπορεί να επωφεληθούν στην Αλβανία διότι η Δύση δεν του επέτρεψε να προχωρήσει στις σχέσεις του με την Τουρκία όπως εκείνος θα ήθελε, δεν τόλμησε να κάνει κοινές συνεδριάσεις με την κυβέρνηση της Τουρκίας όπως είχε εξαγγείλει και, μολόνοτι επέτρεψε να επεκταθεί η νεοοθωμανική κουλτούρα και να χτιστούν αμέτρητα τζαμιά, κάλεσε

κό πολεμικό πλοίο Smetlivy πλέοντας βόρεια της Λήμνου σύμφωνα με το ρωσικό υπουργείο άμυνας χρειάστηκε να χρησιμοποιήσει πυρά για να κρατήσει μακριά τουρκικό αλιευτικό σκάφος. **Μ' άλλα λόγια ρωσικό πολεμικό πλοίο χρειάστηκε να ρίξει πραγματικά πυρά σε ζωτικό χώρο του ΝΑΤΟ όπως είναι το Αιγαίο πέλαγος, όχι βέβαια για να βυθίσει μια απειλητική τουρκική ψαρόβαρκα αλλά για να στείλει ένα συμβολικό μήνυμα σε πολλές και διαφορετικές κατευθύνσεις.**

Το «επεισόδιο» μάλιστα αυτό ακολούθησε νέο, όταν ένα **ρωσικό πυραυλοφόρο καταδρομικό και ένα σκάφος της ρωσικής ακτοφυλακής, σύμφωνα με τα όσα μετέδωσε το Russia Today, χρειάστηκε να παρέμβουν, όταν ένα εμπορικό πλοίο με τουρκική σημαία παρεμπόδισε μια ρωσική νηοπομπή, που μετέφερε δύο πλατφόρμες άντλησης πετρελαίου σε μια περιοχή εντός ρωσικών χωρικών υδάτων.**

Σύμφωνα με την κρατική εταιρία Chernomorneftegaz, που διαχειρίζεται τις πλατφόρμες η απόφαση να μετακινηθούν πιο κοντά στην Κριμαία προκλήθηκε από την «περίπλοκη» διεθνή κατάσταση, ενώ σύμφωνα με υπεύθυνο της εταιρείας «***Κατά παράβαση των κανονισμών για την αποφυγή συγκρούσεων και των γενικώς αποδεκτών συνθηκών ναυσιπλοΐας το τουρκικό σκάφος δεν βγήκε από την πορεία της νηοπομπής. Πλησίασε διασταυρώνοντας την πορεία του σε μια προσπάθεια να την σταματήσει, προκαλώντας κίνδυνο σύγκρουσης***».

Η παρουσία, λοιπόν, και η ενίσχυση των νατοϊκών δυνάμεων, που επιχειρούν στο Αιγαίο σε συνεργασία με την Frontex την ευρύτερη περίοδο που διανύουμε, με αφορμή την προσφυγική «κρίση», όπως έχουμε ξαναγράψει δεν θα είναι σύντομη για όλους τους λόγους που προαναφέραμε.

Σ' αυτό ακριβώς το ευρύτερο πλαίσιο εντάσσονται η ένταση που έχει αυξηθεί κατακόρυφα με επίκεντρο για μιαν ακόμη φορά τις βραχονησίδες Ίμια και όχι μόνο.

Το «πρόβλημα» από την πλευρά του τουρκικού κράτους δεν είναι καινούργιο, όπως και η ανάγκη χάραξης μιας σύνθετης γεωστρατηγικής και γεωοικονομικής πορείας ώστε να εμφανιστεί ως μια υπολογίσιμη περιφερειακή υπερδύναμη με σημαίνοντα λόγο στις εκρηκτικές συνθήκες της λεγόμενης Νέας Μέσης Ανατολής (και όχι μόνο), που διαμορφώνουν τα δυναμικά εκείνα τμήματα της παγκόσμιας κυριαρχίας.

Ήδη από το 2001 ο πρώην τούρκος πρωθυπουργός και υπουργός Εξωτερικών ***Αχμέτ Νταβούτογλου*** υποστήριζε στο βιβλίο του ***Το Στρατηγικό Βάθος, η Διεθνής θέση της Τουρκίας***:

«*Μια πιο αποτελεσματική χρήση του Αιγαίου, που αποτελεί θάλασσα σύνδεσμο, μπορεί να γίνει εφικτή μόνο με την σύνδεση αυτής της θάλασσας με τις άλλες θαλάσσιες περιοχές. Η Τουρκία, για να γίνει μια πραγματικά περιφερειακή δύναμη, είναι υποχρεωμένη να αυξήσει την πολι-*

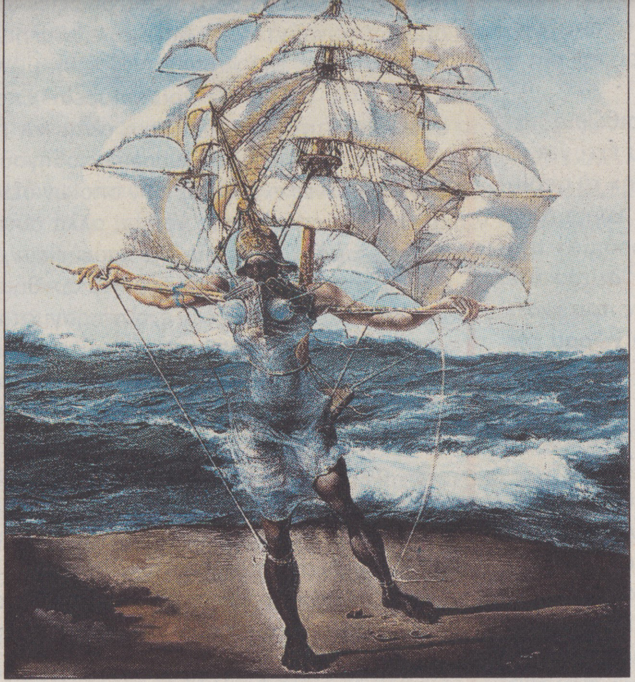
αναγνωρίζει και να μην υπολογίζει ότι στην Μέση Ανατολή καμία στρατιωτική ανωτερότητα δεν είναι ικανή να εξασφαλίσει μια μόνιμη νίκη, όταν το οποιαδήποτε κράτος συμπεριλαμβανομένου του Ισραήλ, υπολείπεται σε διπλωματική ευελιξία. Σ' αυτήν ακριβώς την κατεύθυνση κινούνταν και κινούνται τριμερείς σχέσεις και συμφωνίες, που διατηρούνται για τόσο ακριβώς χρονικό διάστημα, όσο ακριβώς χρειάζεται για να μεταβληθούν και να εξασφαλιστούν νέες συμμαχίες που θα κατοχυρώσουν καινούργιες ισορροπίες και ζωτικά συμφέροντα.

Οι λόγοι προφανώς δεν είναι μόνο εμπορικοί, όπως αποδεικνύει η τεράστιας σημασίας αλλαγή των συνόρων στην Μ. Ανατολή με την καταστροφή και τον διαμελισμό της Λιβύης, του Ιράκ και της Συρίας. Ο διαμελισμός αυτός είναι διαφορετικής φύσεως σε κάθε περίπτωση, ενώ το πλήθος των κρατών που συμμετείχαν και συμμετέχουν αυτοπροσώπως, αλλά και δι' αντιπροσώπων, δίνει, όπως έχουμε ξαναγράψει, ένα παγκόσμιο χαρακτήρα στην εμπόλεμη κατάσταση στην φάση αυτή, η οποία ακόμη δεν έχει ολοκληρωθεί.

Ο διαμελισμός αυτός μπορεί να επηρεάζεται από θρησκευτικές ή φυλετικές αντιθέσεις, όπως λόγου χάρη εκείνη των σουνιτών και των σιιτών, αλλά κατά την γνώμη μας δεν ταυτίζεται μ' αυτές. Το ίδιο ανεδαφικές θεωρούμε τις γραφικές έως γελοίες θεωρίες, ότι το «ξανθό γένος» (Ρώσοι) θα προχωρήσει σε πόλεμο με την Τουρκία για να υπερασπιστεί τους έλληνες ορθόδοξους.

Πρέπει να τονίσουμε ότι, παρ' όλα αυτά, αναμφισβήτητα ο άξονας Μεσοποταμίας-Περσικού Κόλπου συνιστά αδιάλειπτα πεδίο αλληλεπίδρασης των περιοχών του Καυκάσου και της Μέσης Ανατολής, ενώ ο άξονας Αιγαίου-Ανατολικής Μεσογείου συνιστά πεδίο αλληλεπίδρασης των περιοχών των Βαλκανίων και της Μέσης Ανατολής, ενώ ο άξονας Εύξεινου Πόντου-Δουνάβεως-Στενών αποτελεί πεδίο αλληλεπίδρασης της περιοχής των Βαλκανίων και Καυκάσου. Μικρά πρόσφατα παραδείγματα αποδεικνύουν του λόγου το αληθές. Είναι χαρακτηριστικό ότι η απόπειρα πραξικοπήματος στην Τουρκία και η χρησιμοποίηση της νατοϊκής βάσης του Ιντζιρλίκ με αποτέλεσμα τον μετέπειτα αποκλεισμό της από τις κυβερνητικές δυνάμεις του Ερντογάν, απέφερε την εσπευσμένη μετακίνηση πυρηνικού οπλισμού εκ μέρους του ΝΑΤΟ στην Ρουμανία, δηλαδή σε βαλκανικό έδαφος και μάλιστα μιας χώρας, που μέχρι την ανατροπή του Τσαουσέσκου ανήκε στο λεγόμενο ανατολικό μπλοκ.

Άλλη τόση σημασία, όμως, έχει σε οποιαδήποτε στρατηγική αναπτύσσεται στην Ανατολική Μεσόγειο και ο άξονας της Αδριατικής-Κρήτης-Περσικού.

νίας. Στο όνομα αυτού του σκοπού [...] την ημέρα της εθνικής εορτής της χώρας εμφανίζονται μαζί η αλβανική και η τουρκική σημαία, ενώ πριν από τέσσερα χρόνια στα εκατό χρόνια του αλβανικού κράτους, εκείνο που έδωσε τον τόνο στην εορτή ήταν ο εθνικισμός σε βάρος της Ελλάδος.

Ίσως ο Ράμα να έχει δίκιο όταν μιλά για «τρίτους» που μπορεί να επωφεληθούν στην Αλβανία διότι η Δύση δεν του επέτρεψε να προχωρήσει στις σχέσεις του με την Τουρκία όπως εκείνος θα ήθελε, δεν τόλμησε να κάνει κοινές συνεδριάσεις με την κυβέρνηση της Τουρκίας όπως είχε εξαγγείλει και, μολόνοτι επέτρεψε να επεκταθεί η νεοοθωμανική κουλτούρα και να χτιστούν αμέτρητα τζαμιά, κάλεσε και τον Πάπα στα Τίρανα και ο ίδιος δηλώνει καθολικός. Δεν μπόρεσε επίσης να ικανοποιήσει τα αιτήματα Ερντογάν για κλείσιμο των σχολείων του Γκιουλέν στην Αλβανία».

Αυτά προς γνώσιν όσων στ' όνομα ενός θλιβερού αντιφασισμού και «αντι»εθνικισμού προμοτάρουν με αφίσες τον αλβανικό εθνικισμό με αφορμή την περίπτωση των φαντάρων αλβανικής καταγωγής και τις γνωστές φωτογραφίες τους στις οποίες σχημάτιζαν ομαδικά με τα χέρια τους το σήμα του αλβανικού εθνικισμού.

Επιστρέφοντας θα αναφέρουμε, επίσης, ότι κατά την διάρκεια του λεγόμενου Ψυχρού Πολέμου τα σύνορα ανάμεσα σε Τουρκία και ΕΣΣΔ ήταν ταυτόχρονα και τα σύνορα

Σύμφωνα με την κρατική εταιρία Chernomorneftegaz, που διαχειρίζεται τις πλατφόρμες η απόφαση να μετακινηθούν πιο κοντά στην Κριμαία προκλήθηκε από την «περίπλοκη» διεθνή κατάσταση, ενώ σύμφωνα με υπεύθυνο της εταιρείας «***Κατά παράβαση των κανονισμών για την αποφυγή συγκρούσεων και των γενικώς αποδεκτών συνθηκών ναυσιπλοΐας το τουρκικό σκάφος δεν βγήκε από την πορεία της νηοπομπής. Πλησίασε διασταυρώνοντας την πορεία του σε μια προσπάθεια να την σταματήσει, προκαλώντας κίνδυνο σύγκρουσης***».

Η παρουσία, λοιπόν, και η ενίσχυση των νατοϊκών δυνάμεων, που επιχειρούν στο Αιγαίο σε συνεργασία με την Frontex την ευρύτερη περίοδο που διανύουμε, με αφορμή την προσφυγική «κρίση», όπως έχουμε ξαναγράψει δεν θα είναι σύντομη για όλους τους λόγους που προαναφέραμε.

Σ' αυτό ακριβώς το ευρύτερο πλαίσιο εντάσσονται η ένταση που έχει αυξηθεί κατακόρυφα με επίκεντρο για μιαν ακόμη φορά τις βραχονησίδες Ίμια και όχι μόνο.

Το «πρόβλημα» από την πλευρά του τουρκικού κράτους δεν είναι καινούργιο, όπως και η ανάγκη χάραξης μιας σύνθετης γεωστρατηγικής και γεωοικονομικής πορείας ώστε να εμφανιστεί ως μια υπολογίσιμη περιφερειακή υπερδύναμη με σημαίνοντα λόγο στις εκρηκτικές συνθήκες της λεγόμενης Νέας Μέσης Ανατολής (και όχι μόνο), που διαμορφώνουν τα δυναμικά εκείνα τμήματα της παγκόσμιας κυριαρχίας.

Ήδη από το 2001 ο πρώην τούρκος πρωθυπουργός και υπουργός Εξωτερικών ***Αχμέτ Νταβούτογλου*** υποστήριζε στο βιβλίο του ***Το Στρατηγικό Βάθος, η Διεθνής θέση της Τουρκίας***:

«Μια πιο αποτελεσματική χρήση του Αιγαίου, που αποτελεί θάλασσα σύνδεσμο, μπορεί να γίνει εφικτή μόνο με την σύνδεση αυτής της θάλασσας με τις άλλες θαλάσσιες περιοχές. Η Τουρκία, για να γίνει μια πραγματικά περιφερειακή δύναμη, είναι υποχρεωμένη να αυξήσει την πολιτική και οικονομική της επιρροή στις θαλάσσιες αρτηρίες που εκτείνονται από το Αιγαίο ως την Αδριατική και από το Σουέζ έως την Ερυθρά θάλασσα».

Δεν χρειάζεται πολλή σκέψη για να κατανοήσει κάποιος ότι το λεγόμενο θερμό κλίμα στο Αιγαίο με τις εναέριες ή θαλάσσιες «παραβιάσεις» και την «ένταση» στα Ίμια δεν οφείλονται, όπως, κατά κόρον και ψευδώς, γράφεται σε λόγους εσωτερικής κατανάλωσης, αλλά σε μια μακρόπνοη στρατηγική και διόρθωση προηγούμενων «λαθών».

Γράφει σχετικά ο Νταβότουγλου:

συνέχεια στη σελ. 6

συνέχεια από τη σελ. 5

«Κατά τη διάρκεια της κρίσης των Καρντάκ,(σημ. σύνταξης: εννοεί τα Ίμια) το γεγονός ότι στους χάρτες που μοιράστηκαν στις ευρωπαϊκές χώρες κατά τις εκεί διπλωματικές ενέργειες οι βραχονησίδες Καρντάκ εμφανίζονταν να είναι εντός των 12 ν.μ., όπως ισχυριζόταν η Ελλάδα, προξένησε ασυγχώρητη ζημία, που έβλαψε τα κυριαρχικά δικαιώματα της Τουρκίας [...] Τα σφάλματα που έχουν γίνει κατά την διάρκεια της κρίσης στην διαχείριση του ζητήματος της κυριαρχίας επί των βραχονησίδων μεταξύ των νησιών του Αιγαίου και της ηπειρωτικής περιοχής (της Μικράς Ασίας) δεν έχουν περιοριστεί από τον καιρό της πρότασης της Ελλάδας για διαβουλεύσεις το 1953. Τον Δεκέμβρη του 1995 η τουρκική πλευρά κάνοντας «τα στραβά μάτια» στη συμμετοχή της ελληνικής πλευράς στις επιχειρήσεις διάσωσης του τουρκικού πλοίου, που προσάραξε στη βραχονησίδα Καρντάκ απέστειλε το μήνυμα ότι δεν είχε μια ξεκάθαρη θέση επί του θέματος της κυριαρχίας σχετικά με τις εν λόγω βραχονησίδες. Η ελληνική πλευρά που έλαβε το μήνυμα έσπευδε συντονιζόμενη και προς την πολιτική αβεβαιότητα που κυριαρχούσε στην Τουρκία, να δημιουργήσει τετελεσμένα αναφορικά με τις βραχονησίδες αυτές, δεδομένου ότι το καθεστώς τους παραμένει ακαθόριστο από την άποψη του διεθνούς δικαίου».

Εδώ είναι ευκρινές επίσης ότι η αναθεώρηση διεθνών συνθηκών και «σφαλμάτων» ή «ανεπίτρεπτων» υποχωρήσεων και συμβιβασμών σύμφωνα με την τουρκική ηγεσία επίσης δεν είναι σημείο των καιρών αλλά το αναγκαίο υπόβαθρο και ένδειξη της κατεύθυνσης των διεκδικήσεων εκ μέρους του τουρκικού κράτους, όταν και εάν μετά από μια «θερμότερη» εμπλοκή οι ενδιαφερόμενες πλευρές υπό τον διεθνή παράγοντα καθίσουν στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων. Επίσης διαχρονικά παραμένει «ευαίσθητο» θέμα το καθεστώς της διάσωσης καθώς όπως είναι εύκολα κατανοητό αποτελεί τον δούρειο ίππο για την σταθεροποίηση ή την μεταβολή, προς την μια ή την άλλη κατεύθυνση, του ισχύοντος καθεστώτος κυριαρχίας.

Ο Νταβούτογλου, ήδη λοιπόν, από το 2001, δεν αφήνει περιθώρια παρεξηγήσεων όσον αφορά την ύψιστη στρατηγική σημασία, που έχει για το τουρκικό κράτος να διορθωθούν οι «παραλείψεις» και τα «λάθη» τα οποία κατά την γνώμη του εμφάνισαν μια διφορούμενη κατάσταση κυριαρχίας και επηρέασαν αρνητικά την ήδη «εξαιρετικά ευαίσθητη ισορροπία» στο Αιγαίο, ενώ διατυπώνει την έντονη ανησυχία του ότι «***μετά απ' αυτό κάθε συμβιβασμός, που θα γίνει μπορεί να έχει σοβαρές συνέπειες που ενδέχεται να φθάσουν ακόμη και ως την εξαφάνιση του ζωτικού χώρου της Τουρκίας στο Αιγαίο και κατ' επέκταση του χώρου που κινείται στον άξονα Μεσόγειος-Εύξεινος Πόντος***».

Μεγάλο ενδιαφέρον, όμως έχει και η γνώμη του Νταβούτογλου για το ποιος τελικά ήταν ο μεγάλος κερδισμένος από την «κρίση» στα Ίμια.

*«Η φιλονικία περί της κυριαρχίας στο θέμα των **Καρντάκ**, που έλαβε χώρα μεταξύ της Τουρκίας και της Ελλάδας, κατέληξε στη στρατηγική υπεροχή*

Ρωσσία 1917:

Η συμπλήρωση εκατό χρόνων από το πολυσυζητημένο 1917 μας ωθεί, εκ των πραγμάτων, σε μία αναδρομή και εξέταση ενός ιστορικού γεγονότος, το οποίο στιγματίζει μέχρι σήμερα την πορεία του κόσμου. Ως συνήθως, οι άνθρωποι, στις περισσότερες περιπτώσεις, δέχονται τις εικόνες και τις παραστάσεις που τους εντυπώνονται με έναν ορισμένο τρόπο. Αυτό ισχύει και με την περίπτωση του 1917, της επανάστασης του Φεβρουαρίου και των γεγονότων του Οκτωβρίου. Ο τρόπος αυτός απόκτησης γνώσεων και «καταστάλαξης» εμπειριών είναι κατ' ουσίαν εξουσιαστικός, εφ' όσον δεν προέρχεται από την αυτοδύναμη δημιουργικότητα και την καλλιέργεια ιδεών από τους ίδιους τους καταπιεζόμενους κι εκμεταλλευόμενους ανθρώπους, οι οποίοι εν συνεχεία θα έχουν την δυνατότητα να τις θέσουν σε εφαρμογή, αλλά από εξωτερικούς παράγοντες, όπως είναι είτε οι αμέσως ασκούντες την δύναμη επιβολής, είτε οι αποτελούντες την χαρακτηριζόμενη, με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, ως πρωτοπορεία. Επομένως, αναμφισβήτητα εξουσιαστική είναι και η διαδικασία με την οποία οι άνθρωποι οδηγούνται σε συγκεκριμένες ενέργειες, των οποίων δεν γνωρίζουν ούτε το βαθύτερο νόημα, αλλά ούτε και τα αποτελέσματα τα οποία θα προκύψουν, επειδή συνήθως υποκύπτουν σε αόριστα συνθήματα, σε υποσχέσεις οι οποίες δεν έχουν πραγματικό αντίκρυσμα, δεν υλοποιούνται, αφού συμπλέκονται με την τεχνική της πολιτικής, η οποία είναι το κατ' εξοχήν μέσον χειραγώγησης ή πραγματοποιείται το ακριβώς αντίθετο από το υποσχεθέν.

Επ' αυτών και εξ αυτών των λόγων χρειάζεται μία περεταίρω συνεχής και επίμονη διερεύνηση των αιτίων και των σχέσεων, οι οποίες έφεραν

μένως, εάν προσεγγίσουμε την πορεία της ανθρωπότητος θα διαπιστώσουμε ότι είναι πλήρης από επαναστάσεις και εξεγέρσεις. Είναι, δηλαδή, πλήρης από ανακατατάξεις και μετασχηματισμούς, οι οποίοι σχετίζονται με μεταβολές στο τρόπο σκέψεως και στον τρόπο διαχειρίσεως των ανθρωπίνων προβλημάτων και υποθέσεων από εξουσιαστικές συσπειρώσεις, **η παρουσία, συγκρότηση, αποσύνθεση και ανασυγκρότηση** των οποίων έχουν άμεση συνάφεια με την αύξηση της κινητικότητος στον οικονομικό, πολιτικό και κοινωνικό τομέα και την μεταβολή ή ανατροπή των υπαρχουσών ισορροπιών. Αυτή η κατάσταση είναι γνωστή με τον όρο **κρίσις**. Κάθε μεταβολή, η οποία θα επέλθει, ως αποτέλεσμα τοιούτου είδους αναταράξεων θα είναι αποτέλεσμα κρίσεως, η οποία έχει έναν ορισμένο χρόνο διάρκειας, άλλοτε παρατεταμένο και άλλοτε περιορισμένο.

Η χρονική διάρκεια, βεβαίως, έχει άμεση σχέση τόσο με τα επιφαινόμενα όσο και με τις υπόγειες διαδρομές, οι οποίες στις περισσότερες των περιπτώσεων έχουν μεγαλύτερη διάρκεια και είναι προγενέστερες από τις εκδηλούμενες εντάσεις· αυτές, με την σειρά τους, γίνονται αισθητές, εφ' όσον έχει υπάρξει εκείνη η συσσώρευση, η οποία αναζητά την έκφρασή της με δυναμικό τρόπο, επιδιώκουσα την επικράτησή της. Το σημείο, όπου η όλη προσπάθεια στέφεται από επιτυχία είναι αυτό όπου συγκλίνουν και συντίθενται οι δραστηριότητες πολλών συνισταμένων. Το κατά πόσον αυτή η κατάσταση θα διατηρηθεί είναι ζήτημα σταθεροποιήσεως των συγκλινουσών δυνάμεων, αντιστάσεως ή αδρανείας των αντιρρόπων δυνάμεων.

Σε ό,τι αφορά τις υπόγειες διαδρομές (οι οποίες

Ασίας) δεν έχουν περιοριστεί από τον καιρό της πρότασης της Ελλάδας για διαβουλεύσεις το 1953. Τον Δεκέμβρη του 1995 η τουρκική πλευρά κάνοντας «τα στραβά μάτια» στη συμμετοχή της ελληνικής πλευράς στις επιχειρήσεις διάσωσης του τουρκικού πλοίου, που προσάραξε στη βραχονησίδα Καρντάκ απέστειλε το μήνυμα ότι δεν είχε μια ξεκάθαρη θέση επί του θέματος της κυριαρχίας σχετικά με τις εν λόγω βραχονησίδες. Η ελληνική πλευρά που έλαβε το μήνυμα έσπευδε συντονιζόμενη και προς την πολιτική αβεβαιότητα που κυριαρχούσε στην Τουρκία, να δημιουργήσει τετελεσμένα αναφορικά με τις βραχονησίδες αυτές, δεδομένου ότι το καθεστώς τους παραμένει ακαθόριστο από την άποψη του διεθνούς δικαίου».

Εδώ είναι ευκρινές επίσης ότι η αναθεώρηση διεθνών συνθηκών και «σφαλμάτων» ή «ανεπίτρεπτων» υποχωρήσεων και συμβιβασμών σύμφωνα με την τουρκική ηγεσία επίσης δεν είναι σημείο των καιρών αλλά το αναγκαίο υπόβαθρο και ένδειξη της κατεύθυνσης των διεκδικήσεων εκ μέρους του τουρκικού κράτους, όταν και εάν μετά από μια «θερμότερη» εμπλοκή οι ενδιαφερόμενες πλευρές υπό τον διεθνή παράγοντα καθίσουν στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων. Επίσης διαχρονικά παραμένει «ευαίσθητο» θέμα το καθεστώς της διάσωσης καθώς όπως είναι εύκολα κατανοητό αποτελεί τον δούρειο ίππο για την σταθεροποίηση ή την μεταβολή, προς την μια ή την άλλη κατεύθυνση, του ισχύοντος καθεστώτος κυριαρχίας.

Ο Νταβούτογλου, ήδη λοιπόν, από το 2001, δεν αφήνει περιθώρια παρεξηγήσεων όσον αφορά την ύψιστη στρατηγική σημασία, που έχει για το τουρκικό κράτος να διορθωθούν οι «παραλείψεις» και τα «λάθη» τα οποία κατά την γνώμη του εμφάνισαν μια διφορούμενη κατάσταση κυριαρχίας και επηρέασαν αρνητικά την ήδη «εξαιρετικά ευαίσθητη ισορροπία» στο Αιγαίο, ενώ διατυπώνει την έντονη ανησυχία του ότι ***«μετά απ' αυτό κάθε συμβιβασμός, που θα γίνει μπορεί να έχει σοβαρές συνέπειες που ενδέχεται να φθάσουν ακόμη και ως την εξαφάνιση του ζωτικού χώρου της Τουρκίας στο Αιγαίο και κατ' επέκταση του χώρου που κινείται στον άξονα Μεσόγειος-Εύξεινος Πόντος»***.

Μεγάλο ενδιαφέρον, όμως έχει και η γνώμη του Νταβούτογλου για το ποιος τελικά ήταν ο μεγάλος κερδισμένος από την «κρίση» στα Ίμια.

*«Η φιλονικία περί της κυριαρχίας στο θέμα των **Καρντάκ**, που έλαβε χώρα μεταξύ της Τουρκίας και της Ελλάδας, κατέληξε στη στρατηγική υπεροχή των ΗΠΑ στα Βαλκάνια, στο Αιγαίο και στην Ανατολική Μεσόγειο. Από αυτή την κρίση δεν βγήκε κερδισμένη ούτε η Τουρκία, η οποία τήρησε μια αντιφατική στάση θέτοντας στην τράπεζα των διαπραγματεύσεων το θέμα της κυριαρχίας των βραχονησίδων, που ισχυριζόταν ότι της ανήκουν, ούτε και η Ελλάδα, η οποία αναγκασμένη να αποσύρει τους στρατιώτες της, που είχε αποβιβάσει με μεγάλες αξιώσεις στις βραχονησίδες έδωσε μια αυτοχρήμα κωμική εικόνα στο ζήτημα που είχε προκαλέσει την ένταση. Ουσιαστικός παράγοντας και κερδισμένη πλευρά από αυτή την κρίση υπήρξαν οι ΗΠΑ».*

Με άλλα λόγια ο Νταβούτογλου θεωρεί «κωμικό» τον Πάγκαλο και βέβαια τον Σημίτη, που επιπλέον σε μια επίδειξη ύψιστης δουλοπρέπειας ευχαρίστησε τους αμερικάνους. Φυσικά άλλο τόσο ισχύουν τα περί «σημαντικής εθνικής επιτυχίας» που ισχυρίζεται αυτές τις ημέρες ο υπουργός άμυνας του Τσίπρα, ο μέγας στρατηλάτης Καμμένος, για να χαρακτηρίσει το μεγάλο επίτευγμα της παραμονής των νατοϊκών δυνάμεων στο Αιγαίο, λες και θα τον ρωτούσαν αν διαφωνούσαν ή θα έπαιρναν παρόμοια απόφαση αν δεν εξασφαλίζονταν έτσι με τον καλύτερο τρόπο τα συμφέροντα των «Μεγάλων» του ΝΑΤΟ και της Ε.Ε. στην Ανατολική Μεσόγειο και όχι μόνο.

«Το Αιγαίο και η Κύπρος αποτελούν τα δύο σημαντικά σκέλη του άξο-

αυτός απόκτησης γνώσεων και «καταστάλαξης» εμπειριών είναι κατ' ουσίαν εξουσιαστικός, εφ' όσον δεν προέρχεται από την αυτοδύναμη δημιουργικότητα και την καλλιέργεια ιδεών από τους

της κινητικότητος στον οικονομικό, πολιτικό και κοινωνικό τομέα και την μεταβολή ή ανατροπή των υπαρχουσών ισορροπιών. Αυτή η κατάσταση είναι γνωστή με τον όρο **κρίσις**. Κάθε μεταβολή,

Ρωσσία 1917:

ίδιους τους καταπιεζόμενους κι εκμεταλλευόμενους ανθρώπους, οι οποίοι εν συνεχεία θα έχουν την δυνατότητα να τις θέσουν σε εφαρμογή, αλλά από εξωτερικούς παράγοντες, όπως είναι είτε οι αμέσως ασκούντες την δύναμη επιβολής, είτε οι αποτελούντες την χαρακτηριζόμενη, με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, ως πρωτοπορεία. Επομένως, αναμφισβήτητα εξουσιαστική είναι και η διαδικασία με την οποία οι άνθρωποι οδηγούνται σε συγκεκριμένες ενέργειες, των οποίων δεν γνωρίζουν ούτε το βαθύτερο νόημα, αλλά ούτε και τα αποτελέσματα τα οποία θα προκύψουν, επειδή συνήθως υποκύπτουν σε αόριστα συνθήματα, σε υποσχέσεις οι οποίες δεν έχουν πραγματικό αντίκρυσμα, δεν υλοποιούνται, αφού συμπλέκονται με την τεχνική της πολιτικής, η οποία είναι το κατ' εξοχήν μέσον χειραγώγησης ή πραγματοποιείται το ακριβώς αντίθετο από το υποσχεθέν.

Επ' αυτών και εξ αυτών των λόγων χρειάζεται μία περεταίρω συνεχής και επίμονη διερεύνηση των αιτίων και των σχέσεων, οι οποίες έφεραν συγκεκριμένα αποτελέσματα. Πολλοί ισχυρίζονται ότι γίνεται προσπάθεια για να γραφεί εκ νέου η ιστορία, όταν ανατρέχουμε στα γεγονότα, αναλύουμε ή προσπαθούμε να ανακαλύψουμε τις ουσιαστικές διαστάσεις και την αληθή τους όψη, η οποία πολλές φορές κρύπτεται πίσω από τα φαινόμενα. Ο παραλογισμός και οι σκοπιμότητες αυτής της απόψεως είναι προφανείς. Διότι με τον τρόπο τον οποίο έχει γραφεί η ιστορία αντανακλά, σε πάρα πολλές περιπτώσεις, τις ιδιοτελείς επιδιώξεις όσων σχετίζονται με την εξουσία γενικώς (ή την εκάστοτε μορφή της ειδικώς) και τους ευρύτερους κυριαρχικούς μηχανισμούς. Άλλωστε, ιστορία είναι η γνώση που αποκτάται με ερωτήσεις και έρευνα. Αποκτάται, λοιπόν, εις το διηνεκές, δεδομένου ότι οι δυνατότητες των ανθρώπων στο να αναλύουν, να εμβαθύνουν και να αφομοιώνουν τα όσα έχουν γίνει, αυξάνονται

η οποία θα επέλθει, ως αποτέλεσμα τοιούτου είδους αναταράξεων θα είναι αποτέλεσμα κρίσεως, η οποία έχει έναν ορισμένο χρόνο διάρκειας, άλλοτε παρατεταμένο και άλλοτε περιορισμένο.

Η χρονική διάρκεια, βεβαίως, έχει άμεση σχέση τόσο με τα επιφαινόμενα όσο και με τις υπόγειες διαδρομές, οι οποίες στις περισσότερες των περιπτώσεων έχουν μεγαλύτερη διάρκεια και είναι προγενέστερες από τις εκδηλούμενες εντάσεις· αυτές, με την σειρά τους, γίνονται αισθητές, εφ' όσον έχει υπάρξει εκείνη η συσσώρευση, η οποία αναζητά την έκφρασή της με δυναμικό τρόπο, επιδιώκουσα την επικράτησή της. Το σημείο, όπου η όλη προσπάθεια στέφεται από επιτυχία είναι αυτό όπου συγκλίνουν και συντίθενται οι δραστηριότητες πολλών συνισταμένων. Το κατά πόσον αυτή η κατάσταση θα διατηρηθεί είναι ζήτημα σταθεροποιήσεως των συγκλινουσών δυνάμεων, αντιστάσεως ή αδρανείας των αντιρρόπων δυνάμεων.

Σε ό,τι αφορά τις υπόγειες διαδρομές (οι οποίες στην πραγματικότητα δεν είναι τόσον υπόγειες, απλά χαρακτηρίζονται ως τέτοιες, επειδή δεν είναι εύκολο να κατανοηθεί ή υποτιμάται η δυναμική τους για κάποιο διάστημα), αυτές αφορούν την καλλιέργεια ιδεών, οι οποίες επιδρούν με πολυσύνθετο τρόπο στις επικρατούσες συνθήκες. Θα πρέπει, ωστόσο, να ληφθεί υπ όψιν ότι αυτές οι συνθήκες ήταν το καταστάλαγμα και η αποκρυστάλλωση ιδεών, οι οποίες, ως αποτέλεσμα προηγούμενων διαδικασιών σχηματοποίησαν το ιδεολογικό βάθρο της Τάξης και της ηγεμονίας της εντός δεδομένων ιστορικά χρονικών σημείων.

Εάν, εν προκειμένω, θελήσουμε να προσδιορίσουμε, με συνοπτικό τρόπο, την Τάξη οφείλουμε να περιλάβουμε το σύνολο των ατόμων (και επομένως των μεταξύ τους συσπειρώσεων) τα οποία μετά από ορισμένες διαδικασίες, αντιθέσεων και αντιπαραθέσεων καταλήγουν σε συμφωνίες

των διαπραγματεύσεων. Επίσης διαχρονικά παραμένει «ευαίσθητο» θέμα το καθεστώς της διάσωσης καθώς όπως είναι εύκολα κατανοητό αποτελεί τον δούρειο ίππο για την σταθεροποίηση ή την μεταβολή, προς την μια ή την άλλη κατεύθυνση, του ισχύοντος καθεστώτος κυριαρχίας.

Ο Νταβούτογλου, ήδη λοιπόν, από το 2001, δεν αφήνει περιθώρια παρεξηγήσεων όσον αφορά την ύψιστη στρατηγική σημασία, που έχει για το τουρκικό κράτος να διορθωθούν οι «παραλείψεις» και τα «λάθη» τα οποία κατά την γνώμη του εμφάνισαν μια διφορούμενη κατάσταση κυριαρχίας και επηρέασαν αρνητικά την ήδη «εξαιρετικά ευαίσθητη ισορροπία» στο Αιγαίο, ενώ διατυπώνει την έντονη ανησυχία του ότι «***μετά απ' αυτό κάθε συμβιβασμός, που θα γίνει μπορεί να έχει σοβαρές συνέπειες που ενδέχεται να φθάσουν ακόμη και ως την εξαφάνιση του ζωτικού χώρου της Τουρκίας στο Αιγαίο και κατ' επέκταση του χώρου που κινείται στον άξονα Μεσόγειος-Εύξεινος Πόντος***».

Μεγάλο ενδιαφέρον, όμως έχει και η γνώμη του Νταβούτογλου για το ποιος τελικά ήταν ο μεγάλος κερδισμένος από την «κρίση» στα Ίμια.

«*Η φιλονικία περί της κυριαρχίας στο θέμα των* **Καρντάκ**, *που έλαβε χώρα μεταξύ της Τουρκίας και της Ελλάδας, κατέληξε στη στρατηγική υπεροχή των ΗΠΑ στα Βαλκάνια, στο Αιγαίο και στην Ανατολική Μεσόγειο. Από αυτή την κρίση δεν βγήκε κερδισμένη ούτε η Τουρκία, η οποία τήρησε μια αντιφατική στάση θέτοντας στην τράπεζα των διαπραγματεύσεων το θέμα της κυριαρχίας των βραχονησίδων, που ισχυριζόταν ότι της ανήκουν, ούτε και η Ελλάδα, η οποία αναγκασμένη να αποσύρει τους στρατιώτες της, που είχε αποβιβάσει με μεγάλες αξιώσεις στις βραχονησίδες έδωσε μια αυτοχρήμα κωμική εικόνα στο ζήτημα που είχε προκαλέσει την ένταση. Ουσιαστικός παράγοντας και κερδισμένη πλευρά από αυτή την κρίση υπήρξαν οι ΗΠΑ*».

Με άλλα λόγια ο Νταβούτογλου θεωρεί «κωμικό» τον Πάγκαλο και βέβαια τον Σημίτη, που επιπλέον σε μια επίδειξη ύψιστης δουλοπρέπειας ευχαρίστησε τους αμερικάνους. Φυσικά άλλο τόσο ισχύουν τα περί «σημαντικής εθνικής επιτυχίας» που ισχυρίζεται αυτές τις ημέρες ο υπουργός άμυνας του Τσίπρα, ο μέγας στρατηλάτης Καμμένος, για να χαρακτηρίσει το μεγάλο επίτευγμα της παραμονής των νατοϊκών δυνάμεων στο Αιγαίο, λες και θα τον ρωτούσαν αν διαφωνούσαν ή θα έπαιρναν παρόμοια απόφαση αν δεν εξασφαλίζονταν έτσι με τον καλύτερο τρόπο τα συμφέροντα των «Μεγάλων» του ΝΑΤΟ και της Ε.Ε. στην Ανατολική Μεσόγειο και όχι μόνο.

«***Το Αιγαίο και η Κύπρος αποτελούν τα δύο σημαντικά σκέλη του άξονα Ανατολική Ευρώπη-Μέση Ανατολή από την άποψη του χερσαίου κομβικού σημείου και του άξονα Αδριατική-Ανατολική Μεσόγειος-Περσικός Κόλπος από την άποψη του θαλάσσιου κομβικού σημείου. Το γεγονός ότι τα αμερικανικά αεροπλάνα που απογειώθηκαν από την βάση Ιντζιρλίκ, που βρίσκεται στην νοτιανατολική Τουρκία, για να εξυπηρετεί τις ανάγκες στη Μέση Ανατολή, επόπτευσαν την αποχώρηση των στρατιωτικών μονάδων από το Καρντάκ, αποτελεί μια σοβαρή ένδειξη της διαπεριφερειακής στρατηγικής αλληλεξάρτησης***».

Το «γεγονός», λοιπόν, δεν έπεται, αλλά ήδη προηγείται των «εξελίξεων»...

Συσπείρωση Αναρχικών

από εξωτερικούς παράγοντες, όπως είναι είτε οι αμέσως ασκούντες την δύναμη επιβολής, είτε οι αποτελούντες την χαρακτηριζόμενη, με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, ως πρωτοπορεία. Επομένως, αναμφισβήτητα εξουσιαστική είναι και η διαδικασία με την οποία οι άνθρωποι οδηγούνται σε συγκεκριμένες ενέργειες, των οποίων δεν γνωρίζουν ούτε το βαθύτερο νόημα, αλλά ούτε και τα αποτελέσματα τα οποία θα προκύψουν, επειδή συνήθως υποκύπτουν σε αόριστα συνθήματα, σε υποσχέσεις οι οποίες δεν έχουν πραγματικό αντίκρυσμα, δεν υλοποιούνται, αφού συμπλέκονται με την τεχνική της πολιτικής, η οποία είναι το κατ' εξοχήν μέσον χειραγώγησης ή πραγματοποιείται το ακριβώς αντίθετο από το υποσχεθέν.

Επ' αυτών και εξ αυτών των λόγων χρειάζεται μία περεταίρω συνεχής και επίμονη διερεύνηση των αιτίων και των σχέσεων, οι οποίες έφεραν συγκεκριμένα αποτελέσματα. Πολλοί ισχυρίζονται ότι γίνεται προσπάθεια για να γραφεί εκ νέου η ιστορία, όταν ανατρέχουμε στα γεγονότα, αναλύουμε ή προσπαθούμε να ανακαλύψουμε τις ουσιαστικές διαστάσεις και την αληθή τους όψη, η οποία πολλές φορές κρύπτεται πίσω από τα φαινόμενα. Ο παραλογισμός και οι σκοπιμότητες αυτής της απόψεως είναι προφανείς. Διότι με τον τρόπο τον οποίο έχει γραφεί η ιστορία αντανακλά, σε πάρα πολλές περιπτώσεις, τις ιδιοτελείς επιδιώξεις όσων σχετίζονται με την εξουσία γενικώς (ή την εκάστοτε μορφή της ειδικώς) και τους ευρύτερους κυριαρχικούς μηχανισμούς. Άλλωστε, ιστορία είναι η γνώση που αποκτάται με ερωτήσεις και έρευνα. Αποκτάται, λοιπόν, εις το διηνεκές, δεδομένου ότι οι δυνατότητες των ανθρώπων στο να αναλύουν, να εμβαθύνουν και να αφομοιώνουν τα όσα έχουν γίνει, αυξάνονται συν τω χρόνω, καθώς τα παραπετάσματα που καλύπτουν τις πηγές γνώσεως και κατανοήσεως καταρρακώνονται και το ψεύδος σαρώνεται μπροστά στην λαμπρότητα της αλήθειας.

Τα ψεύδη και οι παραποιήσεις των πραγματικών γεγονότων, αλλά και η αφετηρία, εκείνου που προσπαθεί να τα εξετάσει, είναι δυνατόν να οδηγήσουν σε εσφαλμένα συμπεράσματα, τα οποία ως επί το πλείστον σχετίζονται με τα διαδοχικά βήματα και τις αλλαγές που έχουν συμβεί στον πλανήτη και στα ανθρώπινα σύνολα. Επομένως ... άλλοτε παρατεταμένο και άλλοτε περιορισμένο.

Η χρονική διάρκεια, βεβαίως, έχει άμεση σχέση τόσο με τα επιφαινόμενα όσο και με τις υπόγειες διαδρομές, οι οποίες στις περισσότερες των περιπτώσεων έχουν μεγαλύτερη διάρκεια και είναι προγενέστερες από τις εκδηλούμενες εντάσεις· αυτές, με την σειρά τους, γίνονται αισθητές, εφ' όσον έχει υπάρξει εκείνη η συσσώρευση, η οποία αναζητά την έκφρασή της με δυναμικό τρόπο, επιδιώκουσα την επικράτησή της. Το σημείο, όπου η όλη προσπάθεια στέφεται από επιτυχία είναι αυτό όπου συγκλίνουν και συντίθενται οι δραστηριότητες πολλών συνισταμένων. Το κατά πόσον αυτή η κατάσταση θα διατηρηθεί είναι ζήτημα σταθεροποιήσεως των συγκλινουσών δυνάμεων, αντιστάσεως ή αδρανείας των αντιρρόπων δυνάμεων.

Σε ό,τι αφορά τις υπόγειες διαδρομές (οι οποίες στην πραγματικότητα δεν είναι τόσον υπόγειες, απλά χαρακτηρίζονται ως τέτοιες, επειδή δεν είναι εύκολο να κατανοηθεί ή υποτιμάται η δυναμική τους για κάποιο διάστημα), αυτές αφορούν την καλλιέργεια ιδεών, οι οποίες επιδρούν με πολυσύνθετο τρόπο στις επικρατούσες συνθήκες. Θα πρέπει, ωστόσο, να ληφθεί υπ όψιν ότι αυτές οι συνθήκες ήταν το κατστάλαγμα και η αποκρυστάλλωση ιδεών, οι οποίες, ως αποτέλεσμα προηγούμενων διαδικασιών σχηματοποίησαν το ιδεολογικό βάθρο της Τάξης και της ηγεμονίας της εντός δεδομένων ιστορικά χρονικών σημείων.

Εάν, εν προκειμένω, θελήσουμε να προσδιορίσουμε, με συνοπτικό τρόπο, την Τάξη οφείλουμε να περιλάβουμε το σύνολο των ατόμων (και επομένως των μεταξύ τους συσπειρώσεων) τα οποία μετά από ορισμένες διαδικασίες, αντιθέσεων και αντιπαραθέσεων καταλήγουν σε συμφωνίες, συστήνουν, εν τέλει, ένα ορισμένο ιδεολογικό βάθρο δια του οποίου τίθεται σε εφαρμογή το πλέγμα πολιτικών, οικονομικών και κοινωνικών κατευθύνσεων και προοπτικών προς εξυπηρέτησιν τόσον συγκεκριμένων καταστάσεων όσον και των ευρυτέρων συμφερόντων της Τάξης. Είναι φανερόν ότι η σύσταση αυτού του πλέγματος μέχρις ότου οδηγηθεί σε ένα ορισμένο σημείο «ισορροπίας», η οποία να το καθιστά κατάλληλο για τον έλεγχο και την διαχείριση της οικονομικής και κοινωνικής πραγματικότητος δια μέσου ενός

συστήματος ελεγχόμενου και άρα διαχειρίσιμου, προκαλεί πολλές ανακατατάξεις, αναπροσανατολισμούς και φθορά της ήδη υπάρχουσας μορφής της Τάξης, παραμερισμό και εξόντωση πολλών από αυτούς που μέχρι πρό τινος αποτελούσαν συστατικό μέρος της. Τα περιστατικά αυτού του σπαραγμού αποκτούν την αγριότερη μορφή τους όταν εξωτερικές δυνάμεις επιθυμούν να μπουν στο κύκλο της κυριαρχίας τής υπό ανασύνθεση Τάξης. Ο εσωτερικός πόλεμος, σε αυτές τις περιπτώσεις παίρνει ευρύτερες διαστάσεις στο μέτρο όπου συμμετέχουν

Η Επανάσταση του Φεβρουαρίου

στρατιωτικές μονάδες ή τμήματα των αποτελούντων τον κοινωνικό χώρο, στο πλευρό εκάστης των αντιπαρατιθεμένων ομάδων ή συσπειρώσεων. Ο αγριότερος και ο μόνος πραγματικά ταξικός πόλεμος, η πραγματική ταξική πάλη είναι αυτή που διεξάγεται μέσα στους κόλπους της Τάξης, «επ' ονόματί της και δι' αυτήν».

Σε αυτές τις γιγάντιες, πολλές φορές, συγκρούσεις χρειάζεται ορισμένες δυνάμεις να συμμαχήσουν και άλλες να προσεταιρισθούν. Αυτές οι διαδικασίες κατευθύνονται και αναπτύσσονται συνήθως προς εκείνα τα τμήματα της κοινωνίας, τα οποία έχουν υποστεί τα δεινά της εξουσιαστικής διαχείρισης και τα οποία είναι πρόθυμα να ασπασθούν με απερίγραπτο συνήθως ενθουσιασμό τις εκπεμπόμενες ασαφείς ιδέες, οι οποίες υπόσχονται επιγείους παραδείσους. Άλλωστε ο χώρος της αμάθειας

Κατά τον 19ο αιώνα υπήρξε η εντονότερη διεργασία στον τομέα των ιδεών. Ανάμεσα σε αυτές αξίζει να επισημανθεί πως η επιλογή του προσανατολισμού προς τον βιομηχανικό καπιταλισμό και την εφαρμογή των όσων αυτός συνεπάγετο, δεν ήταν γενικώς αποδεκτή.

Το σύνολο των διαδικασιών και διεργασιών καθ' όλην την διάρκεια του 1917 αφορούσε την πραγματοποίηση και εφαρμογή μιας επανάστασης, η οποία θα μετασχημάτιζε τους όρους κυριαρχίας κι εκμετάλλευ-

σης αναδιοργανώνοντας την Τάξη, η οποία θα αναλάμβανε την εφαρμογή των αναμορφωμένων ιδεολογικών, πολιτικών και κοινωνικών όρων της. Το ζητούμενο ήταν με ποιον μανδύα θα ήταν ενδεδυμένη.

Αξίζει σε αυτό το σημείο να αναφερθεί ότι κατά τις εκλογές για την Συντακτική Συνέλευση που έγιναν τον Νοέμβριο συμμετείχαν 23 κόμματα. Από αυτά 6 εξέφραζαν

κλίμα αναταραχής τόσο στο κοινωνικό πεδίο όσο και εντός της Τάξης. Όσο αφορά τα εντός της Τάξης, είναι χαρακτηριστική η περίπτωση της δολοφονίας του ψυχοπαθούς τσάρου Παύλου, στις 11 Μαρτίου 1801, από μία ομάδα αυλικών και αξιωματικών. Η ενέργεια αυτή προκάλεσε κύματα ασυγκράτητου ενθουσιασμού στους κατοίκους της Πετρούπολης.

Σε μία άλλη περίπτωση, το κίνημα των Δεκεμβριστών (Ένωση για το Κοινό Καλό) αποπειράθηκε να εμποδίσει τον στρατό και την Γερουσία στο να ορκίσουν τον τσάρο Νικόλαο Α΄ και έτσι να ματαιωθεί η άνοδός του στον θρόνο. Οι στόχοι τους ήταν: εγκατάσταση προσωρινής κυβέρνησης, κατάργηση της δουλοπαροικίας, ισότητα όλων ενώπιον του νόμου, καθιέρωση των δημοκρατικών ελευθεριών, ορκωτά δικαστήρια, υποχρεωτική στρατιωτική θητεία για όλους, εκλεγόμενοι υπάλληλοι, κατάργηση του κεφαλικού φόρου και εγκαθίδρυση συνταγματικής μοναρχίας.

Η εξέγερση κατεστάλη βίαια, καθώς ο στρατός και η εκκλησία παρέμεναν πιστοί στην αυτοκρατορική δυναστεία. Οι επιζήσαντες από τη εξέγερση εστάλησαν στην εξορία, και οι πέντε ηγέτες της εκτελέστηκαν. Οι Δεκεμβριστές, είχαν στις τάξεις τους πολλούς διανοούμενους, κυρίως ποιητές, και είχαν κερδίσει την συμπάθεια των μεγαλύτερων προσωπικοτήτων της λογοτεχνίας

θρωποσφαγής 1914-1918), αλλά και από την δυναμική παρουσία ενός μικρού μεν αριθμητικά, αλλά οργανωμένου εργατικού πληθυσμού.

Η κατάσταση στο μπλοκ της Τάξης λίγο πριν την επανάσταση του Φεβρουαρίου 1917 είχε την εικόνα του περιορισμού σε δύο πλευρές. Η μία, ολιγάριθμη και ευρισκομένη σε πλήρη αποσύνδεση από τις άλλες πλευρές, περιελάμβανε τον τσάρο και μία περιορισμένη ομάδα αξιωματούχων. Από τα άλλα τμήματα της Τάξης (στα οποία παρά την ανομοιογένεια τους) υπήρχε μία μερίδα υψηλόβαθμων αξιωματικών η οποία από κοινού με τους επικεφαλής των προοδευτικών, προετοίμαζε ένα πραξικόπημα με σκοπό την αναίμακτη ανατροπή του Τσάρου, η απομάκρυνση του οποίου από την εξουσία ήταν κοινός, πλέον, τόπος.

Ο κλειστός κύκλος της τσαρικής αυλής προετοιμαζόταν για την σύναψη ξεχωριστής συνθήκης ειρήνης με την Γερμανία τους τελευταίους μήνες του 1916. Όμως η διαρροή αυτού του σχεδίου οδήγησε στην ματαίωση αυτής της συμφωνίας.

Στις αρχές του Ιανουαρίου 1917 έγινε φανερό πως ο πόλεμος της τσαρικής αυλής κατά των αγροτικών ενώσεων, των ενωμένων Δημοτικών Συμβουλίων, των Συνεταιρισμών και όλων των οργανωμένων ομάδων οι οποίες εργάζονταν εθελοντικά για την άμυνα, έπαιρνε ολοκληρωτικές διαστάσεις, που άγγιζαν τον απόλυτο παραλογισμό, καθώς έγινε γνωστό ότι η τσαρική κυβέρνηση επρόκειτο να τις θέσει υπό τον πλήρη έλεγχό της.

Το ίδιο χρονικό διάστημα (Ιανουάριος-Φεβρουάριος 1917) υπήρξε πενταπλάσια αύξηση των απεργιών (1140) σε σχέση με αυτές που πραγματοποιήθηκαν ολόκληρο το 1916 (243), ο δε εργατικός πληθυσμός της πρωτεύουσας εμφάνιζε έντονα τα σημάδια της αυξανόμενης έντασης. Το καθεστώς αντιλαμβανόμενο την κρισιμότητα

τους όταν εξωτερικές δυνάμεις επιθυμούν να μπουν στο κύκλο της κυριαρχίας τής υπό ανασύνθεση Τάξης. Ο εσωτερικός πόλεμος, σε αυτές τις περιπτώσεις παίρνει ευρύτερες διαστάσεις στο μέτρο όπου συμμετέχουν

Η Επανάσταση του Φεβρουαρίου

στρατιωτικές μονάδες ή τμήματα των αποτελούντων τον κοινωνικό χώρο, στο πλευρό εκάστης των αντιπαρατιθεμένων ομάδων ή συσπειρώσεων. Ο αγριότερος και ο μόνος πραγματικά ταξικός πόλεμος, η πραγματική ταξική πάλη είναι αυτή που διεξάγεται μέσα στους κόλπους της Τάξης, «επ' ονόματί της και δι' αυτήν».

Σε αυτές τις γιγάντιες, πολλές φορές, συγκρούσεις χρειάζεται ορισμένες δυνάμεις να συμμαχήσουν και άλλες να προσεταιρισθούν. Αυτές οι διαδικασίες κατευθύνονται και αναπτύσσονται συνήθως προς εκείνα τα τμήματα της κοινωνίας, τα οποία έχουν υποστεί τα δεινά της εξουσιαστικής διαχείρισης και τα οποία είναι πρόθυμα να ασπασθούν με απερίγραπτο συνήθως ενθουσιασμό τις εκπεμπόμενες ασαφείς ιδέες, οι οποίες υπόσχονται επιγείους παραδείσους. Άλλωστε ο χώρος της αμάθειας και της ημιμάθειας είναι ο πλέον ενθουσιώδης, πρόσφορος, και πρόθυμος να θυσιασθεί για σακατεμένες ιδέες, οι οποίες έχουν μεταβληθεί σε ιδεογήματα[1] και ιδεολογίες.[2] Εν τούτοις αυτά τα κοινωνικά τμήματα συνήθως συντελούν στην πρόκληση και δημιουργία εκείνης της ενθουσιώδους και δημιουργικής, αν και περιορισμένης χωρικά και χρονικά, αίσθησης ελευθερίας, που τροφοδοτεί απελευθερωτικές προσδοκίες και οράματα.

Όσα προαναφέρθηκαν μπορούν να περιγράψουν σε γενικές γραμμές –και εν συντομία– την κατάσταση που οδήγησε στην επανάσταση του Φεβρουαρίου 1917.

Το σύνολο των διαδικασιών και διεργασιών καθ' όλην την διάρκεια του 1917 αφορούσε την πραγματοποίηση και εφαρμογή μιας επανάστασης, η οποία θα μετασχημάτιζε τους όρους κυριαρχίας κι εκμετάλλευ-

σης αναδιοργανώνοντας την Τάξη, η οποία θα αναλάμβανε την εφαρμογή των αναμορφωμένων ιδεολογικών, πολιτικών και κοινωνικών όρων της. Το ζητούμενο ήταν με ποιον μανδύα θα ήταν ενδεδυμένη.

Αξίζει σε αυτό το σημείο να αναφερθεί ότι κατά τις εκλογές για την Συντακτική Συνέλευση που έγιναν τον Νοέμβριο συμμετείχαν 23 κόμματα. Από αυτά 6 εξέφραζαν εθνικές ομάδες, 2 θρησκευόμενα, 3 σοσιαλδημοκρατικά, 4 σοσιαλδημοκρατικά-εθνικά, 3 σοσιαλιστικά που συγκέντρωναν περισσότερα από 21 εκατομμύρια ψηφοφόρους και την απόλυτη πλειοψηφία σε βουλευτές, 1 Εβραϊκό, 2 της δεξιάς, το κόμμα των Συνταγματικών Δημοκρατών (Καντέ) και το κόμμα των Μπολσεβίκων.

Η Τάξη ήταν σε κατάσταση πλήρους αποδιοργανώσεως. Η αποσύνθεση στους κόλπους της δε άφηνε καμμία αμφιβολία για το επερχόμενος τέλος της με την μορφή υπό την οποίαν ήταν γνωστή και με το μέχρι εκείνη την περίοδο πολιτικό και ιδεολογικό περιεχόμενο.

Ήδη, καθ' όλη την διάρκεια του 19ου αιώ-

της Πετρούπολης.

Σε μία άλλη περίπτωση, το κίνημα των Δεκεμβριστών (Ένωση για το Κοινό Καλό) αποπειράθηκε να εμποδίσει τον στρατό και την Γερουσία στο να ορκίσουν τον τσάρο Νικόλαο Α΄ και έτσι να ματαιωθεί η άνοδός του στον θρόνο. Οι στόχοι τους ήταν: εγκατάσταση προσωρινής κυβέρνησης, κατάργηση της δουλοπαροικίας, ισότητα όλων ενώπιον του νόμου, καθιέρωση των δημοκρατικών ελευθεριών, ορκωτά δικαστήρια, υποχρεωτική στρατιωτική θητεία για όλους, εκλεγόμενοι υπάλληλοι, κατάργηση του κεφαλικού φόρου και εγκαθίδρυση συνταγματικής μοναρχίας.

Η εξέγερση κατεστάλη βίαια, καθώς ο στρατός και η εκκλησία παρέμεναν πιστοί στην αυτοκρατορική δυναστεία. Οι επιζήσαντες από τη εξέγερση εστάλησαν στην εξορία, και οι πέντε ηγέτες της εκτελέστηκαν. Οι Δεκεμβριστές, είχαν στις τάξεις τους πολλούς διανοούμενους, κυρίως ποιητές, και είχαν κερδίσει την συμπάθεια των μεγαλύτερων προσωπικοτήτων της λογοτεχνίας της εποχής, όπως του Πούσκιν και του Γκριμπογιέντοφ. Το κίνημα εμφανίστηκε και ως λογοτεχνικό ρεύμα, το οποίο παρουσίασε για πρώτη φορά στη Ρωσσία μία ποίηση, αντίθετη προς τον τσαρισμό.

Ο διάδοχος του τσάρου Νικολάου Α΄, ήταν ο Αλέξανδρος Β΄, ο επονομαζόμενος Απελευθερωτής, λόγω της διακήρυξης του 1861 σύμφωνα με την οποία καταργούσε την δουλοπαροικία. Στην πραγματικότητα αυτή η διακήρυξη δεν άλλαξε την ουσία των πραγμάτων. Εναντίον του πραγματοποιήθηκαν δύο απόπειρες δολοφονίας. Η πρώτη ήταν ανεπιτυχής, η δεύτερη, 1881, την οποία εκτέλεσε η Ναρόντναγια Βόλια (Λαϊκή Θέληση) είχε ως αποτέλεσμα τον

σκομένη σε πλήρη αποσύνδεση από τις άλλες πλευρές, περιελάμβανε τον τσάρο και μία περιορισμένη ομάδα αξιωματούχων. Από τα άλλα τμήματα της Τάξης (στα οποία παρά την ανομοιογένεια τους) υπήρχε μία μερίδα υψηλόβαθμων αξιωματικών η οποία από κοινού με τους επικεφαλής των προοδευτικών, προετοίμαζε ένα πραξικόπημα με σκοπό την αναίμακτη ανατροπή του Τσάρου, η απομάκρυνση του οποίου από την εξουσία ήταν κοινός, πλέον, τόπος.

Ο κλειστός κύκλος της τσαρικής αυλής προετοιμαζόταν για την σύναψη ξεχωριστής συνθήκης ειρήνης με την Γερμανία τους τελευταίους μήνες του 1916. Όμως η διαρροή αυτού του σχεδίου οδήγησε στην ματαίωση αυτής της συμφωνίας.

Στις αρχές του Ιανουαρίου 1917 έγινε φανερό πως ο πόλεμος της τσαρικής αυλής κατά των αγροτικών ενώσεων, των ενωμένων Δημοτικών Συμβουλίων, των Συνεταιρισμών και όλων των οργανωμένων ομάδων οι οποίες εργάζονταν εθελοντικά για την άμυνα, έπαιρνε ολοκληρωτικές διαστάσεις, που άγγιζαν τον απόλυτο παραλογισμό, καθώς έγινε γνωστό ότι η τσαρική κυβέρνηση επρόκειτο να τις θέσει υπό τον πλήρη έλεγχό της.

Το ίδιο χρονικό διάστημα (Ιανουάριος-Φεβρουάριος 1917) υπήρξε πενταπλάσια αύξηση των απεργιών (1140) σε σχέση με αυτές που πραγματοποιήθηκαν ολόκληρο το 1916 (243), ο δε εργατικός πληθυσμός της πρωτεύουσας εμφάνιζε έντονα τα σημάδια της αυξανόμενης έντασης. Το καθεστώς αντιλαμβανόμενο την κρισιμότητα προβαίνει στην σύλληψη μίας εργατικής ομάδας η οποία συμμετείχε στην Κεντρική Επιτροπή της Πολεμικής Βιομηχανίας, με την κατηγορία της συμμετοχής σε εγκληματική οργάνωση με σκοπό την ανατροπή του «κρατούντος πολιτειακού συστήματος και την εγκαθίδρυσιν σοσιαλιστικής δημοκρατίας».

Στις 8 Φεβρουαρίου, ο Τσάρος προσπαθεί να αντιμετωπίσει την κατάσταση αποσπώντας από το βόρειο μέτωπο τον στρατιωτικό τομέα του Πέτρογκραντ και παραχωρώντας ειδικές εξουσίες στον στρατηγό Χαμπαλώφ. Το μόνο ανεξάρτητο σώμα ήταν πλέον η Δούμα (Βουλή λαϊκών αντιπροσώπων), στην οποία τόσο οι διοικητές των

συσπειρώσεων. Ο αγριότερος και ο μόνος πραγματικά ταξικός πόλεμος, η πραγματική ταξική πάλη είναι αυτή που διεξάγεται μέσα στους κόλπους της Τάξης, «επ' ονόματί της και δι' αυτήν».

Σε αυτές τις γιγάντιες, πολλές φορές, συγκρούσεις χρειάζεται ορισμένες δυνάμεις να συμμαχήσουν και άλλες να προσεταιρισθούν. Αυτές οι διαδικασίες κατευθύνονται και αναπτύσσονται συνήθως προς εκείνα τα τμήματα της κοινωνίας, τα οποία έχουν υποστεί τα δεινά της εξουσιαστικής διαχείρισης και τα οποία είναι πρόθυμα να ασπασθούν με απερίγραπτο συνήθως ενθουσιασμό τις εκπεμπόμενες ασαφείς ιδέες, οι οποίες υπόσχονται επιγείους παραδείσους. Άλλωστε ο χώρος της αμάθειας και της ημιμάθειας είναι ο πλέον ενθουσιώδης, πρόσφορος, και πρόθυμος να θυσιασθεί για σακατεμένες ιδέες, οι οποίες έχουν μεταβληθεί σε ιδεογήματα[1] και ιδεολογίες.[2] Εν τούτοις αυτά τα κοινωνικά τμήματα συνήθως συντελούν στην πρόκληση και δημιουργία εκείνης της ενθουσιώδους και δημιουργικής, αν και περιορισμένης χωρικά και χρονικά, αίσθησης ελευθερίας, που τροφοδοτεί απελευθερωτικές προσδοκίες και οράματα.

Όσα προαναφέρθηκαν μπορούν να περιγράψουν σε γενικές γραμμές –και εν συντομία– την κατάσταση που οδήγησε στην επανάσταση του Φεβρουαρίου 1917.

---

1. Ιδεολόγημα είναι η κοινωνική, πολιτική ή φιλοσοφική ιδέα· η άποψη που έχει επινοηθεί για να υποστηρίξει μια άλλη ιδέα ή κάποιο σκοπό, η οποία όμως δεν αντιστοιχεί στην πραγματικότητα.

2. Ιδεολογία είναι το σύστημα το οποίο κατασκευάζεται ως αποτέλεσμα της συμπαγοποιήσεως/κρυσταλλοποιήσεως ιδεών και απόψεων, οι οποίες έχουν υποστεί αλλοιώσεις και μεταβολές εξ αιτίας διαφόρων ατομικών ή ομαδικών επιδράσεων. Η ιδεολογία προκαλεί ψευδή αντίληψη και αφομοίωση των όσων πραγματικά συμβαίνουν με αποτέλεσμα την κατασκευή πλαστής συνειδήσεως στους εμπλεκόμενους με αυτήν.

σης αναδιοργανώνοντας την Τάξη, η οποία θα αναλάμβανε την εφαρμογή των αναμορφωμένων ιδεολογικών, πολιτικών και κοινωνικών όρων της. Το ζητούμενο ήταν με ποιον μανδύα θα ήταν ενδεδυμένη.

Αξίζει σε αυτό το σημείο να αναφερθεί ότι κατά τις εκλογές για την Συντακτική Συνέλευση που έγιναν τον Νοέμβριο συμμετείχαν 23 κόμματα. Από αυτά 6 εξέφραζαν εθνικές ομάδες, 2 θρησκευόμενα, 3 σοσιαλδημοκρατικά, 4 σοσιαλδημοκρατικά-εθνικά, 3 σοσιαλιστικά που συγκέντρωναν περισσότερα από 21 εκατομμύρια ψηφοφόρους και την απόλυτη πλειοψηφία σε βουλευτές, 1 Εβραϊκό, 2 της δεξιάς, το κόμμα των Συνταγματικών Δημοκρατών (Καντέ) και το κόμμα των Μπολσεβίκων.

Η Τάξη ήταν σε κατάσταση πλήρους αποδιοργανώσεως. Η αποσύνθεση στους κόλπους της δε άφηνε καμμία αμφιβολία για το επερχόμενος τέλος της με την μορφή υπό την οποίαν ήταν γνωστή και με το μέχρι εκείνη την περίοδο πολιτικό και ιδεολογικό περιεχόμενο.

Ήδη, καθ' όλη την διάρκεια του 19ου αιώνα είχαν αναπτυχθεί έντονες διεργασίες σε επίπεδο ιδεών, οι οποίες είχαν την αντανάκλασή τους στον κοινωνικό και οικονομικό τομέα. Αυτές οι ιδέες ήταν που μπόρεσαν να μαγνητίσουν τμήματα του πληθυσμού να κινήσουν μειοψηφίες, να προκαλέσουν επιθέσεις κατά των αρχόντων και δολοφονίες τσάρων.

Κατά την διάρκεια του 19ου αιώνα στον θρόνο της Ρωσσίας ανήλθαν συνολικά 6 τσάροι εκ των οποίων οι δύο δολοφονήθηκαν.

Οι επιθέσεις εναντίον των τσάρων και των αξιωματούχων, απέπνεαν το γενικότερο

Η εξέγερση κατεστάλη βίαια, καθώς ο στρατός και η εκκλησία παρέμεναν πιστοί στην αυτοκρατορική δυναστεία. Οι επιζήσαντες από τη εξέγερση εστάλησαν στην εξορία, και οι πέντε ηγέτες της εκτελέστηκαν. Οι Δεκεμβριστές, είχαν στις τάξεις τους πολλούς διανοούμενους, κυρίως ποιητές, και είχαν κερδίσει την συμπάθεια των μεγαλύτερων προσωπικοτήτων της λογοτεχνίας της εποχής, όπως του Πούσκιν και του Γκριμπογιέντοφ. Το κίνημα εμφανίστηκε και ως λογοτεχνικό ρεύμα, το οποίο παρουσίασε για πρώτη φορά στη Ρωσσία μία ποίηση, αντίθετη προς τον τσαρισμό.

Ο διάδοχος του τσάρου Νικολάου Α΄, ήταν ο Αλέξανδρος Β΄, ο επονομαζόμενος Απελευθερωτής, λόγω της διακήρυξης του 1861 σύμφωνα με την οποία καταργούσε την δουλοπαροικία. Στην πραγματικότητα αυτή η διακήρυξη δεν άλλαξε την ουσία των πραγμάτων. Εναντίον του πραγματοποιήθηκαν δύο απόπειρες δολοφονίας. Η πρώτη ήταν ανεπιτυχής, η δεύτερη, 1881, την οποία εκτέλεσε η Ναρόντναγια Βόλια (Λαϊκή Θέληση) είχε ως αποτέλεσμα τον θάνατό του.

Καθώς, αφ' ενός η αίσθηση των κρατούντων για ανανέωση αναπτυσσόταν βαθμηδόν, ταυτοχρόνως, οι αντίρροπες δυνάμεις προέβαλαν ισχυρές αντιστάσεις με αποτέλεσμα οι επαγγελλόμενες μεταρρυθμίσεις ήταν κουτσές αλλά και εκείνες που ψηφίσθηκαν έμειναν στα χαρτιά. Έτσι, η είσοδος στον 20ο αιώνα βρίσκει την Ρωσσία σε κατάσταση τελματώδη, η οποία επιδεινώνεται από τις πολεμικές συρράξεις (πόλεμος με την Ιαπωνία, συμμετοχή στην πρώτη περίοδο της παγκόσμιας αν-

κατά των αγροτικών ενώσεων, των ενωμένων Δημοτικών Συμβουλίων, των Συνεταιρισμών και όλων των οργανωμένων ομάδων οι οποίες εργάζονταν εθελοντικά για την άμυνα, έπαιρνε ολοκληρωτικές διαστάσεις, που άγγιζαν τον απόλυτο παραλογισμό, καθώς έγινε γνωστό ότι η τσαρική κυβέρνηση επρόκειτο να τις θέσει υπό τον πλήρη έλεγχό της.

Το ίδιο χρονικό διάστημα (Ιανουάριος-Φεβρουάριος 1917) υπήρξε πενταπλάσια αύξηση των απεργιών (1140) σε σχέση με αυτές που πραγματοποιήθηκαν ολόκληρο το 1916 (243), ο δε εργατικός πληθυσμός της πρωτεύουσας εμφάνιζε έντονα τα σημάδια της αυξανόμενης έντασης. Το καθεστώς αντιλαμβανόμενο την κρισιμότητα προβαίνει στην σύλληψη μίας εργατικής ομάδας η οποία συμμετείχε στην Κεντρική Επιτροπή της Πολεμικής Βιομηχανίας, με την κατηγορία της συμμετοχής σε εγκληματική οργάνωση με σκοπό την ανατροπή του «κρατούντος πολιτειακού συστήματος και την εγκαθίδρυσιν σοσιαλιστικής δημοκρατίας».

Στις 8 Φεβρουαρίου, ο Τσάρος προσπαθεί να αντιμετωπίσει την κατάσταση αποσπώντας από το βόρειο μέτωπο τον στρατιωτικό τομέα του Πέτρογκραντ και παραχωρώντας ειδικές εξουσίες στον στρατηγό Χαμπαλώφ. Το μόνο ανεξάρτητο σώμα ήταν πλέον η Δούμα (Βουλή λαϊκών αντιπροσώπων), στην οποία τόσον οι διοικητές των μονάδων του μετώπου, όσο και οι εργάτες είχαν εναποθέσει τις προσδοκίες τους για την καλυτέρευση της κατάστασης, στρατιωτικά, κοινωνικά και οικονομικά.

Καθώς, σύνοδος της Δούμα ορίσθηκε για τις 14 Φεβρουαρίου[3] μία διαδήλωση, την οποία προετοίμαζαν οι εργάτες για την ίδια ημέρα, ματαιώθηκε καθώς η Ένωση Προο-

---

3. Οι ημερομηνίες είναι σύμφωνα με το παλαιό ημερολόγιο, δηλαδή 13 ημέρες πριν από την ισχύουσα σήμερον ημερομηνία.

συνέχεια στη σελ. 9

Η απόπειρα εκτέλεσης του Λένιν

Φάνια Εφίμοβνα Καπλάν

Μία σύντομη ιστορική αναδρομή

Μέχρι το καλοκαίρι του 1918 οι Σοσιαλεπαναστάτες είναι πιστοί σύμμαχοι του Λένιν. Τον Ιούνιο στρέφονται εναντίον του και αξιώνουν από το συνέδριο των σοβιέτ ριζική αλλαγή πολιτικής: άμεση διάλυση του Κόκκινου Στρατού και της Τσεκά, κατάργηση των ταξιαρχιών για την επιταξη του σιταριού στην ύπαιθρο. Ο Λένιν αγνοεί υπεροπτικά τις αξιώσεις αυτές και τότε οι Σοσιαλεπαναστάτες αποφασίζουν ότι ήρθε η ώρα της αντεπίθεσης.

Ένας Σοσιαλεπαναστάτης, ο Μπλούμκιν, εκτελεί τον πρεσβευτή της Γερμανίας, κόμη φον Μίρμπαχ, τον οποίο κατηγορούσαν ότι ενσάρκωνε τον γερμανικό μιλιταρισμό και ότι υπερασπιζόταν στη Ρωσία τα συμφέροντα της δικής του χώρας. Συνεχίζοντας τις εκτελέσεις και μη έχοντας καλή γνώμη για τον Μοϊζέι Ουρίτσκυ, ένα εξέχων στέλεχος της Τσεκά, τον οποίο είχαν δει να δρα κατά τη διάλυση της Συντακτικής Συνέλευσης, όταν ως «κομισάριος της Συνέλευσης» είχε συμπράξει στην βίαιη αποπομπή των εκλεγμένων και έπειτα οργάνωσε την τρομοκρατία, υπό την ιδιότητα του υπεύθυνου της Τσεκά, στην πρωτεύουσα. Εκτελώντας τους, οι Σοσιαλεπαναστάτες χτυπούν αντίπαλους μισητούς στην κοινωνία. Ο θάνατός τους δεν προκαλεί τον αποτροπιασμό παρά μόνο των μπολσεβίκων.

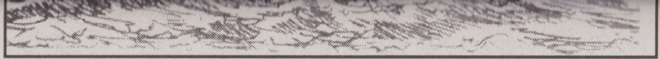
Ενισχυμένοι από τα κατορθώματα αυτά, οι Σοσιαλεπαναστάτες καταλαμβάνουν το τηλεγραφικό κέντρο και καλούν τον πληθυσμό της πρωτεύουσας σε εξέγερση. Αλλά η Ρωσία, από τον Απρίλιο του 1917, κυριαρχείται από την ισχυρή προσωπικότητα του Λένιν. Θα υπήρχε κάποιος που να φαντασθεί ότι, οι Σοσιαλεπαναστάτες στον αγώνα τους για να απελευθερώσουν τη χώρα τους από

Μετά από έντεκα χρόνια στη Σιβηρία, απελευθερώνεται μετά την επανάσταση του Φεβρουαρίου. Όπως πολλοί Μενσεβίκοι και Σοσιαλεπαναστάτες, η Καπλάν γίνεται έξαλλη όταν οι μπολσεβίκοι καταργούν την Συντακτική Συνέλευση και αποφασίζει να σκοτώσει τον Λένιν, ως μέσο διαμαρτυρίας εναντίον αυτού του μέτρου.[2]

Στις 30 Αυγούστου 1918, ο Λένιν παρευρίσκεται ως ομιλητής σε συνεδρίαση στο εργοστάσιο Μίτσελσον στην παλιά πόλη της Μόσχας. Ο Βίκτωρ Σερζ, αργότερα, εξηγεί τι συνέβη: «*Ο Λένιν φτάνει μόνος του. Κανείς δεν τον συνοδεύει και δεν διοργανώνεται εκδήλωση υποδοχής.*

νεται ραγδαία, μετά από απανωτά εγκεφαλικά επεισόδια στις 13 και στις 22 Δεκεμβρίου, που τον αφήνουν παράλυτο και ανίκανο να μιλήσει για μεγάλο χρονικό διάστημα. Πεθαίνει στις 21 Ιανουαρίου 1924, με επίσημη αιτία θανάτου εγκεφαλική αρτηριοσκλήρωση ή εγκεφαλικό επεισόδιο.

Όσο για την Καπλάν, συλλαμβάνεται αμέσως και οδηγείται στα κρατητήρια της Τσεκά, της μυστικής αστυνομίας των μπολσεβίκων, ισάξιας προδρόμου της γνωστής Κα-Γκε-Μπε. Στους πράκτορες που την ανακρίνουν, η Φάνια δηλώνει αβίαστα ότι προσπάθησε να σκοτώσει τον

Φάνια Εφίμοβνα Καπλάν

Μία σύντομη ιστορική αναδρομή

Μέχρι το καλοκαίρι του 1918 οι Σοσιαλεπαναστάτες είναι πιστοί σύμμαχοι του Λένιν. Τον Ιούνιο στρέφονται εναντίον του και αξιώνουν από το συνέδριο των σοβιέτ ριζική αλλαγή πολιτικής: άμεση διάλυση του Κόκκινου Στρατού και της Τσεκά, κατάργηση των ταξιαρχιών για την επίταξη του σιταριού στην ύπαιθρο. Ο Λένιν αγνοεί υπεροπτικά τις αξιώσεις αυτές και τότε οι Σοσιαλεπαναστάτες αποφασίζουν ότι ήρθε η ώρα της αντεπίθεσης.

Ένας Σοσιαλεπαναστάτης, ο Μπλούμκιν, εκτελεί τον πρεσβευτή της Γερμανίας, κόμη φον Μίρμπαχ, τον οποίο κατηγορούσαν ότι ενσάρκωνε τον γερμανικό μιλιταρισμό και ότι υπερασπιζόταν στη Ρωσία τα συμφέροντα της δικής του χώρας. Συνεχίζοντας τις εκτελέσεις και μη έχοντας καλή γνώμη για τον Μοϊζέι Ουρίτσκυ, ένα εξέχων στέλεχος της Τσεκά, τον οποίο είχαν δει να δρα κατά τη διάλυση της Συντακτικής Συνέλευσης, όταν ως «κομισάριος της Συνέλευσης» είχε συμπράξει στην βίαιη αποπομπή των εκλεγμένων και έπειτα οργάνωσε την τρομοκρατία, υπό την ιδιότητα του υπεύθυνου της Τσεκά, στην πρωτεύουσα. Εκτελώντας τους, οι Σοσιαλεπαναστάτες χτυπούν αντίπαλους μισητούς στην κοινωνία. Ο θάνατός τους δεν προκαλεί τον αποτροπιασμό παρά μόνο των μπολσεβίκων.

Ενισχυμένοι από τα κατορθώματα αυτά, οι Σοσιαλεπαναστάτες καταλαμβάνουν το τηλεγραφικό κέντρο και καλούν τον πληθυσμό της πρωτεύουσας σε εξέγερση. Αλλά η Ρωσία, από τον Απρίλιο του 1917, κυριαρχείται από την ισχυρή προσωπικότητα του Λένιν. Θα υπήρχε κάποιος που να φαντασθεί ότι, οι Σοσιαλεπαναστάτες στον αγώνα τους για να απελευθερώσουν τη χώρα τους από την τρομοκρατία των μπολσεβίκων, θα ξεχνούσαν αυτόν που με πάθος είχε επιβάλλει την δική του ολοκληρωτική αντίληψη για την εξουσία, ονομάζοντας την επανάσταση; Επόμενος στόχος τους, λοιπόν, θα είναι ο Λένιν.

Το γεγονός

Η Φάνια Εφίμοβνα Καπλάν γεννήθηκε στις 10 Φεβρουαρίου, το 1890. Κατάγεται από φτωχή οικογένεια αγροτών.[1] Τα τέσσερα αδέλφια της και οι δύο αδελφές της λαμβάνουν όλοι εκπαίδευση στο σπίτι. Οι γονείς της αργότερα, μεταναστεύουν στις Ηνωμένες Πολιτείες.

Η Καπλάν συνδέεται από νωρίς με τους αναρχικούς.

Το 1906, σε ηλικία 16 ετών, παίρνει μέρος σε μια απόπειρα ένοπλης επίθεσης σε αξιωματούχο του τσάρου, στο Κίεβο. Συλλαμβάνεται και καταδικάζεται σε ισόβια κατα-

Μετά από έντεκα χρόνια στη Σιβηρία, απελευθερώνεται μετά την επανάσταση του Φεβρουαρίου. Όπως πολλοί Μενσεβίκοι και Σοσιαλεπαναστάτες, η Καπλάν γίνεται έξαλλη όταν οι μπολσεβίκοι καταργούν την Συντακτική Συνέλευση και αποφασίζει να σκοτώσει τον Λένιν, ως μέσο διαμαρτυρίας εναντίον αυτού του μέτρου.[2]

Στις 30 Αυγούστου 1918, ο Λένιν παρευρίσκεται ως ομιλητής σε συνεδρίαση στο εργοστάσιο Μίτσελσον στην παλιά πόλη της Μόσχας. Ο Βίκτωρ Σερζ, αργότερα, εξηγεί τι συνέβη: «*Ο Λένιν φτάνει μόνος του. Κανείς δεν τον συνοδεύει και δεν διοργανώνεται εκδήλωση υποδοχής. Όταν βγαίνει, οι εργαζόμενοι τον περικυκλώνουν για μια στιγμή, μερικά βήματα μακρυά από το αυτοκίνητό του*». Καθώς ο ίδιος φεύγει από το κτίριο, η Καπλάν προσπαθεί να κάνει στον Λένιν μερικές ερωτήσεις σχετικά με το μέλλον της χώρας. Λίγο πριν μπει στο αυτοκίνητό του, ο Λένιν γυρίζει να απαντήσει στην γυναίκα. Ο Σερζ εξηγεί τι συνέβη στη συνέχεια: «*Ήταν αυτή τη στιγμή όπου η Καπλάν πυροβολεί τρεις φορές, τραυματίζοντάς τον σοβαρά στο λαιμό και τον ώμο του*». Μια τρίτη σφαίρα τού τρυπά το κασκέτο, χωρίς να πλήξει κάποιο ζωτικό όργανο.

Ο τραυματίας οδηγείται στο διαμέρισμά του πίσω στο Κρεμλίνο, αρνούμενος την εισαγωγή του σε νοσοκομείο από το φόβο νέας απόπειρας εναντίον του. Οι γιατροί που τον εξετάζουν αποφασίζουν ότι είναι πάρα πολύ επικίνδυνο να αφαιρεθούν οι σφαίρες. Ο Λένιν τελικά συνέρχεται μετά από περίπου δέκα ημέρες, αν και η υγεία του αρχίζει να εξασθενεί από αυτό το σημείο. Η υγεία του επιδεινώνεται ραγδαία, μετά από απανωτά εγκεφαλικά επεισόδια στις 13 και στις 22 Δεκεμβρίου, που τον αφήνουν παράλυτο και ανίκανο να μιλήσει για μεγάλο χρονικό διάστημα. Πεθαίνει στις 21 Ιανουαρίου 1924, με επίσημη αιτία θανάτου εγκεφαλική αρτηριοσκλήρωση ή εγκεφαλικό επεισόδιο.

Όσο για την Καπλάν, συλλαμβάνεται αμέσως και οδηγείται στα κρατητήρια της Τσεκά, της μυστικής αστυνομίας των μπολσεβίκων, ισάξιας προδρόμου της γνωστής Κα-Γκε-Μπε. Στους πράκτορες που την ανακρίνουν, η Φάνια δηλώνει αβίαστα ότι προσπάθησε να σκοτώσει τον Λένιν επειδή τον θεωρούσε «προδότη της επανάστασης», επειδή έκλεισε την Συντακτική Συνέλευση: «*Ονομάζομαι Φάνια Εφίμοβνα Καπλάν. Αυτό είναι το όνομα με το οποίο ήμουν στη λίστα των φυλακισμένων στο γκούλαγκ του Ακατούα. Σήμερα πυροβόλησα τον Λένιν. Το έκανα μόνη μου. Δεν πρόκειται να πω πού βρήκα το ρεβόλβερ μου. Δεν θα δώσω καμμία λεπτομέρεια. Είχα αποφασίσει να σκοτώσω τον Λένιν από καιρό. Τον πυροβόλησα αρκετές φορές δεν θυμάμαι πόσες. Τον πυροβόλησα γιατί τον θεωρώ προδότη της Επανάστασης και αν συνεχίσει να ζει θα καταστρέψει την πίστη στο σοσιαλισμό. Έχω ήδη εξοριστεί στο Ακατούα για συμμετοχή σε απόπειρα εκτέλεσης αξιωματούχου του τσάρου στο Κίεβο. Εξέτισα έντεκα χρόνια στα κάτεργα. Απελευθερώθηκα μετά την Επανάσταση. Υποστήριζα την Συντακτική Συνέλευση και την υποστηρίζω και τώρα*».

Η Φάνια εκτελείται μετά από συνοπτικές διαδικασί-

κής του χώρας. Συνεχίζοντας τις εκτελέσεις και μη έχοντας καλή γνώμη για τον Μοϊζέι Ουρίτσκυ, ένα εξέχων στέλεχος της Τσεκά, τον οποίο είχαν δει να δρα κατά τη διάλυση της Συντακτικής Συνέλευσης, όταν ως «κομισάριος της Συνέλευσης» είχε συμπράξει στην βίαιη αποπομπή των εκλεγμένων και έπειτα οργάνωσε την τρομοκρατία, υπό την ιδιότητα του υπεύθυνου της Τσεκά, στην πρωτεύουσα. Εκτελώντας τους, οι Σοσιαλεπαναστάτες χτυπούν αντίπαλους μισητούς στην κοινωνία. Ο θάνατός τους δεν προκαλεί τον αποτροπιασμό παρά μόνο των μπολσεβίκων.

Ενισχυμένοι από τα κατορθώματα αυτά, οι Σοσιαλεπαναστάτες καταλαμβάνουν το τηλεγραφικό κέντρο και καλούν τον πληθυσμό της πρωτεύουσας σε εξέγερση. Αλλά η Ρωσία, από τον Απρίλιο του 1917, κυριαρχείται από την ισχυρή προσωπικότητα του Λένιν. Θα υπήρχε κάποιος που να φαντασθεί ότι, οι Σοσιαλεπαναστάτες στον αγώνα τους για να απελευθερώσουν τη χώρα τους από την τρομοκρατία των μπολσεβίκων, θα ξεχνούσαν αυτόν που με πάθος είχε επιβάλλει την δική του ολοκληρωτική αντίληψη για την εξουσία, ονομάζοντάς την επανάσταση; Επόμενος στόχος τους, λοιπόν, θα είναι ο Λένιν.

Το γεγονός

Η Φάνια Εφίμοβνα Καπλάν γεννήθηκε στις 10 Φεβρουαρίου, το 1890. Κατάγεται από φτωχή οικογένεια αγροτών.[1] Τα τέσσερα αδέλφια της και οι δύο αδελφές της λαμβάνουν όλοι εκπαίδευση στο σπίτι. Οι γονείς της αργότερα, μεταναστεύουν στις Ηνωμένες Πολιτείες.

Η Καπλάν συνδέεται από νωρίς με τους αναρχικούς.

Το 1906, σε ηλικία 16 ετών, παίρνει μέρος σε μια απόπειρα ένοπλης επίθεσης σε αξιωματούχο του τσάρου, στο Κίεβο. Συλλαμβάνεται και καταδικάζεται σε ισόβια καταναγκαστική εργασία στη Σιβηρία. Αργότερα, η ίδια λέει: «Ήμουν εξόριστη στην Ακατούα με την κατηγορία της συμμετοχής σε απόπειρα δολοφονίας εναντίον αξιωματούχου του τσάρου στο Κίεβο. Πέρασα έντεκα χρόνια σε σκληρή εργασία». Το πέρασμά της από τον αναρχισμό στο σοσιαλεπαναστατικό κίνημα είναι αποτέλεσμα της συνάντησής της, στο στρατόπεδο συγκέντρωσης, με την Μαρία Σπυριντόνοβα, γνωστή μορφή των Σοσιαλεπαναστατών με ένοπλο προσανατολισμό.

1. Κατά μία άλλη μαρτυρία ο πατέρας της ήταν εβραίος δάσκαλος από το Βολύνιε.

Μετά από έντεκα χρόνια στη Σιβηρία, απελευθερώνεται μετά την επανάσταση του Φεβρουαρίου. Όπως πολλοί Μενσεβίκοι και Σοσιαλεπαναστάτες, η Καπλάν γίνεται έξαλλη όταν οι μπολσεβίκοι καταργούν την Συντακτική Συνέλευση και αποφασίζει να σκοτώσει τον Λένιν, ως μέσο διαμαρτυρίας εναντίον αυτού του μέτρου.[2]

Στις 30 Αυγούστου 1918, ο Λένιν παρευρίσκεται ως ομιλητής σε συνεδρίαση στο εργοστάσιο Μίτσελσον στην παλιά πόλη της Μόσχας. Ο Βίκτωρ Σερζ, αργότερα, εξηγεί τι συνέβη: «*Ο Λένιν φτάνει μόνος του. Κανείς δεν τον συνοδεύει και δεν διοργανώνεται εκδήλωση υποδοχής. Όταν βγαίνει, οι εργαζόμενοι τον περικυκλώνουν για μια στιγμή, μερικά βήματα μακρυά από το αυτοκίνητό του*». Καθώς ο ίδιος φεύγει από το κτίριο, η Καπλάν προσπαθεί να κάνει στον Λένιν μερικές ερωτήσεις σχετικά με το μέλλον της χώρας. Λίγο πριν μπει στο αυτοκίνητό του, ο Λένιν γυρίζει να απαντήσει στην γυναίκα. Ο Σερζ εξηγεί τί συνέβη στη συνέχεια: «*Ήταν αυτή τη στιγμή όπου η Καπλάν πυροβολεί τρεις φορές, τραυματίζοντάς τον σοβαρά στο λαιμό και τον ώμο του*». Μια τρίτη σφαίρα τού τρυπά το κασκέτο, χωρίς να πλήξει κάποιο ζωτικό όργανο.

Ο τραυματίας οδηγείται στο διαμέρισμά του πίσω στο Κρεμλίνο, αρνούμενος την εισαγωγή του σε νοσοκομείο από το φόβο νέας απόπειρας εναντίον του. Οι γιατροί που τον εξετάζουν αποφασίζουν ότι είναι πάρα πολύ επικίνδυνο να αφαιρεθούν οι σφαίρες. Ο Λένιν τελικά συνέρχεται μετά από περίπου δέκα ημέρες, αν και η υγεία του αρχίζει να εξασθενεί από αυτό το σημείο.

Το 1922, με δική του πρόταση, δημιουργείται η θέση του γενικού γραμματέα, για την οποία προτείνει τον Στάλιν. Αμέσως μετά από το διορισμό του τελευταίου, ο Λένιν εισάγεται σε νοσοκομείο για να του αφαιρεθεί η μια σφαίρα από την απόπειρα εναντίον του, με προοπτική την αποκατάσταση της υγείας του, η οποία, όμως, επιδεινώνεται ραγδαία, μετά από απανωτά εγκεφαλικά επεισόδια στις 13 και στις 22 Δεκεμβρίου, που τον αφήνουν παράλυτο και ανίκανο να μιλήσει για μεγάλο χρονικό διάστημα. Πεθαίνει στις 21 Ιανουαρίου 1924, με επίσημη αιτία θανάτου εγκεφαλική αρτηριοσκλήρωση ή εγκεφαλικό επεισόδιο.

2. Να σημειωθεί ότι έχει καταγραφεί ακόμη μια αποτυχημένη επίθεση εναντίον του Λένιν, με τουφέκι, τον Ιανουάριο του ίδιου έτους στο Πέτρογκραντ. Η αδελφή του Άννα, πάντοτε πρόθυμη να καταγράφει όλες τις σημαντικές στιγμές στη ζωή του αδελφού της, αποσιωπά το επεισόδιο.

Όσο για την Καπλάν, συλλαμβάνεται αμέσως και οδηγείται στα κρατητήρια της Τσεκά, της μυστικής αστυνομίας των μπολσεβίκων, ισάξιας προδρόμου της γνωστής Κα-Γκε-Μπε. Στους πράκτορες που την ανακρίνουν, η Φάνια δηλώνει αβίαστα ότι προσπάθησε να σκοτώσει τον Λένιν επειδή τον θεωρούσε «προδότη της επανάστασης», επειδή έκλεισε την Συντακτική Συνέλευση: «*Ονομάζομαι Φάνια Εφίμοβνα Καπλάν. Αυτό είναι το όνομα με το οποίο ήμουν στη λίστα των φυλακισμένων στο γκούλαγκ του Ακατούα. Σήμερα πυροβόλησα τον Λένιν. Το έκανα μόνη μου. Δεν πρόκειται να πω πού βρήκα το ρεβόλβερ μου. Δεν θα δώσω καμμία λεπτομέρεια. Είχα αποφασίσει να σκοτώσω τον Λένιν από καιρό. Τον πυροβόλησα αρκετές φορές δεν θυμάμαι πόσες. Τον πυροβόλησα γιατί τον θεωρώ προδότη της Επανάστασης και αν συνεχίσει να ζει θα καταστρέψει την πίστη στο σοσιαλισμό. Έχω ήδη εξωριστεί στο Ακατούα για συμμετοχή σε απόπειρα εκτέλεσης αξιωματούχου του τσάρου στο Κίεβο. Εξέτισα έντεκα χρόνια στα κάτεργα. Απελευθερώθηκα μετά την Επανάσταση. Υποστήριζα την Συντακτική Συνέλευση και την υποστηρίζω και τώρα*».

Η Φάνια εκτελείται μετά από συνοπτικές διαδικασίες, χωρίς δίκη. Αυτός στον οποίο ανάθεσαν να την «ξεπαστρέψει» ήταν ο διοικητής του Κρεμλίνου, Μάλκωφ. Η εκτέλεση πραγματοποιείται στις 4 Σεπτεμβρίου, λίγες μόνο ημέρες μετά την απόπειρα, μέσα σε ένα γκαράζ, με τον κινητήρα ενός αυτοκινήτου σε λειτουργία για να πνίξει τον ήχο των πυροβολισμών και με την παρουσία του «*προλετάριου ποιητή Ντέμιαν Μπεντύι, για να αντλήσει επαναστατική έμπνευση από το γεγονός*».

Ωστόσο, η εκτέλεση της Καπλάν δεν ήταν, καθώς φαίνεται, τόσο καθαρή υπόθεση, όσο επιμόνως προσπάθησε να την εμφανίσει η σοβιετική ιστορία. Ο στρατηγός

Βολκογκόνωφ, που μελέτησε με προσοχή όλη την υπόθεση και ερεύνησε όλα τα σχετικά αρχεία, εξέφρασε αμφιβολίες για την αλήθεια της επίσημης εκδοχής. Από την έρευνά του συνάγει ότι το μόνο διαπιστωμένο γεγονός είναι, στην περίσταση αυτή, η απόπειρα, αλλά ότι από εκεί και έπειτα υπάρχει «απόκρυψη». Η Καπλάν φαίνεται να είναι μόνο ένα θύμα, αν και εθελόντρια. Για παράδειγμα, κανένας μάρτυρας δεν είδε την Καπλάν να πυροβολεί. Επίσης, πληροφορίες αναφέρουν ότι η Καπλάν είχε χάσει την όρασή της το 1906, η οποία είχε μερικώς επανέλθει έξι χρόνια αργότερα, αλλά ήταν εξαιρετικά περιορισμένη και άρα όχι η κατάλληλη για εκτελεστή. Εξ άλλου, όταν ο εκτελεστής του τσάρου, ονόματι Γιουρόβσκι, ερεύνησε τον «τόπο του εγκλήματος», βρήκε τέσσερεις κάλυκες, ενώ αυτόπτες μάρτυρες μιλούν για τρεις μόνο. Ακόμη, η βιασύνη της Καπλάν να παραδεχτεί την ενοχή της εγείρει υποψίες. Τέλος, ένας ιατρικός φάκελος του 1922, αναφερόμενος στη βολίδα που βγήκε από τον ώμο του Λένιν, καταγράφει ότι δεν προέρχεται από το ρεβόλβερ τύπου Μπράουνινγκ το οποίο χρησιμοποίησε η Καπλάν.

Μια άλλη φήμη που είναι δύσκολο να διασταυρωθεί, αλλά διατηρείται ζωντανή μέχρι σήμερα, αφορά ένα άτομο ονόματι Προτοποπώφ[3], ο οποίος φέρεται ότι, επίσης, πυροβόλησε τον Λένιν την 30η Αυγούστου 1918. Ήταν επικεφαλής μονάδας της Τσεκά, από τους δυσαρεστημένους από την επανάσταση. Συνελήφθη στο σημείο του γεγονότος και εκτελέστηκε την ίδια ημέρα. Η Καπλάν, η οποία υποτίθεται τον κάλυπτε, δεν το έμαθε και «παραδέχτηκε» την ενοχή της.

Αφ' ότου ανέρχεται ο Στάλιν στην εξουσία, όσοι έχουν το επίθετο Καπλάν, βρίσκονται σε πολύ άσχημη θέση. Υπήρχε θανάσιμος κίνδυνος για όποιον απαντούσε θετικά στην ερώτηση «Σχετίζεσθε με τους Καπλάν;» κατά τη διάρκεια της σταλινικής τρομοκρατίας.

Σύμφωνα με αυτήν την φήμη υποστηρίζεται η πιθανότητα να μην ήταν η Φάνια Καπλάν ο πραγματικός δράστης της απόπειρας, αλλά οι μπολσεβίκοι να χρησιμοποίησαν τις σχέσεις της με τους Σοσιαλεπαναστάτες. Καθώς μόλις λίγο καιρό πριν οι μπολσεβίκοι είχαν την υποστήριξη των Σοσιαλεπαναστατών της αριστεράς, δυσκολεύονταν να περάσουν από την ρήξη στην εξαφάνιση αυτών των άβολων συμμάχων, οι οποίοι ζητούσαν ξαφνικά επιστροφή στην νομιμότητα. Αν αληθεύουν οι παραπάνω ισχυρισμοί, η απόπειρα που αποδόθηκε στην Φάνια Καπλάν ήταν ό,τι χρειάζονταν οι μπολσεβίκοι για να απαλλαγούν από όλους τους Σοσιαλεπαναστάτες και να κατατάξουν όλα τους τα αιτήματα στην κατηγορία των «αντεπαναστατικών θελήσεων».[4]

Ούτως ή άλλως, η κρατική τρομοκρατία μπορούσε πλέον να

συνέχεια από τη σελ. 7

δευτικών, με ανακοίνωση του Μιλιούκωφ προς τον τύπο, αποφάσισε να μην την υποστηρίξει, για λόγους τακτικής.

Λίγο πριν την σύνοδο ο πρόεδρος της Δούμα, Ροτζιάνκο, επισκέφθηκε τον Τσάρο για να του επιστήσει την προσοχή ότι η πίεση της κυβερνήσεως (διοριζόταν από τον Τσάρο) και οι κατασταλτικές και εκφοβιστικές ενέργειες κατά της Δούμα, δημιουργούσαν ένα κλίμα που αποσκοπούσε στην απόκρυψη της αλήθειας από τον Τσάρο. Γνωστοποίησε τις πιέσεις που του ασκούνταν προκειμένου να προβεί σε διακοπή των εργασιών και εξήγησε ότι κάτω από τις συνθήκες, που υπήρχαν, μία τέτοια προσπάθεια θα ήταν ολότελα μάταιη: «Η Δούμα θα έχανε την εμπιστοσύνη της χώρας, με πιθανήν εκ τούτου συνέπειαν να αποφασίση ο ίδιος ο λαός, εξηντλημένος από τας καθημερινάς ταλαιπωρίας και εκνευρισμένος από την παρούσαν έκρυθμον κατάστασιν της διοικήσεως, να αναλάβη δράσιν δια την υπεράσπισιν των νομίμων δικαιωμάτων του». Ο Τσάρος από την πλευρά του είπε πως θα άφηνε την Δούμα να συνεχίσει τις εργασίες της, εάν δεν παρουσιάζονταν άλλες «απρεπείς εκρήξεις κατά της κυβερνήσεως». Ο Ροτζιάνκο επεσήμανε πως η ακολουθουμένη από την κυβέρνηση πολιτική προμηνύει δεινά και ότι εάν δεν αναλάβει μία άλλη υπεύθυνη κυβέρνηση και τα πράγματα παραμείνουν ως έχουν, τότε θα επακολουθήσει η επανάσταση και μία κατάσταση αναρχίας, την οποία κανείς δεν θα μπορέσει να περιορίσει.

Στις 18 Φεβρουαρίου ξέσπασαν απεργίες εξ αιτίας της απότομης ανόδου των τιμών. Οι μεταλλουργοί του συνεργείου σφυρηλασίας των εργοστασίων Πουτίλωφ ζήτησαν αύξηση των ημερομισθίων κατά 50%. Οι εργάτες σταμάτησαν να εργάζονται χωρίς να φεύγουν από το συνεργείο. Μετά τρεις μέρες η εταιρεία έκλεισε το συνεργείο με την πρόφαση εξάντλησης των αποθεμάτων της σε κάρβουνο και απέλυσε το προσωπικό. Ακολούθησαν απολύσεις και από άλλα τμήματα του εργοστασίου με αποτέλεσμα να γίνονται σ' όλο το εργοστάσιο συγκεντρώσεις με θέμα την κήρυξη απεργίας. Στις 24 Φεβρουαρίου, η διεύθυνση της Βιομηχανίας Μετάλλου Πουτίλωφ κήρυξε γενικό λοκ άουτ, απολύοντας 40.000 εργαζόμενους και ερ-

που είχε υπογράψει ο Τσάρος. Το πρωινό της 27ης Φεβρουαρίου ξεκινά η επανάσταση των εφεδρικών ταγμάτων της φρουράς. Το ιππικό το οποίο είχαν καλέσει οι ανακτορικοί από το μέτωπο δεν ήλθε στην πρωτεύουσα. Η κυβέρνηση του πρίγκηπα Γκολίτσυν, έπαψε να υπάρχει!

Χιλιάδες στρατιώτες από διάφορα συντάγματα ξεχύνονται στους δρόμους χωρίς τους αξιωματικούς. Σε ορισμένες περιπτώσεις κάποιοι αξιωματικοί έχουν σκοτωθεί, ενώ άλλοι έχουν συλληφθεί. Παντού συναδελφώνονται οι επαναστατημένοι με τους στρατιώτες, Οι αστυνομικές δυνάμεις πυροβολούν προς τα πλήθη από στέγες και καμπαναριά κάνοντας χρήση πολυβόλων. Όμως η πλέον ενθουσιώδης, αυθόρμητη, δυναμική και γνήσια επανάσταση είχε επικρατήσει!

Στις 27 Φεβρουαρίου, μέχρι το δειλινό, τα επαναστατημένα στρατεύματα είχαν κυριαρχήσει σε όλο το Πέτρογκραντ. Ο τσαρικός κυβερνητικός μηχανισμός δεν λειτουργούσε πλέον. Ορισμένα κτίρια καταλήφθηκαν από τους επαναστάτες. Η διοίκηση της μυστικής αστυνομία, τα αστυνομικά τμήματα και τα δικαστήρια πυρπολήθηκαν.

Η άρνηση της πλειοψηφίας της Δούμα να την συγκαλέσει σε σώμα, αναπληρώθηκε από την ανεπίσημη σύνοδο της Δούμα, η οποία είχε ως προσωρινό καθοδηγητικό όργανο την Προσωρινή Επιτροπή και το Σοβιέτ των Αντιπροσώπων των εργατών υπό την καθοδήγηση της Εκτελεστικής τους Επιτροπής.

Το πρωϊνό της 1ης Μαρτίου ουσιαστικά τίθενται οι βάσεις της νέας κυβέρνησης. Στις 2.30 μμ της 2ας Μαρτίου, ο Τσάρος υπέβαλε την παραίτησή και για λογαριασμό και του γιού του, διαδόχου του θρόνου, Αλέξη. Ο διάδοχος του θρόνου, και αδελφός του, Μέγας Δούκας Μιχαήλ, συμφώνησε ότι θα δεχόταν εκείνος την διαδοχή, μετά από απόφαση της Συντακτικής Συνέλευσης όταν αυτή θα εκλεγόταν. Το τελευταίο μέρος του τέλους της δυναστείας θα γραφόταν ενάμισυ χρόνο μετά στο Αικατερίνμπουργκ...

Συσπείρωση Αναρχικών

ΜΗΝΙΑΙΑ ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΔΙΑΔΡΟΜΗ

αργότερα, αλλά ήταν εξαιρετικά περιορισμένη και άρα όχι η κατάλληλη για εκτελεστή. Εξ άλλου, όταν ο εκτελεστής του τσάρου, ονόματι Γιουρόβσκι, ερεύνησε τον «τόπο του εγκλήματος», βρήκε τέσσερεις κάλυκες, ενώ αυτόπτες μάρτυρες μιλούν για τρεις μόνο. Ακόμη, η βιασύνη της Καπλάν να παραδεχτεί την ενοχή της εγείρει υποψίες. Τέλος, ένας ιατρικός φάκελος του 1922, αναφερόμενος στη βολίδα που βγήκε από τον ώμο του Λένιν, καταγράφει ότι δεν προέρχεται από το ρεβόλβερ τύπου Μπράουνινγκ το οποίο χρησιμοποίησε η Καπλάν.

Μια άλλη φήμη που είναι δύσκολο να διασταυρωθεί, αλλά διατηρείται ζωντανή μέχρι σήμερα, αφορά ένα άτομο ονόματι Προτοποπώφ[3], ο οποίος φέρεται ότι, επίσης, πυροβόλησε τον Λένιν την 30η Αυγούστου 1918. Ήταν επικεφαλής μονάδας της Τσεκά, από τους δυσαρεστημένους από την επανάσταση. Συνελήφθη στο σημείο του γεγονότος και εκτελέστηκε την ίδια ημέρα. Η Καπλάν, η οποία υποτίθεται τον κάλυπτε, δεν το έμαθε και «παραδέχτηκε» την ενοχή της.

Αφ' ότου ανέρχεται ο Στάλιν στην εξουσία, όσοι έχουν το επίθετο Καπλάν, βρίσκονται σε πολύ άσχημη θέση. Υπήρχε θανάσιμος κίνδυνος για όποιον απαντούσε θετικά στην ερώτηση «Σχετίζεσθε με τους Καπλάν;» κατά τη διάρκεια της σταλινικής τρομοκρατίας.

Σύμφωνα με αυτήν την φήμη υποστηρίζεται η πιθανότητα να μην ήταν η Φάνια Καπλάν ο πραγματικός δράστης της απόπειρας, αλλά οι μπολσεβίκοι να χρησιμοποίησαν τις σχέσεις της με τους Σοσιαλεπαναστάτες. Καθώς μόλις λίγο καιρό πριν οι μπολσεβίκοι είχαν την υποστήριξη των Σοσιαλεπαναστατών της αριστεράς, δυσκολεύονταν να περάσουν από την ρήξη στην εξαφάνιση αυτών των άβολων συμμάχων, οι οποίοι ζητούσαν ξαφνικά επιστροφή στην νομιμότητα. Αν αληθεύουν οι παραπάνω ισχυρισμοί, η απόπειρα που αποδόθηκε στην Φάνια Καπλάν ήταν ό,τι χρειάζονταν οι μπολσεβίκοι για να απαλλαγούν από όλους τους Σοσιαλεπαναστάτες και να κατατάξουν όλα τους τα αιτήματα στην κατηγορία των «αντεπαναστατικών θελήσεων».[4]

Ούτως ή άλλως, η κρατική τρομοκρατία μπορούσε πλέον να ξεσπάσει αχαλίνωτη.

Έτσι, τόσο η εκτέλεση του Μοϊζέι Ουρίτσκυ, εξέχοντος στελέχους της Τσεκά, από τους Σοσιαλεπαναστάτες, όσο και η απόπειρα δολοφονίας του Λένιν σηματοδότησε την έναρξη μιας περιόδου της σοβιετικής ιστορίας, που αποκλήθηκε «Ερυθρά Τρομοκρατία». Υπολογίζεται ότι μέσα σε ένα χρόνο πάνω από 6.000 αντίπαλοι του κομμουνιστικού καθεστώτος συνελήφθησαν και εκτελέστηκαν χωρίς δίκη, ανάμεσά τους και 800 σοσιαλιστές.

Π.

Πηγές

1. Victor Serge, *Ο πρώτος χρόνος της Ρωσικής επανάστασης* (1930)
2. Fanya Kaplan, δήλωση ενώπιον της Τσεκά την 30η Αυγούστου 1918.
3. Ελέν Καρέρ ντ' Ενκώς, *Λένιν*, Βιβλιοπωλείον της Εστίας, 2004
4. Διαδίκτυο

3. Το ίδιο όνομα είχε και ο λαομίσητος τελευταίος υπουργός Εσωτερικών

στικές ενέργειες κατά της Δούμα, δημιουργούσαν ένα κλίμα που αποσκοπούσε στην απόκρυψη της αλήθειας από τον Τσάρο. Γνωστοποίησε τις πιέσεις που του ασκούνταν προκειμένου να προβεί σε διακοπή των εργασιών και εξήγησε ότι κάτω από τις συνθήκες, που υπήρχαν, μία τέτοια προσπάθεια θα ήταν ολότελα μάταιη: «Η Δούμα θα έχανε την εμπιστοσύνη της χώρας, με πιθανήν εκ τούτου συνέπειαν να αποφασίση ο ίδιος ο λαός, εξηντλημένος από τας καθημερινάς ταλαιπωρίας και εκνευρισμένος από την παρούσαν έκρυθμον κατάστασιν της διοικήσεως, να αναλάβη δράσιν δια την υπεράσπισιν των νομίμων δικαιωμάτων του». Ο Τσάρος από την πλευρά του είπε πως θα άφηνε την Δούμα να συνεχίσει τις εργασίες της, εάν δεν παρουσιάζονταν άλλες «απρεπείς εκρήξεις κατά της κυβερνήσεως». Ο Ροτζιάνκο επεσήμανε πως η ακολουθουμένη από την κυβέρνηση πολιτική προμηνύει δεινά και ότι εάν δεν αναλάβει μία άλλη υπεύθυνη κυβέρνηση και τα πράγματα παραμείνουν ως έχουν, τότε θα επακολουθήσει η επανάσταση και μία κατάσταση αναρχίας, την οποία κανείς δεν θα μπορέσει να περιορίσει.

Στις 18 Φεβρουαρίου ξέσπασαν απεργίες εξ αιτίας της απότομης ανόδου των τιμών. Οι μεταλλουργοί του συνεργείου σφυρηλασίας των εργοστασίων Πουτίλωφ ζήτησαν αύξηση των ημερομισθίων κατά 50%. Οι εργάτες σταμάτησαν να εργάζονται χωρίς να φεύγουν από το συνεργείο. Μετά τρεις μέρες η εταιρεία έκλεισε το συνεργείο με την πρόφαση εξάντλησης των αποθεμάτων της σε κάρβουνο και απέλυσε το προσωπικό. Ακολούθησαν απολύσεις και από άλλα τμήματα του εργοστασίου με αποτέλεσμα να γίνονται σ' όλο το εργοστάσιο συγκεντρώσεις με θέμα την κήρυξη απεργίας. Στις 24 Φεβρουαρίου, η διεύθυνση της Βιομηχανίας Μετάλλου Πουτίλωφ κήρυξε γενικό λοκ άουτ, απολύοντας 40.000 εργαζόμενους και εργάτες. Οι απολυμένοι συγκρότησαν απεργιακή επιτροπή και ζήτησαν την υποστήριξη των εργαζομένων του Πέτρογκραντ.

Εν τω μεταξύ, από τις 19 Φεβρουαρίου υπήρχε έλλειψη τροφίμων και ο κόσμος αναζητούσε, ματαίως, στα καταστήματα ψωμί. Στις 21 Φεβρουαρίου οι γυναίκες των εργατών σε πολλές συνοικίες πραγματοποίησαν επιδρομές σε φούρνους και γαλατάδικα και τα λεηλάτησαν.

Στις 23 Φεβρουαρίου κηρύχθηκε γενική εργατική απεργία. Οι αστυνομικές δυνάμεις έφιππες και πεζές δεν κατάφερναν να συγκρατήσουν τα πλήθη. Μπροστά στην αδυναμία να αντιμετωπισθούν, το έργο της καταστολής ανέλαβαν οι επικεφαλής του στρατού.

Την επομένη ημέρα πλήθη κόσμου μαζί με τους εργάτες προωθούνται στις κεντρικές λεωφόρους. Στή-

σκοτωθεί, ενώ άλλοι έχουν συλληφθεί. Παντού συναδελφώνονται οι επαναστατημένοι με τους στρατιώτες, Οι αστυνομικές δυνάμεις πυροβολούν προς τα πλήθη από στέγες και καμπαναριά κάνοντας χρήση πολυβόλων. Όμως η πλέον ενθουσιώδης, αυθόρμητη, δυναμική και γνήσια επανάσταση είχε επικρατήσει!

Στις 27 Φεβρουαρίου, μέχρι το δειλινό, τα επαναστατημένα στρατεύματα είχαν κυριαρχήσει σε όλο το Πέτρογκραντ. Ο τσαρικός κυβερνητικός μηχανισμός δεν λειτουργούσε πλέον. Ορισμένα κτίρια καταλήφθηκαν από τους επαναστάτες. Η διοίκηση της μυστικής αστυνομία, τα αστυνομικά τμήματα και τα δικαστήρια πυρπολήθηκαν.

Η άρνηση της πλειοψηφίας της Δούμα να την συγκαλέσει σε σώμα, αναπληρώθηκε από την ανεπίσημη σύνοδο της Δούμα, η οποία είχε ως προσωρινό καθοδηγητικό όργανο την Προσωρινή Επιτροπή και το Σοβιέτ των Αντιπροσώπων των εργατών υπό την καθοδήγηση της Εκτελεστικής τους Επιτροπής.

Το πρωϊνό της 1ης Μαρτίου ουσιαστικά τίθενται οι βάσεις της νέας κυβέρνησης. Στις 2.30 μμ της 2ας Μαρτίου, ο Τσάρος υπέβαλε την παραίτησή και για λογαριασμό και του γιού του, διαδόχου του θρόνου, Αλέξη. Ο διάδοχος του θρόνου, και αδελφός του, Μέγας Δούκας Μιχαήλ, συμφώνησε ότι θα δεχόταν εκείνος την διαδοχή, μετά από απόφαση της Συντακτικής Συνέλευσης όταν αυτή θα εκλεγόταν. Το τελευταίο μέρος του τέλους της δυναστείας θα γραφόταν ενάμισυ χρόνο μετά στο Αικατερίνμπουρκ...

Συσπείρωση Αναρχικών

ΜΗΝΙΑΙΑ ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

ΧΡΟΝΟΣ 16ος, Φύλλο 169
ΜΑΡΤΙΟΣ 2017

ΕΚΔΟΣΗ: ΑΡΧΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΑΡΧΕΙΟΘΗΚΗ Α.Μ.Κ.
ΣΑΡΙΠΟΛΟΥ 8, ΑΘΗΝΑ, Τ.Κ. 106 82
τηλέφωνο: 69 73 79 92 07

Υπεύθυνος Έκδοσης
Παναγιώτης Ι. Λιόλιος

Συνδρομή (για 10 τεύχη)
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: 20 ευρώ, ΕΥΡΩΠΗΣ: 30 ευρώ.

Αφ' ότου ανέρχεται ο Στάλιν στην εξουσία, όσοι έχουν το επίθετο Καπλάν, βρίσκονται σε πολύ άσχημη θέση. Υπήρχε θανάσιμος κίνδυνος για όποιον απαντούσε θετικά στην ερώτηση «Σχετίζεσθε με τους Καπλάν;» κατά τη διάρκεια της σταλινικής τρομοκρατίας.

Σύμφωνα με αυτήν την φήμη υποστηρίζεται η πιθανότητα να μην ήταν η Φάνια Καπλάν ο πραγματικός δράστης της απόπειρας, αλλά οι μπολσεβίκοι να χρησιμοποίησαν τις σχέσεις της με τους Σοσιαλεπαναστάτες. Καθώς μόλις λίγο καιρό πριν οι μπολσεβίκοι είχαν την υποστήριξη των Σοσιαλεπαναστατών της αριστεράς, δυσκολεύονταν να περάσουν από την ρήξη στην εξαφάνιση αυτών των άβολων συμμάχων, οι οποίοι ζητούσαν ξαφνικά επιστροφή στην νομιμότητα. Αν αληθεύουν οι παραπάνω ισχυρισμοί, η απόπειρα που αποδόθηκε στην Φάνια Καπλάν ήταν ό,τι χρειάζονταν οι μπολσεβίκοι για να απαλλαγούν από όλους τους Σοσιαλεπαναστάτες και να κατατάξουν όλα τους τα αιτήματα στην κατηγορία των «αντεπαναστατικών θελήσεων».[4]

Ούτως ή άλλως, η κρατική τρομοκρατία μπορούσε πλέον να ξεσπάσει αχαλίνωτη.

Έτσι, τόσο η εκτέλεση του Μοϊζέι Ουρίτσκυ, εξέχοντος στελέχους της Τσεκά, από τους Σοσιαλεπαναστάτες, όσο και η απόπειρα δολοφονίας του Λένιν σηματοδότησε την έναρξη μιας περιόδου της σοβιετικής ιστορίας, που αποκλήθηκε «Ερυθρά Τρομοκρατία». Υπολογίζεται ότι μέσα σε ένα χρόνο πάνω από 6.000 αντίπαλοι του κομμουνιστικού καθεστώτος συνελήφθησαν και εκτελέστηκαν χωρίς δίκη, ανάμεσά τους και 800 σοσιαλιστές.

Π.

Πηγές

1. Victor Serge, *Ο πρώτος χρόνος της Ρωσικής επανάστασης* (1930)
2. Fanya Kaplan, δήλωση ενώπιον της Τσεκά την 30η Αυγούστου 1918.
3. Ελέν Καρέρ ντ' Ενκώς, *Λένιν*, Βιβλιοπωλείον της Εστίας, 2004
4. Διαδίκτυο

---

3. Το ίδιο όνομα είχε και ο λαομίσητος τελευταίος υπουργός Εσωτερικών του Τσάρου Α. Ντ. Προτοποπώφ

4. *Σημείωση του Κύκλου Σύνταξης:* Η άποψη αυτή, ανάγεται στην αστυνομική αντίληψη της ιστορίας, όπου οι εκτός πραγματικότητος υποθέσεις, αντικαθιστούν τα γεγονότα. Επί του προκειμένου θέματος είναι αδιαμφισβήτητο ότι από τις τρεις σφαίρες, που έπληξαν τον Λένιν, οι δύο προέρχονταν από το όπλο της Καπλάν. Είναι πιθανόν συνεργάτης της στην απόπειρα να είναι το πρόσωπο που πράγματι ονομάζεται Προτοποπώφ. Εάν, όμως, δεν είναι αυτός ο συνεργάτης (αλλά κάποιος άλλος, ο οποίος διέφυγε της σύλληψης) τότε το όνομα Προτοποπώφ, μάλλον χρησιμοποιήθηκε σε μία προσπάθεια να συνδεθεί η απόπειρα με τον τσαρισμό και κατά προέκταση να παρουσιαστεί κάποια σχέση μεταξύ του τσαρισμού και των Σοσιαλεπαναστατών. Πρόκειται για μία κλασσικά Σταλινική προπαγανδιστική τεχνική.

νέα κυβέρνηση και τα πράγματα παραμένουν ως έχουν, τότε θα επακολουθήσει η επανάσταση και μία κατάσταση αναρχίας, την οποία κανείς δεν θα μπορέσει να περιορίσει.

Στις 18 Φεβρουαρίου ξέσπασαν απεργίες εξ αιτίας της απότομης ανόδου των τιμών. Οι μεταλλουργοί του συνεργείου σφυρηλασίας των εργοστασίων Πουτίλωφ ζήτησαν αύξηση των ημερομισθίων κατά 50%. Οι εργάτες σταμάτησαν να εργάζονται χωρίς να φεύγουν από το συνεργείο. Μετά τρεις μέρες η εταιρεία έκλεισε το συνεργείο με την πρόφαση εξάντλησης των αποθεμάτων της σε κάρβουνο και απέλυσε το προσωπικό. Ακολούθησαν απολύσεις και από άλλα τμήματα του εργοστασίου με αποτέλεσμα να γίνονται σ' όλο το εργοστάσιο συγκεντρώσεις με θέμα την κήρυξη απεργίας. Στις 24 Φεβρουαρίου, η διεύθυνση της Βιομηχανίας Μετάλλου Πουτίλωφ κήρυξε γενικό λοκ άουτ, απολύοντας 40.000 εργαζόμενους και εργάτες. Οι απολυμένοι συγκρότησαν απεργιακή επιτροπή και ζήτησαν την υποστήριξη των εργαζομένων του Πέτρογκραντ.

Εν τω μεταξύ, από τις 19 Φεβρουαρίου υπήρχε έλλειψη τροφίμων και ο κόσμος αναζητούσε, ματαίως, στα καταστήματα ψωμί. Στις 21 Φεβρουαρίου οι γυναίκες των εργατών σε πολλές συνοικίες πραγματοποίησαν επιδρομές σε φούρνους και γαλατάδικα και τα λεηλάτησαν.

Στις 23 Φεβρουαρίου κηρύχθηκε γενική εργατική απεργία. Οι αστυνομικές δυνάμεις έφιππες και πεζές δεν κατάφερναν να συγκρατήσουν τα πλήθη. Μπροστά στην αδυναμία να αντιμετωπισθούν, το έργο της καταστολής ανέλαβαν οι επικεφαλής του στρατού.

Την επομένη ημέρα πλήθη κόσμου μαζί με τους εργάτες προωθούνται στις κεντρικές λεωφόρους. Στήνονται οδοφράγματα σε γέφυρες, προκειμένου να χωρισθεί η πρωτεύουσα σε δύο μέρη σύμφωνα με το σχέδιο του στρατηγού Χαμπαλώφ ώστε να μπορέσουν να αναπτυχθούν στρατιωτικές δυνάμεις και να καταστείλουν τις ταραχές με χρήση των όπλων. Όμως είναι αργά.

Στις 25 Φεβρουαρίου, αποσπάσματα κοζάκων και πεζικού ενώνονται με τα πλήθη των επαναστατημένων, οι οποίοι βρίσκονται σε μια διαρκή κινητικότητα στις κεντρικές λεωφόρους της πόλεως.

Τα μεσάνυχτα της 26ης προς την 27 Φεβρουαρίου, αναστέλλεται η σύνοδος της Δούμα με διάταγμα

θοδήγηση της Εκτελεστικής τους Επιτροπής.

Το πρωϊνό της 1ης Μαρτίου ουσιαστικά τίθενται οι βάσεις της νέας κυβέρνησης. Στις 2.30 μμ της 2ας Μαρτίου, ο Τσάρος υπέβαλε την παραίτησή και για λογαριασμό και του γιού του, διαδόχου του θρόνου, Αλέξη. Ο διάδοχος του θρόνου, και αδελφός του, Μέγας Δούκας Μιχαήλ, συμφώνησε ότι θα δεχόταν εκείνος την διαδοχή, μετά από απόφαση της Συντακτικής Συνέλευσης όταν αυτή θα εκλεγόταν. Το τελευταίο μέρος του τέλους της δυναστείας θα γραφόταν ενάμισυ χρόνο μετά στο Αικατερίνμπουρκ...

Συσπείρωση Αναρχικών

ΜΗΝΙΑΙΑ ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

ΧΡΟΝΟΣ 16ος, Φύλλο 169
ΜΑΡΤΙΟΣ 2017

ΕΚΔΟΣΗ: ΑΡΧΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΑΡΧΕΙΟΘΗΚΗ Α.Μ.Κ.
ΣΑΡΙΠΟΛΟΥ 8, ΑΘΗΝΑ, Τ.Κ. 106 82
τηλέφωνο: 69 73 79 92 07

Υπεύθυνος Έκδοσης
Παναγιώτης Ι. Λιόλιος

Συνδρομή (για 10 τεύχη)
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: 20 ευρώ, ΕΥΡΩΠΗΣ: 30 ευρώ.
Με **ταχυδρομική επιταγή** στο όνομα:
Γεώργιος Ν. Βλασσόπουλος, Τ.Θ. 30658,
Τ.Κ. 10033, ΑΘΗΝΑ,
ή καταθέτοντας το αντίστοιχο ποσόν στον αριθμό λογαριασμού: (Εθνική Τράπεζα)
116/611-838-03
IBAN: GR77 0110 1160 0000 1166 1183 803
bic: ETHNGRAA
Σε κάθε περίπτωση είναι απαραίτητη η γνωστοποίηση των στοιχείων σας μέσω του ταχυδομείου, τηλεφωνικά ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, δηλαδή: Όνομα, επώνυμο, διεύθυνση, ταχυδρομικός κώδικας και ένα τηλέφωνο.

Δημογραφική συρρίκνωση και χαρτζηλίκι

Ας ξεκινήσουμε με κάτι ουσιαστικά αισιόδοξο. Δεν πρόκειται κανείς(;) να πάρει σύνταξη από το 2050 και έπειτα. Όποιος δουλεύει και για αυτή την προοπτική ας το ξανασκεφτεί. Επειδή το σύστημα όπως έχει οικοδομηθεί στο δυτικό, κυρίως, κόσμο επανατοποθετεί από την αρχή τα ζητήματά του, η έννοια της παραγωγικότητας (με την στενή οικονομική έννοια) θα παραταθεί λίγα χρόνια περισσότερο. Η κυρίαρχη αντίληψη θεωρεί πως με τη συνταξιοδότηση παύει η παραγωγικότητα του ανθρώπου. Όμως ο άνθρωπος παράγει διαρκώς και για πάντα όσο εντάσσει τον εαυτό του σε μια κοινότητα, ένα σύνολο ή ομάδα. Για την κυριαρχία έχει αξία μόνο ό,τι παράγεται και αποτυπώνεται χρηματικά, αγοραστικά ή στο δείκτη του ΑΕΠ. Αλλά, ο άνθρωπος παράγει υλικά ή άυλα μέχρι τα βαθειά του γεράματα. Δυστυχώς, όμως και για πάρα πολλούς ανθρώπους η αλλοτρίωση που έχουν δεχθεί από την πολύχρονη ενασχόληση και καθημερινή επανάληψη του μισθωτού μοντέλου εργασίας, τούς τοποθετεί στο πάγκο της απόσυρσης αμέσως μετά τη συνταξιοδότηση. Είχαν ταυτίσει την ικανότητά τους με τη παροχή μισθωτής εργασίας. Δεν είχαν και δεν έχουν τοποθετήσει τον εαυτό τους σε διαφορετικό ρόλο. Και αυτή είναι μια πραγματική επιτυχία για το σύστημα κυριαρχίας, που τώρα εμπλουτίζεται με τη συνέχιση της επαιτείας. Επαίτης κατά τα χρόνια της δουλειάς, επαίτης και στα χρόνια της σύνταξης. Μια ζωή επαίτες...

Όχι, τα γραφόμενα περί μη απόδοσης συντάξεων δεν προκύπτουν από κάποιο εμπεριστατωμένο ρεπορτάζ αλλά από μια μελέτη-ανάλυση δημογραφικών δεδομένων που δόθηκαν πρόσφατα στη δημοσιότητα. Μια απλή ποσοτική ανάλυση δεδομένων πραγματοποιήσαμε και οδηγηθήκαμε σε αυτό το συμπέρασμα, το οποίο μας χαροποιεί διότι κανένας και καμμία δεν θα έχει πια να περιμένει τίποτα από κανένα κράτος. Επειδή, η προσμονή είναι τις περισσότερες φορές καθηλωτική. Εάν κάποιος μας ψέξει για την αυθάδειά μας και ακουστεί και το μεγαλοπρεπές «μα τόσα χρόνια πληρώναμε τις ασφαλιστικές εισφορές μας...», τότε θα πρέπει να υπενθυμίσουμε ότι σε μια κοινωνική μεταβολή στα υπάρχοντα κοινωνικά δεδομένα. Διαφορετικά σύνταξη γιοκ. Τα κουκιά δεν βγαίνουν. Φυσικά αυτά τα ζητήματα θα μπορούσαν, ενδεχομένως, να λύθούν με μια απελευθερωτική κοινωνική ανατροπή, αλλά προς το παρόν δεν διαφαίνεται κάτι τέτοιο.

Πρόσφατα, λοιπόν, ήρθαν στη δημοσιότητα δημογραφικές προβολές για τον **πληθυσμό** της Ελλάδος, όπου υπολογίζεται ότι το **2050 θα είναι από 8,3 έως 10 εκατομμύρια.** Στην πληθυσμιακή απογραφή του 2011 είχαν καταμετρηθεί 11,1 εκατ. κάτοικοι, συνεπώς η μείωση του πληθυσμού θα αγγίξει το 1 με 3 εκατ. περίπου. Παράλληλα, οι άνω των 65 ετών θα είναι ένας στους τρεις (από 7% που ήταν το 1951). Οι κάτω των 14 ετών θα είναι μόλις 12%, από 28% το 1951. Σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ, **ο δείκτης ολικής γονιμότητας (δηλαδή ο μέσος αριθμός παιδιών που θα γεννήσει μια γυναίκα στη διάρκεια της ζωής της) ήταν το 2015 μόλις 1,3 όταν το επίπεδο αντικατάστασης γενεών είναι το 2,1.** Αυτός ο δείκτης είναι για τη δημογραφία πάρα πολύ σημαντικός και το 1,3 ενισχύει το σενάριο της σημαντικής πληθυσμιακής συρρίκνωσης και της αναλογιστικής ασφυξίας, που εντείνεται με τα χρόνια υψηλότατα ποσοστά ανεργίας.

Αντίστοιχα, ο δείκτης γήρανσης, δηλαδή η αναλογία του γεροντικού πληθυσμού (ηλικίας 65 ετών και άνω) προς τον ηλικιακά νεότερο (0-14), έφτασε το 147,2 το 2016. Δηλαδή, για κάθε 100 παιδιά, ηλικίας μέχρι 14 ετών, ζουν στην Ελλάδα 147 ηλικιωμένοι άνω των 65 ετών. Σύμφωνα με τον καθηγητή του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, Βύρωνα Κοτζαμάνη και υπεύθυνο της έρευνας διαΝΕΟσις, η οποία διεξήχθη από το Εργαστήριο Δημογραφικών και Κοινωνικών Αναλύσεων του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας: «Στην επόμενη 20ετία το αρνητικό ισοζύγιο γεννήσεων-θανάτων στην Ελλάδα θα μεγαλώσει και μπορεί να φτάσει και να ξεπεράσει τις 50.000 άτομα σε ετήσια βάση» (...) «Οι θάνατοι θα αυξηθούν γιατί μπαίνουν στις ηλικίες των 65 ετών και άνω οι μαζικές γενιές που γεννήθηκαν μετά το 1950, όταν οι γεννήσεις ήταν πάνω από 150.000 το έτος». Συγκεκρι-

Έχει ενδιαφέρον, όμως, να δούμε και την καταγραφή άλλων διεθνών οργανισμών και της ΕΛΣΤΑΤ, και την μεταβολή των προβλέψεων σε εκείνες που έχουν εκπονηθεί προ «κρίσης» και στις μετά από αυτή. Το Δημογραφικό Ινστιτούτο της Βιέννης το 2010 εκτιμούσε πως ο πληθυσμός της Ελλάδας θα είναι το 2050 11,7 εκατομμύρια, η ΕΛΣΤΑΤ το 2007 11,5 εκατ., ο ΟΟΣΑ το 2005 10,6 εκατ., ενώ οι πιο πρόσφατες, που έχουν συμπεριλάβει τις τελευταίες τάσεις, κάνουν λόγο για 9,5 εκατ. και το Τμήμα Πληθυσμών του ΟΗΕ το 2015 και η Eurostat το 2013, ότι 9,1 εκατ. άτομα θα κατοικούν στον ελλαδικό χώρο το 2050.

Η λεπτομερής καταγραφή των τελευταίων δημογραφικών στοιχείων θεωρούμε ότι αποτελεί ένα επιπλέον κατάλληλο εργαλείο, ώστε να αντιληφθούν όλο και περισσότεροι και αναλυτικά το αδιέξοδο, που προκύπτει στις συγκεκριμένες κρατικές-καπιταλιστικές δομές. Τα συγκεκριμένα προβλήματα δεν αντιμετωπίζει μονάχα το ελληνικό κράτος αλλά και η Ευρώπη ως ενιαίο σύνολο, σε διαφορετική βέβαια ένταση και έκταση. Εννοείται ότι κανένας ουσιαστικός κρατικός σχεδιασμός σε ζητήματα κοινωνικής ασφάλισης και κοινωνικής πρόνοιας δεν ευσταθεί. Το κυρίαρχο σύστημα, βέβαια, προσπαθεί με διάφορους τρόπους να λύσει τα προβλήματά του και να λανσάρει νέες έννοιες και καταστάσεις.

Η έννοια της «πολυπολιτισμικότητας» σίγουρα θα βοη-

από την αρχή τα ζητήματα του, η έννοια της παραγωγικό-τητας (με την στενή οικονομική έννοια) θα παραταθεί λίγα χρόνια περισσότερο. Η κυρίαρχη αντίληψη θεωρεί πως με τη συνταξιοδότηση παύει η παραγωγικότητα του ανθρώπου. Όμως ο άνθρωπος παράγει διαρκώς και για πάντα όσο εντάσσει τον εαυτό του σε μια κοινότητα, ένα σύνολο ή ομάδα. Για την κυριαρχία έχει αξία μόνο ό,τι παράγεται και αποτυπώνεται χρηματικά, αγοραστικά ή στο δείκτη του ΑΕΠ. Αλλά, ο άνθρωπος παράγει υλικά ή άυλα μέχρι τα βαθειά του γεράματα. Δυστυχώς, όμως και για πάρα πολλούς ανθρώπους η αλλοτρίωση που έχουν δεχθεί από την πολύχρονη ενασχόληση και καθημερινή επανάληψη του μισθωτού μοντέλου εργασίας, τούς τοποθετεί στο πάγκο της απόσυρσης αμέσως μετά τη συνταξιοδότηση. Είχαν ταυτίσει την ικανότητά τους με τη παροχή μισθωτής εργασίας. Δεν είχαν και δεν έχουν τοποθετήσει τον εαυτό τους σε διαφορετικό ρόλο. Και αυτή είναι μια πραγματική επιτυχία για το σύστημα κυριαρχίας, που τώρα εμπλουτίζεται με τη συνέχιση της επαιτείας. Επαίτης κατά τα χρόνια της δουλειάς, επαίτης και στα χρόνια της σύνταξης. Μια ζωή επαίτες...

Όχι, τα γραφόμενα περί μη απόδοσης συντάξεων δεν προκύπτουν από κάποιο εμπεριστατωμένο ρεπορτάζ αλλά από μια μελέτη-ανάλυση δημογραφικών δεδομένων που δόθηκαν πρόσφατα στη δημοσιότητα. Μια απλή ποσοτική ανάλυση δεδομένων πραγματοποιήσαμε και οδηγηθήκαμε σε αυτό το συμπέρασμα, το οποίο μας χαροποιεί διότι κανένας και καμμία δεν θα έχει πια να περιμένει τίποτα από κανένα κράτος. Επειδή, η προσμονή είναι τις περισσότερες φορές καθηλωτική. Εάν κάποιος μας ψέξει για την αυθάδειά μας και ακουστεί και το μεγαλοπρεπές «μα τόσα χρόνια πληρώναμε τις ασφαλιστικές εισφορές μας...», τότε θα πρέπει να υπενθυμίσουμε ότι σε μια σύμβαση μεταξύ εταίρων κράτους-κεφαλαίου και μισθωτού, ο τελευταίος απλά συναινεί υπογράφοντας. Μετά από τόσα χρόνια αποκαλύψεων του ρόλου κράτους και κεφαλαίου στις ζωές των ανθρώπων, σίγουρα ο καθείς ξέρει ότι οι ομοτράπεζοί του αποτελούν τα μαύρα κοράκια με νύχια γαμψά. Οι δυο πρώτοι εταίροι από κοινού ή το κράτος μόνο του αποφασίζουν/ει το πώς θα χρησιμοποιηθούν τα αποθεματικά των ασφαλιστικών ταμείων (βλέπε χρηματιστήριο, ομόλογα, κούρεμα PSI). **Ο,τιδήποτε εναποτίθεται στο κράτος βρίσκεται στην αποκλειστική και διακριτική του ευχέρεια όσον αφορά την απόδοση των συμφωνηθέντων**.

Όποιος, παρ' όλα αυτά, επιθυμεί να υπολογίζει στη μελλούμενη σύνταξη, θα πρέπει να δουλέψει σίγουρα μέχρι τα βαθειά γεράματα και ταυτόχρονα να *εισρεύσουν* είτε αρκετά δις ευρώ από τας Ευρώπας, είτε εκατομμύρια ανθρώπων από τρίτες χώρες και να συμβάλλουν ταχύτατα στην αύξηση του ΑΕΠ. Κάτι παρόμοιο συνέβη με

τα δημογραφικές προβολές για τον **πληθυσμό** της Ελλάδος, όπου υπολογίζεται ότι το **2050 θα είναι από 8,3 έως 10 εκατομμύρια.** Στην πληθυσμιακή απογραφή του 2011 είχαν καταμετρηθεί 11,1 εκατ. κάτοικοι, συνεπώς η μείωση του πληθυσμού θα αγγίξει το 1 με 3 εκατ. περίπου. Παράλληλα, οι άνω των 65 ετών θα είναι ένας στους τρεις (από 7% που ήταν το 1951). Οι κάτω των 14 ετών θα είναι μόλις 12%, από 28% το 1951. Σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ, **ο δείκτης ολικής γονιμότητας (δηλαδή ο μέσος αριθμός παιδιών που θα γεννήσει μια γυναίκα στη διάρκεια της ζωής της) ήταν το 2015 μόλις 1,3 όταν το επίπεδο αντικατάστασης γενεών είναι το 2,1.** Αυτός ο δείκτης είναι για τη δημογραφία πάρα πολύ σημαντικός και το 1,3 ενισχύει το σενάριο της σημαντικής πληθυσμιακής συρρίκνωσης και της αναλογιστικής ασφυξίας, που εντείνεται με τα χρόνια υψηλότατα ποσοστά ανεργίας.

Αντίστοιχα, ο δείκτης γήρανσης, δηλαδή η αναλογία του γεροντικού πληθυσμού (ηλικίας 65 ετών και άνω) προς τον ηλιακά νεότερο (0-14), έφτασε το 147,2 το 2016. Δηλαδή, για κάθε 100 παιδιά, ηλικίας μέχρι 14 ετών, ζουν στην Ελλάδα 147 ηλικιωμένοι άνω των 65 ετών. Σύμφωνα με τον καθηγητή του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, Βύρωνα Κοτζαμάνη και υπεύθυνο της έρευνας διαΝΕΟσις, η οποία διεξήχθη από το Εργαστήριο Δημογραφικών και Κοινωνικών Αναλύσεων του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας: «Στην επόμενη 20ετία το αρνητικό ισοζύγιο γεννήσεων-θανάτων στην Ελλάδα θα μεγαλώσει και μπορεί να φτάσει και να ξεπεράσει τις 50.000 άτομα σε ετήσια βάση» (...) «Οι θάνατοι θα αυξηθούν γιατί μπαίνουν στις ηλικίες των 65 ετών και άνω οι μαζικές γενιές που γεννήθηκαν μετά το 1950, όταν οι γεννήσεις ήταν πάνω από 150.000 το έτος». Συγκεκριμένα, οι θάνατοι το 2015 έφτασαν τους 121.212, οι περισσότεροι που έχουν καταγραφεί σε ένα έτος από τις ελληνικές υπηρεσίες από το 1932. Ας σημειωθεί πως μέχρι το 2009 το συγκεκριμένο ισοζύγιο ήταν σταθερά θετικό.

Παράλληλα, οι δείκτες νοσηρότητας αυξάνουν και κατ' επέκταση υπολογίζεται ότι θα αυξηθεί και η θνησιμότητα. Μέχρι στιγμής, ο προσδόκιμος χρόνος ζωής, δεν έχει επηρεαστεί αρνητικά παρ' ότι αυτό συμβαίνει συχνά σε κοινωνίες με απότομες κοινωνικές μεταβολές. Επίσης, τα παιδιά σχολικής ηλικίας (από 3 μέχρι 17 ετών) θα μειωθούν από 1,6 εκατ. σήμερα σε περίπου 1 εκατ. το 2050. Ο πραγματικός οικονομικά ενεργός πληθυσμός θα μειωθεί κατά 1-1,7 εκατ. άτομα και θα κυμανθεί σε 3-3,7 εκατ. το 2050. Δηλαδή, το ποσοστό του ενεργού οικονομικά πληθυσμού θα πέσει κάτω από το 40% στο σύνολο του πληθυσμού. Πάρα πολύ λίγοι θα μπορούν να εργαστούν για να καλύψουν τις ανάγκες μιας ολόκληρης χώρας. Η διάμεσος ηλικία (δηλαδή η ηλικία όπου οι μεγαλύτεροι αυτής είναι

Έχει ενδιαφέρον, όμως, να δούμε και την καταγραφή άλλων διεθνών οργανισμών και της ΕΛΣΤΑΤ, και την μεταβολή των προβλέψεων σε εκείνες που έχουν εκπονηθεί προ «κρίσης» και στις μετά από αυτή. Το Δημογραφικό Ινστιτούτο της Βιέννης το 2010 εκτιμούσε πως ο πληθυσμός της Ελλάδας θα είναι το 2050 11,7 εκατομμύρια, η ΕΛΣΤΑΤ το 2007 11,5 εκατ., ο ΟΟΣΑ το 2005 10,6 εκατ., ενώ οι πιο πρόσφατες, που έχουν συμπεριλάβει τις τελευταίες τάσεις, κάνουν λόγο για 9,5 εκατ. και το Τμήμα Πληθυσμών του ΟΗΕ το 2015 και η Eurostat το 2013, ότι 9,1 εκατ. άτομα θα κατοικούν στον ελλαδικό χώρο το 2050.

Η λεπτομερής καταγραφή των τελευταίων δημογραφικών στοιχείων θεωρούμε ότι αποτελεί ένα επιπλέον κατάλληλο εργαλείο, ώστε να αντιληφθούν όλο και περισσότεροι και αναλυτικά το αδιέξοδο, που προκύπτει στις συγκεκριμένες κρατικές-καπιταλιστικές δομές. Τα συγκεκριμένα προβλήματα δεν αντιμετωπίζει μονάχα το ελληνικό κράτος αλλά και η Ευρώπη ως ενιαίο σύνολο, σε διαφορετική βέβαια ένταση και έκταση. Εννοείται ότι κανένας ουσιαστικός κρατικός σχεδιασμός σε ζητήματα κοινωνικής ασφάλισης και κοινωνικής πρόνοιας δεν ευσταθεί. Το κυρίαρχο σύστημα, βέβαια, προσπαθεί με διάφορους τρόπους να λύσει τα προβλήματά του και να λανσάρει νέες έννοιες και καταστάσεις.

Η έννοια της «πολυπολιτισμικότητας» σίγουρα θα βοηθούσε στην επίλυση πολλών δημογραφικών ζητημάτων της Ευρώπης από τους εξουσιαστές, όμως η νέα καταγεγραμμένη τάση εθνικών τειχών, που υψώνονται στην Ευρώπη, έρχεται να θυμίσει μια παλιά έννοια του 19ου αιώνα, που λανσαρίστηκε και τότε ως «νέα» και «πρωτοποριακή» αφήνοντας πίσω τις «αυτοκρατορίες» και χτίζοντας τα «έθνη-κράτη». Σίγουρα κάτι θα σκαρφιστούν από τη πλευρά τους, ώστε οι «δούλοι» να νιώσουν ότι κατέκτησαν με αγώνες τα νέα «κεκτημένα» και εκείνοι να πίνουν στην υγειά τους. Όπως έλεγε και ο Ελευθέριος Βενιζέλος προς τους εργοδότες, την περίοδο 1911-1914: *«Κύριοι εάν δεν κάνουμε σήμερα τας νόμιμους υποχωρήσεις εις τους εργαζόμενους, αύριο θα μας πάρουν με επανάσταση πολύ περισσότερα»*.

Γι' αυτό, λοιπόν, η παροχή συντάξεων, επιδομάτων γεροντικής ηλικίας και άλλα προνοιακά επιδόματα μπορεί να μας ανακουφίζουν, αλλά δεν μας απελευθερώνουν,

τους σε διαφορετικό ρόλο. Και αυτή είναι μια πραγματική επιτυχία για το σύστημα κυριαρχίας, που τώρα εμπλουτίζεται με τη συνέχιση της επαιτείας. Επαίτης κατά τα χρόνια της δουλειάς, επαίτης και στα χρόνια της σύνταξης. Μια ζωή επαίτες…

Όχι, τα γραφόμενα περί μη απόδοσης συντάξεων δεν προκύπτουν από κάποιο εμπεριστατωμένο ρεπορτάζ αλλά από μια μελέτη-ανάλυση δημογραφικών δεδομένων που δόθηκαν πρόσφατα στη δημοσιότητα. Μια απλή ποσοτική ανάλυση δεδομένων πραγματοποιήσαμε και οδηγηθήκαμε σε αυτό το συμπέρασμα, το οποίο μας χαροποιεί διότι κανένας και καμμία δεν θα έχει πια να περιμένει τίποτα από κανένα κράτος. Επειδή, η προσμονή είναι τις περισσότερες φορές καθηλωτική. Εάν κάποιος μας ψέξει για την αυθάδειά μας και ακουστεί και το μεγαλοπρεπές «μα τόσα χρόνια πληρώναμε τις ασφαλιστικές εισφορές μας…», τότε θα πρέπει να υπενθυμίσουμε ότι σε μια σύμβαση μεταξύ εταίρων κράτους-κεφαλαίου και μισθωτού, ο τελευταίος απλά συναινεί υπογράφοντας. Μετά από τόσα χρόνια αποκαλύψεων του ρόλου κράτους και κεφαλαίου στις ζωές των ανθρώπων, σίγουρα ο καθείς ξέρει ότι οι ομοτράπεζοί του αποτελούν τα μαύρα κοράκια με νύχια γαμψά. Οι δυο πρώτοι εταίροι από κοινού ή το κράτος μόνο του αποφασίζουν/ει το πώς θα χρησιμοποιηθούν τα αποθεματικά των ασφαλιστικών ταμείων (βλέπε χρηματιστήριο, ομόλογα, κούρεμα PSI). **Ο,τιδήποτε εναποτίθεται στο κράτος βρίσκεται στην αποκλειστική και διακριτική του ευχέρεια όσον αφορά την απόδοση των συμφωνηθέντων**.

Όποιος, παρ' όλα αυτά, επιθυμεί να υπολογίζει στη μελλούμενη σύνταξη, θα πρέπει να δουλέψει σίγουρα μέχρι τα βαθειά γεράματα και ταυτόχρονα να *εισρεύσουν* είτε αρκετά δις ευρώ από τας Ευρώπας, είτε εκατομμύρια ανθρώπων από τρίτες χώρες και να συμβάλλουν ταχύτατα στην αύξηση του ΑΕΠ. Κάτι παρόμοιο συνέβη με την έλευση 1,5 εκατ. προσφύγων από τη Μ. Ασία και τον Πόντο στη δεκαετία του 1920 και η οποία άλλαξε άρδην την παραγωγική δυνατότητα, φυσιογνωμία και βάση του ελλαδικού κράτους. Διαφορετικά, το υπάρχον ελλαδικό έθνος-κράτος, θα πρέπει να επεξεργαστεί άλλα καινοτόμα και πρωτοποριακά (sic) μοντέλα αντιμετώπισης του δημογραφικού προβλήματος. Και επειδή, πράγματι, αυτά φαντάζουν άκρως προβοκατόρικα, ας το πούμε διαφορετικά. Αν θέλει κάποιος να ζήσει μέχρι τα βαθειά γεράματά του με παροχή σύνταξης από το κράτος θα πρέπει να εύχεται και να απεργάζεται τρόπους που θα οδηγήσουν κνωσης και της αναλογιστικής ασφυξίας, που εντείνεται με τα χρόνια υψηλότατα ποσοστά ανεργίας.

Αντίστοιχα, ο δείκτης γήρανσης, δηλαδή η αναλογία του γεροντικού πληθυσμού (ηλικίας 65 ετών και άνω) προς τον ηλιακά νεότερο (0-14), έφτασε το 147,2 το 2016. Δηλαδή, για κάθε 100 παιδιά, ηλικίας μέχρι 14 ετών, ζουν στην Ελλάδα 147 ηλικιωμένοι άνω των 65 ετών. Σύμφωνα με τον καθηγητή του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, Βύρωνα Κοτζαμάνη και υπεύθυνο της έρευνας διαΝΕΟσις, η οποία διεξήχθη από το Εργαστήριο Δημογραφικών και Κοινωνικών Αναλύσεων του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας: «Στην επόμενη 20ετία το αρνητικό ισοζύγιο γεννήσεων-θανάτων στην Ελλάδα θα μεγαλώσει και μπορεί να φτάσει και να ξεπεράσει τις 50.000 άτομα σε ετήσια βάση» (…) «Οι θάνατοι θα αυξηθούν γιατί μπαίνουν στις ηλικίες των 65 ετών και άνω οι μαζικές γενιές που γεννήθηκαν μετά το 1950, όταν οι γεννήσεις ήταν πάνω από 150.000 το έτος». Συγκεκριμένα, οι θάνατοι το 2015 έφτασαν τους 121.212, οι περισσότεροι που έχουν καταγραφεί σε ένα έτος από τις ελληνικές υπηρεσίες από το 1932. Ας σημειωθεί πως μέχρι το 2009 το συγκεκριμένο ισοζύγιο ήταν σταθερά θετικό.

Παράλληλα, οι δείκτες νοσηρότητας αυξάνουν και κατ' επέκταση υπολογίζεται ότι θα αυξηθεί και η θνησιμότητα. Μέχρι στιγμής, ο προσδόκιμος χρόνος ζωής, δεν έχει επηρεαστεί αρνητικά παρ' ότι αυτό συμβαίνει συχνά σε κοινωνίες με απότομες κοινωνικές μεταβολές. Επίσης, τα παιδιά σχολικής ηλικίας (από 3 μέχρι 17 ετών) θα μειωθούν από 1,6 εκατ. σήμερα σε περίπου 1 εκατ. το 2050. Ο πραγματικός οικονομικά ενεργός πληθυσμός θα μειωθεί κατά 1-1,7 εκατ. άτομα και θα κυμανθεί σε 3-3,7 εκατ. το 2050. Δηλαδή, το ποσοστό του ενεργού οικονομικά πληθυσμού θα πέσει κάτω από το 40% στο σύνολο του πληθυσμού. Πάρα πολύ λίγοι θα μπορούν να εργαστούν για να καλύψουν τις ανάγκες μιας ολόκληρης χώρας. Η διάμεσος ηλικία (δηλαδή η ηλικία όπου οι μεγαλύτεροι αυτής είναι ίσοι σε αριθμό με τους μικρότερους), θα φτάσει το 2050 τα 49-52 έτη, από 44 που είναι σήμερα και 26 το 1951. Ταυτόχρονα, «η γονιμότητα στην Ελλάδα είχε ήδη φθίνουσα πορεία: οι γυναίκες που γεννήθηκαν ανάμεσα στο 1950 και στο 1954 έφεραν στον κόσμο 2 παιδιά/γυναίκα κατά μέσον όρο, αυτές που γεννήθηκαν μεταξύ 1960-64 1,86 και αυτές από 1970-74 (εκτίμηση) 1,60 παιδιά. Την περίοδο 2010-2015, όπως υπολογίζεται από τον ΟΗΕ, η γονιμότητα στην Ελλάδα έχει πέσει στο 1,34 παιδιά ανά γυναίκα». Η τάση, λοιπόν, δημογραφικής συρρίκνωσης είναι αδιαμφισβήτητη.

σεις, κάνουν λόγο για 9,5 εκατ. και το Τμήμα Πληθυσμών του ΟΗΕ το 2015 και η Eurostat το 2013, ότι 9,1 εκατ. άτομα θα κατοικούν στον ελλαδικό χώρο το 2050.

Η λεπτομερής καταγραφή των τελευταίων δημογραφικών στοιχείων θεωρούμε ότι αποτελεί ένα επιπλέον κατάλληλο εργαλείο, ώστε να αντιληφθούν όλο και περισσότεροι και αναλυτικά το αδιέξοδο, που προκύπτει στις συγκεκριμένες κρατικές-καπιταλιστικές δομές. Τα συγκεκριμένα προβλήματα δεν αντιμετωπίζει μονάχα το ελληνικό κράτος αλλά και η Ευρώπη ως ενιαίο σύνολο, σε διαφορετική βέβαια ένταση και έκταση. Εννοείται ότι κανένας ουσιαστικός κρατικός σχεδιασμός σε ζητήματα κοινωνικής ασφάλισης και κοινωνικής πρόνοιας δεν ευσταθεί. Το κυρίαρχο σύστημα, βέβαια, προσπαθεί με διάφορους τρόπους να λύσει τα προβλήματά του και να λανσάρει νέες έννοιες και καταστάσεις.

Η έννοια της «πολυπολιτισμικότητας» σίγουρα θα βοηθούσε στην επίλυση πολλών δημογραφικών ζητημάτων της Ευρώπης από τους εξουσιαστές, όμως η νέα καταγεγραμμένη τάση εθνικών τειχών, που υψώνονται στην Ευρώπη, έρχεται να θυμίσει μια παλιά έννοια του 19[ου] αιώνα, που λανσαρίστηκε και τότε ως «νέα» και «πρωτοποριακή» αφήνοντας πίσω τις «αυτοκρατορίες» και χτίζοντας τα «έθνη-κράτη». Σίγουρα κάτι θα σκαρφιστούν από τη πλευρά τους, ώστε οι «δούλοι» να νιώσουν ότι κατέκτησαν με αγώνες τα νέα «κεκτημένα» και εκείνοι να πίνουν στην υγειά τους. Όπως έλεγε και ο Ελευθέριος Βενιζέλος προς τους εργοδότες, την περίοδο 1911-1914: *«Κύριοι εάν δεν κάνουμε σήμερα τας νόμιμους υποχωρήσεις εις τους εργαζόμενους, αύριο θα μας πάρουν με επανάσταση πολύ περισσότερα»*.

Γι' αυτό, λοιπόν, η παροχή συντάξεων, επιδομάτων γεροντικής ηλικίας και άλλα προνοιακά επιδόματα μπορεί να μας ανακουφίζουν, αλλά δεν μας απελευθερώνουν, αντίθετα μας καθηλώνουν στην προσμονή μιας τακτικής επανάληψης χορηγούμενης δόσης επιβίωσης, εν είδει χαρτζιλικιού.

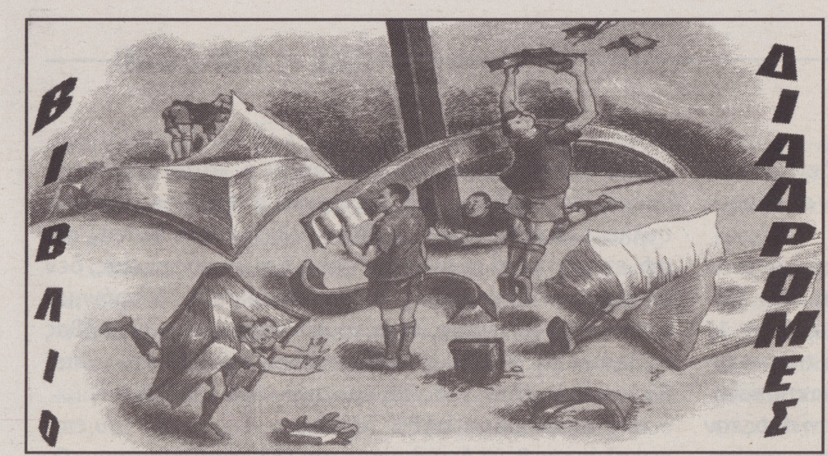
Όμως, ξέχωρα από αυτά και προς την κατ' ουσίαν απελευθερωτική κατεύθυνση, οι κοινοτικές ακρατικές δομές έχουν δείξει και μπορούν να εμπλουτίσουν τις εμπειρίες μας για μια πραγματική ζωή σε κάθε στάδιο του ανθρώπου, από τη βρεφική-παιδική μέχρι τη γεροντική ηλικία. Θα τολμήσουμε;

Αναρχικός Πυρήνας Χαλκίδας

Η κόκκινη βία, 1947-1950

ΕΝΟΧΕΣ ΣΙΩΠΕΣ, ΑΡΙΣΤΕΡΟΙ ΜΥΘΟΙ

Σάκη Μουμτζή

Εκδ. Επίκεντρο
Πρώτη έκδοση, Θεσσαλονίκη 2015
σελ. 332

Στο **πρώτο κεφάλαιο** με τον τίτλο *Η περιοδολόγηση του **Εμφυλίου πολέμου,*** ο συγγραφέας διευκρινίζει ορισμέ-

Ο συγγραφέας χωρίζει το κεφάλαιο αυτό στις εξής υποενότητες:

α) ***Οι βρετανοί Εργατικοί και το ελληνικό πρόβλημα,***

β) ***Σχέδιο «Τέρμινους»***, το οποίο προέβλεπε την εκκαθάριση της Στερεάς Ελλάδας, της νότιας Θεσσαλίας και της Ηπείρου από τα δίκτυα πληροφοριών του ΔΣΕ και την εξόντωση των τμημάτων του,

γ) ***Γρεβενά-Μέτσοβο-Κόνιτσα: τα επιχειρησιακά όρια του ΔΣΕ***, όπου αναφέρεται στις αποτυχημένες απόπειρες του ΔΣΕ να καταληφθούν οι συγκεκριμένες πόλεις και ως εκ τούτου ***να αποσπασθούν εθνικά εδάφη***, σύμφωνα και με το γιουγκοσλαβικής εμπνεύσεως ***σχέδιο «Λίμνες»***, που είχε υιοθετηθεί από την Γ΄ Ολομέλεια της ΚΕ του ΚΚΕ και

δ) ***Οι συλλήψεις της 9-10 Ιουλίου 1947***, όπου αναφέρεται στην κίνηση των διωκτικών αρχών να προβούν στην Αθήνα και στον Πειραιά στην σύλληψη περίπου 4.000 στελεχών του ΕΑΜ και του ΚΚΕ.

Εδώ ο συγγραφέας, προχωρώντας, θέτει ορισμένα εύλογα και καίρια ερωτήματα δεδομένου ότι κατά την διάρκεια των Δεκεμβριανών ο ΕΛΑΣ είχε καταστρέψει το κτίριο, όπου στεγαζόταν η Ειδική Ασφάλεια και βέβαια τα αρχεία και τους φακέλους, που διατηρούσε, ενώ επιπροσθέτως το διάστημα ήδη από το 1946 η ***ΟΠΛΑ*** εκτελούσε στελέχη της Ειδικής Ασφάλειας, που γνώριζαν πρόσωπα και πράγματα. Θυμίζει ακόμη ότι τα μέλη του ΚΚΕ, που μπήκαν στην πολιτική δράση κατά την περίοδο της Κατοχής τα περισσότερα ήταν άγνωστα στις αρχές και βέβαια χρησιμοποιούσαν ψευδώνυμα.

«Συγχρόνως το ΚΚΕ –όντας τυπικά νόμιμο το καλοκαίρι του 1947– είχε τις διασυνδέσεις του, εξασθενημένες πλέον, μέσα στον κρατικό μηχανισμό. Έτσι, το κλιμάκιο της Αθήνας μπόρεσε να ενημερώσει για τις επικείμενες συλλήψεις το ΠΓ στο ***Βελιγράδι*** *πέντε ημέρες πριν την πραγματοποίησή τους. Ο συνδυασμός όλων των παραπάνω δη-*

Στο ***τέταρτο κεφάλαιο*** με τον τίτλο ***Η Στρατολογία του ΔΣΕ,*** ο συγγραφέας επισημαίνει το γεγονός ότι όταν γίνεται αναφορά στον ΔΣΕ και στον τρόπο που πύκνωνε τις γραμμές του, ο όρος που χρησιμοποιείται τις περισσότερες φορές είναι «βίαιη στρατολόγηση».

«Η έννοια της ''στράτευσης-στρατολογίας'' περικλείει αφ' εαυτής τη σχέση εξουσιαστή-εξουσιαζόμενου, τη σχέση αρχής προς αρχόμενο. Έτσι, η στρατολογούσα αρχή –φορέας κρατικής εξουσίας– καλεί τον στρατολογούμενο να υπηρετήσει τη θητεία του· να εκπληρώσει μια υποχρέωση που έχει. Η ανυπακοή φέρει κύρωση, η οποία σε καιρό πολέμου είναι η ποινή του θανάτου. Συνεπώς, ***η στρατολόγηση, ως εξουσιαστική πράξη, ενέχει τον χαρακτήρα του καταναγκασμού, της υποχρεωτικότητας. Εάν η στρατολογούσα αρχή είναι η κυβέρνηση των Αθηνών ή η προσωρινή κυβέρνηση, αυτό αφορά όχι τη μορφή και τον τύπο της στρατολόγησης, αλλά τη μορφή και τον τύπο της κυβέρνησης που τον εξαγγέλλει. Αφορά δηλαδή τον νομιμοποιητικό χαρακτήρα της αρχής***».

Ο ***Μουμτζής*** υπενθυμίζει ακόμη ότι η προσωρινή κυβέρνηση εκδίδει νόμισμα, την εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ψηφίζει νόμους, αποδίδει «δικαιοσύνη», απονέμει βαθμούς στον ΔΣΕ κάθε φορά στα εδάφη που κατέχει κ.λπ.

«Μάλιστα απομνημονευματογράφοι της Αριστεράς θεωρούν το ''παιδομάζωμα'' ως την άσκηση αυτονόητης λειτουργίας πρόνοιας της προσωρινής κυβέρνησης στον χώρο που ελέγχει. Σ' αυτόν τον διαρκώς μεταβαλλόμενο χώρο ασκεί και το δικαίωμα της στρατολογίας. Το ότι αυτό ασκείται δια της καταλήψεως πόλεων, κωμοπόλεων και χωριών, είναι θέμα τεχνικής φύσεως. Διαφέρει, δηλαδή, από τον τρόπο στρατολογίας του ''επίσημου κράτους'', κατά τον τύπο. Δεν επιδίδεται κλήση στράτευσης με δηλή την ημερομηνία κατάταξης και θεσπισμένες τις κυρώσεις της ανυποταξίας, όπως πράττει το ''επίσημο κράτος'', αλλά με την είσοδο του ΔΣΕ στον καταληφθέντα χώρο: είτε δια της αρπαγής είτε βάσει καταλόγων κοινοτικών, δημοτικών

ΕΝΟΧΕΣ ΣΙΩΠΕΣ, ΑΡΙΣΤΕΡΟΙ ΜΥΘΟΙ

Σάκη Μουμτζή

Εκδ. Επίκεντρο
Πρώτη έκδοση, Θεσσαλονίκη 2015
σελ. 332

Στο **πρώτο κεφάλαιο** με τον τίτλο ***Η περιοδολόγηση του Εμφυλίου πολέμου,*** ο συγγραφέας διευκρινίζει ορισμένες μεθοδολογικές και ερμηνευτικές πτυχές της προσέγγισής του, αναφερόμενος σε ορισμένα θεωρητικά ζητήματα που αφορούν την έννοια της περιοδολόγησης, εξηγώντας ότι εκ μέρους του η περιοδολόγηση έγινε: «*με βάση τα ομοειδή χαρακτηριστικά*», που κρίνει «*ότι διαθέτει η κάθε περίοδος, την πολλαπλότητα των συλλογικών υποκειμένων*», καθώς «*και την συνάρθρωση των διεθνών και περιφερειακών (βαλκανικών) εξελίξεων στην εσωτερική κατάσταση*»

Ο συγγραφέας χωρίζει το κεφάλαιο αυτό στις εξής υποενότητες:

α) ***Οι βρετανοί Εργατικοί και το ελληνικό πρόβλημα,***

β) ***Σχέδιο «Τέρμινους»***, το οποίο προέβλεπε την εκκαθάριση της Στερεάς Ελλάδας, της νότιας Θεσσαλίας και της Ηπείρου από τα δίκτυα πληροφοριών του ΔΣΕ και την εξόντωση των τμημάτων του,

γ) ***Γρεβενά-Μέτσοβο-Κόνιτσα: τα επιχειρησιακά όρια του ΔΣΕ***, όπου αναφέρεται στις αποτυχημένες απόπειρες του ΔΣΕ να καταληφθούν οι συγκεκριμένες πόλεις και ως εκ τούτου ***να αποσπασθούν εθνικά εδάφη,*** σύμφωνα και με το γιουγκοσλαβικής εμπνεύσεως ***σχέδιο «Λίμνες»,*** που είχε υιοθετηθεί από την Γ΄ Ολομέλεια της ΚΕ του ΚΚΕ και

δ) ***Οι συλλήψεις της 9-10 Ιουλίου 1947***, όπου αναφέρεται στην κίνηση των διωκτικών αρχών να προβούν στην Αθήνα και στον Πειραιά στην σύλληψη περίπου 4.000 στελεχών του ΕΑΜ και του ΚΚΕ.

Εδώ ο συγγραφέας, προχωρώντας, θέτει ορισμένα εύλογα και καίρια ερωτήματα δεδομένου ότι κατά την διάρκεια των Δεκεμβριανών ο ΕΛΑΣ είχε καταστρέψει το κτίριο, όπου στεγαζόταν η Ειδική Ασφάλεια και βέβαια τα αρχεία και τους φακέλους, που διατηρούσε, ενώ επιπροσθέτως το διάστημα ήδη από το 1946 η ***ΟΠΛΑ*** εκτελούσε στελέχη της Ειδικής Ασφάλειας, που γνώριζαν πρόσωπα και πράγματα. Θυμίζει ακόμη ότι τα μέλη του ΚΚΕ, που μπήκαν στην πολιτική δράση κατά την περίοδο της Κατοχής τα περισσότερα ήταν άγνωστα στις αρχές και βέβαια χρησιμοποιούσαν ψευδώνυμα.

«Συγχρόνως το ΚΚΕ –όντας τυπικά νόμιμο το καλοκαίρι του 1947– είχε τις διασυνδέσεις του, εξασθενημένες πλέον, μέσα στον κρατικό μηχανισμό. Έτσι, το κλιμάκιο της Αθήνας μπόρεσε να ενημερώσει για τις επικείμενες συλλήψεις το ΠΓ στο ***Βελιγράδι*** *πέντε ημέρες πριν την πραγματοποίησή τους. Ο συνδυασμός όλων των παραπάνω δημιουργεί τα εξής:* ***Γιατί ενώ ήταν ενημερωμένη η ΚΟΑ για το κύμα των μαζικών συλλήψεων, δεν προστάτεψε τα στελέχη της; Πώς οι διωκτικές αρχές γνώριζαν όχι μόνο που βρίσκονταν το συγκεκριμένο βράδυ 4.000 κομματικά –και όχι μόνον– στελέχη, αλλά και ήταν σε θέση να ταυτοποιήσουν τα ψευδώνυμα με τα φυσικά πρόσωπα που τα έφεραν;*** *Αυτή ήταν άλλωστε η λειτουργία του ψευδωνύμου: να είναι το κομματικό στέλεχος αόρατο στις αρχές*

Στο ***τέταρτο κεφάλαιο*** με τον τίτλο ***Η Στρατολογία του ΔΣΕ,*** ο συγγραφέας επισημαίνει το γεγονός ότι όταν γίνεται αναφορά στον ΔΣΕ και στον τρόπο που πύκνωνε τις γραμμές του, ο όρος που χρησιμοποιείται τις περισσότερες φορές είναι «βίαιη στρατολόγηση».

«Η έννοια της ''στράτευσης-στρατολογίας'' περικλείει αφ' εαυτής τη σχέση εξουσιαστή-εξουσιαζόμενου, τη σχέση αρχής προς αρχόμενο. Έτσι, η στρατολογούσα αρχή –φορέας κρατικής εξουσίας– καλεί τον στρατολογούμενο να υπηρετήσει τη θητεία του· να εκπληρώσει μια υποχρέωση που έχει. Η ανυπακοή φέρει κύρωση, η οποία σε καιρό πολέμου είναι η ποινή του θανάτου. Συνεπώς, ***η στρατολόγηση, ως εξουσιαστική πράξη, ενέχει τον χαρακτήρα του καταναγκασμού, της υποχρεωτικότητας. Εάν η στρατολογούσα αρχή είναι η κυβέρνηση των Αθηνών ή η προσωρινή κυβέρνηση, αυτό αφορά όχι τη μορφή και τον τύπο της στρατολόγησης, αλλά τη μορφή και τον τύπο της κυβέρνησης που τον εξαγγέλλει. Αφορά δηλαδή τον νομιμοποιητικό χαρακτήρα της αρχής***».

Ο ***Μουμτζής*** υπενθυμίζει ακόμη ότι η προσωρινή κυβέρνηση εκδίδει νόμισμα, την εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ψηφίζει νόμους, αποδίδει «δικαιοσύνη», απονέμει βαθμούς στον ΔΣΕ κάθε φορά στα εδάφη που κατέχει κ.λπ.

«Μάλιστα απομνημονευματογράφοι της Αριστεράς θεωρούν το ''παιδομάζωμα'' ως την άσκηση αυτονόητης λειτουργίας πρόνοιας της προσωρινής κυβέρνησης στον χώρο που ελέγχει. Σ' αυτόν τον διαρκώς μεταβαλλόμενο χώρο ασκεί και το δικαίωμα της στρατολογίας. Το ότι αυτό ασκείται δια της καταλήψεως πόλεων, κωμοπόλεων και χωριών, είναι θέμα τεχνικής φύσεως. Διαφέρει, δηλαδή, από τον τρόπο στρατολογίας του ''επίσημου κράτους'', κατά τον τύπο. Δεν επιδίδεται κλήση στράτευσης με δηλή την ημερομηνία κατάταξης και θεσπισμένες τις κυρώσεις της ανυποταξίας, όπως πράττει το ''επίσημο κράτος'', αλλά με την είσοδο του ΔΣΕ στον καταληφθέντα χώρο: είτε δια της αρπαγής είτε βάσει καταλόγων κοινοτικών, δημοτικών ή σχολικών, συντελείται η πράξη της στρατολόγησης».

Στην συνέχεια ο συγγραφέας αναφέρεται στην ύπαρξη και τον ρόλο των πολιτικών επιτρόπων στον ΔΣΕ, οι οποίοι βέβαια ήταν όλοι ανώτατα και ανώτερα κομματικά στελέχη επιφορτισμένα με την «διαπαιδαγώγηση» ιδιαίτερα των βιαίως στρατολογημένων. Ο ρόλος τους ήταν χαρακτηριστικός στις «δημοκρατικές συνελεύσεις», όπου αναδεικνύονταν σε «στοργικούς πατέρες», που προέτρεπαν

Εκδ. Επίκεντρο
Πρώτη έκδοση, Θεσσαλονίκη 2015
σελ. 332

Στο **πρώτο κεφάλαιο** με τον τίτλο ***Η περιοδολόγηση του Εμφυλίου πολέμου,*** ο συγγραφέας διευκρινίζει ορισμένες μεθοδολογικές και ερμηνευτικές πτυχές της προσέγγισής του, αναφερόμενος σε ορισμένα θεωρητικά ζητήματα που αφορούν την έννοια της περιοδολόγησης, εξηγώντας ότι εκ μέρους του η περιοδολόγηση έγινε: «*με βάση τα ομοειδή χαρακτηριστικά*», που κρίνει «*ότι διαθέτει η κάθε περίοδος, την πολλαπλότητα των συλλογικών υποκειμένων*», καθώς «*και την συνάρθρωση των διεθνών και περιφερειακών (βαλκανικών) εξελίξεων στην εσωτερική κατάσταση*».

Στο σύντομο ***δεύτερο κεφάλαιο*** με τον τίτλο ***Εξοπλισμός και τροφοδοσία ΔΣΕ – Η συγκρότηση του Εθνικού Στρατού*** ο Σάκης Μουμτζής εξηγεί γιατί, κατά την γνώμη του, «*η βοήθεια που παρείχαν οι σοσιαλιστικές δημοκρατίες, και κυρίως η Γιουγκοσλαβία στον ΔΣΕ γίνεται προσπάθεια να αμφισβητηθεί ως προς την έκτασή της και την ποιότητά της, και έτσι να υποβαθμιστεί ο ρόλος που αυτή διαδραμάτισε στην έναρξη του Εμφυλίου Πολέμου και, απεναντίας να αναδειχθούν ως γενεσιουργές αιτίες του, οι κοινωνικές αντιθέσεις που παρήχθησαν στην ελληνική κοινωνία κατά τη διάρκεια της κατοχής*».

Το ***τρίτο κεφάλαιο*** έχει το γενικό τίτλο ***1947***. Μια χρονική «στιγμή» που σύμφωνα με τον συγγραφέα «*η επιλογή του εμφυλίου πολέμου είναι γεγονός, είναι βεβαιότητα, που παράγει όμως σημαντικές αβεβαιότητες. Ποιός θα είναι ο νικητής, τί κοινωνικό καθεστώς θα έχουμε, σε ποιόν κόσμο θα ανήκουμε; [...] Οι δυο στρατοί οργανώνονται και προετοιμάζονται γι' αυτήν την αναμέτρηση των δύο κόσμων*».

στελεχών του ΕΑΜ και του ΚΚΕ.

Εδώ ο συγγραφέας, προχωρώντας, θέτει ορισμένα εύλογα και καίρια ερωτήματα δεδομένου ότι κατά την διάρκεια των Δεκεμβριανών ο ΕΛΑΣ είχε καταστρέψει το κτίριο, όπου στεγαζόταν η Ειδική Ασφάλεια και βέβαια τα αρχεία και τους φακέλους, που διατηρούσε, ενώ επιπροσθέτως το διάστημα ήδη από το 1946 η ***ΟΠΛΑ*** εκτελούσε στελέχη της Ειδικής Ασφάλειας, που γνώριζαν πρόσωπα και πράγματα. Θυμίζει ακόμη ότι τα μέλη του ΚΚΕ, που μπήκαν στην πολιτική δράση κατά την περίοδο της Κατοχής τα περισσότερα ήταν άγνωστα στις αρχές και βέβαια χρησιμοποιούσαν ψευδώνυμα.

«*Συγχρόνως το ΚΚΕ –όντας τυπικά νόμιμο το καλοκαίρι του 1947– είχε τις διασυνδέσεις του, εξασθενημένες πλέον, μέσα στον κρατικό μηχανισμό. Έτσι, το κλιμάκιο της Αθήνας μπόρεσε να ενημερώσει για τις επικείμενες συλλήψεις το ΠΓ στο* ***Βελιγράδι*** *πέντε ημέρες πριν την πραγματοποίησή τους. Ο συνδυασμός όλων των παραπάνω δημιουργεί τα εξής:* ***Γιατί ενώ ήταν ενημερωμένη η ΚΟΑ για το κύμα των μαζικών συλλήψεων, δεν προστάτεψε τα στελέχη της; Πώς οι διωκτικές αρχές γνώριζαν όχι μόνο που βρίσκονταν το συγκεκριμένο βράδυ 4.000 κομματικά –και όχι μόνον– στελέχη, αλλά και ήταν σε θέση να ταυτοποιήσουν τα ψευδώνυμα με τα φυσικά πρόσωπα που τα έφεραν;*** *Αυτή ήταν άλλωστε η λειτουργία του ψευδωνύμου: να είναι το κομματικό στέλεχος αόρατο στις αρχές ασφαλείας, αλλά και οι συνεργάτες του να μην γνωρίζουν γι' αυτόν παρά ένα ψευδώνυμο. Βέβαια, ένας αριθμός από τους συλληφθέντες ήταν προβεβλημένα στελέχη της Αριστεράς στη δημόσια ζωή και στους μαζικούς χώρους, όμως αυτό επιτείνει τα ερωτηματικά, αν λάβουμε υπόψη ότι ο αποστολέας του ραδιοσήματος προς το ΠΓ στο Βελιγράδι για τις επερχόμενες συλλήψεις ήταν ο* ***Παρτσαλίδης****, που ήταν και αυτός μεταξύ των συλληφθέντων. Όσοι γνωρίζουν την λειτουργία ενός κόμματος λενινιστικού τύπου, ουσιαστικά σε συνθήκες παρανομίας, αδυνατούν να κατανοήσουν την παντελή έλλειψη επαγρύπνησης, που επέδειξε το καθοδηγητικό κέντρο του εσωτερικού. Αυτή η κατάσταση είχε άμεσες εσωκομματικές παρενέργειες. Το ΠΓ άσκησε κριτική στο κλιμάκιο της Αθήνας (****Παρτσαλίδης, Χρύσα Χατζηβασιλείου, Σ. Αναστασιάδης, Ν. Πλουμπίδης****) και στον γραμματέα της ΚΟΑ* ***Αχιλλέα Μπλάνα****, γιατί δεν προώθησαν στελέχη στο βουνό με αποτέλεσμα αυτά να εγκλωβιστούν στην Αθήνα και να συλληφθούν. [...] Ας σημειωθεί ότι* ***οι Κώστας Καραγιώργης και Σ. Αναστασιάδης*** *διέφυγαν την σύλληψη τελευταία στιγμή*».

ση τον νομιμοποιητικό χαρακτήρα της αρχής».

Ο **Μουμτζής** υπενθυμίζει ακόμη ότι η προσωρινή κυβέρνηση εκδίδει νόμισμα, την εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ψηφίζει νόμους, αποδίδει «δικαιοσύνη», απονέμει βαθμούς στον ΔΣΕ κάθε φορά στα εδάφη που κατέχει κ.λπ.

«*Μάλιστα απομνημονευματογράφοι της Αριστεράς θεωρούν το ''παιδομάζωμα'' ως την άσκηση αυτονόητης λειτουργίας πρόνοιας της προσωρινής κυβέρνησης στον χώρο που ελέγχει. Σ' αυτόν τον διαρκώς μεταβαλλόμενο χώρο ασκεί και το δικαίωμα της στρατολογίας. Το ότι αυτό ασκείται δια της καταλήψεως πόλεων, κωμοπόλεων και χωριών, είναι θέμα τεχνικής φύσεως. Διαφέρει, δηλαδή, από τον τρόπο στρατολογίας του ''επίσημου κράτους'', κατά τον τύπο. Δεν επιδίδεται κλήση στράτευσης με δηλή την ημερομηνία κατάταξης και θεσπισμένες τις κυρώσεις της ανυποταξίας, όπως πράττει το ''επίσημο κράτος'', αλλά με την είσοδο του ΔΣΕ στον καταληφθέντα χώρο: είτε δια της αρπαγής είτε βάσει καταλόγων κοινοτικών, δημοτικών ή σχολικών, συντελείται η πράξη της στρατολόγησης*».

Στην συνέχεια ο συγγραφέας αναφέρεται στην ύπαρξη και τον ρόλο των πολιτικών επιτρόπων στον ΔΣΕ, οι οποίοι βέβαια ήταν όλοι ανώτατα και ανώτερα κομματικά στελέχη επιφορτισμένα με την «διαπαιδαγώγηση» ιδιαίτερα των βιαίως στρατολογημένων. Ο ρόλος τους ήταν χαρακτηριστικός στις «δημοκρατικές συνελεύσεις», όπου αναδεικνύονταν σε «στοργικούς πατέρες», που προέτρεπαν σε «αυτοκριτική» και μπορούσαν να τιμωρούν ή να συγχωρούν κατά περίπτωση.

«*Προφανώς αυτές* ***οι συνελεύσεις ήταν ο χώρος όπου η καθοδήγηση νομιμοποιούσε ειλημμένες αποφάσεις της****, ήταν το καθαρτήριο ή το κολαστήριο για προσωπικά παραπτώματα, ήταν ο χώρος όπου η ιδιωτικότητα συντρίβονταν με την δημόσια έκθεσή της*».

Το **πέμπτο κεφάλαιο** τιτλοφορείται ***Ο αμερικάνικος παράγοντας***. Το κεφάλαιο αυτό αποτελείται από τις υποενότητες α) ***Η έκθεση του Paul Porter και οι πολιτικές προεκτάσεις της***, β) ***Η αμερικάνικη παρουσία στην Ελλάδα: μια αναθεωρητική ματιά***, γ) ***Η Ευρώπη και ο αμερικάνικος τρόπος ζωής***, δ) ***Το σχέδιο Μάρσαλ: μερικές σκέψεις*** και ε) ***Το σχέδιο Μάρσαλ και η Ελλάδα***.

Το σύντομο ***έκτο κεφάλαιο*** έχει τον τίτλο ***Διεθνείς εξελίξεις***, ξεκινά με την υποενότητα ***Κομινφόρμ (Γραφείο***

συνέχεια στη σελ. 12

συνέχεια από τη σελ. 11

Πληροφοριών), για να ακολουθήσει η υποενότητα ***Γαλλία-Ιταλία-Βέλγιο***.

Το ***έβδομο κεφάλαιο*** τιτλοφορείται ***Το «ατελέσφορο» 1948***, όπου ο συγγραφέας τονίζει ορισμένες σημαντικές πτυχές της χρονιάς αυτής, που σημαδεύτηκε από αιματηρές συγκρούσεις, από την εξάρθρωση όλων των κομματικών οργανώσεων του ΚΚΕ, που βρίσκονταν σε καθεστώς de jure παρανομίας, ενώ στην διεθνή σκηνή με το πραξικόπημα της Πράγας, ολοκληρώνεται ο σχεδιασμός του Στάλιν για τις χώρες που «απελευθέρωσε» ο σοβιετικός στρατός.

Το κεφάλαιο αυτό χωρίζεται σε ***πέντε υποενότητες***:

α) ***Οι δυο στρατοί***, όπου επισημαίνεται η αριθμητική ανάπτυξη και των δυο στρατών, αλλά και επιχειρησιακά προβλήματα. Όσον αφορά τον ΔΣΕ τονίζεται η αδυναμία του, παρά τις αθρόες εξαναγκαστικές, στρατολογήσεις να αναπληρώνει τις απώλειές του. «*Οι βιαίως στρατολογηθέντες λιποτακτούσαν με κάθε ευκαιρία, υποσκάπτοντας περαιτέρω το ηθικό των μαχητών του ΔΣΕ, και οι πολιτικοί επίτροποι του προσπαθούσαν να ανακαλύψουν πράξεις «δολιοφθοράς» μέσα στις γραμμές του. Οι κομματικές οργανώσεις του ΚΚΕ στις πόλεις είχαν είτε εξαρθρωθεί είτε παραλύσει, πάντως αδυνατούσαν να προωθήσουν στο βουνό τους ελάχιστους κομμουνιστές που ήθελαν να πολεμήσουν. Είναι χαρακτηριστική η περίπτωση του τάγματος Κρόνου, στις αρχές του Ιανουαρίου του 1948, που είχε ως αποστολή να παραλάβει αθηναίους κομμουνιστές για να τους προωθήσει στα πολεμικά μέτωπα. Η επιχείρηση αυτή έγινε σε συνεννόηση με τις κομματικές οργανώσεις της Αθήνας. Το τάγμα παρέμεινε αρκετές μέρες σε Πάρνηθα και Πεντέλη, αλλά κανένας Αθηναίος δεν εμφανίστηκε. Μάλιστα κατά την αποχώρησή του ενεπλάκη σε συμπλοκή με τον ΕΣ και υπέστη απώλειες. Αλλά απροθυμία για να πολεμήσουν έδειχναν και υψηλόβαθμα στελέχη του κόμματος, όπως μαρτυρεί η έκθεση του Στέργιου Αναστασιάδη (κλιμάκιο ΠΓ Αθήνας) που συντάχθηκε στις 13 Οκτωβρίου 1947*».

β) ***Ο βομβαρδισμός της Θεσσαλονίκης***,

γ) ***Η περίπτωση Διαμαντή***, όπου περιγράφεται πως ένας μπαρουτοκαπνισμένος και ικανότατος καπετάνιος

εμφυλίου πολέμου την περίοδο 1947-49, δεν μπορεί παρά να λάβει υπόψη της τα όσα προηγήθηκαν εκ μέρους του ΚΚΕ στην περιοχή το 1943-44.

«*Τα όσα συνέβησαν στον Πύργο, στην Καλαμάτα, στον Μελιγαλά, στους Γαργαλιάνους, στην Πύλο και στον Μυστρά στο διάστημα από 8 Σεπτεμβρίου 1944 έως τις 11 Οκτωβρίου 1944 έχουν εκτεθεί επαρκώς από την υπάρχουσα ιστοριογραφία. Αυτές οι 33 ημέρες χαρακτηρίστηκαν από την τηλεφωνική διαταγή του Βελουχιώτη προς τον ταγματάρχη του ΕΛΑΣ Μαντούκο: «Δεν θέλω να αναφέρετε την λέξη ''αιχμάλωτος''». Ο Μαντούκος, απόφοιτος της Σχολής Ευελπίδων, ζήτησε γραπτώς την διαταγή αυτή, που την παρέλαβε τηλεγραφικά αμέσως. Και αν η τύχη των ανδρών των ΤΑ ήταν αναμενόμενη και εν πολλοίς προκαθορισμένη, τραγική ήταν η τύχη των χιλιάδων χωρικών που τους ακολουθούσαν, γιατί τα χωριά τους είχαν ζητήσει την*

προστασία των Ταγμάτων και είχαν εξοπλισθεί απ' αυτά. Και το σκηνικό του Σεπτεμβρίου του 1944 κατέστη δραματικότερο, καθώς τις δυνάμεις του ΕΛΑΣ ακολουθούσαν χιλιάδες χωρικοί, οπλισμένοι με αξίνες και στυλιάρια, που επιζητούσαν εκδίκηση για όσα είχαν υποστεί από την δρά-

Ειδικά στον χώρο των φαντάρων η κατάσταση ήταν ακόμη πιο σύνθετη, αφ' ενός γιατί ο αριθμός των νεοσυλλέκτων ήταν πολύ μεγάλος (22.000 ανά κλάση) και αφ' ετέρου γιατί οι αναφορές των αρχών ασφαλείας, δεν μπορούσαν με σαφήνεια να προσδιορίσουν το φρόνημα τόσων χιλιάδων νέων. Ως εκ τούτου σημειώθηκαν πλήθος σοβαρών και βίαιων αποσκιρτήσεων, προς το στρατόπεδο των ανταρτών, τόσο αξιωματικών όσο και οπλιτών.

Η Μακρόνησος κτίστηκε πάνω στο εξής δόγμα του επικεφαλής της Β' ΧΙ Διεύθυνσης του ΓΕΣ Μπαϊρακτάρη: «*Γιατί να θεωρώμεν τον καθοδηγητήν κομμουνιστήν ικανόν εις το να κάνει τους εθνικόφρονας κομμουνιστάς, και να παραδεχώμεθα τους εαυτούς μας ανίκανους δια το αντίθετο;*»

Στόχος, λοιπόν, ήταν η «αναμόρφωση» και «επανένταξη» στην κοινωνία όσων αξιωματικών και οπλιτών βρίσκονταν στην δικαιοδοσία του εμπνευστή τού παραπάνω δόγματος.

«*Άλλωστε, της αναμορφωτικής λειτουργίας της Μακρονήσου είχε προηγηθεί η επαναφορά των δηλώσεων αποκήρυξης του κομμουνισμού, μέσω των οποίων οι αρχές επεδίωκαν κυρίως να αποκόψουν τους δεσμούς αυτού που υπέγραψε, με πρόσωπα, χώρους και ιδέες δίνοντάς του μια καινούργια ταυτότητα*».

Είναι, επίσης, χαρακτηριστικό της λειτουργίας του στρατοπέδου σύμφωνα με τον Μουμτζή ότι το πρώτο διάστημα η βία, σωματική και ψυχολογική, ασκείτο κυρίως επί των «ρευστής συνειδήσεως» φαντάρων, οι οποίοι εθεωρούντο πιο ευάλωτοι από τους «αμετανόητους», με τους τελευταίους, αρχικά τουλάχιστον, να απολαμβάνουν ορισμένα «προνόμια».

Όσο περνούσε ο καιρός, βέβαια, ***οι αμετανόητοι λιγόστευαν και αναμορφωτές τους γίνονταν εκείνοι που προηγουμένως βρίσκονταν στην δική τους θέση***. Από τους ανανήψαντες συγκροτήθηκε μάλιστα και το 596 Τάγμα Πεζικού, που έλαβε μέρος σε μάχες ενάντια στον ΔΣΕ στην Πελοπόννησο και στον Γράμμο το 1948.

Στην συνέχεια ο συγγραφέας, εκτός των άλλων, αναφέρεται στην στάση, την οποία πραγματοποίησε η πλειονότητα των 4.500 φαντάρων του Α' Τάγματος και καταπνίγηκε στο αίμα, με αποτέλεσμα 15 νεκρούς στις 29 Φλεβάρη και την 1 Μαρτίου του 1948.

ξικόπημα της Πράγας, ολοκληρώνεται ο σχεδιασμός του Στάλιν για τις χώρες που «απελευθέρωσε» ο σοβιετικός στρατός.

Το κεφάλαιο αυτό χωρίζεται σε ***πέντε υποενότητες***:

α) ***Οι δυο στρατοί***, όπου επισημαίνεται η αριθμητική ανάπτυξη και των δυο στρατών, αλλά και επιχειρησιακά προβλήματα. Όσον αφορά τον ΔΣΕ τονίζεται η αδυναμία του, παρά τις αθρόες εξαναγκαστικές, στρατολογήσεις να αναπληρώνει τις απώλειές του. *«Οι βιαίως στρατολογηθέντες λιποτακτούσαν με κάθε ευκαιρία, υποσκάπτοντας περαιτέρω το ηθικό των μαχητών του ΔΣΕ, και οι πολιτικοί επίτροποι του προσπαθούσαν να ανακαλύψουν πράξεις «δολιοφθοράς» μέσα στις γραμμές του. Οι κομματικές οργανώσεις του ΚΚΕ στις πόλεις είχαν είτε εξαρθρωθεί είτε παραλύσει, πάντως αδυνατούσαν να προωθήσουν στο βουνό τους ελάχιστους κομμουνιστές που ήθελαν να πολεμήσουν. Είναι χαρακτηριστική η περίπτωση του τάγματος Κρόνου, στις αρχές του Ιανουαρίου του 1948, που είχε ως αποστολή να παραλάβει αθηναίους κομμουνιστές για να τους προωθήσει στα πολεμικά μέτωπα. Η επιχείρηση αυτή έγινε σε συνεννόηση με τις κομματικές οργανώσεις της Αθήνας. Το τάγμα παρέμεινε αρκετές μέρες σε Πάρνηθα και Πεντέλη, αλλά κανένας Αθηναίος δεν εμφανίστηκε. Μάλιστα κατά την αποχώρησή του ενεπλάκη σε συμπλοκή με τον ΕΣ και υπέστη απώλειες. Αλλά απροθυμία για να πολεμήσουν έδειχναν και υψηλόβαθμα στελέχη του κόμματος, όπως μαρτυρεί η έκθεση του Στέργιου Αναστασιάδη (κλιμάκιο ΠΓ Αθήνας) που συντάχθηκε στις 13 Οκτωβρίου 1947».*

β) ***Ο βομβαρδισμός της Θεσσαλονίκης***,

γ) ***Η περίπτωση Διαμαντή***, όπου περιγράφεται πως ένας μπαρουτοκαπνισμένος και ικανότατος καπετάνιος του ΕΛΑΣ και μετέπειτα του ΔΣΕ οδηγήθηκε τόσο ο ίδιος όσο και οι αναπομείναντες αντάρτες του στην εξόντωση, ύστερα από μια δίχως ίχνους λογικής εντολή του αρχηγείου του ΔΣΕ να επανεισέλθουν στην Ρούμελη,

δ) ***Η εξάρθρωση των κομματικών οργανώσεων του ΚΚΕ***, όπου μεταξύ άλλων διδακτικών περιγράφονται ορισμένες τακτικές των διωκτικών αρχών, όπως η παρακάτω:

«Η αλλαγή τακτικής συνίστατο στην αντικατάσταση των βασανιστηρίων από καλό φαγητό και το δέλεαρ των χρημάτων κι ενός διαβατηρίου. Επίσης, όσα υψηλόβαθμα στελέχη συνεργάζονταν τα ''κάλυπταν''. Χαρακτηριστική η περίπτωση του επικεφαλής της Μαζικής Λαϊκής Αυτοάμυνας Γ.Π., ο οποίος ενώ από την πρώτη στιγμή είχε συνεργασθεί με τον Διευθυντή της Χωροφυλακής Θεσσαλονίκης Ξανθόπουλο, στο στρατοδικείο τήρησε άκαμπτη στάση. Καταδικάστηκε τετράκις σε θάνατο, αλλά με παρέμβαση του Ξανθόπουλου στον στρατιωτικό διοικητή της πόλης, η εκτέλεση ματαιώθηκε. Στην συ-

τε την λέξη ''αιχμάλωτος''». Ο Μαντούκος, απόφοιτος της Σχολής Ευελπίδων, ζήτησε γραπτώς την διαταγή αυτή, που την παρέλαβε τηλεγραφικά αμέσως. Και αν η τύχη των ανδρών των ΤΑ ήταν αναμενόμενη και εν πολλοίς προκαθορισμένη, τραγική ήταν η τύχη των χιλιάδων χωρικών που τους ακολουθούσαν, γιατί τα χωριά τους είχαν ζητήσει την

προστασία των Ταγμάτων και είχαν εξοπλισθεί απ' αυτά. Και το σκηνικό του Σεπτεμβρίου του 1944 κατέστη δραματικότερο, καθώς τις δυνάμεις του ΕΛΑΣ ακολουθούσαν χιλιάδες χωρικοί, οπλισμένοι με αξίνες και στυλιάρια, που επιζητούσαν εκδίκηση για όσα είχαν υποστεί από την δράση των ΤΑ. Περίπου 5.500 είναι οι νεκροί αυτών των 33 ημερών από το Αντι-ΕΑΜικό στρατόπεδο. Οι περισσότεροι απ' αυτούς ήταν χωρικοί που δολοφονήθηκαν επειδή ακολούθησαν Τάγματα. Κατά τις μάχες σοβαρές απώλειες είχε και ο ΕΛΑΣ».

Μετά τα Δεκεμβριανά η «φορά της ιστορίας» άλλαξε και τα θύματα γίνονταν πλέον θύτες: ***«Η ανακάλυψη μαζικών τάφων σε όλη την Πελοπόννησο με θύματα του ΕΛΑΣ, η σταδιακή παρουσία του επίσημου κράτους με τις μονάδες της εθνοφυλακής και, πάνω απ' όλα, ο αφοπλισμός των ΕΛΑΣιτών, όλα αυτά άλλαξαν το κλίμα και στις πόλεις και στο ύπαιθρο. Τα σεσημασμένα στελέχη του ΚΚΕ που λόγω της δράσης τους κινδύνευε η ζωή τους, κατέφυγαν στο Μπουλκές της Γιουγκοσλαβίας, ενώ άλλα προτίμησαν να εγκατασταθούν στην Αθήνα. Όσοι παρέμειναν στην Πελοπόννησο γνώρισαν στο πετσί τους αυτό που αποκλήθηκε Λευκή Τρομοκρατία. Το ίδιο και οι συγγενείς τους που είχαν φύγει από τις περιοχές του.***

ατί να θεωρώμεν τον καθοδηγητήν κομμουνιστήν ικανόν εις το να κάνει τους εθνικόφρονας κομμουνιστάς, και να παραδεχώμεθα τους εαυτούς μας ανίκανους δια το αντίθετο;»

Στόχος, λοιπόν, ήταν η «αναμόρφωση» και «επανένταξη» στην κοινωνία όσων αξιωματικών και οπλιτών βρίσκονταν στην δικαιοδοσία του εμπνευστή τού παραπάνω δόγματος.

«Άλλωστε, της αναμορφωτικής λειτουργίας της Μακρονήσου είχε προηγηθεί η επαναφορά των δηλώσεων αποκήρυξης του κομμουνισμού, μέσω των οποίων οι αρχές επιδίωκαν κυρίως να αποκόψουν τους δεσμούς αυτού που υπέγραψε, με πρόσωπα, χώρους και ιδέες δίνοντάς του μια καινούργια ταυτότητα».

Είναι, επίσης, χαρακτηριστικό της λειτουργίας του στρατοπέδου σύμφωνα με τον Μουμτζή ότι το πρώτο διάστημα η βία, σωματική και ψυχολογική, ασκείτο κυρίως επί των «ρευστής συνειδήσεως» φαντάρων, οι οποίοι εθεωρούντο πιο ευάλωτοι από τους «αμετανόητους», με τους τελευταίους, αρχικά τουλάχιστον, να απολαμβάνουν ορισμένα «προνόμια».

Όσο περνούσε ο καιρός, βέβαια, ***οι αμετανόητοι λιγόστευαν και αναμορφωτές τους γίνονταν εκείνοι που προηγουμένως βρίσκονταν στην δική τους θέση***. Από τους ανανήψαντες συγκροτήθηκε μάλιστα και το 596 Τάγμα Πεζικού, που έλαβε μέρος σε μάχες ενάντια στον ΔΣΕ στην Πελοπόννησο και στον Γράμμο το 1948.

Στην συνέχεια ο συγγραφέας, εκτός των άλλων, αναφέρεται στην στάση, την οποία πραγματοποίησε η πλειονότητα των 4.500 φαντάρων του Α Τάγματος και καταπνίγηκε στο αίμα, με αποτέλεσμα 15 νεκρούς στις 29 Φλεβάρη και την 1 Μαρτίου του 1948.

Το ***δέκατο κεφάλαιο*** έχει τον τίτλο ***Έκτακτα στρατοδικεία και εκτελέσεις***. Εδώ ο συγγραφέας δίνει ορισμένα συνοπτικά στοιχεία για την συγκρότηση και τις αποφάσεις των 25 εκτάκτων στρατοδικείων που λειτουργούσαν σ' όλη την χώρα προχωρώντας σε δίκες, εκτελέσεις αλλά και δεκάδες χιλιάδες αθωώσεις, κυρίως όσων είχαν στρατολογηθεί βιαίως και εξηγεί τους λόγους για τους οποίους ο αριθμός των νεκρών αμάχων περιορίστηκε.

«Οι απώλειες του ΔΣΕ ανήλθαν σε 25.000 περίπου νεκρούς επί συνόλου περίπου 100.000 –κατ' άλλους 75.000– ανδρών και γυναικών που πολέμησαν στις τάξεις του τα χρόνια του Εμφυλίου. Σε περίπου 3.000 ανήλθαν οι εκτελεσθέντες κομμουνιστές μετά από αποφάσεις στρατοδικείων ή κακουργοδικείων. Ο ΕΣ είχε 15.000 περίπου νεκρούς σε σύνολο 300.000 ανδρών. Το ποσοστό των νεκρών του ΕΣ είναι πλασματικό, καθώς στο συνολικό αριθμό των στρατευμένων ένα σημαντικό μέρος υπηρέτησε σε

αδυνατούσαν να προωθήσουν στο βουνό τους ελάχιστους κομμουνιστές που ήθελαν να πολεμήσουν. Είναι χαρακτηριστική η περίπτωση του τάγματος Κρόνου, στις αρχές του Ιανουαρίου του 1948, που είχε ως αποστολή να παραλάβει αθηναίους κομμουνιστές για να τους προωθήσει στα πολεμικά μέτωπα. Η επιχείρηση αυτή έγινε σε συνεννόηση με τις κομματικές οργανώσεις της Αθήνας. Το τάγμα παρέμεινε αρκετές μέρες σε Πάρνηθα και Πεντέλη, αλλά κανένας Αθηναίος δεν εμφανίστηκε. Μάλιστα κατά την αποχώρησή του ενεπλάκη σε συμπλοκή με τον ΕΣ και υπέστη απώλειες. Αλλά απροθυμία για να πολεμήσουν έδειχναν και υψηλόβαθμα στελέχη του κόμματος, όπως μαρτυρεί η έκθεση του Στέργιου Αναστασιάδη (κλιμάκιο ΠΓ Αθήνας) που συντάχθηκε στις 13 Οκτωβρίου 1947».

β) ***Ο βομβαρδισμός της Θεσσαλονίκης***,

γ) ***Η περίπτωση Διαμαντή***, όπου περιγράφεται πως ένας μπαρουτοκαπνισμένος και ικανότατος καπετάνιος του ΕΛΑΣ και μετέπειτα του ΔΣΕ οδηγήθηκε τόσο ο ίδιος όσο και οι αναπομείναντες αντάρτες του στην εξόντωση, ύστερα από μια δίχως ίχνους λογικής εντολή του αρχηγείου του ΔΣΕ να επανεισέλθουν στην Ρούμελη,

δ) ***Η εξάρθρωση των κομματικών οργανώσεων του ΚΚΕ***, όπου μεταξύ άλλων διδακτικών περιγράφονται ορισμένες τακτικές των διωκτικών αρχών, όπως η παρακάτω:

«Η αλλαγή τακτικής συνίστατο στην αντικατάσταση των βασανιστηρίων από καλό φαγητό και το δέλεαρ των χρημάτων κι ενός διαβατηρίου. Επίσης, όσα υψηλόβαθμα στελέχη συνεργάζονταν τα "κάλυπταν". Χαρακτηριστική η περίπτωση του επικεφαλής της Μαζικής Λαϊκής Αυτοάμυνας Γ.Π., ο οποίος ενώ από την πρώτη στιγμή είχε συνεργασθεί με τον Διευθυντή της Χωροφυλακής Θεσσαλονίκης Ξανθόπουλο, στο στρατοδικείο τήρησε άκαμπτη στάση. Καταδικάστηκε τετράκις σε θάνατο, αλλά με παρέμβαση του Ξανθόπουλου στον στρατιωτικό διοικητή της πόλης, η εκτέλεση ματαιώθηκε. Στην συνέχεια μεταφέρθηκε στις φυλακές Κέρκυρας. Την εξάρθρωση της ΜΛΑ την απέδωσαν στη συνεργασία με την Ασφάλεια του Γ.Κ. που "αυτοκτόνησε"».

ε) ***Η συνάντηση της 10ης Φεβρουαρίου στη Μόσχα***,

ζ) ***Η ρήξη με τον Τίτο*** και

η) ***Το πραξικόπημα της Πράγας***.

Το ***όγδοο κεφάλαιο*** έχει τον τίτλο ***Ο Εμφύλιος Πόλεμος στην Πελοπόννησο***. Εδώ ο συγγραφέας εξ αρχής επισημαίνει, ότι κάθε προσπάθεια κατανόησης όσων έγιναν στην Πελοπόννησο κατά την διάρκεια του γενικευμένου

προστασία των Ταγμάτων και είχαν εξοπλισθεί απ' αυτά. Και το σκηνικό του Σεπτεμβρίου του 1944 κατέστη δραματικότερο, καθώς τις δυνάμεις του ΕΛΑΣ ακολουθούσαν χιλιάδες χωρικοί, οπλισμένοι με αξίνες και στυλιάρια, που επιζητούσαν εκδίκηση για όσα είχαν υποστεί από την δράση των ΤΑ. Περίπου 5.500 είναι οι νεκροί αυτών των 33 ημερών από το Αντι-ΕΑΜικό στρατόπεδο. Οι περισσότεροι απ' αυτούς ήταν χωρικοί που δολοφονήθηκαν επειδή ακολούθησαν Τάγματα. Κατά τις μάχες σοβαρές απώλειες είχε και ο ΕΛΑΣ».

Μετά τα Δεκεμβριανά η «φορά της ιστορίας» άλλαξε και τα θύματα γίνονταν πλέον θύτες: ***«Η ανακάλυψη μαζικών τάφων σε όλη την Πελοπόννησο με θύματα του ΕΛΑΣ, η σταδιακή παρουσία του επίσημου κράτους με τις μονάδες της εθνοφυλακής και, πάνω απ' όλα, ο αφοπλισμός των ΕΛΑΣιτών, όλα αυτά άλλαξαν το κλίμα και στις πόλεις και στο ύπαιθρο. Τα σεσημασμένα στελέχη του ΚΚΕ που λόγω της δράσης τους κινδύνευε η ζωή τους, κατέφυγαν στο Μπουλκές της Γιουγκοσλαβίας, ενώ άλλα προτίμησαν να εγκατασταθούν στην Αθήνα. Όσοι παρέμειναν στην Πελοπόννησο γνώρισαν στο πετσί τους αυτό που αποκλήθηκε Λευκή Τρομοκρατία. Το ίδιο και οι συγγενείς τους που είχαν φύγει από τις περιοχές του. Η οικογενειακή ευθύνη, που την είχε καθιερώσει το ΚΚΕ στις στιγμές της παντοδυναμίας του εναντίον των αντιπάλων του, τώρα στρεφόταν σε βάρος του»***.

Το ***ένατο κεφάλαιο*** έχει τον τίτλο ***Μακρόνησος*** και εδώ ο συγγραφέας πραγματεύεται τον τρόπο, όπου ο ανασυσταθείς τακτικός στρατός μετά τα Δεκεμβριανά, προσπαθούσε να αντιμετωπίσει το «πρόβλημα» της νομιμοφροσύνης των μονίμων αξιωματικών του προς τις κυβερνήσεις, που σχηματίστηκαν από τον Ιανουάριο του 1945 και μετά.

στρατόπεδου σύμφωνα με τον Μουμτζή στο πρώτο διάστημα η βία, σωματική και ψυχολογική, ασκείτο κυρίως επί των «ρευστής συνειδήσεως» φαντάρων, οι οποίοι εθεωρούντο πιο ευάλωτοι από τους «αμετανόητους», με τους τελευταίους, αρχικά τουλάχιστον, να απολαμβάνουν ορισμένα «προνόμια».

Όσο περνούσε ο καιρός, βέβαια, ***οι αμετανόητοι λιγόστευαν και αναμορφωτές τους γίνονταν εκείνοι που προηγουμένως βρίσκονταν στην δική τους θέση***. Από τους ανανήψαντες συγκροτήθηκε μάλιστα και το 596 Τάγμα Πεζικού, που έλαβε μέρος σε μάχες ενάντια στον ΔΣΕ στην Πελοπόννησο και στον Γράμμο το 1948.

Στην συνέχεια ο συγγραφέας, εκτός των άλλων, αναφέρεται στην στάση, την οποία πραγματοποίησε η πλειονότητα των 4.500 φαντάρων του Α' Τάγματος και καταπνίγηκε στο αίμα, με αποτέλεσμα 15 νεκρούς στις 29 Φλεβάρη και την 1 Μαρτίου του 1948.

Το ***δέκατο κεφάλαιο*** έχει τον τίτλο ***Έκτακτα στρατοδικεία και εκτελέσεις***. Εδώ ο συγγραφέας δίνει ορισμένα συνοπτικά στοιχεία για την συγκρότηση και τις αποφάσεις των 25 εκτάκτων στρατοδικείων που λειτουργούσαν σ' όλη την χώρα προχωρώντας σε δίκες, εκτελέσεις αλλά και δεκάδες χιλιάδες αθωώσεις, κυρίως όσων είχαν στρατολογηθεί βιαίως και εξηγεί τους λόγους για τους οποίους ο αριθμός των νεκρών αμάχων περιορίστηκε.

«Οι απώλειες του ΔΣΕ ανήλθαν σε 25.000 περίπου νεκρούς επί συνόλου περίπου 100.000 –κατ' άλλους 75.000– ανδρών και γυναικών που πολέμησαν στις τάξεις του τα χρόνια του Εμφυλίου. Σε περίπου 3.000 ανήλθαν οι εκτελεσθέντες κομμουνιστές μετά από αποφάσεις στρατοδικείων ή κακουργοδικείων. Ο ΕΣ είχε 15.000 περίπου νεκρούς σε σύνολο 300.000 ανδρών. Το ποσοστό των νεκρών του ΕΣ είναι πλασματικό, καθώς στο συνολικό αριθμό των στρατευμένων ένα σημαντικό μέρος υπηρέτησε σε φύλαξη χώρων ή σε διοικητικές υπηρεσίες, μακριά από τα πολεμικά μέτωπα. Συνεπώς, και ο ΕΣ πλήρωσε βαρύ φόρο αίματος αν κάνουμε τον υπολογισμό επί της παρατακτής του δύναμης. Οι άμαχοι όλο αυτό το διάστημα είχαν 4.000 νεκρούς. Έτσι ο ελληνικός εμφύλιος σε σχέση με άλλους εμφυλίους πολέμους, όπου οι άμαχοι είχαν υψηλή συνεισφορά στον αριθμό θυμάτων αποτελούσε εξαίρεση».

Το ***ενδέκατο κεφάλαιο*** έχει τον τίτλο Το **1949** περικλείει δύο υποενότητες α) ***Δολοπλοκίες στον ΕΣ***, όπου περιγράφονται οι διαμάχες στο εσωτερικό του, κυρίως, ανάμεσα

στον Τσακαλώτο και τον Παπάγο, με τον τελευταίο να απαιτεί και τελικά να πετυχαίνει την απόκτηση υπερεξουσιών αναλαμβάνοντας την θέση τού επικεφαλής του ΕΣ με τις ευλογίες του αμερικανικού παράγοντα, ενώ ταυτόχρονα παρακολουθούμε τις εξελίξεις σε διάφορα σημεία των μαχών (κατάληψη Καρπενησίου από τον ΔΣΕ και επανακατάληψή του από τον ΕΣ, εκκαθάριση της Πελοποννήσου εκ μέρους των δυνάμεων του Εθνικού Στρατού, την ανακατάληψη του Γράμμου από τον ΔΣΕ κ.λπ.) και β) ***Το τέλος του Εμφυλίου Πολέμου***, όπου περιγράφονται οι καταστροφικές επιπτώσεις της αποτυχημένης απόπειρας κατάληψης της Νάουσας από τον ΔΣΕ, αλλά και της Φλώρινας, όπου ο αποδεκατισμός των μονάδων που συμμετείχαν επήλθε μετά την «παράλογη» απόφαση του ΚΚΕ να κινηθεί επιθετικά αναζητώντας δήθεν μια θεαματική επιτυχία παρ' ότι δεν υπήρχε κανενός είδους σοβαρό ενδεχόμενο επιτυχίας:

«*Το 1949 ουδεμία σχέση είχε με το 1947. Ο ΕΣ είχε δύναμη 200.000 περίπου ανδρών και με τις Μοίρες Ορεινών Καταδρομών έκανε χρήση και αυτός της τακτικής του ανταρτοπολέμου. Επιπλέον, όλες του οι προσπάθειες είχαν την στήριξη της αεροπορίας που είχε τριπλή συμβολή στον Εμφύλιο πόλεμο: προσβολή στόχων, αναγνώριση κινήσεων του ΔΣΕ και καταρράκωση του ηθικού των αμυνόμενων. Ο δε ΔΣΕ είχε χάσει μέσα σε δύο χρόνια τα πιο εμπειροπόλεμα στελέχη του, η αναπλήρωση των οποίων, δεν μπορούσε να πραγματοποιηθεί με τις νέες στρατολογήσεις.* ***Τα νέα αγόρια και κορίτσια που βρέθηκαν στις τάξεις του χωρίς την θέλησή τους, και που πολλές φορές ρίχνονταν στην μάχη με ελάχιστη εκπαίδευση, είτε σκοτώνονταν αμέσως είτε με την πρώτη ευκαιρία λιποτακτούσαν***».

Η τελική πράξη του εμφυλίου διαδραματίζεται με την εκτέλεση του σχεδίου "Πυρσός" να ξεκινά στις 2 Αύγουστου του 1949 πρώτα στον Γράμμο και αμέσως μετά στο Βίτσι και να ολοκληρώνεται στις 30 του ιδίου μήνα όταν οι τελευταίες σημαντικές δυνάμεις του ΔΣΕ, κυκλωμένες και δεχόμενες συντριπτικά πλήγματα από αεροπορία και στρατό περνούν οριστικά σε αλβανικό έδαφος.

Έτσι «*όπως, ακριβώς ξεκίνησε ο ελληνικός εμφύλιος πόλεμος, δηλαδή με την έξωθεν υποστήριξη, έτσι κι έληξε: με την έξωθεν παρέμβαση. Ο Στάλιν δεν χρειαζόταν άλλο*

του Τμήματος Διεθνών Υποθέσεων της ΚΕ του ***ΚΚΣΕ***, όπου ο Ζαχαριάδης υποστήριξε ότι «*οι κύριες δυνάμεις του ΔΣΕ, παρά την μοναρχοφασιστική επιτυχία στο Βίτσι-Γράμμο, παραμένουν άθιχτες και με το όπλο παρά πόδα*» ενώ συνεχίζοντας είπε ότι «*σε αντίθεση με την υποχώρηση του Δεκέμβρη του 1944, που ήταν άταχτη, γιατί δεν φωτίστηκε πολιτικά, τώρα το Κόμμα διαφώτισε βασικά σωστά τα μέλη του και τις μάζες. Η υποχώρηση έγινε ομαλά*».

Προηγουμένως ο Ζαχαριάδης είχε εξασφαλίσει την έγκριση της εισήγησής του επισκεπτόμενος τον Στάλιν κοντά στην λίμνη Ρίτσα στην Μαύρη Θάλασσα. Έτσι ακολουθώντας για μιαν ακόμη φορά τις εντολές που έλαβε, «έριξε» όλες τις ευθύνες για την ήττα στον Τίτο, όπως αποδείχθηκε από την κεντρική αναφορά της ομιλίας του στην $6^{η}$ Ολομέλεια: «*Και πρέπει εδώ να το πούμε ανοιχτά ότι, αν από το 1946 ήταν γνωστός ο άτιμος ρόλος του προβοκάτορα Τίτο, τότε το ΚΚΕ δεν θα κατέληγε στην απόφαση να ξαναπάρει τα όπλα, θα ακολουθούσε άλλον δρόμο, πιο επίπονο, βασανιστικό, μακρύ, γιατί είναι ολοφάνερο πως δεν θα μπορούσε να προχωρήσει σε μια νέα ένοπλη αντιπαράθεση χωρίς να έχει εξασφαλισμένα τα νώτα τη*

στάτησαν υψηλόβαθμα στελέχη του ΚΚΕ, τα οποία μετά την $6^{η}$ Ολομέλεια του 1956, διεγράφησαν από το κόμμα. Στο όνομα της επαγρύπνησης ξεκαθαρίστηκαν και παλιοί λογαριασμοί. Στα τέλη Δεκεμβρίου 1949, οι ελάχιστοι αντάρτες της $7^{ης}$ Μεραρχίας πέρασαν τα σύνορα. Ένα από τα θύματα αυτής της σκευωρίας, ο Β. Μεσσήνης καταθέτει: "Τα βασανιστήρια που εφάρμοσαν οι Μαλτέζος-Χείμαρρος (Γκανάτσιος) και τα όργανά τους, στο Μακρονήσι δεν εφαρμόζονταν και ήταν ελαφρότερα από τούτα εδώ"».

Ο Σάκης Μουμτζής αναφέρεται και στην ιστορία των αιχμάλωτων στρατιωτών του ΕΣ που συνελήφθησαν από το ΔΣΕ και οι οποίοι επειδή δεν υπήρχαν χώροι κράτησης προωθούνταν στην Αλβανία και την Βουλγαρία, ακόμα και στην Τσεχοσλοβακία, όπου αρχικά η καθοδήγηση του ΚΚΕ δεν είχε ενημερώσει τις αρχές για την ύπαρξή τους, ενώ στην συνέχεια φρόντιζε να ενημερώνει την κρατική ασφάλεια για τις δραστηριότητές τους.

Σε αντίθεση με την Τσεχοσλοβακία, όπου οι συνθήκες διαβίωσής τους ήταν ανεκτές, στην Αλβανία τα πράγματα ήταν τραγικά, όπως λόγου χάρη στο στρατόπεδο της Βαλίας από όπου μεταφέρθηκαν στο Σουχτ οι 500 περίπου έγκλειστοι:

«***Στρατοπεδάρχης ήταν ο βορειοηπειρώτης Λεωνίδας Πετράνης. Η διατροφή βελτιώθηκε τόσο σε ποικιλία όσο και σε ποσότητα, αλλά τις μισές μερίδες των αιχμαλώτων τις έτρωγαν οι δεσμοφύλακες. Η εργασία αφορούσε ξερίζωμα δένδρων, διάνοιξη καναλιών και δρόμων. Επειδή η διατροφή δεν μπορούσε να συντηρήσει τους αιχμαλώτους, οι Αλβανοί τους επέτρεψαν να τρώνε χελώνες που τις έψηναν.*** *Όταν δεν υπήρχε φωτιά τις έτρωγαν ωμές. Οι αιχμάλωτοι αξιωματικοί έπρεπε να τονώνουν το φρόνημα των στρατιωτών και να κρατούν ζωντανό το όνειρο της επιστροφής.* ***Αυτό επέδρασε θετικά στο ηθικό τους, σε "σημείο να μην λογαριάζουμε τις μαγκουριές και τις αγριοφωνάρες τους" (Κώστας Βαλκάνος, Από τα χέρια των "απελευθερωτών" στα νύχια της αλβανικής αστυνομίας), κάτι που δεν άρεσε στους επικεφαλής του στρατοπέδου. Έτσι την νύχτα της $6^{ης}$ Ιανουαρίου 1950, όσοι πρωτοστάτησαν σε αυτήν την τόνωση ηθικού των αιχμαλώτων χτυπήθηκαν άσχημα με ρόπαλα και σύρμα. Στον βασανισμό πρωτοστάτησαν έλληνες κομμουνιστές, και τα βασανιστήρια κράτησαν***

σου εκ μέρους των δυνάμεων του Εθνικού Στρατού, την ανακατάληψη του Γράμμου από τον ΔΣΕ κ.λπ.) και β) ***Το τέλος του Εμφυλίου Πολέμου***, όπου περιγράφονται οι καταστροφικές επιπτώσεις της αποτυχημένης απόπειρας κατάληψης της Νάουσας από τον ΔΣΕ, αλλά και της Φλώρινας, όπου ο αποδεκατισμός των μονάδων που συμμετείχαν επήλθε μετά την «παράλογη» απόφαση του ΚΚΕ να κινηθεί επιθετικά αναζητώντας δήθεν μια θεαματική επιτυχία παρ' ότι δεν υπήρχε κανενός είδους σοβαρό ενδεχόμενο επιτυχίας:

«*Το 1949 ουδεμία σχέση είχε με το 1947. Ο ΕΣ είχε δύναμη 200.000 περίπου ανδρών και με τις Μοίρες Ορεινών Καταδρομών έκανε χρήση και αυτός της τακτικής του ανταρτοπολέμου. Επιπλέον, όλες του οι προσπάθειες είχαν την στήριξη της αεροπορίας που είχε τριπλή συμβολή στον Εμφύλιο πόλεμο: προσβολή στόχων, αναγνώριση κινήσεων του ΔΣΕ και καταρράκωση του ηθικού των αμυνόμενων. Ο δε ΔΣΕ είχε χάσει μέσα σε δύο χρόνια τα πιο εμπειροπόλεμα στελέχη του, η αναπλήρωση των οποίων, δεν μπορούσε να πραγματοποιηθεί με τις νέες στρατολογήσεις.* ***Τα νέα αγόρια και κορίτσια που βρέθηκαν στις τάξεις του χωρίς την θέλησή τους, και που πολλές φορές ρίχνονταν στην μάχη με ελάχιστη εκπαίδευση, είτε σκοτώνονταν αμέσως είτε με την πρώτη ευκαιρία λιποτακτούσαν***».

Η τελική πράξη του εμφυλίου διαδραματίζεται με την εκτέλεση του σχεδίου ''Πυρσός'' να ξεκινά στις 2 Αύγουστου του 1949 πρώτα στον Γράμμο και αμέσως μετά στο Βίτσι και να ολοκληρώνεται στις 30 του ιδίου μήνα όταν οι τελευταίες σημαντικές δυνάμεις του ΔΣΕ, κυκλωμένες και δεχόμενες συντριπτικά πλήγματα από αεροπορία και στρατό περνούν οριστικά σε αλβανικό έδαφος.

Έτσι «*όπως, ακριβώς ξεκίνησε ο ελληνικός εμφύλιος πόλεμος, δηλαδή με την έξωθεν υποστήριξη, έτσι κι έληξε: με την έξωθεν παρέμβαση. Ο Στάλιν δεν χρειαζόταν άλλο αυτόν τον πόλεμο*».

Στο ***δωδέκατο*** και τελευταίο ***κεφάλαιο*** με τον τίτλο ***Μετά την 30η Αυγούστου 1949***, ο συγγραφέας αναφέρεται σε γεγονότα, που ακολούθησαν την αποχώρηση από το ***Γράμμο*** και το πέρασμα και των τελευταίων ανταρτών του ***ΔΣΕ*** σε αλβανικό έδαφος ξεκινώντας από την επιμονή του ***Ζαχαριάδη*** και την εισήγησή του προς τον Στάλιν για συνέχιση του πολέμου, αυτή την φορά στην παρτιζάνικη μορφή του και τις ανησυχίες των αλβανών κομμουνιστών για τις συνέπειες, που θα είχε αυτή η προοπτική, καθώς ο ***Π. Κανελλόπουλος*** απειλούσε την Αλβανία με πόλεμο, εξ αιτίας της συντήρησης του πολεμικού κλίματος από αποκομμένους αντάρτες.

μέλη του και τις μάζες. Η υποχώρηση έγινε ομαλά».

Προηγουμένως ο Ζαχαριάδης είχε εξασφαλίσει την έγκριση της εισήγησής του επισκεπτόμενος τον Στάλιν κοντά στην λίμνη Ρίτσα στην Μαύρη Θάλασσα. Έτσι ακολουθώντας για μιαν ακόμη φορά τις εντολές που έλαβε, «έριξε» όλες τις ευθύνες για την ήττα στον Τίτο, όπως αποδείχθηκε από την κεντρική αναφορά της ομιλίας του στην 6η Ολομέλεια: «*Και πρέπει εδώ να το πούμε ανοιχτά ότι, αν από το 1946 ήταν γνωστός ο άτιμος ρόλος του προβοκάτορα Τίτο, τότε το ΚΚΕ δεν θα κατέληγε στην απόφαση να ξαναπάρει τα όπλα, θα ακολουθούσε άλλον δρόμο, πιο επίπονο, βασανιστικό, μακρύ, γιατί είναι ολοφάνερο πως δεν θα μπορούσε να προχωρήσει σε μια νέα ένοπλη αντιπαράθεση χωρίς να έχει εξασφαλισμένα τα νώτα τη στιγμή που ο μοναρχοφασισμός διέθετε την αμέριστη και ολόπλευρη αμερικανοαγγλική βοήθεια*».

Στην συνέχεια ο συγγραφέας περιγράφει συνοπτικά την συνέχιση της δράσης μικροομάδων, διάσπαρτων κυρίως στην Μακεδονία, οι οποίες εξοντώθηκαν ή παραδόθηκαν μέσα στο 1950 προκαλώντας, όμως, προηγουμένως απώλειες στον ΕΣ που έχασε 53 αξιωματικούς και 605 οπλίτες.

Ακολούθως, τον συγγραφέα απασχολεί η τύχη όσων ανταρτών απέμειναν από την 7η Μεραρχία, την οποία αρχικά αποτελούσε δύναμη 700 ανταρτών, η οποία όμως ξεκληρίστηκε σε μια από τις πλέον πολύνεκρες μάχες για τον ΔΣΕ, που διεξήχθη στους Μεταξάδες του Έβρου στις 18-20 Μαΐου 1949 και την οποία μάχη είχε αποφασίσει

τέζος-Χείμαρρος (Γκανάτσιος) και τα όργανά τους, στο Μακρονήσι δεν εφαρμόζονταν και ήταν ελαφρότερα από τούτα εδώ''».

Ο Σάκης Μουμτζής αναφέρεται και στην ιστορία των αιχμαλώτων στρατιωτών του ΕΣ που συνελήφθησαν από το ΔΣΕ και οι οποίοι επειδή δεν υπήρχαν χώροι κράτησης προωθούνταν στην Αλβανία και την Βουλγαρία, ακόμα και στην Τσεχοσλοβακία, όπου αρχικά η καθοδήγηση του ΚΚΕ δεν είχε ενημερώσει τις αρχές για την ύπαρξή τους, ενώ στην συνέχεια φρόντιζε να ενημερώνει την κρατική ασφάλεια για τις δραστηριότητές τους.

Σε αντίθεση με την Τσεχοσλοβακία, όπου οι συνθήκες διαβίωσής τους ήταν ανεκτές, στην Αλβανία τα πράγματα ήταν τραγικά, όπως λόγου χάρη στο στρατόπεδο της Βαλίας από όπου μεταφέρθηκαν στο Σουχτ οι 500 περίπου έγκλειστοι:

«***Στρατοπεδάρχης ήταν ο βορειοηπειρώτης Λεωνίδας Πετράνης. Η διατροφή βελτιώθηκε τόσο σε ποικιλία όσο και σε ποσότητα, αλλά τις μισές μερίδες των αιχμαλώτων τις έτρωγαν οι δεσμοφύλακες.*** *Η εργασία αφορούσε ξερίζωμα δένδρων, διάνοιξη καναλιών και δρόμων. Επειδή η διατροφή δεν μπορούσε να συντηρήσει τους αιχμαλώτους, οι Αλβανοί τους επέτρεψαν να τρώνε χελώνες που τις έψηναν. Όταν δεν υπήρχε φωτιά τις έτρωγαν ωμές. Οι αιχμάλωτοι αξιωματικοί έπρεπε να τονώνουν το φρόνημα των στρατιωτών και να κρατούν ζωντανό το όνειρο της επιστροφής. Αυτό επέδρασε θετικά στο ηθικό τους, σε ''σημείο να μην λογαριάζουμε τις μαγκουριές και τις αγριοφωνάρες τους'' (Κώστας Βαλκάνος, Από τα χέρια των ''απελευθερωτών'' στα νύχια της αλβανικής αστυνομίας), κάτι που δεν άρεσε στους* ***επικεφαλής του στρατοπέδου. Έτσι την νύχτα της 6ης Ιανουαρίου 1950, όσοι πρωτοστάτησαν σε αυτήν την τόνωση ηθικού των αιχμαλώτων χτυπήθηκαν άσχημα με ρόπαλα και σύρμα. Στον βασανισμό πρωτοστάτησαν έλληνες κομμουνιστές, και τα βασανιστήρια κράτησαν τρεις μέρες. Τότε οι επικεφαλής του στρατοπέδου, που ήταν Έλληνες του ΔΣΕ, ζήτησαν από τους βασανισθέντες να υπογράψουν δήλωση φιλίας προς τον κομμουνισμό. Την άρνησή τους ακολούθησε και νέος ξυλοδαρμός, ενώ έγιναν και εικονικές εκτελέσεις. Τα βασανιστήρια κορυφώθηκαν όταν έθαψαν ζωντανούς τους αξιωματικούς για τρεις μέρες, αφήνοντας έξω μόνο το κεφάλι τους. Αυτή η κατάσταση κράτησε σχεδόν έξι μήνες***».

Στο στρατόπεδο της Βαλίας οι Αλβανοί δολοφόνησαν έναν στρατιώτη, με καταγωγή από τα Γρεβενά, ενώ στο στρατόπεδο του Μιφόλε δολοφονήθηκε ένας αιχμάλωτος, με καταγωγή από την Κρήτη, ενώ δύο ακόμη αιχμάλωτοι στρατιώτες αυτοκτόνησαν μη μπορώντας να αντέξουν τις απάνθρωπες συνθήκες αιχμαλωσίας (καταναγκαστικά

λεχή του, η αναπλήρωση των οποίων, δεν μπορούσε να πραγματοποιηθεί με τις νέες στρατολογήσεις. ***Τα νέα αγόρια και κορίτσια που βρέθηκαν στις τάξεις του χωρίς την θέλησή τους, και που πολλές φορές ρίχνονταν στην μάχη με ελάχιστη εκπαίδευση, είτε σκοτώνονταν αμέσως είτε με την πρώτη ευκαιρία λιποτακτούσαν***».

Η τελική πράξη του εμφυλίου διαδραματίζεται με την εκτέλεση του σχεδίου ''Πυρσός'' να ξεκινά στις 2 Αύγουστου του 1949 πρώτα στον Γράμμο και αμέσως μετά στο Βίτσι και να ολοκληρώνεται στις 30 του ιδίου μήνα όταν οι τελευταίες σημαντικές δυνάμεις του ΔΣΕ, κυκλωμένες και δεχόμενες συντριπτικά πλήγματα από αεροπορία και στρατό περνούν οριστικά σε αλβανικό έδαφος.

Έτσι «*όπως, ακριβώς ξεκίνησε ο ελληνικός εμφύλιος πόλεμος, δηλαδή με την έξωθεν υποστήριξη, έτσι κι έληξε: με την έξωθεν παρέμβαση. Ο Στάλιν δεν χρειαζόταν άλλο αυτόν τον πόλεμο*».

Στο ***δωδέκατο*** και τελευταίο ***κεφάλαιο*** με τον τίτλο ***Μετά την 30η Αυγούστου 1949,*** ο συγγραφέας αναφέρεται σε γεγονότα, που ακολούθησαν την αποχώρηση από το ***Γράμμο*** και το πέρασμα και των τελευταίων ανταρτών του ***ΔΣΕ*** σε αλβανικό έδαφος ξεκινώντας από την επιμονή του ***Ζαχαριάδη*** και την εισήγησή του προς τον Στάλιν για συνέχιση του πολέμου, αυτή την φορά στην παρτιζάνικη μορφή του και τις ανησυχίες των αλβανών κομμουνιστών για τις συνέπειες, που θα είχε αυτή η προοπτική, καθώς ο ***Π. Κανελλόπουλος*** απειλούσε την Αλβανία με πόλεμο, εξ αιτίας της συντήρησης του πολεμικού κλίματος από αποκομμένους αντάρτες.

Τον **Ιανουάριο** του **1950** η ένταση ανάμεσα στους έλληνες και αλβανούς κομμουνιστές επιχειρήθηκε να εκτονωθεί σε μια συνάντηση, που πραγματοποιήθηκε στην Μόσχα και στην οποία συμμετείχαν από την πλευρά των Σοβιετικών οι ***Στάλιν, Μολότωφ*** και ***Μαλένκωφ***, από την αλβανική πλευρά οι ***Χότζα*** και ***Σέχου*** και βέβαια οι ***Ζαχαριάδης*** και ***Παρτσαλίδης***. Στην συνάντηση αυτή ο «πατερούλης» Στάλιν, δεν άφησε περιθώριο στους έλληνες κομμουνιστές για επανέναρξη του εμφυλίου, ενώ επίσης δήλωσε ότι δεν ήταν η κατάλληλη στιγμή για να επιλέξει το ***ΚΚΕ*** ως βάση του το αλβανικό έδαφος. Της συνάντησης αυτής είχε προηγηθεί η **6η Ολομέλεια** της ΚΕ του ΚΚΕ, στο **Μπουρέλι της Αλβανίας**, στις 9 Οκτωβρίου του 1949 παρουσία του Πετρώφ, υπεύθυνου βαλκανικών υποθέσεων

ση να ξαναπάρει τα όπλα, θα ακολουθούσε άλλον δρόμο, πιο επίπονο, βασανιστικό, μακρύ, γιατί είναι ολοφάνερο πως δεν θα μπορούσε να προχωρήσει σε μια νέα ένοπλη αντιπαράθεση χωρίς να έχει εξασφαλισμένα τα νώτα τη στιγμή που ο μοναρχοφασισμός διέθετε την αμέριστη και ολόπλευρη αμερικανοαγγλική βοήθεια».

Στην συνέχεια ο συγγραφέας περιγράφει συνοπτικά την συνέχιση της δράσης μικροομάδων, διάσπαρτων κυρίως στην Μακεδονία, οι οποίες εξοντώθηκαν ή παραδόθηκαν μέσα στο 1950 προκαλώντας, όμως, προηγουμένως απώλειες στον ΕΣ που έχασε 53 αξιωματικούς και 605 οπλίτες.

Ακολούθως, τον συγγραφέα απασχολεί η τύχη όσων ανταρτών απέμειναν από την 7η Μεραρχία, την οποία αρχικά αποτελούσε δύναμη 700 ανταρτών, η οποία όμως ξεκληρίστηκε σε μια από τις πλέον πολύνεκρες μάχες για τον ΔΣΕ, που διεξήχθη στους Μεταξάδες του Έβρου στις 18-20 Μαΐου 1949 και την οποία μάχη είχε αποφασίσει η διοίκηση της μονάδας, αποτελούμενη από τους Γκανάτσιο και Μαλτέζο, για λόγους (βίαιης) στρατολόγησης και επιμελητείας.

«***Μπροστά σ' αυτήν την καταστροφή η πολιτική και στρατιωτική ηγεσία της Μεραρχίας, για να αποσείσει τις ευθύνες της, προσπάθησε να ανακαλύψει προδοσία και να εντοπίσει τους προδότες. Δεκάδες στελέχη και απλοί μαχητές βασανίσθηκαν τόσο σε ελληνικό έδαφος όσο και σε βουλγαρικές φυλακές όπου μεταφέρθηκαν οι "ύποπτοι". Το τραγικό σε αυτήν την υπόθεση είναι πως διαδραματίστηκε τον Νοέμβριο και τον Δεκέμβριο του 1949, δηλαδή τρεις και τέσσερις μήνες μετά την λήξη του Εμφυλίου πολέμου. Στα άγρια βασανιστήρια που υπέστησαν γυναίκες και άνδρες της 7ης Μεραρχίας πρωτο-***

δες των αιχμαλώτων τις έτρωγαν οι δεσμοφύλακες. Η εργασία αφορούσε ξερίζωμα δένδρων, διάνοιξη καναλιών και δρόμων. Επειδή η διατροφή δεν μπορούσε να συντηρήσει τους αιχμαλώτους, οι Αλβανοί τους επέτρεψαν να τρώνε χελώνες που τις έψηναν. Όταν δεν υπήρχε φωτιά τις έτρωγαν ωμές. Οι αιχμάλωτοι αξιωματικοί έπρεπε να τονώνουν το φρόνημα των στρατιωτών και να κρατούν ζωντανό το όνειρο της επιστροφής. Αυτό επέδρασε θετικά στο ηθικό τους, σε "σημείο να μην λογαριάζουμε τις μαγκουριές και τις αγριοφωνάρες τους" (Κώστας Βαλκάνος, Από τα χέρια των "απελευθερωτών" στα νύχια της αλβανικής αστυνομίας), κάτι που δεν άρεσε στους επικεφαλής του στρατοπέδου. Έτσι την νύχτα της 6ης Ιανουαρίου 1950, όσοι πρωτοστάτησαν σε αυτήν την τόνωση ηθικού των αιχμαλώτων χτυπήθηκαν άσχημα με ρόπαλα και σύρμα. Στον βασανισμό πρωτοστάτησαν έλληνες κομμουνιστές, και τα βασανιστήρια κράτησαν τρεις μέρες. Τότε οι επικεφαλής του στρατοπέδου, που ήταν Έλληνες του ΔΣΕ, ζήτησαν από τους βασανισθέντες να υπογράψουν δήλωση φιλίας προς τον κομμουνισμό. Την άρνησή τους ακολούθησε και νέος ξυλοδαρμός, ενώ έγιναν και εικονικές εκτελέσεις. Τα βασανιστήρια κορυφώθηκαν όταν έθαψαν ζωντανούς τους αξιωματικούς για τρεις μέρες, αφήνοντας έξω μόνο το κεφάλι τους. Αυτή η κατάσταση κράτησε σχεδόν έξι μήνες».

Στο στρατόπεδο της Βαλίας οι Αλβανοί δολοφόνησαν έναν στρατιώτη, με καταγωγή από τα Γρεβενά, ενώ στο στρατόπεδο του Μιφόλε δολοφονήθηκε ένας αιχμάλωτος, με καταγωγή από την Κρήτη, ενώ δύο ακόμη αιχμάλωτοι στρατιώτες αυτοκτόνησαν μη μπορώντας να αντέξουν τις απάνθρωπες συνθήκες αιχμαλωσίας (καταναγκαστικά έργα) και τα βασανιστήρια.

Στις 20 Αυγούστου του 1956 το αλβανικό κράτος δίνει την συγκατάθεσή του για την απελευθέρωσή τους.

«***Στις 24 Αυγούστου 1956 έφθασαν στον Πειραιά. Τους υποδέχθηκε η υπουργός κοινωνικής Πρόνοιας Λίνα Τσαλδάρη και άλλοι επίσημοι. Ο Κωνσταντίνος Βαλκάνος μίλησε εκ μέρους των αιχμαλώτων και ο στρατιώτης Γιάννης Φράγκος, που είχε κομμένα και τα δύο πόδια, διάβασε ποίημα του συγκρατούμενου τους Θανάση Νάσιουτζικ, μετέπειτα λογοτέχνη. Έτσι τελείωσε η εφτάχρονη περιπέτεια αυτών των ανθρώπων, μια παράπλευρη συνέπεια του Εμφυλίου πολέμου, που παραμένει στο σκοτάδι***».

Συσπείρωση Αναρχικών

Περιπατητικά ανάλεκτα

Η παραλία της πόλης έμεινε άδεια από κόσμο. Οι περισσότεροι έλειπαν εκτός, φαίνεται. Ήταν καλή η μέρα κι είπαμε να βγούμε έξω να περπατήσουμε. Καθώς διασχίζαμε την παραλία σα να ξετυλίγαμε κι ένα μονοπάτι σκέψης στο μυαλό μας με αφορμή την ανακάλυψη των επτά πλανητών που έμοιαζαν με τη Γη. Κάπως έτσι, εξελίχθηκε η συζήτηση. Είμασταν κι οι τρεις· ο Εύφημος, ο Αρχύτας κι εγώ, η Διοτίμα.

Διοτίμα: Έμαθα ότι επτά μικροί εξωπλανήτες, οι οποίοι έχουν μεγάλες ομοιότητες με τη Γη, ανακαλύφθηκαν γύρω από ένα σχετικά κοντινό κι αχνό άστρο σε απόσταση περίπου 40 ετών φωτός, στον Αστερισμό του Υδροχόου. Το εν λόγω σύστημα διαθέτει τον μεγαλύτερο αριθμό πλανητών με μέγεθος παρόμοιο με της Γης που έχουν ποτέ βρεθεί, αλλά και τον μεγαλύτερο αριθμό πλανητών που θα μπορούσαν να φιλοξενούν υγρό νερό και άρα ζωή. Τουλάχιστον τρεις από αυτούς τους εξωπλανήτες ενδέχεται να διαθέτουν ωκεανούς νερού στην επιφάνειά τους, συνεπώς θεωρούνται ιδανικοί «στόχοι» για την αναζήτηση εξωγήινης ζωής στο μέλλον. Ήδη το διαστημικό τηλεσκόπιο Hubble ερευνά τις ατμόσφαιρες γύρω από αυτούς τους πλανήτες.

του τυπικού χρόνου ζωής ενός ανθρώπου. Τεχνολογικά μπορεί ένας πύραυλος να επιταχύνει σε τέτοια ταχύτητα με τη διαφορά ότι το διαστημόπλοιο θα έπρεπε να κουβαλά εκατομμύρια τόνους καύσιμο για να το καίει κατά την επιτάχυνση, πράγμα φυσικά αδύνατον (με τα σημερινά καύσιμα). Θα χρειαζόταν να επιταχύνεται για μήνες ώστε να φτάσει αυτήν την ταχύτητα. Επί πλέον ακόμη κι αν αυτό ήταν εφικτό, υπάρχει κι άλλο ζήτημα: Σ' αυτές τις ταχύτητες το να συγκρουστεί το διαστημόπλοιο ακόμη και με ένα μόριο διαστημικής σκόνης (με ένα πρωτόνιο έστω) που θα βρεθεί στο διάβα του ισοδυναμεί με ενέργειες κρούσης σαν αυτές που παράγονται στο CERN. Στο CERN λοιπόν οι εγκαταστάσεις έχουν θωράκιση πάχους 3 - 4 μέτρων ώστε να προστατεύεται το προσωπικό από την ενέργεια που παράγεται από τις κρούσεις πρωτονίων, οπότε αντιλαμβάνεστε τί θωράκιση θα έπρεπε να έχει το διαστημόπλοιο, πράγμα επίσης αδύνατον με τα σημερινά υλικά.

Τώρα αν αφήσουμε κατά μέρος τις τεχνολογικές δυσκολίες και υποθέσουμε ότι επιταχύνουμε σχεδόν στην ταχύτητα του φωτός (δεν μπορούμε να τη φτάσουμε ποτέ 100%), θα φτάναμε εκεί σε σχεδόν 40 γήινα χρόνια και θα

ο Κροπότκιν. Θα κατασκευαζόταν μια «πλωτή» δηλαδή πολιτεία, αυτάρκης σε τροφή, με κήπους, με συσσωρευτές ηλιακής (ή και κοσμικής ίσως) ενέργειας, που θα εξασφάλιζαν το αεικίνητο του σκάφους. Μιας πολιτείας που θα ταξίδευε ενδεχομένως κι αιώνες μέχρι να φθάσει στον προορισμό της. Εν ολίγοις, το χρονικό μήκος του ανθρώπινου βίου ουδόλως θα αποτελούσε το αυστηρό όριο για το εφικτό ή το ανέφικτό του εγχειρήματος. Αυτοί που θα επέλεγαν και θα επιλέγονταν να συμμετάσχουν, θα γνώριζαν εκ των προτέρων πως θα περάσουν το υπόλοιπο του βίου τους στη διαστημική πολιτεία. Θα αποφάσιζαν την συμμετοχή τους για το βίωμα του ταξιδιού, όχι για τον προορισμό. Εκεί θα έφταναν, αν όλα έβαιναν καλώς, τα πολύ μακρινά τους εγγόνια.

Παρόμοια επιθυμία, με μικρές μάλιστα παραλλαγές, εξέφρασε προσφάτως κι ο Δανέζης. Γνωρίζετε φαντάζομαι, ο αστροφυσικός. Αυτό με έβαλε σε σκέψεις. Μιας κι ο Δανέζης δεν είναι κάποια ιδιόρρυθμη λογοτεχνική ευφυΐα, αλλά ένας σοβαρός και ικανός επιστήμονας, που πόρρω απέχει από τους γνωστούς οσφυοκάμπτες ακαδημαϊκούς, παρά τις ουκ ολίγες διαφωνίες που έχω με τις απόψεις του για τα κοινά. Πιστεύεις πως αν δεν αναλωνόταν το συντριπτικά μεγαλύτερο κομμάτι της λεγόμενης τεχνολογικής προόδου στο να κατασκευάζονται βιομηχανικά σκουπίδια, να θησαυρίζουν οι πολυεθνικές και να σπαταλούν τον «ελεύθερο» χρόνο τους οι υπήκοοι, θα μπορούσε, ακόμη και στις μέρες μας, να συμβεί κάτι τέτοιο; Το λέω με αφορμή την πρόσφατη ανακάλυψη των πλανητών αυτών.

Α: Μάλιστα. Είσαι σίγουρος, ωστόσο, ότι η ελίτ δεν θα θελήσει να ενώσει την ανθρωπότητα για τον ίδιο σκοπό; Θα ήταν ένα καλό πρόσχημα ένωσης.

Πάντως και με τη σημερινή κατάσταση δεν δαπανούν και λίγα ποσά ή λίγο κόπο για τέτοια εγχειρήματα. Δεν είναι λίγοι οι επιστήμονες που εργάζονται γι' αυτά. Οπότε δεν είμαι σίγουρος εάν η περαιτέρω ένωση θα πρόσθετε κάτι περισσότερο. Είναι ζήτημα ανακάλυψης νέας φυσικής και στον τομέα αυτόν ένας άνθρωπος σε μια στιγμή έμπνευσης -ή τύχης- μπορεί να πετύχει και περισσότερα απ' ότι όλη η ανθρωπότητα.

Νομίζω πως το σημαντικότερο πρόβλημα που έχουν να λύσουν είναι η τεχνολογία των κινητήρων και του καυσίμου. Ίσως έχουν κάτι στα σκαριά, κάτι άκουσα πως ο Χώ-

Η παραλία της πόλης έμεινε άδεια από κόσμο. Οι περισσότεροι έλειπαν εκτός, φαίνεται. Ήταν καλή η μέρα κι είπαμε να βγούμε έξω να περπατήσουμε. Καθώς διασχίζαμε την παραλία σα να ξετυλίγαμε κι ένα μονοπάτι σκέψης στο μυαλό μας με αφορμή την ανακάλυψη των επτά πλανητών που έμοιαζαν με τη Γη. Κάπως έτσι, εξελίχθηκε η συζήτηση. Είμασταν κι οι τρεις· ο Εύφημος, ο Αρχύτας κι εγώ, η Διοτίμα.

Διοτίμα: Έμαθα ότι επτά μικροί εξωπλανήτες, οι οποίοι έχουν μεγάλες ομοιότητες με τη Γη, ανακαλύφθηκαν γύρω από ένα σχετικά κοντινό κι αχνό άστρο σε απόσταση περίπου 40 ετών φωτός, στον Αστερισμό του Υδροχόου. Το εν λόγω σύστημα διαθέτει τον μεγαλύτερο αριθμό πλανητών με μέγεθος παρόμοιο με της Γης που έχουν ποτέ βρεθεί, αλλά και τον μεγαλύτερο αριθμό πλανητών που θα μπορούσαν να φιλοξενούν υγρό νερό και άρα ζωή. Τουλάχιστον τρεις από αυτούς τους εξωπλανήτες ενδέχεται να διαθέτουν ωκεανούς νερού στην επιφάνειά τους, συνεπώς θεωρούνται ιδανικοί «στόχοι» για την αναζήτηση εξωγήινης ζωής στο μέλλον. Ήδη το διαστημικό τηλεσκόπιο Hubble ερευνά τις ατμόσφαιρες γύρω από αυτούς τους πλανήτες.

Εύφημος: Το διάβασα εχθές το βράδυ. Με πρόλαβες, σκόπευα να σας το πω. Αλήθεια, με βάση την τεχνολογία αιχμής τού σήμερα, πόσα χρόνια χρειάζονται για να καλύψουμε αυτά τα έτη φωτός;

Αρχύτας: Απ' ότι είδα ο γρηγορότερος πύραυλος μέχρι σήμερα (απ' αυτούς που στέλνει η NASA) ανέπτυξε ταχύτητες γύρω στα 16 χιλιόμετρα ανά δευτερόλεπτο (περίπου 58.000 χιλιόμετρα την ώρα). Η ελάχιστη ταχύτητα διαφυγής από τη Γήινη βαρύτητα είναι περίπου 11 χιλιόμετρα ανά δευτερόλεπτο, οπότε οι πύραυλοι πρέπει να έχουν τουλάχιστον αυτήν. Όμως οι δορυφόροι στο διάστημα, καθώς έλκονται από τη βαρύτητα των πλανητών, αναπτύσσουν και μεγαλύτερες ταχύτητες. Έχει καταγραφεί ταχύτητα 73 χιλιόμετρα το δευτερόλεπτο από το δορυφόρο Juno καθώς ήταν σε τροχιά γύρω από το Δία.

Τώρα αν συγκρίνεις τα 16 ή 73 χιλιόμετρα/sec με τα 300.000 χιλιόμετρα/sec της ταχύτητας του φωτός, πρόκειται μάλλον για βραδυπορούσες χελώνες.

1 έτος φωτός = 300.000 km/sec x 365 μέρες x 86.400 sec/

του τυπικού χρόνου ζωής ενός ανθρώπου. Τεχνολογικά μπορεί ένας πύραυλος να επιταχύνει σε τέτοια ταχύτητα με τη διαφορά ότι το διαστημόπλοιο θα έπρεπε να κουβαλά εκατομμύρια τόνους καύσιμο για να το καίει κατά την επιτάχυνση, πράγμα φυσικά αδύνατον (με τα σημερινά καύσιμα). Θα χρειαζόταν να επιταχύνεται για μήνες ώστε να φτάσει αυτήν την ταχύτητα. Επί πλέον ακόμη κι αν αυτό ήταν εφικτό, υπάρχει κι άλλο ζήτημα: Σ' αυτές τις ταχύτητες το να συγκρουστεί το διαστημόπλοιο ακόμη και με ένα μόριο διαστημικής σκόνης (με ένα πρωτόνιο έστω) που θα βρεθεί στο διάβα του ισοδυναμεί με ενέργειες κρούσης σαν αυτές που παράγονται στο CERN. Στο CERN λοιπόν οι εγκαταστάσεις έχουν θωράκιση πάχους 3 - 4 μέτρων ώστε να προστατεύεται το προσωπικό από την ενέργεια που παράγεται από τις κρούσεις πρωτονίων, οπότε αντιλαμβάνεστε τί θωράκιση θα έπρεπε να έχει το διαστημόπλοιο, πράγμα επίσης αδύνατον με τα σημερινά υλικά.

Τώρα αν αφήσουμε κατά μέρος τις τεχνολογικές δυσκολίες και υποθέσουμε ότι επιταχύνουμε σχεδόν στην ταχύτητα του φωτός (δεν μπορούμε να τη φτάσουμε ποτέ 100%), θα φτάναμε εκεί σε σχεδόν 40 γήινα χρόνια και θα θέλαμε άλλα 40 για να επιστρέψουμε. Δηλαδή ο χρόνος που θα μετρούσε ο αστροναύτης μέσα στο κινούμενο διαστημόπλοιο θα ήταν 80 γήινα χρόνια. Επιστρέφοντας, θα διαπίστωνε πως ο χρόνος που έχει περάσει στη Γη είναι αρκετά περισσότερα χρόνια από τα 80, οπότε ο αστροναύτης θα είναι σαν να έχει ταξιδέψει στο μέλλον της Γης (οι συνάδελφοί του σίγουρα θα έχουν πεθάνει προ πολλού).

Ε: Πάρα πολύ ενδιαφέροντα όσα λες. Απάντησες πλήρως στο ερώτημα μου. Θα ήθελα, ωστόσο, να διευκρινίσω το γιατί έθεσα το προηγούμενο ερώτημα. Ο Μπάροουζ, λοιπόν, πίστευε πως όλος αυτός ο χρόνος που μας εξασφάλισε η επινόηση της μηχανής, η επινόηση του αυτόματου και η βαθμηδόν ή με καλπασμούς πρόοδός τους, θα μπορούσε, αν θέλαμε να ενώσουμε την ανθρωπότητα, όχι κάτω από το σκήπτρο των συμφερόντων μιας ελίτ, αλλά για έναν, ας πούμε, ευγενή σκοπό, θα μπορούσε να επενδυθεί σε ένα διαστημικό πρόγραμμα, που θα ένωνε την ανθρωπότητα και θα έβαζε τέλος στα κράτη και στους

συμμετοχή τους για το βίωμα του ταξιδιού, όχι για τον προορισμό. Εκεί θα έφταναν, αν όλα έβαιναν καλώς, τα πολύ μακρινά τους εγγόνια.

Παρόμοια επιθυμία, με μικρές μάλιστα παραλλαγές, εξέφρασε προσφάτως κι ο Δανέζης. Γνωρίζετε φαντάζομαι, ο αστροφυσικός. Αυτό με έβαλε σε σκέψεις. Μιας κι ο Δανέζης δεν είναι κάποια ιδιόρρυθμη λογοτεχνική ευφυΐα, αλλά ένας σοβαρός και ικανός επιστήμονας, που πόρρω απέχει από τους γνωστούς οσφυοκάμπτες ακαδημαϊκούς, παρά τις ουκ ολίγες διαφωνίες που έχω με τις απόψεις του για τα κοινά. Πιστεύεις πως αν δεν αναλωνόταν το συντριπτικά μεγαλύτερο κομμάτι της λεγόμενης τεχνολογικής προόδου στο να κατασκευάζονται βιομηχανικά σκουπίδια, να θησαυρίζουν οι πολυεθνικές και να σπαταλούν τον «ελεύθερο» χρόνο τους οι υπήκοοι, θα μπορούσε, ακόμη και στις μέρες μας, να συμβεί κάτι τέτοιο; Το λέω με αφορμή την πρόσφατη ανακάλυψη των πλανητών αυτών.

Α: Μάλιστα. Είσαι σίγουρος, ωστόσο, ότι η ελίτ δεν θα θελήσει να ενώσει την ανθρωπότητα για τον ίδιο σκοπό; Θα ήταν ένα καλό πρόσχημα ένωσης.

Πάντως και με τη σημερινή κατάσταση δεν δαπανούν και λίγα ποσά ή λίγο κόπο για τέτοια εγχειρήματα. Δεν είναι λίγοι οι επιστήμονες που εργάζονται γι' αυτά. Οπότε δεν είμαι σίγουρος εάν η περαιτέρω ένωση θα πρόσθετε κάτι περισσότερο. Είναι ζήτημα ανακάλυψης νέας φυσικής και στον τομέα αυτόν ένας άνθρωπος σε μια στιγμή έμπνευσης -ή τύχης- μπορεί να πετύχει και περισσότερα απ' ότι όλη η ανθρωπότητα.

Νομίζω πως το σημαντικότερο πρόβλημα που έχουν να λύσουν είναι η τεχνολογία των κινητήρων και του καυσίμου. Ίσως έχουν κάτι στα σκαριά, κάτι άκουσα πως ο Χώκινγκ προωθούσε ένα σχέδιο κινητήρα πρόωσης με φωτόνια αλλά δεν γνωρίζω περισσότερα. Αλλά ακόμα κι αυτό θα ήταν για ένα μικρού μεγέθους σκάφος και σίγουρα όχι επανδρωμένο.

Αν μπορούσαμε να ενωθούμε, μάλλον θα προτιμούσαμε να παραμείνουμε στη Γη και να περνάμε φίνα... Ποιος τρέχει εκεί στο εχθρικό και αφιλόξενο διάστημα;

Ίσως ο Δανέζης, τον οποίον εκτιμώ, να έχει στο μυαλό του πως σε ένα τέτοιο πρόγραμμα θα συμμετείχαν οι καλύτεροι. Πάντα ο καθένας μας κρίνει με βάση τον εαυτό του («αφού μπορώ εγώ γιατί όχι και οι άλλοι;»). Δυστυχώς δεν είναι έτσι. Ίσως οι καλύτεροι άνθρωποι να έχουν απηυδήσει και να προτιμούν να την «κάνουν» για να φτιάξουν μια πολιτεία έξω από τη Γη. Εγκαταλείποντας τη Γη θα αφήσουν και την φύση τους πίσω;

Ε: Γιατί θεωρείς πως το ένα αποκλείει το άλλο; Πιστεύεις πως μπορούμε να επιστρέψουμε πίσω; Εγώ να δεις πόσο θα το ήθελα, αλλά δυστυχώς δεν γίνεται. Δεν θεωρώ ότι μπορούν οι ελίτ να ενώσουν την ανθρωπότητα με

των επτά πλανητών που έμοιαζαν με τη Γη. Κάπως έτσι, εξελίχθηκε η συζήτηση. Είμασταν κι οι τρεις· ο Εύφημος, ο Αρχύτας κι εγώ, η Διοτίμα.

Διοτίμα: Έμαθα ότι επτά μικροί εξωπλανήτες, οι οποίοι έχουν μεγάλες ομοιότητες με τη Γη, ανακαλύφθηκαν γύρω από ένα σχετικά κοντινό κι αχνό άστρο σε απόσταση περίπου 40 ετών φωτός, στον Αστερισμό του Υδροχόου. Το εν λόγω σύστημα διαθέτει τον μεγαλύτερο αριθμό πλανητών με μέγεθος παρόμοιο με της Γης που έχουν ποτέ βρεθεί, αλλά και τον μεγαλύτερο αριθμό πλανητών που θα μπορούσαν να φιλοξενούν υγρό νερό και άρα ζωή. Τουλάχιστον τρεις από αυτούς τους εξωπλανήτες ενδέχεται να διαθέτουν ωκεανούς νερού στην επιφάνειά τους, συνεπώς θεωρούνται ιδανικοί «στόχοι» για την αναζήτηση εξωγήινης ζωής στο μέλλον. Ήδη το διαστημικό τηλεσκόπιο Hubble ερευνά τις ατμόσφαιρες γύρω από αυτούς τους πλανήτες.

Εύφημος: Το διάβασα εχθές το βράδυ. Με πρόλαβες, σκόπευα να σας το πω. Αλήθεια, με βάση την τεχνολογία αιχμής τού σήμερα, πόσα χρόνια χρειάζονται για να καλύψουμε αυτά τα έτη φωτός;

Αρχύτας: Απ' ότι είδα ο γρηγορότερος πύραυλος μέχρι σήμερα (απ' αυτούς που στέλνει η NASA) ανέπτυξε ταχύτητες γύρω στα 16 χιλιόμετρα ανά δευτερόλεπτο (περίπου 58.000 χιλιόμετρα την ώρα). Η ελάχιστη ταχύτητα διαφυγής από τη Γήινη βαρύτητα είναι περίπου 11 χιλιόμετρα ανά δευτερόλεπτο, οπότε οι πύραυλοι πρέπει να έχουν τουλάχιστον αυτήν. Όμως οι δορυφόροι στο διάστημα, καθώς έλκονται από τη βαρύτητα των πλανητών, αναπτύσσουν και μεγαλύτερες ταχύτητες. Έχει καταγραφεί ταχύτητα 73 χιλιόμετρα το δευτερόλεπτο από το δορυφόρο Juno καθώς ήταν σε τροχιά γύρω από το Δία.

Τώρα αν συγκρίνεις τα 16 ή 73 χιλιόμετρα/sec με τα 300.000 χιλιόμετρα/sec της ταχύτητας του φωτός, πρόκειται μάλλον για βραδυπορούσες χελώνες.

1 έτος φωτός = 300.000 km/sec x 365 μέρες x 86.400 sec/ημέρα = 9.460.000.000.000 χιλιόμετρα.

Με ταχύτητα 73 χιλιόμετρα το δευτερόλεπτο = 262.800 χιλιόμετρα την ώρα = 262.800 x 365 x 24 χιλιόμετρα το έτος = 2.302.128.000 χιλιόμετρα ανά γήινο έτος, θα θέλαμε 9.460.000.000.000 / 2.302.128.000 = 4.110 γήινα χρόνια για να διανύσουμε ένα έτος φωτός, οπότε 4.110 Χ 40 = 165.000 γήινα έτη, για να φτάσουμε εκεί.

Τώρα, αν μπορούσαμε να επιταχύνουμε σε μια ταχύτητα κοντά σ' αυτήν του φωτός, τότε θα φτάναμε εκεί εντός ρινά καύσιμα). Θα χρειαζόταν να επιταχύνεται για μήνες ώστε να φτάσει αυτήν την ταχύτητα. Επί πλέον ακόμη κι αν αυτό ήταν εφικτό, υπάρχει κι άλλο ζήτημα: Σ' αυτές τις ταχύτητες το να συγκρουστεί το διαστημόπλοιο ακόμη και με ένα μόριο διαστημικής σκόνης (με ένα πρωτόνιο έστω) που θα βρεθεί στο διάβα του ισοδυναμεί με ενέργειες κρούσης σαν αυτές που παράγονται στο CERN. Στο CERN λοιπόν οι εγκαταστάσεις έχουν θωράκιση πάχους 3 - 4 μέτρων ώστε να προστατεύεται το προσωπικό από την ενέργεια που παράγεται από τις κρούσεις πρωτονίων, οπότε αντιλαμβάνεστε τί θωράκιση θα έπρεπε να έχει το διαστημόπλοιο, πράγμα επίσης αδύνατον με τα σημερινά υλικά.

Τώρα αν αφήσουμε κατά μέρος τις τεχνολογικές δυσκολίες και υποθέσουμε ότι επιταχύνουμε σχεδόν στην ταχύτητα του φωτός (δεν μπορούμε να τη φτάσουμε ποτέ 100%), θα φτάναμε εκεί σε σχεδόν 40 γήινα χρόνια και θα θέλαμε άλλα 40 για να επιστρέψουμε. Δηλαδή ο χρόνος που θα μετρούσε ο αστροναύτης μέσα στο κινούμενο διαστημόπλοιο θα ήταν 80 γήινα χρόνια. Επιστρέφοντας, θα διαπίστωνε πως ο χρόνος που έχει περάσει στη Γη είναι αρκετά περισσότερα χρόνια από τα 80, οπότε ο αστροναύτης θα είναι σαν να έχει ταξιδέψει στο μέλλον της Γης (οι συνάδελφοί του σίγουρα θα έχουν πεθάνει προ πολλού).

Ε: Πάρα πολύ ενδιαφέροντα όσα λες. Απάντησες πλήρως στο ερώτημα μου. Θα ήθελα, ωστόσο, να διευκρινίσω το γιατί έθεσα το προηγούμενο ερώτημα. Ο Μπάροουζ, λοιπόν, πίστευε πως όλος αυτός ο χρόνος που μας εξασφάλισε η επινόηση της μηχανής, η επινόηση του αυτόματου και η βαθμηδόν ή με καλπασμούς πρόοδός τους, θα μπορούσε, αν θέλαμε να ενώσουμε την ανθρωπότητα, όχι κάτω από το σκήπτρο των συμφερόντων μιας ελίτ, αλλά για έναν, ας πούμε, ευγενή σκοπό, θα μπορούσε να επενδυθεί σε ένα διαστημικό πρόγραμμα, που θα ένωνε την ανθρωπότητα και θα έβαζε τέλος στα κράτη και στους πολέμους, όχι όμως στην ατομικότητα και διαφορετικότητα του καθενός μας. Ο Μπάροουζ δεν ήταν καθόλου υπέρ της παγκοσμιοποίησης, εξ άλλου. Και σίγουρα δεν θα τον έλεγες φίλο της εξουσίας. Οραματιζόταν, λοιπόν, ένα διαστημικό πρόγραμμα, το οποίο θα είχε ως τελικό σκοπό την αποστολή ενός διαστημοπλοίου, μεγέθους πλωτής αποικίας, σε κάποιον σχετικώς κοντινό πλανήτη. Στο πρόγραμμα αυτό θα συμμετείχε οικειοθελώς ο καθένας «σύμφωνα με τις δυνατότητές του», όπως έλεγε κι ο μακαρίτης θα μπορούσε, ακόμη και στις μέρες μας, να συμβεί κάτι τέτοιο; Το λέω με αφορμή την πρόσφατη ανακάλυψη των πλανητών αυτών.

Α: Μάλιστα. Είσαι σίγουρος, ωστόσο, ότι η ελίτ δεν θα θελήσει να ενώσει την ανθρωπότητα για τον ίδιο σκοπό; Θα ήταν ένα καλό πρόσχημα ένωσης.

Πάντως και με τη σημερινή κατάσταση δεν δαπανούν και λίγα ποσά ή λίγο κόπο για τέτοια εγχειρήματα. Δεν είναι λίγοι οι επιστήμονες που εργάζονται γι' αυτά. Οπότε δεν είμαι σίγουρος εάν η περαιτέρω ένωση θα πρόσθετε κάτι περισσότερο. Είναι ζήτημα ανακάλυψης νέας φυσικής και στον τομέα αυτόν ένας άνθρωπος σε μια στιγμή έμπνευσης -ή τύχης- μπορεί να πετύχει και περισσότερα απ' ότι όλη η ανθρωπότητα.

Νομίζω πως το σημαντικότερο πρόβλημα που έχουν να λύσουν είναι η τεχνολογία των κινητήρων και του καυσίμου. Ίσως έχουν κάτι στα σκαριά, κάτι άκουσα πως ο Χώκινγκ προωθούσε ένα σχέδιο κινητήρα πρόωσης με φωτόνια αλλά δεν γνωρίζω περισσότερα. Αλλά ακόμα κι αυτό θα ήταν για ένα μικρού μεγέθους σκάφος και σίγουρα όχι επανδρωμένο.

Αν μπορούσαμε να ενωθούμε, μάλλον θα προτιμούσαμε να παραμείνουμε στη Γη και να περνάμε φίνα... Ποιος τρέχει εκεί στο εχθρικό και αφιλόξενο διάστημα;

Ίσως ο Δανέζης, τον οποίον εκτιμώ, να έχει στο μυαλό του πως σε ένα τέτοιο πρόγραμμα θα συμμετείχαν οι καλύτεροι. Πάντα ο καθένας μας κρίνει με βάση τον εαυτό του («αφού μπορώ εγώ γιατί όχι και οι άλλοι;»). Δυστυχώς δεν είναι έτσι. Ίσως οι καλύτεροι άνθρωποι να έχουν απηυδήσει και να προτιμούν να την «κάνουν» για να φτιάξουν μια πολιτεία έξω από τη Γη. Εγκαταλείποντας τη Γη θα αφήσουν και την φύση τους πίσω;

Ε: Γιατί θεωρείς πως το ένα αποκλείει το άλλο; Πιστεύεις πως μπορούμε να επιστρέψουμε πίσω; Εγώ να δεις πόσο θα το ήθελα, αλλά δυστυχώς δεν γίνεται. Δεν θεωρώ ότι μπορούν οι ελίτ να ενώσουν την ανθρωπότητα με πρόσχημα τα διαστημικά ταξίδια. Δεν θα ήταν τότε ελίτ. Υπάρχει μια ιστορικότητα σε κάθε κοινωνικό φαινόμενο. Ψέματα; Και η ιστορικότητα των ελίτ μόνον σημεία ή περιόδους απόλυτης «ένωσης» δεν δείχνει. Η παγκοσμιοποίηση, όπως συμβαίνει, είναι αποτέλεσμα της επικράτησης μιας ομάδας της ελίτ, της Νέας Τάξης εν προκειμένω. Με συγχωρείτε, αλλά αυτό δεν λέγεται ένωση, λέγεται επικρατώ κι επιβάλω την κυριαρχία μου ποικιλοτρόπως στην ανθρωπότητα.

Ίσως, εν τέλει, να μην είναι το πρόβλημα η μηχανή, πολλώ δε μάλλον η γνώση για την κατασκευή της. Το πρόβλημα, ενδεχομένως, έγκειται στη σχέση του ανθρώπου με την ύλη, αλλά, κυρίως, στη σχέση του με το υπερβατικό. Είναι σίγουρα διαφορετικό να προσφέρεις χοές (μέλι, κρασί, γάλα) αντί για ανθρώπινες καρδιές στον θεό σου. Σκέψου λίγο, οι Αζτέκοι με την εξαιρετικά βίαιη κι απάνθρωπη θρησκεία τους να είχανε όχι τα σημερινά τεχνολογικά μέσα, άλλα αυτά έστω των ελληνιστικών χρόνων. Από σιδερένια όπλα, μέχρι πολιορκητικές μηχανές κι υπερπόντια πολεμική ναυσιπλοΐα. Να είσαι σίγουρος πως θα είχανε αφανίσει τα πάντα. Θα διέσχιζαν τους ωκεανούς και θα ισοπέδωναν ό,τι έβρισκαν. Θα μου πεις βέβαια, καλύτερος είναι ο χριστιανισμός; Λιγότερο βίαιος κι αντιανθρώπινος; Όχι, φυσικά· ούτε λόγος. Μπορεί, φαινομενικά, να ζητά κρασί κι άρτο, ως προσφορά στο τελετουργικό, από το ποίμνιον, αλλά ευκόλως δικαιολογεί κάθε σφαγή, όσο αιματηρή ή ευρεία σε μέγεθος κι αν είναι. Αρκεί να βρει ο εκ μέρους του απολογητής την εύσχημη, την πετυχημένη διαλεκτική, να πείσει, όσους δεν βλέπουν βεβαίως πέρα από τη μύτη τους. Ο Αλλάχ κι ο Γιαχβέ τα ίδια και χειρότερα.

Με τους θεούς των κτηνοτρόφων και των γεωργών δεν προχωράς στη βιομηχανική εποχή. Ήμασταν χαμένοι από χέρι ως ανθρωπότητα. Ο Νίτσε τα έγραψε τότε, αλλά ποιος έδωσε σημασία. Δεν θα μας έσωζαν τα «καινούρια» πολιτικά συστήματα, οι νέες, ρηξικέλευθες ιδεολογίες, τίποτα. Κι αυτά εκκοσμικευμένα κακέκτυπα των κτηνοτροφικών θρησκειών είναι. Χαρακτηριστικότερο παράδειγμα ο μαρξισμός, ο ιουδαιοχριστιανισμός της βιομηχανικής εποχής. Κι όμως, πίστεψε με, άνθρωποι έχουν το πρόβλημα, αυτό που έχουν ή, καλύτερα, που δεν έχουν στο κεφάλι τους.

Μοιάζουμε, λοιπόν, με ένα σύνολο κακομαθημένων παιδιών, που παίζουν με νάρκες και γεμάτα περίστροφα, ασυλλόγιστα. Τουτέστιν, ως δολοφονικό όπλο θα μπορούσε να λειτουργήσει, στα χέρια μιας ανώριμης συναισθηματικά και ηθικά ανθρωπότητας, το αλματώδες προχώρημα της τεχνολογίας, σε κάθε της επί μέρους. Τι περιμέναμε δηλαδή να γίνει; Και ναι, υπήρξαν περίοδοι όπου η ατομική ωριμότητα, ακόμη και μέσα στο κράτος, ήταν σαφώς μεγαλύτερη. Είναι γνωστό πως η γνώση για την κατασκευή υψηλής ποιότητας γραναζιών, δομικού στοιχείου της βιομηχανικής τεχνολογίας, υπήρχε ήδη από την λεγό-

Ίσως, βέβαια, η τεχνολογία να είναι μια φθηνή απομίμηση των απείρων ανθρωπίνων δυνατοτήτων, που χάθηκαν στην εποχή της απομάγευσης. Ίσως να είναι κι έτσι. Επιμένω, ωστόσο, είναι ζήτημα της όποιας σχέσης του ανθρώπου με τη μεταφυσική. Την εποχή που γνωρίζουμε για το πρωτόνιο και τα νετρίνα, την ίδια εποχή παραμένουν ψηλά οι θεοί της κτηνοτροφίας και της γεωργίας. Θεοί που δημιούργησε ο ανθρώπινος νους, από άγνοια εντελώς βασικών φαινομένων, όπως τα καιρικά φαινόμενα και η λειτουργία τους, η σπορά, η βλάστηση κ.α. Σκέψου λίγο, αν δώσουμε, επί παραδείγματι, έναν γωνιακό λειαντήρα και μιαν ηλεκτροκόλληση σε ένα νήπιο, είναι σίγουρο πως δε θα ξαναμετρήσει με τα δάχτυλα ως το δέκα. Αμφιβάλλεις; Στα χέρια ενός πολύπειρου τεχνίτη, αντιθέτως, το αποτέλεσμα θα είναι πλήρως διαφορετικό.

Α: Συμφωνώ πως όλα είναι πρόβλημα του ανθρώπου με τη μεταφυσική. Και σήμερα κατά βάση αυτό χρειάζεται. Μια καινούρια και διαφορετική σχέση του ανθρώπου με το θεό. Στις μεγάλες ιστορικές ασυνέχειες που βίωσε η ανθρωπότητα (πχ το πέρασμα από τον πολυθεϊσμό στο μονοθεισμό, το σημερινό πέρασμα από το μονοθεισμό στην αθεΐα), ασυνέχειες που άλλαξαν την ίδια την ψυχή των ανθρώπων, η βασική συνθήκη ήταν η αλλαγή της σχέσης με τη μεταφυσική. Και ένα κεντρικό ζήτημα της μεταφυσικής είναι το ζήτημα της συνείδησης. Το να είμαστε κακομαθημένα παιδιά απλώς είναι το παρεπόμενο της απουσίας συνείδησης.

Όλοι πιστεύουμε πως έχουμε συνείδηση, αυτό αποτελεί τη συνηθέστερη ψευδαίσθησή μας. Η ετυμολογία της λέξης (συν-ειδέναι, συν-οίδα) μας λέει ότι πρόκειται για την συνθήκη του «γνωρίζω καλά μαζί», γνωρίζω συνολικά και ταυτόχρονα τα τεκταινόμενα και τις επιδράσεις του χώρου τώρα, έως τις λεπτές αποχρώσεις τους, σε μια βιωματική συνθήκη. Αυτό είναι αδύνατο για την συντριπτικότατη πλειοψηφία από εμάς. Γι' αυτό η συνείδηση για τους ανθρώπους ανάγεται σε ζήτημα μεταφυσικής. Οπότε από εκεί και πέρα προχωράμε στα τυφλά, έχοντας τη στέρεη πεποίθηση ότι ξέρουμε πού πηγαίνουμε και γιατί, υποστηρίζοντας τις τάδε ή δείνα ιδεολογίες και πεποιθήσεις. Γιατί, λοιπόν, να μη φτάσουμε ως εδώ; Και τι θα αλλάξει ως προς αυτό εάν αλλάξουμε πλανήτη ή και γαλαξία;

Δ: Σας ακούω τόση ώρα με ενδιαφέρον και δεν ξέρω αν συμφωνώ ή διαφωνώ με κάποιον από τους δυο σας απόλυτα. Δεν πιστεύω πως ο άνθρωπος είναι από τη φύση του κακομαθημένος. Δηλαδή, η σχέση του ανθρώπου με τον κόσμο που τον περιβάλλει είναι μονίμως υπό δι-

πη θρησκεία τους να είχανε όχι τα σημερινά τεχνολογικά μέσα, άλλα αυτά έστω των ελληνιστικών χρόνων. Από σιδερένια όπλα, μέχρι πολιορκητικές μηχανές κι υπερπόντια πολεμική ναυσιπλοΐα. Να είσαι σίγουρος πως θα είχανε αφανίσει τα πάντα. Θα διέσχιζαν τους ωκεανούς και θα ισοπέδωναν ό,τι έβρισκαν. Θα μου πεις βέβαια, καλύτερος είναι ο χριστιανισμός; Λιγότερο βίαιος κι αντιανθρώπινος; Όχι, φυσικά· ούτε λόγος. Μπορεί, φαινομενικά, να ζητά κρασί κι άρτο, ως προσφορά στο τελετουργικό, από το ποίμνιον, αλλά ευκόλως δικαιολογεί κάθε σφαγή, όσο αιματηρή ή ευρεία σε μέγεθος κι αν είναι. Αρκεί να βρει ο εκ μέρους του απολογητής την εύσχημη, την πετυχημένη διαλεκτική, να πείσει, όσους δεν βλέπουν βεβαίως πέρα από τη μύτη τους. Ο Αλλάχ κι ο Γιαχβέ τα ίδια και χειρότερα.

Με τους θεούς των κτηνοτρόφων και των γεωργών δεν προχωράς στη βιομηχανική εποχή. Ήμασταν χαμένοι από χέρι ως ανθρωπότητα. Ο Νίτσε τα έγραψε τότε, αλλά ποιος έδωσε σημασία. Δεν θα μας έσωζαν τα «καινούρια» πολιτικά συστήματα, οι νέες, ρηξικέλευθες ιδεολογίες, τίποτα. Κι αυτά εκκοσμικευμένα κακέκτυπα των κτηνοτροφικών θρησκειών είναι. Χαρακτηριστικότερο παράδειγμα ο μαρξισμός, ο ιουδαιοχριστιανισμός της βιομηχανικής εποχής. Κι όμως, πίστεψε με, άνθρωποι έχουν το πρόβλημα, αυτό που έχουν ή, καλύτερα, που δεν έχουν στο κεφάλι τους.

Μοιάζουμε, λοιπόν, με ένα σύνολο κακομαθημένων παιδιών, που παίζουν με νάρκες και γεμάτα περίστροφα, ασυλλόγιστα. Τουτέστιν, ως δολοφονικό όπλο θα μπορούσε να λειτουργήσει, στα χέρια μιας ανώριμης συναισθηματικά και ηθικά ανθρωπότητας, το αλματώδες προχώρημα της τεχνολογίας, σε κάθε της επί μέρους. Τι περιμέναμε δηλαδή να γίνει; Και ναι, υπήρξαν περίοδοι όπου η ατομική ωριμότητα, ακόμη και μέσα στο κράτος, ήταν σαφώς μεγαλύτερη. Είναι γνωστό πως η γνώση για την κατασκευή υψηλής ποιότητας γραναζιών, δομικού στοιχείου της βιομηχανικής τεχνολογίας, υπήρχε ήδη από την λεγόμενη ελληνιστική εποχή. Αντίστοιχης ποιότητας γρανάζια ξαναείδαμε πριν διακόσια μόλις χρόνια. Κι όμως, πριν δύο κι επιπλέον χιλιετίες, οι άνθρωποι εκείνοι, ζώντας εν κράτος κι εν εξουσία βεβαίως, έφτιαξαν ένα όργανο για τον υπολογισμό των πλανητικών κινήσεων και των εκλείψεων της Σελήνης, το επιλεγόμενο και υπολογιστή των Αντικυθήρων. Δεν κατασκεύασαν, φερ' ειπείν, εργοστάσια για μαζική παραγωγή αγγείων. Τουλάχιστον αυτά τα αρχαιολογικά και ιστορικά δεδομένα έχουμε μέχρι στιγμής. Δεν ήμασταν έτοιμοι συναισθηματικά και ηθικά για αυτό που ήρθε. Και κάποιοι φρόντιζαν κι ακόμη φροντίζουν, να παραμένουμε πεισματικά ως ανθρωπότητα ένα σύνολο από ανώριμα, κακομαθημένα και σαφώς επικίνδυνα παιδάκια. Δεν αντιλαμβάνομαι γιατί ο σεβασμός στη φύση, η συναισθηματική βεβαιότητα ότι είμαστε τέκνα της γης, που δημιούργησε ο ανθρώπινος νους, από άγνοια εντελώς βασικών φαινομένων, όπως τα καιρικά φαινόμενα και η λειτουργία τους, η σπορά, η βλάστηση κ.α. Σκέψου λίγο, αν δώσουμε, επί παραδείγματι, έναν γωνιακό λειαντήρα και μιαν ηλεκτροκόλληση σε ένα νήπιο, είναι σίγουρο πως δε θα ξαναμετρήσει με τα δάχτυλα ως το δέκα. Αμφιβάλεις; Στα χέρια ενός πολύπειρου τεχνίτη, αντιθέτως, το αποτέλεσμα θα είναι πλήρως διαφορετικό.

Α: Συμφωνώ πως όλα είναι πρόβλημα του ανθρώπου με τη μεταφυσική. Και σήμερα κατά βάση αυτό χρειάζεται. την συνθήκη του «γνωρίζω καλά μαζί», γνωρίζω συνολικά και ταυτόχρονα τα τεκταινόμενα και τις επιδράσεις του χώρου τώρα, έως τις λεπτές αποχρώσεις τους, σε μια βιωματική συνθήκη. Αυτό είναι αδύνατο για την συντριπτικότατη πλειοψηφία από εμάς. Γι' αυτό η συνείδηση για τους ανθρώπους ανάγεται σε ζήτημα μεταφυσικής. Οπότε από εκεί και πέρα προχωράμε στα τυφλά, έχοντας τη στέρεη πεποίθηση ότι ξέρουμε πού πηγαίνουμε και γιατί, υποστηρίζοντας τις τάδε ή δείνα ιδεολογίες και πεποιθήσεις. Γιατί, λοιπόν, να μη φτάσουμε ως εδώ; Και τι θα αλλάξει

Μια καινούρια και διαφορετική σχέση του ανθρώπου με το θεό. Στις μεγάλες ιστορικές ασυνέχειες που βίωσε η ανθρωπότητα (πχ το πέρασμα από τον πολυθεϊσμό στο μονοθεισμό, το σημερινό πέρασμα από το μονοθεισμό στην αθεϊα), ασυνέχειες που άλλαξαν την ίδια την ψυχή των ανθρώπων, η βασική συνθήκη ήταν η αλλαγή της σχέσης με το υπερβατικό.Εάν αυτό είναι διαφορετικό, είναι κι οι άνθρωποι διαφορετικοί, άρα και ότι κάνουν είναι διαφορετικό. Το τι σχέση έχεις με το θεό είναι θέμα γνώσης και η γνώση προϋποθέτει τόσο την εξωτερική όσο και την εσωτερική εμπειρία σε πολλά και διαφορετικά επίπεδα.

Εγώ πιστεύω πως το να είμαστε κακομαθημένα παιδιά είναι στοιχείο της φύσης μας. Οι εξουσίες και οι θρησκείες απλώς κάνουν το υπαρκτό πρόβλημα χειρότερο έως τρις χειρότερο. Νομίζω ότι η Φύση βολεύεται με το να είμαστε έτσι, δεν είναι ζωτικής σημασίας γι' αυτήν το να είμαστε διαφορετικοί, ειδάλλως θα μας βοηθούσε περισσότερο πάνω σ' αυτό. Είναι ζωτικής σημασίας μόνο για εμάς το να είμαστε διαφορετικοί. Χρειάζεται πολύς πόνος για να πάψει κάποιος να είναι κακομαθημένο παιδί, μην υποτιμάμε το μέγεθος αυτού του αναγκαίου πόνου. Οπότε δεν είναι ως προς αυτό εάν αλλάξουμε πλανήτη ή και γαλαξία;

Δ: Σας ακούω τόση ώρα με ενδιαφέρον και δεν ξέρω αν συμφωνώ ή διαφωνώ με κάποιον από τους δυο σας απόλυτα. Δεν πιστεύω πως ο άνθρωπος είναι από τη φύση του κακομαθημένος. Δηλαδή, η σχέση του ανθρώπου με τον κόσμο που τον περιβάλλει είναι μονίμως υπό διαμόρφωση. Δεν τελειώνει και δεν ολοκληρώνεται ποτέ, όπως δεν έχει και μια αρχή, όπως τη φανταζόμαστε κατά τη γνώμη μου. Ψάχνουμε τον πρώτο άνθρωπο, την πρώτη λέξη που είπε, την πρώτη πράξη που έκανε κ.ο.κ. Και μέσα σε όλα ψάχνουμε και την αρχική του φύση. Εμένα μου θυμίζει όλο αυτό την περίπτωση του Χομπς που με το «Λεβιάθαν» μας υποδεικνύει ότι η φύση του ανθρώπου είναι αρχικά κακή και βλαβερή ή του Ρουσσώ ότι η φύση του ανθρώπου είναι εξ αρχής καλή. Δεν έχει νόημα ένας τέτοιος διαχωρισμός.

Αυτό που εννοώ είναι, εν ολίγοις, ότι δεν υπάρχει κάτι πέρα από εμάς και έξω από εμάς, με μια έννοια. Είμαστε μέσα στη φύση και όχι πάνω στη φύση. Ούτε η φύση είναι πάνω από εμάς, είναι μέσα σε εμάς. Οπότε, ό,τι κι αν κάνουμε είναι σε μια σχέση με εμάς. Και τα τεχνολογικά μας

τικά συστήματα, οι νέες, ρηξικέλευθες ιδεολογίες, τίποτα. Κι αυτά εκκοσμικευμένα κακέκτυπα των κτηνοτροφικών θρησκειών είναι. Χαρακτηριστικότερο παράδειγμα ο μαρξισμός, ο ιουδαιοχριστιανισμός της βιομηχανικής εποχής. Κι όμως, πίστεψε με, άνθρωποι έχουν το πρόβλημα, αυτό που έχουν ή, καλύτερα, που δεν έχουν στο κεφάλι τους.

Μοιάζουμε, λοιπόν, με ένα σύνολο κακομαθημένων παιδιών, που παίζουν με νάρκες και γεμάτα περίστροφα, ασυλλόγιστα. Τουτέστιν, ως δολοφονικό όπλο θα μπορούσε να λειτουργήσει, στα χέρια μιας ανώριμης συναισθηματικά και ηθικά ανθρωπότητας, το αλματώδες προχώρημα της τεχνολογίας, σε κάθε της επί μέρους. Τι περιμέναμε δηλαδή να γίνει; Και ναι, υπήρξαν περίοδοι όπου η ατομική ωριμότητα, ακόμη και μέσα στο κράτος, ήταν σαφώς μεγαλύτερη. Είναι γνωστό πως η γνώση για την κατασκευή υψηλής ποιότητας γραναζιών, δομικού στοιχείου της βιομηχανικής τεχνολογίας, υπήρχε ήδη από την λεγόμενη ελληνιστική εποχή. Αντίστοιχης ποιότητας γρανάζια ξαναείδαμε πριν διακόσια μόλις χρόνια. Κι όμως, πριν δύο κι επιπλέον χιλιετίες, οι άνθρωποι εκείνοι, ζώντας εν κράτος κι εν εξουσία βεβαίως, έφτιαξαν ένα όργανο για τον υπολογισμό των πλανητικών κινήσεων και των εκλείψεων της Σελήνης, το επιλεγόμενο και υπολογιστή των Αντικυθήρων. Δεν κατασκεύασαν, φερ' ειπείν, εργοστάσια για μαζική παραγωγή αγγείων. Τουλάχιστον αυτά τα αρχαιολογικά και ιστορικά δεδομένα έχουμε μέχρι στιγμής. Δεν ήμασταν έτοιμοι συναισθηματικά και ηθικά για αυτό που ήρθε. Και κάποιοι φρόντιζαν κι ακόμη φροντίζουν, να παραμένουμε πεισματικά ως ανθρωπότητα ένα σύνολο από ανώριμα, κακομαθημένα και σαφώς επικίνδυνα παιδάκια. Δεν αντιλαμβάνομαι γιατί ο σεβασμός στη φύση, η συναισθηματική βεβαιότητα ότι είμαστε τέκνα της γης, αποκλείει τα διαστημικά ταξίδια. Αν το αυτοκίνητο ήταν μια κατασκευή που δεν ρύπαινε καθόλου και παρέμενε λειτουργικό για το λιγότερο δυο-τρείς αιώνες, θα λέγαμε όσα λέγαμε για τα αυτοκίνητα; Και δεν είναι, εν τέλει, τα αυτοκίνητα, τα πλυντήρια και τα μίξερ το ζήτημα. Αν, παρ' όλες της προσπάθειες μιας αγαθοπροαίρετης επιστήμης και τεχνολογίας, τα άνωθι τεχνολογικά κατασκευάσματα έβλαπταν την φύση, αλλοίωναν την αλληλεπίδρασή μας μαζί της, ας μην τα βλέπαμε ποτέ στα μάτια μας. Ναι, είμαι σύμφωνος, είμαστε τέκνα της Γαίας, αλλά είμαστε εξ ίσου φτιαγμένοι κι από το υλικό των αστεριών, κυριολεκτικά και μεταφορικά. Η γη είναι η μήτρα που μας γέννησε, αλλά είμαστε κι αστροσπορά.

Μια καινούρια και διαφορετική σχέση του ανθρώπου με το θεό. Στις μεγάλες ιστορικές ασυνέχειες που βίωσε η ανθρωπότητα (πχ το πέρασμα από τον πολυθεϊσμό στο μονοθεισμό, το σημερινό πέρασμα από το μονοθεισμό στην αθεϊα), ασυνέχειες που άλλαξαν την ίδια την ψυχή των ανθρώπων, η βασική συνθήκη ήταν η αλλαγή της σχέσης με το υπερβατικό.Εάν αυτό είναι διαφορετικό, είναι κι οι άνθρωποι διαφορετικοί, άρα και ότι κάνουν είναι διαφορετικό. Το τι σχέση έχεις με το θεό είναι θέμα γνώσης και η γνώση προϋποθέτει τόσο την εξωτερική όσο και την εσωτερική εμπειρία σε πολλά και διαφορετικά επίπεδα.

Εγώ πιστεύω πως το να είμαστε κακομαθημένα παιδιά είναι στοιχείο της φύσης μας. Οι εξουσίες και οι θρησκείες απλώς κάνουν το υπαρκτό πρόβλημα χειρότερο έως τρις χειρότερο. Νομίζω ότι η Φύση βολεύεται με το να είμαστε έτσι, δεν είναι ζωτικής σημασίας γι' αυτήν το να είμαστε διαφορετικοί, ειδάλλως θα μας βοηθούσε περισσότερο πάνω σ' αυτό. Είναι ζωτικής σημασίας μόνο για εμάς το να είμαστε διαφορετικοί. Χρειάζεται πολύς πόνος για να πάψει κάποιος να είναι κακομαθημένο παιδί, μην υποτιμάμε το μέγεθος αυτού του αναγκαίου πόνου. Οπότε δεν είναι παράξενο το ότι οι πολλοί παραμένουν κακομαθημένα παιδιά. Σχεδόν δεν μπορείς καν να μας κατηγορήσεις αν το σκεφτείς έτσι. Αν ήταν εύκολο θα το έκαναν όλοι και θα ζούσαμε ήδη σε άλλο κόσμο.

Κάποιοι αναγνωρίζοντας το παραπάνω έμφυτο πρόβλημά μας, προσπάθησαν να ρίξουν φως σ' αυτό με τον τρόπο τους. Κάποιοι άλλοι καλοπροαίρετοι προσπάθησαν να δημιουργήσουν ένα κοινωνικό – πολιτιστικό - ηθικό πλαίσιο, για να λειτουργούν οι άνθρωποι ώστε αυτή μας η αδυναμία να μην κάνει τον ουρανό να πέφτει στα κεφάλια μας. Και κάποιοι άλλοι βολεύονται μια χαρά μ' αυτήν την αδυναμία και την τροφοδοτούν για να εξουσιάζουν. Το θέμα είναι να μη βρίσκει ποτέ ο άνθρωπος τη σωστή ως προς αυτό εάν αλλάξουμε πλανήτη ή και γαλαξία;

Δ: Σας ακούω τόση ώρα με ενδιαφέρον και δεν ξέρω αν συμφωνώ ή διαφωνώ με κάποιον από τους δυο σας απόλυτα. Δεν πιστεύω πως ο άνθρωπος είναι από τη φύση του κακομαθημένος. Δηλαδή, η σχέση του ανθρώπου με τον κόσμο που τον περιβάλλει είναι μονίμως υπό διαμόρφωση. Δεν τελειώνει και δεν ολοκληρώνεται ποτέ, όπως δεν έχει και μια αρχή, όπως τη φανταζόμαστε κατά τη γνώμη μου. Ψάχνουμε τον πρώτο άνθρωπο, την πρώτη λέξη που είπε, την πρώτη πράξη που έκανε κ.ο.κ. Και μέσα σε όλα ψάχνουμε και την αρχική του φύση. Εμένα μου θυμίζει όλο αυτό την περίπτωση του Χομπς που με το «Λεβιάθαν» μας υποδεικνύει ότι η φύση του ανθρώπου είναι αρχικά κακή και βλαβερή ή του Ρουσσώ ότι η φύση του ανθρώπου είναι εξ αρχής καλή. Δεν έχει νόημα ένας τέτοιος διαχωρισμός.

Αυτό που εννοώ είναι, εν ολίγοις, ότι δεν υπάρχει κάτι πέρα από εμάς και έξω από εμάς, με μια έννοια. Είμαστε μέσα στη φύση και όχι πάνω στη φύση. Ούτε η φύση είναι πάνω από εμάς, είναι μέσα σε εμάς. Οπότε, ό,τι κι αν κάνουμε είναι σε μια σχέση με εμάς. Και τα τεχνολογικά μας δημιουργήματα και τα πολιτισμικά μας κατασκευάσματα.

Οι αρχαίοι λαοί σε μεγάλο βαθμό έβλεπαν ό,τι τους περιέβαλλε ως πρόσωπο, με το οποίο συνομιλούσαν, επειδή θεωρούσαν τα πάντα συνδεδεμένα μεταξύ τους. Κάθε τι τους μιλούσε. Οι μεταμορφώσεις και τα όνειρα τους έκαναν να αντιμετωπίζουν το σώμα τους όχι ως φυλακή, αλλά ως ένα σημείο εκκίνησης, από το οποίο μπορούσαν να επεκταθούν. Δεν είχαν το διαχωρισμό φυσικό-μη φυσικό-υπερφυσικό, λογικό-παράλογο, ούτε κάθε πράγμα εντασσόταν σε κατηγορίες με συγκεκριμένες, αμετάβλητες και παγιωμένες ιδιότητες. Κάθε τι είχε δική του ενέργεια και συνδεόταν με την ενέργεια των υπολοίπων. Κάθε

συνέχεια στη σελ. 16

συνέχεια από τη σελ. 15

γνώση προερχόταν όχι με την παρατήρηση μιας εμπειρίας, αλλά με την συμμετοχή στον κόσμο.

Α: Νομίζω ότι μια τέτοια συζήτηση είναι κάπως... εκτός θέματος. Ίσως το να καταφεύγουμε στο παρελθόν διαρκώς χάνουμε το σήμερα. Είμαστε, πλέον, κάτι διαφορετικό.

Δ: Είμαστε κάτι διαφορετικό ή με έναν τρόπο το ίδιο αναζητάμε με άλλα μέσα; Ο άνθρωπος είχε μια διευρυμένη αντίληψη πριν την κατηγοριοποίηση. Ήταν ένα σύμπαν. Όλα *ήταν*, δεν *γίνονταν*. Αυτό που η σύγχρονη φυσική επιχειρεί να αγγίξει μέσα από άλλο δρόμο και άλλη γλώσσα συνέβαινε ούτως ή άλλως. Είναι σαν ο σύγχρονος άνθρωπος να είναι αποσυνδεδεμένος από αυτό που *είναι*.

Ε: Συμφωνώ με όλα αυτά, αλλά αναρωτιέμαι κατά πόσο κοντά είναι στο να γίνουν απελευθερωτικά. Κατά πόσο, δηλαδή, μπορούν να απελευθερώσουν.

Δ: Μα αν κάτι μπορεί να σε απελευθερώσει, αυτό δεν είναι μια καλύτερη τεχνολογία ή περισσότερος χρόνος. Φαίνεται πως κι αυτός ο περισσότερος χρόνος εξανεμίζεται. Εκείνο που σε απελευθερώνει είναι το να βλέπεις τον εαυτό σου σε σύνδεση με τον κόσμο. Αλλάζει αυτομάτως η σχέση σου με τα πάντα. Μπορείς να δεις κάθε τι που κάνεις με άλλη ματιά. Άρα και να πράττεις αλλιώς.

Αν για παράδειγμα, μια συγκεκριμένη πέτρα ή ένα συγκεκριμένο δέντρο σου ασκεί μια δύναμη, είναι για σένα ένα πρόσωπο, έχει ζωή. Είναι ένα ον. Αυτό το ον βρίσκεται σε σχέση με σένα. Αυτή η σχέση δεν τίθεται καν το ζήτημα αν είναι ισότιμη ή όχι. Είναι εκτός συζήτησης, εκτός θέματος ένα τέτοιο ερώτημα. Δεν υπάρχει σχέση υποταγής στον κόσμο. Όσο υπάρχει ένα δέντρο, άλλο τόσο υπάρχεις και συ. Οπότε, αλλάζει έτσι και το τι θεωρείς ύλη. Ο άνθρωπος έχει μετατρέψει τον κόσμο σε εργαστήριο για τα πειράματά του.

Βλέπουμε το περιβάλλον και πιστεύουμε ότι είμαστε οι διαχειριστές του, ενώ είμαστε *μέσα* σε αυτό. Δηλαδή, δεν βλέπουμε ο,τιδήποτε ως αλληλένδετο με κάτι άλλο. Λέμε για παράδειγμα, αυτό το τραπέζι έχει τέσσερα πόδια, είναι ξύλινο και καφέ. Και ξεκινάμε να κάνουμε κατηγορίες τραπεζιών: υπάρχουν κι αυτά που έχουν δύο ή ένα ή δέκα πόδια, είναι μαύρα, κόκκινα ή άσπρα, είναι μεγαλύτερα και μικρότερα. Τα βλέπουμε όλα με όρους σύγκρισης και όχι σχέσης. Μας αρέσει να μετράμε και να λέμε, αυτός έχει περισσότερα, είναι εξυπνότερος, ψηλότερος, δυνατότερος, βαρύτερος. Αλλά αυτό σταματάει τη σχέση μόνο στο επίπεδο της μεγαλύτερης ή μικρότερης εξουσίας. Όταν γίνει σχέση, βλέπεις το τραπέζι σχετιζόμενο με τις καρέκλες, τον καναπέ, το δωμάτιο, αυτούς που κάθονται και βάζουν φαγητά ή βιβλία πάνω του κ.λπ.

Έχουμε μάθει να διαχειριζόμαστε έναν κόσμο, που τόσο κατακερματισμέ-

Οι συζητήσεις του 5ου κύκλου θα γίνουν στον χώρο της οδού Σαριπόλου 8
(δίπλα στο Αρχαιολογικό Μουσείο)

την **Πέμπτη 16 Μαρτίου 2017** στις 6.00μ.μ. *ΘΕΜΑ:*

Η Φεβρουαριανή επανάσταση του 1917 στη Ρωσία

την **Πέμπτη 6 Απριλίου 2017** στις 6.00μ.μ. *ΘΕΜΑ:*

Κίνημα και Κόμμα. Ιδεολογία, Πειθαρχία, Προπαγάνδα

την **Πέμπτη 4 Μαΐου 2017** στις 6.00μ.μ. *ΘΕΜΑ:*

ΔΣΕ: Συγκρότηση και συντριβή της κομμουνιστικής εξουσίας

ΠΡΟΒΟΛΕΣ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΒΙΝΤΕΟ

ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΑΡΧΕΙΟΘΗΚΗ

Δ: Είμαστε κάτι διαφορετικό ή με έναν τρόπο το ίδιο αναζητάμε με άλλα μέσα; Ο άνθρωπος είχε μια διευρυμένη αντίληψη πριν την κατηγοριοποίησει. Ήταν ένα σύμπαν. Όλα *ήταν*, δεν *γίνονταν*. Αυτό που η σύγχρονη φυσική επιχειρεί να αγγίξει μέσα από άλλο δρόμο και άλλη γλώσσα συνέβαινε ούτως ή άλλως. Είναι σαν ο σύγχρονος άνθρωπος να είναι αποσυνδεδεμένος από αυτό που *είναι*.

Ε: Συμφωνώ με όλα αυτά, αλλά αναρωτιέμαι κατά πόσο κοντά είναι στο να γίνουν απελευθερωτικά. Κατά πόσο, δηλαδή, μπορούν να απελευθερώσουν.

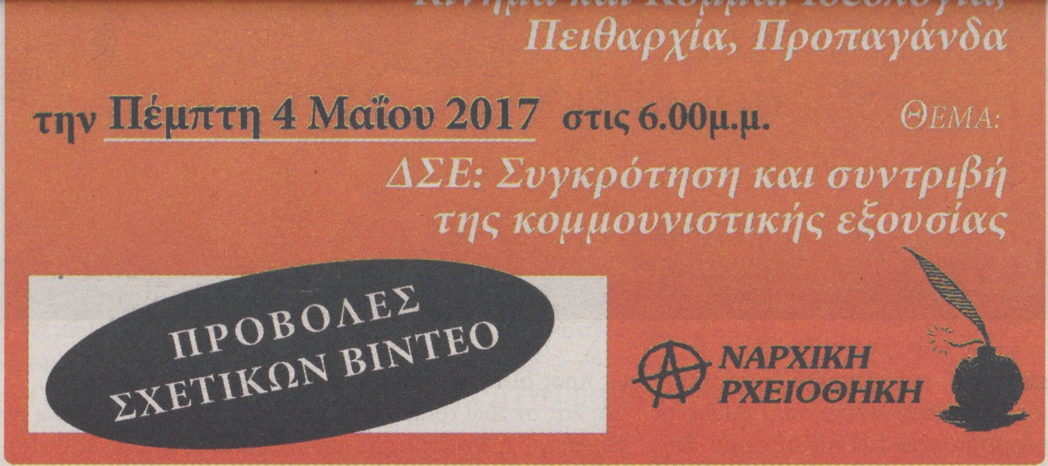
Δ: Μα αν κάτι μπορεί να σε απελευθερώσει, αυτό δεν είναι μια καλύτερη τεχνολογία ή περισσότερος χρόνος. Φαίνεται πως κι αυτός ο περισσότερος χρόνος εξανεμίζεται. Εκείνο που σε απελευθερώνει είναι το να βλέπεις τον εαυτό σου σε σύνδεση με τον κόσμο. Αλλάζει αυτομάτως η σχέση σου με τα πάντα. Μπορείς να δεις κάθε τι που κάνεις με άλλη ματιά. Άρα και να πράττεις αλλιώς.

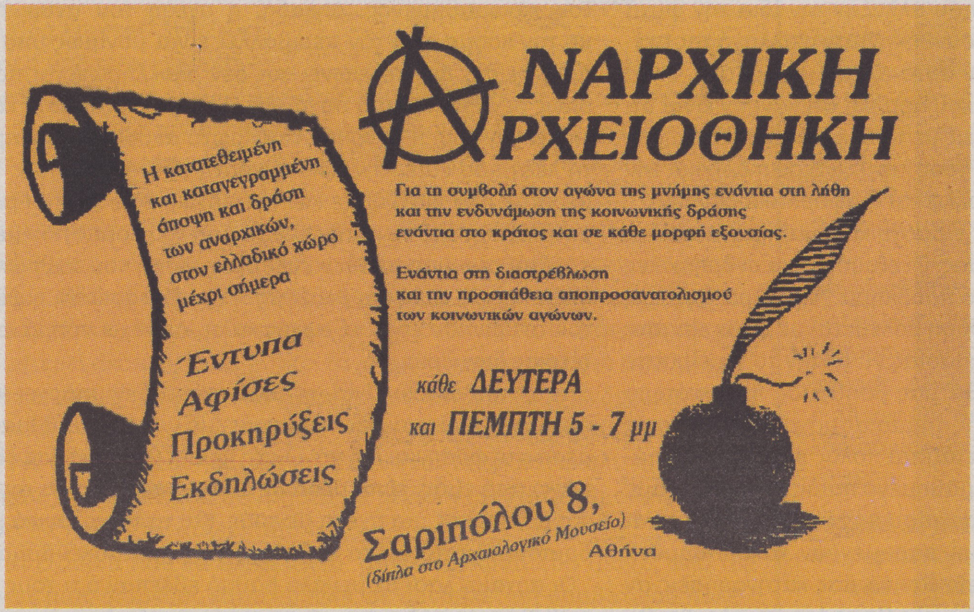
Αν για παράδειγμα, μια συγκεκριμένη πέτρα ή ένα συγκεκριμένο δέντρο σου ασκεί μια δύναμη, είναι για σένα ένα πρόσωπο, έχει ζωή. Είναι ένα ον. Αυτό το ον βρίσκεται σε σχέση με σένα. Αυτή η σχέση δεν τίθεται καν το ζήτημα αν είναι ισότιμη ή όχι. Είναι εκτός συζήτησης, εκτός θέματος ένα τέτοιο ερώτημα. Δεν υπάρχει σχέση υποταγής στον κόσμο. Όσο υπάρχει ένα δέντρο, άλλο τόσο υπάρχεις και συ. Οπότε, αλλάζει έτσι και το τι θεωρείς ύλη. Ο άνθρωπος έχει μετατρέψει τον κόσμο σε εργαστήριο για τα πειράματά του.

Βλέπουμε το περιβάλλον και πιστεύουμε ότι είμαστε οι διαχειριστές του, ενώ είμαστε *μέσα* σε αυτό. Δηλαδή, δεν βλέπουμε ο,τιδήποτε ως αλληλένδετο με κάτι άλλο. Λέμε για παράδειγμα, αυτό το τραπέζι έχει τέσσερα πόδια, είναι ξύλινο και καφέ. Και ξεκινάμε να κάνουμε κατηγορίες τραπεζιών: υπάρχουν κι αυτά που έχουν δύο ή ένα ή δέκα πόδια, είναι μαύρα, κόκκινα ή άσπρα, είναι μεγαλύτερα και μικρότερα. Τα βλέπουμε όλα με όρους σύγκρισης και όχι σχέσης. Μας αρέσει να μετράμε και να λέμε, αυτός έχει περισσότερα, είναι εξυπνότερος, ψηλότερος, δυνατότερος, βαρύτερος. Αλλά αυτό σταματάει τη σχέση μόνο στο επίπεδο της μεγαλύτερης ή μικρότερης εξουσίας. Όταν γίνει σχέση, βλέπεις το τραπέζι σχετιζόμενο με τις καρέκλες, τον καναπέ, το δωμάτιο, αυτούς που κάθονται και βάζουν φαγητά ή βιβλία πάνω του κ.λπ.

Έχουμε μάθει να διαχειριζόμαστε έναν κόσμο, που τόσο κατακερματισμένος που είναι, στα μάτια μας, μας μπερδεύει. Άρα, αφού το ζήτημα γίνεται η διαχείριση ενός σύνθετου κόσμου, θα τον αναθέσουμε σε έναν επόπτη. Αυτός θα έχει ως δουλειά του να μας διαχειριστεί όλους. Να πει ποιο θα είναι το δέντρο που θα κοπεί, ποια η πέτρα που θα εξορυχθεί, ποιοι φέρονται καλά, τι είναι δύναμη και εξυπνάδα, θα ορίζει δηλαδή τις κατηγορίες. Συνήθως, δεν είναι ένας, αλλά μια φωτισμένη ομάδα, επιφορτισμένη με αυτή τη δουλειά. Κι αυτή η ομάδα είναι το κράτος, είναι η εξουσία που στρεβλά αντιλαμβανόμαστε ως φυσική δύναμη. Είναι σα να έχει «κλείσει τους διακόπτες του», αυτούς που τον συνέδεαν σε αυτή τη σχέση, για να φτάσει σε κάτι που φαίνεται ως φυσικό, αλλά δεν είναι. Για να φτάσει σε κάτι που ίσως και να μην υπήρξε ποτέ. Πόσο μπροστά έχουμε πάει σήμερα από τον προηγούμενο αιώνα; Ουδόλως. Ο κόσμος κάνει κύκλους, δεν βαδίζει σε ένα σκοινί, όπως είθισται να πιστεύουμε και να αποδεχόμαστε ως φυσική πορεία των πάντων.

Α: Ναι, αλλά ο κόσμος, ενδεχομένως, δεν γυρίζει πίσω. Και θα πρέπει να λάβουμε πια υπόψη ότι βρισκόμαστε σήμερα εδώ, επειδή κάποια στιγμή

τέτοιο ερώτημα. Δεν υπάρχει σχέση υποταγής στον κόσμο. Όσο υπάρχει ένα δέντρο, άλλο τόσο υπάρχεις και συ. Οπότε, αλλάζει έτσι και το τι θεωρείς ύλη. Ο άνθρωπος έχει μετατρέψει τον κόσμο σε εργαστήριο για τα πειράματά του.

Βλέπουμε το περιβάλλον και πιστεύουμε ότι είμαστε οι διαχειριστές του, ενώ είμαστε *μέσα* σε αυτό. Δηλαδή, δεν βλέπουμε ο,τιδήποτε ως αλληλένδετο με κάτι άλλο. Λέμε για παράδειγμα, αυτό το τραπέζι έχει τέσσερα πόδια, είναι ξύλινο και καφέ. Και ξεκινάμε να κάνουμε κατηγορίες τραπεζιών: υπάρχουν κι αυτά που έχουν δύο ή ένα ή δέκα πόδια, είναι μαύρα, κόκκινα ή άσπρα, είναι μεγαλύτερα και μικρότερα. Τα βλέπουμε όλα με όρους σύγκρισης και όχι σχέσης. Μας αρέσει να μετράμε και να λέμε, αυτός έχει περισσότερα, είναι εξυπνότερος, ψηλότερος, δυνατότερος, βαρύτερος. Αλλά αυτό σταματάει τη σχέση μόνο στο επίπεδο της μεγαλύτερης ή μικρότερης εξουσίας. Όταν γίνει σχέση, βλέπεις το τραπέζι σχετιζόμενο με τις καρέκλες, τον καναπέ, το δωμάτιο, αυτούς που κάθονται και βάζουν φαγητά ή βιβλία πάνω του κ.λπ.

Έχουμε μάθει να διαχειριζόμαστε έναν κόσμο, που τόσο κατακερματισμένος που είναι, στα μάτια μας, μας μπερδεύει. Άρα, αφού το ζήτημα γίνεται η διαχείριση ενός σύνθετου κόσμου, θα τον αναθέσουμε σε έναν επόπτη. Αυτός θα έχει ως δουλειά του να μας διαχειριστεί όλους. Να πει ποιο θα είναι το δέντρο που θα κοπεί, ποια η πέτρα που θα εξωρυχθεί, ποιοι φέρονται καλά, τι είναι δύναμη και εξυπνάδα, θα ορίζει δηλαδή τις κατηγορίες. Συνήθως, δεν είναι ένας, αλλά μια φωτισμένη ομάδα, επιφορτισμένη με αυτή τη δουλειά. Κι αυτή η ομάδα είναι το κράτος, είναι η εξουσία που στρεβλά αντιλαμβανόμαστε ως φυσική δύναμη. Είναι σα να έχει «κλείσει τους διακόπτες του», αυτούς που τον συνέδεαν σε αυτή τη σχέση, για να φτάσει σε κάτι που φαίνεται ως φυσικό, αλλά δεν είναι. Για να φτάσει σε κάτι που ίσως και να μην υπήρξε ποτέ. Πόσο μπροστά έχουμε πάει σήμερα από τον προηγούμενο αιώνα; Ουδόλως. Ο κόσμος κάνει κύκλους, δεν βαδίζει σε ένα σκοινί, όπως είθισται να πιστεύουμε και να αποδεχόμαστε ως φυσική πορεία των πάντων.

Α: Ναι, αλλά ο κόσμος, ενδεχομένως, δεν γυρίζει πίσω. Και θα πρέπει να λάβουμε πια υπόψη ότι βρισκόμαστε σήμερα εδώ, επειδή κάποια στιγμή συνέβη αυτό που λες. Άλλαξε ο κόσμος, άλλαξε η σχέση του ανθρώπου μαζί του, πράγματι. Αλλά γιατί έγινε αυτό; Τι μας έφερε ως εδώ; Ποια είναι η αλλαγή που συνέβη; Τι μας άλλαξε το μυαλό;

Δ: Δεν ξέρω τι συνέβη.

Ε: Ίσως κοιτούσε πάντα ψηλά, στον ουρανό κι ήθελε να τον φτάσει. Και τελικά τον έφτασε κάποια στιγμή. Ίσως όλα άλλαξαν, όταν άρχισε να κοιτάζει έξω απ' τη γη με τα πρώτα τηλεσκόπια.

Το σκοτάδι άρχιζε να φτιάχνει τον δικό του θόλο πάνω απ' τα κεφάλια μας. Η νύχτα αποκάλυπτε του χάρτη τ' αστέρια. Ασυναίσθητα, στρέψαμε το κεφάλι μας προς τα πάνω, σα μαγεμένοι. Η νύχτα φαίνεται να είπε την τελευταία λέξη, ο ουράνιος θόλος έμοιαζε να ξεκινάει τη δική του αφήγηση. Δεν έμενε πια τίποτε να πούμε, παρά να ακούσουμε τώρα εμείς.

Αναρχική συλλογικότητα *Πυργῖται*